

PARTER

Sökande

Restproduktbearbetning i Boden AB (REBAB), 556541-2797

Ombud: Advokat Mikael Lundberg
Advokatbyrån Kaiding Kommanditbolag

Motparter

1. Bodens kommun, samhällsbyggnadsförvaltningen
2. Länsstyrelsen i Norrbottens län
3. Svartbjörnsbyns Byautvecklingsförening, Boden
4. Jonas Eknegård, Boden
5. Mirjam Jaakola, Boden
6. Eva Karlsson, Boden
7. Roger Karlsson, Boden
8. Olle Bäcklund, Boden
9. Peter Ekman, Boden
10. Allan Fredriksson, Boden
11. Ivar Johansson, Boden
12. Dick Larsson, Boden
13. Jan Larsson, Boden
14. Torbjörn Lidberg, Boden
15. Monica Lierud, Boden
16. Gun-Britt Lindström, Boden
17. Sture Olsson, Boden
18. Tobias Olsson, Boden
19. John Sundström, Boden
20. Linn Wahlberg, Boden

21. Emil Viberg, Boden
22. Peter Öskog, Boden
23. Svartbjörnsbyns byasamfäll, Boden

Ombud för 8-23
jur. dr. Jonas Christensen
Ekolagen Miljöjuridik AB

SAKEN

Ansökan om tillstånd enligt 9 kap och 11 kap. miljöbalken till fortsatt och utvidgad verksamhet vid Brändkläppens avfallsanläggning i Bodens kommun, Norrbottens län

Anläggnings-ID:	76571
Avrinningsområde:	8, Altersundet
Koordinater (SWEREF 99 TM):	N 7319780 E 807550 (centrumkoordinat)
	N 7319989 E 807720 (nya deponin)
	N 7319223 E 807582 (våtmarken)

DOMSLUT

Se sid. 3.

DOMSLUT

MILJÖBEDÖMNING

Mark- och miljödomstolen bedömer att den upprättade miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken. Miljöbedömningen kan därmed i enlighet med 6 kap. 43 § miljöbalken slutföras.

TILLSTÅND

Mark- och miljödomstolen lämnar Restproduktbearbetning i Boden AB (REBAB eller bolaget) tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till fortsatt och utökad verksamhet vid Brändkläppens avfallsanläggning på fastigheterna Svartbjörsbyn 2:53 och Svartbjörsbyn 2:36 i Bodens kommun innefattande

Deponering av icke-farligt och farligt avfall

- Deponering av icke-farligt avfall och farligt avfall i den nya deponin med de avfallstyper som framgår av domsbilaga 4, med en maximal mängd om 90 000 ton/år. Tillståndet förutsätter att de kriterier som avser deponering av icke-farligt avfall och farligt avfall på en deponi eller deponicell för icke-farligt avfall och som anges i Naturvårdsverkets föreskrifter (2004:10) om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall (eller motsvarande senare föreskrift) innehålls eller att tillsynsmyndigheten har medgett dispens i enlighet med samma föreskrift. (verksamhetskod 90.300-i)

Lagring av avfall som en del av att samla in det

- Lagring av farligt avfall som en del av att samla in det bestående av impregnerat trä och annat farligt avfall (avfallstyper enligt domsbilaga 5) i en mängd om högst 2 000 ton vid varje enskilt tillfälle. (verksamhetskod 90.50)
- Lagring av icke-farligt avfall som en del av att samla in det samt för konstruktions- och anläggningsändamål (avfallstyper enligt domsbilaga 6) i

en mängd om högst 100 000 ton vid varje enskilt tillfälle. (verksamhetskod 90.30)

Behandling av avfall

- Behandling av farligt avfall i form av krossning av tryckimpregnerat trä (avfallstyper enligt domsbilaga 5) i en mängd om högst 2 500 ton/år. (verksamhetskod 90.450)
- Bearbetning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål i en mängd om högst 200 000 ton/år. (verksamhetskod 90.110)
- Återvinning och bortskaffande genom mekanisk bearbetning innan förbränning eller samförbränning samt biologisk behandling av oljeförorenad jord, trädgårdsavfall och avloppsslam samt behandling av slagg eller aska i en mängd om högst 161 000 ton/år. (verksamhetskod 90.406-i)
- Sortering av icke-farligt avfall i en mängd om högst 20 000 ton/år (verksamhetskod 90.70).
- Återvinning genom mekanisk bearbetning av matavfall i en mängd om högst 15 000 ton/år. (verksamhetskod 90.100)
- Avvattning av flytande icke-farligt avfall (behandling av icke-farligt avfall) i en mängd om högst 10 000 ton/år. (verksamhetskod 90.420)

Återvinning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål

- Återvinning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål i en mängd om högst 200 000 ton/år. (verksamhetskod 90.131)

Utsläpp av renat dag- och lakvatten till Mjösjön

- Att släppa ut renat dag- och lakvatten till Mjösjön.

Mark- och miljödomstolen lämnar därutöver REBAB tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken att inom fastigheten Svartbjörnsbyn 2:53 anlägga lakvattendamm, pumphus, reningsanläggning, översilningsyta och ledningar samt anlägga våtmark för rening av dag- och lakvatten samt anlägga de diken, vallar, brunnar, ledningar och utföra de grävningar och andra arbeten i vattenområde som behövs för avledning till våtmark, anläggande av våtmark och anläggande av utloppsledning.

Mark- och miljödomstolen lämnar också REBAB tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken att inom fastigheten Svartbjörnsbyn 2:53 bortleda vatten från lakvattendammen (för att omvandla det till snö) och att sedan leda vattnet tillbaka till lakvattendammen vid snösmältning.

Total mängd deponerat avfall

Totalt får maximalt 350 000 m³ avfall deponeras inom den nya deponin.

Deponihöjd

Deponering i den nya deponin får ske till en slutnivå om +40 meter (RH 2000), exklusive sluttäckningskonstruktionen.

TIDSBEGRÄNSNING AV TILLSTÅNDET

Tillståndet gäller i 20 år från det att domen vunnit laga kraft.

ÖVRIGA YRKANDEN

Mark- och miljödomstolen avslår yrkandet om undantag enligt 24 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall från kravet i 22 § samma förordning att deponin ska vara försedd med ett dränerande materialskikt som är minst 0,5 meter tjockt för celler i gamla deponin (belägen inom områdena C och B2 med texten "Gamla deponin, ej sluttäckt + 32" på karta i domsbilaga 3).

Mark- och miljödomstolen avvisar Eva Karlsson och Roger Karlssons yrkanden om inlösen av fastighet.

Yrkanden som inte behandlats särskilt i det föregående lämnas utan bifall.

VILLKOR

Allmänt villkor

1. Om inte annat följer av denna dom ska anläggningen utformas, arbetena utföras och verksamheten bedrivs i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget har redovisat i ansökningshandlingarna och i övrigt har angett eller åtagit sig i målet.

Mottagning av avfall

2. Bolaget ska journalföra allt avfall som tas emot vid anläggningen minst avseende avfallsslag och mängd samt dokumentera hur avfallet har hanterats tillsammans med de analyser och karakteriseringar som utförts.

Av journalföringen ska framgå vilka mängder farligt avfall som för närvarande lagras vid anläggningen och om de överensstämmer med den ekonomiska säkerhet som ställts.

Inhägnat område

3. Bolagets verksamhetsområde ska i sin helhet, med undantag av våtmarken, vara inhägnat. Infarter till området ska ha låsbar grind som ska vara låst när anläggningen inte är bemannad. Stängslet ska kontrolleras regelbundet och eventuella skador repareras utan dröjsmål.
4. När anläggningen är obemannad ska åtkomst från återvinningscentralen (ÅVC) till övriga anläggningen förhindras med stängsel eller annan anordning som fyller samma funktion.
5. Lakvattendammen ska vara inhägnad med syfte att undvika att bland annat djur kommer till skada. Villkoret ska senast vara uppfyllt två år efter att domen vunnit laga kraft.

Kvalitetssäkringsplan

6. Senast tre månader innan anläggningsarbetena för nya deponidelar påbörjas ska bolaget till tillsynsmyndigheten redovisa en detaljerad beskrivning av bottenkonstruktionens utformning (geologisk barriär, bottentätning, dränering och lakvattenuppsamling) och vattenavledande åtgärder samt konstruktionsmaterial och utförande. En deponeringsplan ska också redovisas.

Tillsammans med ovanstående beskrivning ska bolaget lämna en plan för kvalitetssäkring av bottenkonstruktionen till tillsynsmyndigheten. Planen ska innehålla uppgifter om när och hur återkommande besiktningar ska genomföras under arbetets gång samt när och hur en slutbesiktning ska ske. Av kvalitetssäkringsplanen ska även framgå vilken oberoende kontrollant som utsetts att genomföra besiktningarna. Anläggningen får inte påbörjas innan tillsynsmyndigheten har godkänt kvalitetssäkringsplanen.

7. När en ny deponidel är anlagd ska bolaget lämna in en rapport till tillsynsmyndigheten med redovisning i text och bild över hur anläggningen har byggts tillsammans med en relationsritning över bottenkonstruktionen samt den oberoende kontrollantens besiktningens utlåtande. Deponering får inte påbörjas förrän tillsynsmyndigheten har godkänt rapporten.

Komplettering av statusrapport

8. Innan anläggande av våtmarken påbörjas ska bolaget till tillsynsmyndigheten komplettera ingiven statusrapport med resultat från mätningar av föroreningar från mark- och grundvattenprovtagningar i området där våtmarken ska anläggas. Samråd ska ske med tillsynsmyndigheten om kontrollens omfattning och statusrapportens närmare innehåll. Uppgifterna ska redovisas till tillsynsmyndigheten senast tolv månader efter att denna dom vunnit laga kraft.

Lakvatten och påverkat dagvatten

9. Lakvatten från deponin och påverkat dagvatten ska renas innan det släpps ut till recipient.
10. Vid nyanläggning av diken för lakvatten och påverkat dagvatten ska dessa konstrueras så att de är täta.
11. Vid magasinering av lakvatten i form av tillverkad snö ska detta göras på hårdgjord yta belagd med asfalt, betong eller liknande material som säkerställer god uppsamling av smältvatten för avledning tillbaka till lakvattendammen. Diken eller ledningar för återledning av vatten till dammen ska konstrueras så att de är täta.

Buller

12. Buller från verksamheten ska begränsas så att det utomhus vid bostäder inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå än

50 dBA helgfri måndag-fredag dagtid (kl. 06-18)

40 dBA nattetid (kl. 22-06)

45 dBA övrig tid

Arbetsmoment som typiskt sett kan ge upphov till momentana ljud över 55 dBA får inte utföras nattetid (kl. 22-06).

De angivna värdena ska kontrolleras genom immissionsmätningar och/eller närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för de tider då bullrande verksamhet pågår. Kontroll av bullernivåerna ska genomföras så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer eller på tillsynsmyndighetens begäran.

Skydd mot brand

13. Bolaget ska i alla delar av verksamheten vidta de åtgärder som skäligen kan fordras för att förebygga, hindra eller motverka de olägenheter som kan

uppstå genom brand. Brandsläckningsutrustning ska finnas lätt tillgänglig vid anläggningen.

14. Bolaget ska, senast sex månader efter att tillståndet vunnit laga kraft, ha tagit fram en insatsplan över verksamheten. Kommunen (räddningstjänsten) ska beredas möjlighet att delta vid framtagandet av insatsplanen.

Olägenheter genom nedskräpning, lukt, damning och skadedjur

15. Bolaget ska i alla delar av verksamheten vidta de åtgärder som skäligen kan fordras för att förebygga, hindra eller motverka de olägenheter som kan uppstå genom att material transporteras med vinden eller sprids på annat sätt, till exempel med fåglar, både inom och utom arbetsområdet. Om störningar från verksamheten trots detta uppstår ska bolaget omedelbart utreda orsaken till störningen och i samråd med tillsynsmyndigheten vidta åtgärder. Tillsynsmyndigheten får vid behov föreskriva om ytterligare villkor för att motverka olägenhet på grund av vindburet avfall.

Som en del i detta ska verksamhetsområdet och dess närområde städas regelbundet, dock minst fyra gånger per år. Med närområde avses område tillgängligt för allmänheten inom 100 meter från verksamhetsområdets yttre gräns. Städning ska samordnas med andra närliggande verksamhetsutövare och fastighetsägare.

16. Vid återkommande eller annat än helt tillfälliga störningar med lukt eller damning ska erforderliga skyddsåtgärder omedelbart vidtas i samråd med tillsynsmyndigheten för att minimera störningen. Tillsynsmyndigheten får vid behov föreskriva om ytterligare villkor för att motverka störande lukt eller damning.
17. Bolaget ska i alla delar av verksamheten vidta de åtgärder som skäligen kan fordras för att förebygga, hindra eller motverka de olägenheter som kan uppstå genom fåglar, råttor, insekter och andra skadedjur. Om störningar

från verksamheten trots detta uppstår ska bolaget omedelbart utreda orsaken till störningen och i samråd med tillsynsmyndigheten vidta åtgärder. Tillsynsmyndigheten får vid behov föreskriva om ytterligare villkor för att motverka olägenhet genom skadedjur.

Information

18. Bolaget ska på lämpligt sätt informera närboende samt berörd sameby om verksamheten. Boende och berörd sameby ska också informeras om hur man lätt kan komma i kontakt med bolaget via telefon eller e-post.

Hantering av kemiska produkter och farligt avfall

19. Kemiska produkter och farligt avfall som uppkommer i verksamheten ska hanteras så att spill och läckage inte kan nå avloppsledningar och så att förorening av mark samt yt- eller grundvatten inte kan ske. Kemiska produkter som kan reagera med varandra ska förvaras åtskilda.

Förvaring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på yta som är ogenomsläpplig för aktuella ämnen, försedd med invallning eller annan konstruktion till skydd mot utsläpp samt i övrigt utformad så att nederbörd inte kan ansamlas. Uppsamlingsvolymen inom respektive yta ska minst motsvara den största behållarens volym plus 10 % av de övriga behållarnas volym. Förvaringen ska ske på ett sådant sätt att tillträde förhindras för obehöriga samt att behållare skyddas mot påkörning. Tankar och cisterner som saknar överfyllnadsskydd ska förses med nivåmätare och larm. Dubbelmantlade behållare får användas i stället för invallning.

Absorptionsmedel ska finnas lättillgängligt vid respektive förvaringsplats samt i alla maskiner och fordon med risk för hydrauloljeläckage.

Invasiva arter

20. Växtmaterial och jordmassor som innehåller eller misstänks innehålla invasiva växter (växter, växtdelar eller frön) ska tydligt särskiljas från annat

växtmaterial eller jordmassor. Förvaring, transporter och eventuell behandling ska göras så att spridning förhindras.

Lagring och hantering av avfall

21. Ytor för lagring, behandling och bearbetning av farligt avfall ska vara hårdgjorda och vara belagda med asfalt, betong eller annat material som bildar en svärgenomtränglig barriär för vatten, så att påverkat dagvatten kan samlas upp för omhändertagande och behandling.

Ytor för lagring och bearbetning av trä klassat som farligt avfall ska vara hårdgjorda så att påverkat dagvatten kan samlas upp och avledas för behandling.

Ytorna ska utformas och anpassas för att möjliggöra städning genom sopning samt materialhantering utan att överytan påverkas.

22. Bearbetat farligt avfall där bearbetningen innebär ökad risk för utlakning av ämnen ska förvaras väderskyddat.

23. Bolaget ska tillse att farligt avfall med olika egenskaper hanteras och hålls åtskilt från varandra. Avfall som kan reagera med varandra ska hanteras och förvaras åtskilda.

24. Ytor för lagring, behandling och bearbetning av annat avfall än farligt avfall ska vara hårdgjorda så att påverkat dagvatten kan samlas upp och avledas för behandling.

Ytorna ska, som långt som möjligt, utformas och anpassas för att möjliggöra städning genom sopning samt materialhantering utan att överytan påverkas.

25. Ytor som nyttjas för mekanisk bearbetning ska vara hårdgjorda och tåla uppställning samt belastning från maskiner och avfall som hanteras.

26. Lagring av matavfall får maximalt ske i fem dagar. Längre tid får i undantagsfall medges av tillsynsmyndigheten.

Senast två år efter att tillståndet vunnit laga kraft ska all lagring av matavfall ske inomhus.

Fram till dess att lagring sker inomhus ska städning av ytan där utomhuslagring sker, samt i dess närområde, utföras varje vecka.

27. Områden där massor och farligt avfall lagras eller behandlas ska förses med skyltar där det framgår områdesbeteckning (etappindelning) och vilka avfallstyper som lagts upp och hanteras inom området.

Behandling av avfall

28. Biologisk behandling av lätt nedbrytbart organiskt avfall genom kompostering ska ske på sådant sätt att det uppfyller de kriterier som anges i Naturvårdsverkets handbok (2003:4) med allmänna råd om metoder för yrkesmässig lagring, rötning och kompostering av avfall, eller motsvarande vid var tid gällande föreskrift eller anvisning.
29. Om bolaget avser att använda sig av nya behandlingsmetoder och tekniker, utöver de som är beskrivna i den tekniska beskrivningen, ska detta anmälas till tillsynsmyndigheten innan verksamheten får påbörjas. Anmälan ska göras minst sex veckor innan eller den kortare tid som tillsynsmyndigheten bestämmer. Tillsynsmyndigheten får föreskriva de ytterligare villkor som kan behövas.
30. Om bolaget avser att inom ramen för detta tillstånd hantera eller deponera nyttillkommande avfallstyper, utöver dem som redovisas i domsbilagorna 4-6 men med likvärdiga egenskaper, ska det anmälas till tillsynsmyndigheten. Anmälan ska göras minst sex veckor innan eller den kortare tid som

tillsynsmyndigheten bestämmer. Tillsynsmyndigheten får föreskriva de ytterligare villkor som kan behövas.

Användning av avfall för anläggningsändamål

31. Föroreningshalten i avfall som ska användas för sluttäckning av deponin får inte överskrida Naturvårdsverkets riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM).

32. All annan användning av avfall för konstruktions- och anläggningsändamål inom verksamheten än för sluttäckning av deponin ska anmälas till tillsynsmyndigheten för godkännande. I anmälan ska syfte med användningen anges tillsammans med en beskrivning av konstruktionen eller anläggningen med uppgift om vilket eller vilka avfall som avses nyttjas, en bedömning av hälso- och miljörisker med användningen samt vilken tidsperiod anmälan avser. Det ska även framgå vilka anläggningsmaterial som ersätts genom att avfall i stället används.

Föroreningshalten i avfall som ska användas som konstruktionsmassor för andra anläggningsändamål inom verksamheten än sluttäckning får inte överskrida Naturvårdsverkets riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM). Undantag från begränsning av föroreningsnivå får göras för bioaska och sorterad bottenaska från avfallsförbränning i form av slagg efter medgivande från tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten får föreskriva om ytterligare villkor för användningen.

33. All användning av avfall för konstruktions- och anläggningsändamål inom verksamhetsområdet ska dokumenteras med uppgift om utförande, lokalisering, tidsperiod och avfallsslag.

Kontrollprogram

34. För verksamheten ska finnas ett aktuellt och uppdaterat kontrollprogram som visar hur villkoren följs och hur verksamhetens påverkan på hälsa och

miljö i övrigt undersöks. I kontrollprogrammet ska det finnas uppgifter om vilka parametrar som ska ingå i kontrollen, och det ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Ett reviderat kontrollprogram ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast tre månader, eller den senare tid tillsynsmyndigheten bestämmer, efter det att tillståndet har tagits i anspråk.

Efterbehandling

35. I god tid, dock senast sex månader, innan verksamheten i sin helhet eller delar av denna upphör ska en anmälan göras till tillsynsmyndigheten och en efterbehandlingsplan lämnas in. Planen ska bl.a. beskriva hur bolaget avser att undersöka om mark- och vattenområden, grundvatten och anläggningar är förorenade av verksamheten samt hur efterbehandling av eventuella förorenade mark- och vattenområden ska ske. Undersökningarna och de eventuella åtgärder som kan följa ska planeras och genomföras i samråd med tillsynsmyndigheten, som också ska pröva om planen kan godkännas. Tillsynsmyndigheten får föreskriva de ytterligare villkor som kan behövas.
36. Senast sex månader, eller den senare tid som tillsynsmyndigheten bestämmer, innan deponering i någon del av deponin avslutas ska bolaget redovisa till tillsynsmyndigheten hur sluttäckningen kommer att genomföras. Redovisningen ska innehålla uppgifter om sluttäckningens utformning, konstruktionsmaterial samt en tidplan för arbetet. Tillsynsmyndigheten får föreskriva de ytterligare villkor som kan behövas.
37. Metod för rening av lakvatten under deponins efterbehandlingsfas ska redovisas för tillsynsmyndigheten senast tre månader efter det att driftsfasen har upphört. Tillsynsmyndigheten får föreskriva de ytterligare villkor som kan behövas.

UPPSKJUTNA FRÅGOR

Mark- och miljödomstolen skjuter med stöd av 22 kap. 27 § miljöbalken upp avgörandet av vilka slutliga villkor som ska gälla för utsläpp av behandlat dag- och

lakvatten från verksamheten samt för omvandling av lakvatten till snö genom ”snötillverkning”.

Bolaget ska i samråd med tillsynsmyndigheten utreda och utvärdera följande

- U1. Bolaget ska utreda storleken på utsläpp av hälso- och miljöskadliga ämnen till vatten samt de tekniska och ekonomiska förutsättningarna att minska dessa. Utredningen ska minst omfatta följande ämnen; arsenik, bly, kadmium, koppar, krom, kvicksilver, nickel, zink, aluminium, PFAS11, PFOS, ammonium (NH₄-N), pH, suspenderade ämnen, oljeindex, fosfor (tot.), kväve och BOD₇.

Utredningen ska utföras genom provtagning och analys av föroreningar i utgående vatten månadsvis de månader som provtagning är möjlig att genomföra.

Utöver ovan angivna ämnen ska en screening göras två gånger/år med provtagning och analys av en utökad mängd metaller (minst omfattande uran, vanadin, antimon, barium och krom-6) och organiska ämnen (minst omfattande alifater C₅-C₃₅, aromater C₈-C₃₅, PAH₁₆, cyanid, klorparaffiner/SCCP, PCB, flamskyddsmedel och PFAS₂₄).

Bolaget ska senast fem år efter att den nya reningsanläggningen har tagits i bruk redovisa resultat av utredningen samt förslag till slutliga villkor till mark- och miljödomstolen.

- U2. Bolaget ska under prövotiden utreda hur och i vilken omfattning omvandling av lakvatten till snö genom snötillverkning kan bidra till spridning av föroreningar genom vatten, snö, vattendimma och aerosoler samt hälso- och miljörisker med detta.

Resultaten av utredningen med förslag till slutliga villkor avseende omvandling av lakvatten till snö (snötillverkning) ska redovisas till mark- och miljödomstolen senast tre år efter att verksamheten i den delen har tagits i bruk.

PROVISORISKA FÖRESKRIFTER

- P1. Fram till dess att den nya reningsanläggningen tagits i bruk ska påverkat dagvatten och lakvatten fortsatt ledas till det kommunala reningsverket.
- P2. Efter dess att den nya reningsanläggning tagits i bruk ska avledning ske till Mjösjön och följande villkor, som riktvärde och månadsmedelvärde, ska gälla under provotiden:

Arsenik	10 µg/l
Bly	2 µg/l
Kadmium	0,2 µg/l
Koppar	10 µg/l
Krom (tot)	20 µg/l
Kviksilver	0,1 µg/l
Nickel	30 µg/l
Zink	60 µg/l
PFOS	0,01 µg/l
Ammonium (NH ₄ -N)	15 mg/l
Totalfosfor	0,3 mg/l
BOD ₇	8 mg/l

Provuttag ska göras flödesproportionellt i provtagningsbrunn eller motsvarande som ska installeras där utsläpp sker till recipienten.

Om de angivna halterna inte kan hållas som månadsmedelvärde ska bolaget meddela tillsynsmyndigheten och ge in en åtgärdsplan.

- P3. Omvandling av lakvatten till snö (snötillverkning) får endast utföras vid svag vind (0-3,3 m/s) och får inte medföra att lakvatten i form av vatten

eller snö sprids utanför den yta som är avsedd för magasinering av lakvatten i form av snö. Med sådana former av lakvatten som inte får spridas utanför det avsedda området ingår dimma och aerosoler om detta bildas vid snötillverkningen.

UNDERRÄTTELSESKYLDIGHET

REBAB ska, utan dröjsmål, skriftligen meddela domstolen och tillsynsmyndigheten när den nya reningsanläggningen samt verksamheten med omvandling av lakvatten till snö tagits i bruk.

DELEGATIONER

Mark- och miljödomstolen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att meddela ytterligare villkor som kan behövas avseende

- D1. Olägenhet på grund av vindburet avfall (villkor 15)
- D2. Olägenhet på grund av störande lukt och damning (villkor 16)
- D3. Olägenhet genom skadedjur (villkor 17)
- D4. Nya behandlingsmetoder och tekniker (villkor 29)
- D5. Nyttillkomna avfallstyper (villkor 30)
- D6. Användning av avfall för konstruktions- och anläggningsändamål (villkor 32)
- D7. Efterbehandling av hela verksamheten (villkor 35)
- D8. Sluttäckning av deponin (villkor 36)
- D9. Rening av lakvatten under deponins efterbehandlingsfas (villkor 37)

EKONOMISK SÄKERHET

Bolaget ska ställa en ekonomisk säkerhet som ska täcka kostnaderna för efterbehandlingen av den gamla och nya deponin, lagring av farligt avfall och andra återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda. Bolaget ska ställa en ekonomisk säkerhet om totalt 46 miljoner kronor, varav 1,5 miljon kronor avser lagring av farligt avfall. Säkerheten ska ställas till, samt förvaras hos, Länsstyrelsen

i Norrbottens län och godkännas av mark- och miljödomstolen. Säkerheten ska ges in till mark- och miljödomstolen för prövning innan tillståndet får tas i anspråk.

IGÅNGSÄTTNINGSTID

Den miljöfarliga verksamheten ska ha satts i gång senast fem år från att denna dom vunnit laga kraft, annars förfaller tillståndet.

ARBETSTID OCH OFÖRUTSEDD SKADA

Arbetstiden för vattenverksamheten bestäms till fem år räknat från den dag denna dom har vunnit laga kraft.

Anspråk på grund av oförutsedd skada ska framställas till mark- och miljödomstolen senast inom fem år räknat från utgången av den i domen bestämda arbetstiden.

VERKSTÄLLIGHETSFÖRORDNANDE

Tillståndet får, med avseende på de delar som berör hantering av avfall, tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft.

Verkställighetsförordnande medges dock ej för vattenverksamheten, dvs. anläggandet av våtmarken och bortledning av vatten från lakvattendammen för att omvandla det till snö.

AVGIFTER OCH KOSTNADER

Mark- och miljödomstolen ändrar inte vad som i beslut den 13 februari 2024 har bestämts om prövningsavgift i målet.

REBAB ska utge ersättning till Jonas Christensen för rättegångskostnad med 49 375 kr inklusive mervärdesskatt, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för denna dom till dess betalning sker.

INNEHÅLL

Domslut	3
Bakgrund	23
Målets handläggning	24
Yrkanden	24
Bolagets yrkanden	24
Motparternas och remissinstansernas principiella inställning.....	29
Länsstyrelsen	29
Nämnden.....	29
Jonas Christensens huvudmän.....	29
Övriga parter	30
Bolagets villkorsförslag m.m.	30
Uppskjutna frågor.....	37
Provisoriska villkor.....	38
Delegation	38
Åtaganden	39
Motparters villkorsförslag m.m.	40
Länsstyrelsen.....	40
Nämnden	42
Svartbjörnsbyns byaförening.....	44
Jonas Christensens huvudmän.....	44
Bolagets ansökan och kompletteringar	48
Orientering om verksamheten	48
Koder i miljöprövningsförordningen.....	48
Lokalisering.....	49
Planförhållanden.....	49
Strandskydd.....	50
Gällande tillstånd och villkor	50
Skäl för begäran om provotid.....	51
Teknisk beskrivning.....	51
<i>Orientering och allmän information</i>	51
<i>Verksamhetsbeskrivning</i>	52
<i>Detaljerad områdesbeskrivning</i>	53
<i>Återvinning av massor för anläggningsändamål (verksamhetskod 90.131)</i>	57
<i>Lagring av matavfall</i>	57
<i>Återvinning av massor för anläggningsändamål (verksamhetskod 90.131)</i>	58
<i>Biologisk behandling av förorenade massor (verksamhetskod 90.406-i)</i>	59
<i>Kompostering av trädgårdsavfall (verksamhetskod 90.406-i)</i>	59
<i>Kompostering av rötslam från reningsverk (ny verksamhet, verksamhetskod 90.406-i)</i>	60
<i>Avvattning av flytande avfall (verksamhetskod 90.420)</i>	60

<i>Lagring som en del av att samla in avfall (verksamhetskoderna 90.30 och 90.50)</i>	60
<i>Deponiverksamhet (verksamhetskod 90.300-i)</i>	62
<i>Vattenhantering</i>	64
<i>Deponiverksamhet</i>	71
<i>Behandling av avfall</i>	71
<i>Farligt avfall</i>	71
<i>IED-verksamhet</i>	72
Miljökonsekvensbeskrivning	72
<i>Naturmiljö (biotopskydd)</i>	73
Miljö kvalitetsnormer	74
Samråd	76
Kontroll	76
Allmänna hänsynsreglerna	76
Tillåtlighet	77
Motstående intressen.....	78
Skäl för verkställighetsförordnande.....	78
Ekonomisk säkerhet 15 kap. 35 § och 16 kap 3 § MB	79
Ersättningar och oförutsedd skada.....	80
Berörda fastigheter.....	80
Rådighet	80
Förutsättningar för avfall att uppfylla kraven för MKM-massor (komplettering 250107)	81
Komplettering av plan för efterbehandling (komplettering 250107)	82
Kontroll av stabilitet i sluttäckningen (komplettering 250314)	82
Justering bilaga E (avfall till deponering) (komplettering 250409)	82
Däcklipp	83
Omhändertagande av vatten från sluttäckningen som lakvatten (komplettering 250409)	83
Lakvatten som avleds till Bodens reningsverk (komplettering 250409)	83
Slagg i konstruktioner (komplettering 250409)	84
Inkomna yttranden och bolagets bemötande	84
Bodens kommun.....	84
Länsstyrelsen.....	84
<i>Påverkan på vattenstatus i Lörbäcken</i>	84
<i>Äldre deponidelar</i>	93
<i>Avfall för anläggningsändamål</i>	94
<i>Invasiva arter</i>	96
<i>Markarbeten</i>	97
<i>Tillstånd enligt 11. kap. miljöbalken</i>	97
<i>Ekonomisk säkerhet</i>	98
<i>Tidsbegränsning av tillståndet</i>	99
<i>Naturmiljö - Biotopskydd enligt 7 kap 11 § miljöbalken</i>	99

<i>Naturmiljö - Artskyddsutredning fåglar</i>	100
Nämnden	101
<i>Områdesindelning</i>	101
<i>Nya deponin (nya deponiceller)</i>	102
<i>Gamla deponin</i>	102
<i>Geologisk barriär</i>	104
<i>Asbestdeponin</i>	106
<i>Avfall för anläggningsändamål</i>	106
<i>Lagring av förorenad snö</i>	108
<i>Täta/hårdgjorda ytor</i>	109
<i>Omformulering av villkor 8, 10, 11, 12 och 13</i>	109
<i>Provisoriska utsläppsvillkor ska kompletteras med ytterligare värden</i>	110
<i>Kumulativa effekter från detaljplan</i>	112
<i>Dimensionering av dag- och lakvatten utifrån klimatscenarior</i>	112
<i>Recipientutredningen bör utgå från halter i VISS</i>	114
<i>Statusrapport</i>	115
<i>Invasiva arter</i>	119
<i>Anläggande av våtmark</i>	119
<i>Lagring av brännbart avfall</i>	119
<i>Lagring av matavfall</i>	121
<i>Plan för efterbehandling</i>	123
<i>Visualisering av sluttäckning</i>	124
<i>Mottagning av lakvatten vid Svedjans avloppsreningsverk</i>	124
STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT (SGI)	124
<i>Geologi och hydrogeologi</i>	124
<i>Geoteknisk stabilitet</i>	126
<i>Mottagning av massor</i>	128
<i>Utsläpp till luft och klimatpåverkan</i>	129
<i>Sluttäckningen av deponin</i>	130
<i>Lakvattenbehandling och prøvotidsvillkor</i>	133
Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut (SMHI)	135
<i>Extrem nederbörd i framtida klimat</i>	135
<i>Hydrologi</i>	137
Trafikverket.....	137
<i>Spridning av grus och sand på statliga vägnätet</i>	137
Roger Karlsson och Eva Karlsson	138
<i>Fråga om fastighetsinlösen m.m.</i>	138
Svartbjörnsbyns Byautvecklingsförening	138
<i>Fråga om spridning av avfall med fåglar m.m.</i>	138
Jonas Christensens huvudmän.....	139
<i>Hänsyn till mål M 1165-24</i>	139
<i>Verksamhetens omfattning och hanterade avfall</i>	140

<i>Brister i ansökan avseende geoteknik, recipientunderökningar m.m.</i>	142
<i>Miljötekniskt centrum</i>	146
<i>Lokaliseringsfrågor - Närhet till bostäder och oro för störningar</i>	147
<i>Lokaliseringsfrågor - Lokaliseringsutredning</i>	150
<i>Kringflygande skräp</i>	156
<i>Lukt och andra hälsoskyddsfrågor</i>	157
<i>Villkor och åtagande</i>	158
Domskäl	158
Miljökonsekvensbeskrivningen och den specifika miljöbedömningen	160
Tillstånd och tillåtlighet	161
<i>Allmänna hänsynsreglerna (inklusive planer m.m.)</i>	161
<i>Rådighet</i>	161
<i>Miljö kvalitetsnormen för vatten</i>	162
<i>Transporter</i>	169
<i>Inlösen/ersättning</i>	169
<i>Natura 2000-tillstånd</i>	169
<i>Biotopskydd – åkerholme</i>	169
<i>Deponihöjden och dispensen för den gamla deponin</i>	172
<i>Tidsbegränsning av tillståndet</i>	173
<i>Lagring av farligt avfall i form av tillverkad snö</i>	173
<i>Sammanfattande bedömning tillstånd och tillåtlighet</i>	174
Villkor	174
<i>Provisoriska föreskrifter</i>	190
Delegation	191
Ekonomisk säkerhet	192
Igångsättningstid	194
Verkställighet	194
Arbets tid och oförutsedd skada	195
Prövningsavgift	196
Rättegångskostnader	196

Bilagor

1. Bilaga E till ansökan (avfallskoder till deponi)
2. Bilaga F till ansökan (avfallskoder till lagring och behandling)
3. Karta över verksamhetsområdet
4. Avfallskoder till deponi (enligt tillstånd)
5. Avfallskoder till lagring och behandling; farligt avfall (enligt tillstånd)
6. Avfallskoder till lagring och behandling; icke-farligt avfall (enligt tillstånd)
7. Överklagandehänvisning

BAKGRUND

Brändkläppens avfallsanläggning är belägen på fastigheterna Svartbjörby 2:53 och 2:36 cirka 3 km nordost om Bodens tätort. Verksamheten bedrivs idag av Restproduktbearbetning i Boden AB (REBAB, bolaget) under två tillstånd utfärdade av miljöprövningsdelegation vid Länsstyrelsen i Norrbotten. Det ena tillståndet (551-8385-10 utfärdat 2011-05-25) innehas av REBAB och omfattar bland annat behandling och lagring av avfall. Det andra tillståndet (551-8691-10 utfärdat 2011-07-08) innehas av Bodens kommun och omfattar bland annat deponering av icke farligt avfall och deponering av farligt avfall samt behandling och mellanlagring av avfall. Den del av det senare tillståndet som omfattar deponering av farligt avfall nyttjas idag av NG Nordic Sweden AB (NG Nordic) genom avtal med Bodens kommun på en anläggning på fastigheten Svartbjörby 2:65 som är fristående från REBABs verksamhet och geografiskt skild från REBABs anläggning. Inom REBABs verksamhet på platsen ingår även drift av den kommunala återvinningscentralen (ÅVC) samt drift av förbehandlingsanläggningen för matavfall ("bioslurryn"). Både REBABs och Bodens kommuns tillstånd gäller fram till den 31 december 2025.

REBAB, som är ett av Bodens kommun helägt bolag, ansöker nu om fortsatt och utökat tillstånd att hantera, behandla och deponera avfall på Brändkläppens avfallsanläggning. Ansökan omfattar i stort sett de verksamheter som bedrivs på anläggningen idag, med den skillnad att man vill samla verksamheterna under ett tillstånd och en tillståndsinnehavare. NG Nordic ansöker för egen del om tillstånd för bland annat fortsatt deponering av farligt avfall på fastigheten Svartbjörby 2:65. Denna ansökan hanteras inom mål M 1165-24 vid mark- och miljödomstolen i Umeå.

I den befintliga verksamheten avleds lakvatten till det kommunala avloppsreningsverket Bodsvedjan. I den ansökta verksamheten avser bolaget i stället att behandla lak- och dagvatten med hjälp av en våtmark och avleda det behandlade vattnet till ytvattenförekomsten Lörbäcken via Mjösjön och Gammelängesträsket.

MÅLETS HANDLÄGGNING

Ansökan kom in till mark- och miljödomstolen den 2 februari 2024. Beslut om prövningsavgift togs den 13 februari och avgiften erlades den 16 februari. Därpå följde en period av kompletteringar från bolaget enligt flera förelägganden från domstolen och önskemål från Länsstyrelsen i Norrbottens län (länsstyrelsen) och Miljö- och byggnämnden i Bodens kommun (nämnden), bland annat avseende hur delar av den befintliga verksamheten fortsatt ska bedrivas, bedömning av den kumulativa påverkan på recipienten Lörbäcken, hantering av dag- och lakvatten inom området samt reningsanläggningarnas funktion.

Ansökan med kompletteringar kungjordes den 27 november 2024. Yttranden har inkommit från länsstyrelsen, nämnden, Bodens kommun, SGI, SMHI, Trafikverket samt från ett större antal privatpersoner, Svartbjörbyns byautvecklingsförening och Svartbjörbyns byasamfällighet. Havs- och vattenmyndigheten (HAV), Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Sveriges Geologiska undersökning (SGU) och Sametinget har meddelat att de avstår från att yttra sig.

Mark- och miljödomstolen har hållit huvudförhandling i målet samt syn på platsen för verksamheten den 23–25 april 2025.

YRKANDEN

BOLAGETS YRKANDEN

Bolaget yrkar att tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken ges till fortsatt och utökad verksamhet vid Brändkläppens avfallsanläggning på fastigheterna Svartbjörby 2:53 och Svartbjörby 2:36 i Bodens kommun för hantering av avfall i enlighet med vad som anges i ansökningshandlingarna enligt följande.

- Återvinning och bortskaffande genom mekanisk bearbetning innan förbränning eller samförbränning samt biologisk behandling av oljeförorenad jord, trädgårdsavfall och avloppsslam samt behandling av

slagg eller aska i en mängd om högst 176 000 ton/år (verksamhetskod 90.406-i).

För det fall domstolen är av uppfattningen att verksamhetskod 90.100 (29 kap. 40 § miljöprövningsförordningen) ska användas för behandlingen av matavfall (bioslurrytillverkningen) framställer bolaget följande alternativa yrkande i denna del (ändringar kursiverade):

- Återvinning och bortskaffande genom mekanisk bearbetning innan förbränning eller samförbränning samt biologisk behandling av oljeförorenad jord, trädgårdsavfall och avloppsslam samt behandling av slagg eller aska i en mängd om högst 161 000 ton/år (verksamhetskod 90.406-i).
- Återvinning genom mekanisk bearbetning av matavfall i en mängd om högst 15 000 ton/år (verksamhetskod 90.100)

- Deponering av icke-farligt avfall och farligt avfall i befintliga (nya och gamla) deponier (med de avfallsslag som framgår av bilaga E till ansökan, domsbilaga 1) med en maximal mängd om 90 000 ton/år upp till en slutnivå om +40 meter (RH2000) och med en maximal volym om 350 000 m³ (verksamhetskod 90.300-i). Deponering av avfall får endast ske under förutsättning att kriterier för icke-farligt avfall och farligt avfall som deponeras på en deponi eller deponicell för icke-farligt avfall som anges i Naturvårdsverkets föreskrifter (2004:10) om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall innehålls eller att tillsynsmyndigheten har medgett dispens.
- Sortering av icke-farligt avfall i en mängd om högst 20 000 ton/år (verksamhetskod 90.70).
- Bearbetning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål i en mängd om högst 200 000 ton/år (verksamhetskod 90.110)
- Återvinning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål i en mängd om högst 200 000 ton/år (verksamhetskod 90.131).

- Avvattning av flytande icke-farligt avfall (behandling av icke-farligt avfall) i en mängd om högst 10 000 ton/år (verksamhetskod 90.420).
- Behandling av farligt avfall (avfallstyp framgår i bilaga F till ansökan, domsbilaga 2) i form av krossning av tryckimpregnerat trä i en mängd om högst 2 500 ton/år (verksamhetskod 90.450).
- Lagring av farligt avfall som en del av att samla in det (avfallstyp framgår i bilaga F till ansökan, domsbilaga 2) bestående av impregnerat trä och annat farligt avfall i en mängd om högst 2 000 ton vid varje enskilt tillfälle (verksamhetskod 90.50).
- Lagring av icke-farligt avfall som en del av att samla in det samt för konstruktions- och anläggningsändamål i en mängd om högst 100 000 ton vid varje enskilt tillfälle (verksamhetskod 90.30).
- Att släppa ut renat dag- och lakvatten till Mjösjön.

Bolaget yrkar att tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken inom fastigheten Svartbjörnsbyn 2:53 ges för anläggande av lakvattendamm, pumphus, reningsanläggning, översilningsyta och ledningar och anläggande av våtmark för rening av dag- och lakvatten samt att bolaget ges tillstånd att anlägga diken, vallar, brunnar, ledningar och utföra de grävningar och andra arbeten i vattenområde som behövs för avledning till våtmark, anläggande av våtmark och anläggande av utloppsledning.

Bolaget yrkar vidare att tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken inom fastigheten Svartbjörnsbyn 2:53 ges för att bortleda vatten från lakvattendammen (för att omvandla det till snö) och att sedan leda vattnet tillbaka till lakvattendammen vid snösmältning.

Yrkanden om undantag

Bolaget yrkar att domstolen

- medger undantag enligt 24 § DepF från kravet i 22 § DepF att deponin ska vara försedd med ett dränerande materialskikt som är minst 0,5 meter tjockt

för celler i ”gamla” deponin (belägen inom områdena C och B2 inom mörkblå figur med texten ”Gamla deponin, ej sluttäckt + 32” i domsbilaga 3.

Reservationsvis yrkanden om undantag

Bolaget yrkar, reservationsvis, att domstolen

- meddelar dispens från biotopskyddet i 7 kap. 11 § miljöbalken för att anlägga våtmark och genomföra ansökta åtgärder på åkerholmen.
- meddelar tillstånd till lagring av farligt avfall som en del av att samla in det, bestående av farligt avfall i form av förorenad snö i en mängd om högst 18 000 ton/år (verksamhetskod 90.50).

Övriga yrkanden

Bolaget yrkar vidare att domstolen

- a) godkänner den till ansökan bifogade miljökonsekvensbeskrivningen,
- b) föreskriver de villkor som föreslagits i avsnitt 4 i ansökansbrevet med därefter gjorda justeringar,
- c) bestämmer igångsättningstiden för den miljöfarliga verksamheten till fem år från dagen för dom vid äventyr att tillståndet annars förfaller i ej ianspråktaga delar,
- d) förordnar att tidpunkten för när den miljöfarliga verksamheten har satts igång är tidpunkten när verksamhetsutövaren väljer att ta tillståndet i anspråk och meddelar tillsynsmyndigheten om detta,
- e) bestämmer arbetstiden för vattenverksamheten till fem år från dagen för lagakraftvunnen dom,
- f) bestämmer den tid inom vilken anspråk i anledning av oförutsedd skada ska ha framställts till fem år från utgången av arbetstiden,
- g) meddelar verkställighetsförordnande enligt 22 kap. 28 § första stycket miljöbalken från dagen för dom, samt
- h) fastställer slutlig ansökningsavgift till 70 000 kronor.

Om utsläpp till Lörbäcken och Mjösjön inte anses tillåten:

Andrahandsyrkande om utredningsvillkor (U2)

Om domstolen inte anser att utsläpp av påverkat dagvatten och lakvatten kan ske genom våtmarken med Lörbäcken som slutlig recipient behöver utredning av alternativ genomföras.

Bolaget framställer i det fallet, i andra hand, ovan redovisade yrkanden med nedanstående tillägg och ändringar.

- att tillståndet förenas med ett utredningsvillkor (U2) där bolaget under en utredningstid om tre år ska utreda vilken avledningslösning och reningsteknik som ska väljas.

Bolaget frånfaller följande yrkanden och villkorsförslag om andrahandsyrkandet bifalls:

- yrkandena om tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken samt tillstånd att släppa ut renat dag- och lakvatten till Mjösjön.
- det provisoriska villkoret P2.
- föreslaget villkor 24.

Tredjehandsyrkande om tidsbegränsat tillstånd

Om domstolen inte anser att ett sådant utredningsvillkor kan föreskrivas behöver möjlighet till fortsatt drift av bolagets verksamhet på Brändkläppen finnas under tiden som ett lämpligt alternativ för avledningen utreds.

Bolaget framställer därför, i tredje hand, ovan redovisade yrkanden med nedanstående tillägg och ändringar:

- att tillståndet ska gälla sju år från det att domen vunnit laga kraft.

Bolaget frånfaller följande yrkanden och villkorsförslag om tredjehandsyrkandet bifalls:

- yrkandena om tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken samt tillstånd att släppa ut renat dag- och lakvatten till Mjösjön.

- samtliga utredningsvillkor och provisoriska villkor.
- föreslaget villkor 24.

MOTPARTERNAS OCH REMISSINSTANSERNAS PRINCIPIELLA INSTÄLLNING

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har vid huvudförhandlingen framställt att tillstånd kan lämnas under följande förutsättningar:

- Föreningens innehåll i det renade lakvattnet och i påverkat dagvatten utreds, varvid länsstyrelsen förordar genomförande av vissa screeningar,
- de försiktighetsmått som bolaget har angett gällande naturmiljö genomförs,
- användning av avfall för anläggningsändamål regleras i villkor, lämpligen genom att tillsynsmyndigheten ska godkänna användningen, samt att
- tillståndet tidsbegränsas, framför allt vad gäller delen för avfallshantering, på förslagsvis 20 år.

Nämnden

Nämnden har, som domstolen uppfattat det, medgivit att tillstånd kan lämnas och har i den delen både lämnat synpunkter på av bolaget framställda förslag på villkor samt lämnat förslag på egna villkor.

Nämnden yrkar att undantag enl. §24 förordningen (2001:512) om deponering av avfall inte ska meddelas. Nämnden anser i stället att den ”gamla” deponin ska sluttäckas innan fortsatt deponering för att säkerställa att deponin uppfyller deponiförordningens krav på bottenkonstruktion/tätning samt att sluttäckningen kan utformas så att den utgör botten-tätning/bottenkonstruktion för den fortsatta deponeringen.

Jonas Christensens huvudmän

Ett antal privatpersoner samt Svartbjörnsbys bysamfällid genom ombud Jonas Christensen yrkar slutligen att

- I första hand att sökandens ansökan om tillstånd ska avslås,
- I andra hand att ansökan ska avvisas, och

- I tredje hand, och för det fall att tillstånd meddelas, yrkas att någon utökning av verksamheten inte ska medges, att ytterligare deponering av avfall inte ska ske samt att tillstånd till inrättande av våtmark inte ska ges.
- I fjärde hand att villkoren justeras enligt ingiven skrivelse.

Vidare yrkas att

- Att tillståndet begränsas till 10 år från det att verksamheten startats.
- Att man på anläggningen får hantera maximalt 1 500 000 ton totalt sett
- Det ska preciseras hur mycket farligt avfall som vid varje tidpunkt får finnas på anläggningen
- Bolagets yrkande om utsläpp av renat dag- och lakvatten till Mjösjön avslås.
- Yrkas en formulering om att för det fall att man träffar på förorenade områden gäller 2 kap. 8 § samt 10 kap. MB fullt ut.
- Yrkas att miljökonsekvensbeskrivningen inte ska godkännas.
- Avstyrker bolagets yrkande om undantag enligt 24 § Deponiförordningen
- Yrkas att igångsättningstiden sätts till 2 år
- Att arbetstiden för vattenverksamheten sätts till 2 år
- Att tiden för anspråk med anledning av oförutsedd skada sätts till minst 10 år
- Vidare yrkas att domstolen avslår ansökan om verkställighetsförordnande
- Yrkas att anläggningen måste vara klimatsäkrad till ett 100-årsregn.

Övriga parter

Roger Karlsson och Eva Karlsson har framfört synpunkter på lokaliseringen och de får förstås så att de yrkar avslag på ansökan. Om ansökan beviljas kräver de att deras fastighet Svartbjörnsbyn 5:43 inlöses till nuvarande marknadsvärde.

BOLAGETS VILLKORSFÖRSLAG M.M.

Bolaget har gett in förslag till villkor. Där bolaget har accepterat remissinstansernas förslag till villkor har dessa lagts in under bolagets förslag.

Bolaget föreslår att följande villkor skall gälla för verksamheten:

1. Om inte annat framgår av övriga villkor skall verksamheten i huvudsak bedrivas i enlighet med vad bolaget angivit i ansökan eller i övrigt åtagit sig i ärendet.

Dokumentation och journalföring

2. Bolaget ska journalföra allt avfall som tas emot vid anläggningen avseende mängd och avfallsslag samt dokumentera hur avfallet har behandlats och slutligen omhändertagits.

Mottagna avfallsmassor ska journalföras med avseende på mängd, behandling, analyser och slutligt omhändertagande av färdigbehandlade massor. Av journalföringen ska framgå vilka mängder farligt avfall som för närvarande lagras vid anläggningen och om de överensstämmer med den ekonomiska säkerhet som ställts.

Deponering av avfall i gamla deponin

3. Deponering (exklusive sluttäckning) av avfall i gamla deponin får ske till nivån + 40 meter enligt Rikets allmänna kartverks höjdsystem 2000 (RH 2000).
4. Bolaget ska redovisa avslutningsplan innehållande sluttäckningsplan till tillsynsmyndigheten innan avslutningsarbetena påbörjas.

Deponering i nya deponin

5. Deponering (exklusive sluttäckning) av avfall i nya deponin får ske till högsta nivå av + 40 meter enligt Rikets allmänna kartverks höjdsystem 2000 (RH 2000).
6. Senast tre månader innan anläggningsarbeten påbörjas ska bolaget till tillsynsmyndigheten redovisa en detaljerad beskrivning av

bottenkonstruktionens utformning (geologisk barriär, bottentätning, dränering och lakvattenuppsamling), vattenavledande åtgärder samt en deponeringsplan.

Bolaget ska innan anläggningen påbörjas redovisa en plan för kvalitetssäkring av bottenkonstruktionen till tillsynsmyndigheten. Planen ska innehålla uppgifter om bottenkonstruktionens utformning, konstruktionsmaterial och utförande. Planen ska vidare innehålla uppgifter om när och hur återkommande besiktningar ska genomföras under arbetets gång samt när och hur en slutbesiktning ska ske. Av planen ska även framgå vilken oberoende kontrollant som utsetts att genomföra besiktningarna.

Anläggningen får inte påbörjas innan tillsynsmyndigheten har godkänt kvalitetssäkringsplanen.

Material för sluttäckning

7. Senast sex månader innan deponering i någon del av deponin avslutas ska bolaget redovisa till tillsynsmyndigheten hur sluttäckningen kommer att genomföras. Redovisningen ska innehålla uppgifter om sluttäckningens utformning, konstruktionsmaterial samt en tidplan för arbetet.

Lakvattenhantering

8. Påverkat dagvatten från ytor där lagring sker samt lakvatten från deponierna ska överledas och omhändertas för behandling i lakvattenanläggningen.
9. Lakvatten från deponin ska renas innan det släpps ut till recipient.
10. [Villkorsförslaget återtaget av bolaget]

Ytor för lagring och hantering av annat avfall än farligt avfall

11. Ytor för lagring, behandling och bearbetning av annat avfall än farligt avfall inom området ska vara hårdgjorda så att påverkat dagvatten kan samlas upp och avledas för behandling i lakvattenanläggningen.

Ytor för mekanisk bearbetning ska vara hårdgjorda och tåla uppställning samt belastning från maskiner och avfall som hanteras.

Lagring av matavfall

- NY1. Lagring av matavfall ska, senast två år efter att tillståndet vunnit laga kraft, ske inomhus och maximalt i sju dagar. I undantagsfall kan lagring längre än sju dagar medges av tillsynsmyndigheten.

Ytor för lagring och hantering av farligt avfall

12. Ytor för lagring, behandling och bearbetning av farligt avfall inom området ska vara täta och hårdgjorda så att påverkat dagvatten kan samlas upp för omhändertagande och behandling. Ytor där trä som innehåller eller är förorenat med farliga ämnen som medför att det ska anses vara farligt avfall lagras, bearbetas eller förvaras behöver inte vara täta.

Bearbetat farligt avfall där bearbetningen innebär ökad risk för utlakning av ämnen ska förvaras väderskyddat.

Användning av avfall för anläggningsändamål

- NY2. Föroreningshalten i avfall som ska användas för sluttäckning av deponi och konstruktionsmassor som ska användas för andra anläggningsändamål inom verksamheten får inte överskrida Naturvårdsverkets riktvärden om mindre känslig markanvändning.

Bioaska och sorterad bottenaska från avfallsförbränning i form av slagg får användas för anläggningsändamål inom verksamheten under förutsättning

att bolaget underrättat tillsynsmyndigheten om innehållet i dessa och att tillsynsmyndigheten godkänt användningen på angivna platser under angiven tidsperiod.

Behandling och hantering av farligt avfall bestående av uppgrävda massor

13. Hantering och återvinning av farligt avfall bestående av uppgrävda massor ska ske på täta hårdgjorda ytor så att påverkat dagvatten kan samlas upp och omhändertas för behandling.

Bolaget ska tillse att farligt avfall med olika egenskaper hanteras och hålls åtskilt från varandra.

Biologisk behandling av avfall

14. Biologisk behandling av lätt nedbrytbart organiskt avfall genom kompostering ska ske på sådant sätt att det uppfyller de kriterier som anges i Naturvårdsverkets handbok (2003:4) med allmänna råd om metoder för yrkesmässig lagring, rötning och kompostering av avfall.

Övriga villkor för verksamheten

15. De verksamhetsområden där massor och farligt avfall mellanlagras eller behandlas ska förses med skyltar där det framgår verksamhetsområde (etappindelning) och vilka avfallsslag som upplagts och hanteras inom området.
16. Avfall som kan reagera med varandra ska hanteras och förvaras åtskilda.

Buller

17. Buller från verksamheterna får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än följande begränsningsvärden

50 dB(A)	Vardagar utom lördagar kl. 06.00-18.00
45 dB(A)	lördagar, söndagar och helgdagar kl. 06.00-18.00

45 dB(A)	kvällstid alla dagar kl. 18.00-22.00
40 dB(A)	nattetid alla dagar kl. 22.00-06.00

Nattetid ska dessutom gälla att momentanvärden får uppgå till högst 55 dB(A) vid bostäder.

De angivna begränsningsvärdena ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för de tidsperioder som anges ovan. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer eller när tillsynsmyndigheten begär det.

18. Absorptionsmedel ska finnas lätt tillgängligt i anslutning till de platser där flytande farligt avfall och flytande kemiska produkter förvaras och hanteras.
19. Brandsläckningsutrustning ska finnas lätt tillgänglig vid anläggningen.
20. Bolaget ska i alla delar av verksamheten vidta de åtgärder som skäligen kan fordras för att förebygga, hindra eller motverka de olägenheter som kan uppstå genom spridning av luktande ämnen, damning, material som transporteras med vinden, fåglar, råttor och insekter samt bränder. Verksamhetsområdet och dess närområde ska regelbundet städas.

Om störningar från verksamheten trots detta uppstår ska bolaget omedelbart utreda orsaken till störningen och i samråd med tillsynsenheten vidta effektiva motåtgärder.
21. I god tid innan verksamheten i sin helhet eller delar av denna upphör ska en anmälan göras till tillsynsmyndigheten och en efterbehandlingsplan inlämnas. Planen ska bl.a. beskriva efterbehandling av eventuella förorenade markområden samt omhändertagande av kemiska produkter och farligt avfall.

Ekonomisk säkerhet

22. För att tillståndet ska vara giltigt ska det finnas en godkänd ekonomisk säkerhet knuten till verksamheten. Bolaget ska senast vid ianspråktagande av tillståndet ställa ekonomisk säkerhet om totalt 46 miljoner kronor för fullgörandet av den efterbehandlingskyldighet som gäller för gamla och nya deponin samt för lagring av farligt avfall som en del av att samla in det. Säkerheten ska godkännas av och förvaras hos Länsstyrelsen i Norrbottens län. Om det visar sig att den ställda säkerheten är större än de beräknade efterbehandlingskostnaderna ska Länsstyrelsen i Norrbottens län bestämma säkerheten till ett lägre belopp än vad som bestämts ovan. Säkerhetsbeloppet ska då sättas ned till det belopp som motsvarar återstående efterbehandlingsåtgärder.

Egenkontroll

23. För verksamheten ska det upprättas ett aktuellt kontrollprogram som möjliggör en bedömning av verksamhetens påverkan på miljön och om villkoren följs. Kontrollprogrammet ska kunna uppvisas för tillsynsmyndigheten senast fyra månader efter att tillståndet har tagits i anspråk.

Miljötekniskt centrum

NY3. Innan nytt projekt/försöksmetod används inom verksamheten Miljötekniskt Centrum ska anmälan ske till tillsynsmyndigheten senast sex veckor innan verksamheten påbörjas. Bolaget ska i anmälan föreslå lämpliga försiktighetsmått för att begränsa störningarna till omgivningen från försöksverksamheten.

Reservationsvist framställt förslag på villkor om komplettering av statusrapport

Statusrapport

24. Innan anläggande av våtmarken påbörjas ska bolaget till tillsynsmyndigheten komplettera ingiven statusrapport med resultat från mätningar av föroreningar från mark- och grundvattenprovtagningar i

området där våtmarken ska anläggas. Samråd ska ske med tillsynsmyndigheten om kontrollens omfattning och statusrapportens närmare innehåll. Uppgifterna ska redovisas till tillsynsmyndigheten senast 12 månader efter att denna dom vunnit laga kraft.

UPPSKJUTNA FRÅGOR

Bolaget yrkar att mark och miljödomstolen med stöd av 22 kap. 27 § första stycket miljöbalken skjuter upp avgörandet om slutliga villkor för lakvatten. Bolaget yrkar på utredningsvillkor enligt följande:

U1. Bolaget ska under prövotiden utreda innehållet av följande ämnen i lakvattnet efter rening; arsenik, bly, kadmium, koppar, krom, kvicksilver, nickel, zink, PFAS, PFOS, ammonium, pH, suspenderade ämnen, oljeindex, fosfor(tot.).

Utredningen ska utföras genom provtagning och analys av föroreningar i utgående vatten månadsvis de månader som provtagning är möjlig att genomföra.

Bolaget yrkar att utredningen med förslag till slutliga villkor ska redovisas till domstolen senast fem år efter att den nya reningsanläggningen har tagits i bruk.

Om domstolen anser att en otillåten påverkan på miljökvalitetsnormerna för vatten i Lörbäcken skulle ske om avledning sker genom våtmark föreslås även följande utredningsvillkor (se bolagets andrahandsyrkande).

U2. Bolaget ska under prövotiden utreda hur avledning och rening av lakvatten och påverkat dagvatten från verksamheten ska ske. Utredningen ska redovisas till domstolen senast tre år efter att tillståndet tagits i anspråk.

PROVISORISKA VILLKOR

Bolaget yrkar på följande provisoriska villkor för påverkat dagvatten och lakvatten:

- P1. Fram till dess att den nya reningsanläggningen tagits i bruk ska påverkat dagvatten och lakvatten fortsatt ledas till det kommunala reningsverket.
- P2. Efter dess att den nya reningsanläggning tagits i bruk ska avledning ske till Mjösjön och följande villkor, som riktvärde och årsmedelvärde, ska gälla under prøvotiden:

Ämne	Enhet	Provisoriskt riktvärde
Arsenik	mg/l	0,01
Kadmium	µg/l	0,2
Koppar	mg/l	0,01
Krom	mg/l	0,02
Kvicksilver	µg/l	0,1
Nickel	mg/l	0,03
Bly	µg/l	2
Zink	mg/l	0,06
PFOS	µg/l	0,01
Ammonium	mg/l	15
Totalfosfor	mg/l	0,3
BOD7	mg/l	8

DELEGATION

Som frågor om villkor av mindre betydelse som bör delegeras till tillsynsmyndigheten föreslår bolaget följande:

Tillståndsmyndigheten överlåter enligt 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken till tillsynsmyndigheten att föreskriva ytterligare villkor om:

- a) som föranleds av redovisningen enligt villkor 6,
- b) på vilket sätt behandling av förorenade massor ska ske och vilka försiktighetsmått som ska vidtas enligt villkor 13,
- c) avseende rötning av avfall enligt villkor 14, samt
- d) avseende användning av bioaska och sorterad bottenaska från avfallsförbränning i form av slagg enligt villkor NY 2.

Vidare överläts åt tillsynsmyndigheten att för deponering eller hantering godkänna andra avfallsslag utöver de som anges i förteckningen bilaga E och F till ansökan (domsbilagorna 1 och 2). Delegationen avser endast avfallsslag som bedöms ha likvärdiga egenskaper som de som upptas i förteckningen.

ÅTAGANDEN

I miljökonsekvensbeskrivningen har förslag på ett antal skyddsåtgärder listats. Utöver föreslagna villkor ovan lämnar sökanden följande åtaganden för verksamhetens bedrivande.

Ytvatten

- Kemikalier och flytande FA förvaras invallat
- Absoler finns tillgängliga i händelse av spill/läckage

Mark och grundvatten

- Kontroll sker av avfall som tas emot på anläggningen
- Avstängningsventil ska installeras i lakvattendammarna
- Avfall hanteras på hårdgjorda ytor
- Provtagning av grundvattnet genomförs regelbundet
- Lagring av kemikalier som innehåller farligt avfall sker under tak
- Markprover och grundvattenprovtagning kommer ske innan våtmarken anläggs samt befintlig statusrapport uppdateras
- Deponeringsplanen ska revideras

Naturvärden

- Ingen avverkning sker utanför ansökt verksamhetsområde.
- Ingen avverkning av skog eller anläggningsarbeten för våtmark inom NVO 1 eller NVO 3.
- Anläggningsarbeten för våtmarken utförs inte under perioder för fåglars häckningstid, mellan 1/5-31/7. Med störande verksamhet avses avverkning av skog, maskinkörning med anläggningsfordon samt uppställning av maskiner, massor eller material.

- Vid avverkning av skog sparas i möjligaste mån dungar av lövträd, framför allt björk och sälg.
- Vid anläggandet av våtmarken lämnas i möjligaste mån de avverkade lövträden (av främst björk och sälg) på marken som död ved.
- Vid anläggandet av våtmarken kommer ingen yta inom något NVO användas som genomfart eller uppställningsplats för fordon eller byggmaterial
- Vid förekomst av invasiva arter finns rutiner för att säkerställa att spridning inte sker

Utsläpp till luft

- Transporterna in och ut från anläggningen samordnas så långt det är möjligt

Människors hälsa, boendemiljö och friluftsliv

- Städning och underhåll på anläggningen ska genomföras regelbundet genom bland annat att alla asfalterade ytor sopas
- Bevattning sker vid behov för att motverka damning
- Skyddsnät för att minska vindspridning finns mot väg 356 norr om anläggningen
- Bolaget har avtal med bolag för skadedjurshantering

Hushållning av resurser

- Energianvändningen på anläggningen ska följas upp regelbundet för att se hur den kan effektiviseras

MOTPARTERS VILLKORSFÖRSLAG M.M.

LÄNSSTYRELSEN

Villkor 8 och 9 kan slås ihop till ett villkor.

Påverkat dagvatten från ytor där lagring sker samt lakvatten från deponierna ska överledas och omhändertas för behandling och rening och rening i lakvattenanläggningen innan det släpps ut till recipient.

Villkor 14 Länstyrelsen anser att bolaget behöver förtydliga vad som menas med lätt nedbrytbart organiskt avfall.

Villkor 22 Säkerheten ska godkännas och förvaras hos länstyrelsen.

Länstyrelsen har uttryckt att villkoren avseende Miljötekniskt centrum i det tidigare (nu gällande) tillståndet ska inkluderas i ett nytt tillstånd.

Bearbetat avfall där bearbetningen innebär ökad risk för utlakning av ämnen ska förvaras väderskyddat.

Avfallsmassor som ska användas för anläggningsändamål för anläggningar inom området ska godkännas av tillsynsmyndigheten. Massorna ska vara lämpliga för det tänkta ändamålet och det får inte användas mer massor än vad som är nödvändigt. Vid misstanke om förorening ska massorna kontrolleras för totalhalter och lakegenskaper.

Hårdgjorda ytor ska vara belagda med asfalt alternativt annat material som kan anses jämförbart, det vill säga är hårdgjort redan vid nedläggning, och bildar en svår genomtränglig barriär för vatten och medför att städning genom sopning kan göras utan att överytan påverkas.

Länstyrelsen anser att följande bör adderas till det av bolaget yrkade utredningsvillkoret avseende innehåll i lakvattnet efter rening:

Aluminium ska ingå bland de parametrar bolaget ska utresa under provtiden (ingått i bolagets tidiga förslag men ej i det slutliga).

Utöver av bolaget föreslagna provtagningar ska screening utföras 2 ggr/år och minst omfatta följande parametrar:

PFAS 33, metaller 69 paket (uran, vanadin, antimon, Ba, Cr-6 inkluderat), samt organiska ämnen (bland annat cyanid, SCCP, PCB, flamskyddsmedel).

Baserat på resultaten ska sedan reningsanläggningen optimeras för att hantera de relevanta föroreningarna som förekommer i vattnet och därefter kan förslag till slutliga villkor redovisas till tillståndsmyndigheten för fastställande.

Länsstyrelsen förordar en utredningstid på **tre år** i stället för bolagets förslag om fem år efter att den nya reningsanläggningen har tagits i bruk.

Skyddsåtgärder för naturmiljön

Länsstyrelsen har yrkat på att bolagets åtagande till skydd för naturmiljön, tydligt bör framgå av beviljat tillstånd.

NÄMNDEN

Nämnden yrkar att undantag enl. §24 DepF ska inte meddelas. Den ”gamla deponin” ska sluttäckas innan fortsatt deponering för att säkerställa att deponin uppfyller deponiförordningens krav på bottenkonstruktion/tätning. Sluttäckningen kan utformas så att den utgör bottentätning/bottenkonstruktion för den fortsatta deponeringen.

Det ska föreskrivas villkor på att lagring av matavfall ska ske inomhus och under maximalt i 3 dagar. Endast 7 dagar i nödfall.

Det ska föreskrivas villkor att lagring av brännbart avfall ska ske i balar och att krossning av brännbart avfall ska ske inomhus.

Miljö- och byggnämnden instämmer med Länsstyrelsens yrkande och ställningstagande kring villkor för användning av avfall för anläggningsändamål.

Lakvattendiken och diken för avledning av påverkat dagvatten ska vara täta.

Det ska föreskrivas villkor att lakvattenreningssystemet ska dimensioneras för ett 100-års regn.

U1. Utredningsvillkor: Nämnden instämmer med länsstyrelsens yrkande och ställningstagande.

P2. Provisoriska villkor: Nämnden instämmer med länsstyrelsens yrkande och ställningstagande.

Villkor 8-9: Nämnden instämmer med länsstyrelsens yrkande och ställningstagande avseende bolagets villkorsförslag 8 och 9.

Villkor 11, 12 och 13 (i fråga om ytors beskaffenhet): Nämnden instämmer med länsstyrelsens yrkande och ställningstagande avseende lagring och ytors beskaffenhet. Farligt avfall och icke-farligt avfall som tas emot vid anläggningen och som inte är inert ska hanteras på ytor belagda med konventionell asfalt, betong eller andra material som bildar en svårgenomtränglig barriär för vatten och medger städning genom sopning utan att överytan påverkas.

Villkor 19: Nämnden yrkar att villkoret förtydligas kring vad för brandsläckningsutrustning som avser och att det läggs att plan för brandbekämpning ska finnas.

Villkor 20: Villkoret måste förtydligas, då det är otydligt med begreppet ”skäligen” och ”närområde” samt ”regelbundet”.

Villkor 24 Statusrapporten för befintligt verksamhetsområde ska även ingå. Vidare kan statusrapporten för befintligt verksamhetsområde och tillkommande våtmarksområde redovisas för tillsynsmyndigheten och hanteras inom tillsynen.

Nämnden anser att sluttäckning deponi inom område B2 ska ingå i prövningen.

Andrahandsyrkande om utredningsvillkor: Nämnden anser att det inte är lämpligt att leda ett lakvatten till samlad bebyggelse. Dessutom finns det risk att Bodträsket är påverkat av närliggande f.d. deponi Prästholmen.

Nämnden instämmer med länsstyrelsens yrkande och ställningstagande kring villkor för användning av avfall för anläggningsändamål.

Nämnden anser att förekomst av organiska ämnen i utgående vatten och i mottagande recipienter utreds under provotidsutredningen samt att förslag till utsläppsvillkor för organiska ämnen inkluderas. Uppmätta nivåer av organiska ämnen ska ställas i förhållande till de halter som påträffas i mottagande recipienter. Särskild hänsyn ska tas till bioackumulerande föroreningar. Vad gäller PFAS ska andra ämnen än PFOS inkluderas.

SVARTBJÖRNSBYNS BYAFÖRENING

Föreningen anser att hanteringen av hushållsavfallet måste förbättras så att inte fåglar och andra skadedjur kan komma åt sopbalar eller andra matrester som exponeras, förslagsvis med överbyggnad.

JONAS CHRISTENSENS HUVUDMÄN

Närboende med ombudet Jonas Christensen har lämnat följande synpunkter på bolagets villkorsförslag:

De anser att villkoren ska samordnas med målet M 1165-24. Det är viktigt att det så långt som möjligt ges samma villkor för båda anläggningarna.

Villkor 4 - Tillstyrks, med tillägget att: sådan redovisning ska ske senast 6 månader före det att avslutningsarbetena avses att påbörjas.

Villkor 6 – Avstyrker. Det är förutsättningar som ska regleras i tillståndet.

Villkor 8 - Bistår länsstyrelsen yrkande.

Villkor 9 - Reningsgraden ska regleras i tillståndet, där både halter och mängder ska regleras per tidsenhet.

Yrkar att begreppet hårdgjord måste definieras som täta ytor samt att det ska vara täta ytor inom hela verksamhetsområdet. Ställer sig bakom det som kommunen har anfört

NY1 – Tillstyrks, dock ska lagringstiden max vara 3 dagar inomhus.

Villkor 14 – Villkoret måste formuleras om då det inte är lämpligt att det hänvisas till en idag gällande Handbok från Naturvårdsverket. Det måste formuleras om så att det alltid är gällande i tiden.

Alla verksamheter och åtgärder som kan leda till urlakning av miljö- och hälsofarliga ämnen samt sådana verksamheter och åtgärder som kan leda till att damm, partiklar och plast liksom andra föremål sprids för vinden ska utföras inomhus eller i tält.

Tider ska sättas för verksamhetens bedrivande och dessa ska samordnas med mål M 1165-24.

Mottagning av avfall och andra bullrande verksamheter får, med undantag av ÅVC; endast bedrivas helgfria vardagar måndag – fredag mellan klockan 06.00- 18.00.

Utökade verksamhetstider får ske undantagsvis efter godkännande av tillsynsmyndigheten, dock maximalt vid åtta tillfällen per år.

Sådan verksamhet får inte bedrivas i samband med storhelger (nyår, påsk, pingst, midsommar eller julhelg). -inte heller under perioden 15 juni till 1 augusti.

Villkor 17 – Buller. Ska samordnas med mål M 1165-24.

Buller från verksamheterna får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än följande begränsningsvärden:

50 dB(A) Vardagar utom lördagar kl. 06.00-18.00

45 dB(A) lördagar, söndagar och helgdagar kl. 06.00-18.00

45 dB(A) kvällstid alla dagar kl. 18.00-22.00

Verksamhet är förbjuden nattetid, i andra hand yrkas att: 40 dB(A) nattetid alla dagar kl. 22.00-06.00. Nattetid ska dessutom gälla att momentanvärden får uppgå till högst 55 dB(A) vid bostäder.)

De angivna begränsningsvärdena ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för de tidsperioder som anges ovan. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer eller när tillsynsmyndigheten begär det.

Brandsläckningsutrustning ska finnas lätt tillgänglig vid anläggningarna.
Förslagsvis 7-8 fasta brandposter borde finnas.

Villkor 21 – Yrkas att en sådan anmälan ska göras senast 6 månader före.

U1 - Yrkas att samtliga ämnen som redovisas i mål M 1165-24 ska undersökas, dvs. även följande ämnen: Aromater, PAH, PAH, PCP, PCB, PFAS11, PFOS, pH, TOC, Susp. ämnen, Oljeindex, Totalkväve, Cyanid, NH₄-N.

U2 - Avstyrks. Yrkas att dessa frågor måste vara lösa innan tillstånd meddelas.

P2. Yrkar att värdena ska gälla som begränsningsvärden. Yrkas att dessa värden måste kombineras med totala utsläppsmängder (per viss tidsenhet) och det måste koordineras med målet M 1165-24 och utifrån gällande MKN.

Följande parametrar saknas och måste regleras enligt följande:

Aromater C8-C35 1 mg/l

PAH cancerogena 0,5 µg/l

PAH övriga 100 µg/l

PCP 50 µg/l

PCB total 0,1 µg/l

PFAS11 0,09 µg/

PFOS 0.01 µg/l

pH 6,0–9,0

TOC 60 mg/

Susp. ämnen 60 mg/l
Oljeindex 10 mg/l
Totalkväve 25 mg/l
Cyanid/varav fri 5/0,1 mg/l
NH₄-N 15 mg/l

Höjden på deponin får inte höjas ytterligare, förutom vad som krävs för sluttäckning.

För människors hälsa, boendemiljö och friluftslivs yrkas:

- Städning och underhåll på anläggningen ska genomföras regelbundet genom bland annat att:
    - alla hårdgjorda ytor sopas
    - Bevattning sker vid behov för att motverka damning
    - För verksamheter som inte sker inomhus ska skyddsnät användas för att minska vindspridning av skräp.
    - Bolaget ska teckna avtal med bolag för skadedjurshantering
    - Städning minst 1 000 m från verksamhetsområdet
- Viktigt att det ska definieras vad som menas med regelbundet.

Energianvändningen på anläggningen ska följas upp regelbundet för att se hur den kan effektiviseras.

Samtliga fordon och maskiner som används inom verksamheten ska vara batteridrivna eller vara kopplade till det fasta elnätet.

Sökanden ska upprätta en kontaktpunkt dit personer som störs av verksamheten ska kunna nå bolaget.

Slagg från Stegra ska inte få tas emot för deponering eller annan hantering.

BOLAGETS ANSÖKAN OCH KOMPLETTERINGAR

Bolaget har under målets handläggning justerat ett antal uppgifter som lämnats i den ursprungliga ansökan. Nedan lämnas en sammanfattande redogörelse över vad sökanden har angett i ansökan och i senare kompletteringar. Figurer och kartor som redogörs för nedan är översiktbilder för läsvänlighet och inte garanterat skalenliga.

ORIENTERING OM VERKSAMHETEN

Verksamheten på fastigheten Svartbjörby 2:53 och 2:36 omfattas idag av två tillstånd vilka idag innehas av dels Bodens kommun, dels av bolaget, nedan kallad bolaget. Befintligt tillstånd går ut 2025-12-31.

För att kunna möta den ökade mängd avfall som uppstår när kommunen växer samt de stora industrisatsningar som planeras har bolaget för avsikt att förnya och utöka sitt befintliga tillstånd.

Ansökan omfattar i stort verksamheten som bedrivs på anläggningen idag med skillnaden är de slås ihop i ett och samma tillstånd. Deponering av farligt avfall kommer inte ingå utan fortsatt bedrivs av Bodens kommun i enlighet med deras tillstånd.

Ändringen omfattar främst ökade mängder inom befintlig verksamhet. Ansökan innefattar även ansökan om vattenverksamhet då bolaget avser att lokalt omhänderta lakvattnet med hjälp av en våtmark.

I dagsläget leds lakvatten till det kommunala avloppsreningsverket, Bosvedjan. Avtal med det kommunala avloppsreningsverket om att få släppa lakvattnet dit finns. För att minska belastningen på avloppsreningsverket i framtiden, planerar sökande ett lokalt omhändertagande av lakvattnet i en lokal lakvattenreningsanläggning. I ansökt verksamhet kommer behandlat dag- och lakvatten från våtmarken att gå via Mjösjön och Gammelängesträsket till närmaste klassade ytvattenförekomst; Lörbäcken (WA93367626).

Alla höjder i ansökan, den tekniska beskrivningen och i miljökonsekvensbeskrivningen redovisas i höjdsystemet RH 2000 om inte annat anges.

KODER I MILJÖPRÖVNINGSFÖRORDNINGEN

Sökt verksamhet omfattas av följande koder enligt miljöprövningsförordningen: 90.406-i, 90.300 i, 90.110, 90.131, 90.70, 90.420, 90.450, 90.50, 90.30.

Verksamheten som omfattas av koden 90.406-i är bl.a. behandling innan förbränning. Det följer av 29 kap. 40 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 90.100) att tillståndsplikt enligt den bestämmelsen inte gäller om återvinningen är tillståndspliktig enligt 29 kap. 65 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 90.406-i). Eftersom hela hanteringen således bör omfattas av 90.406-i så är bolagets uppfattning att verksamhetskod 90.100 inte behöver anges.

LOKALISERING

Brändkläppens avfallsanläggning ligger i Bodens kommun. Brändkläppen ligger cirka 3 km nordost om Bodens tätort och anläggningen är cirka 40 hektar stor, se översiktskarta i Figur 1. Verksamheten är idag lokaliserad inom ett inhägnat industriområde. Verksamhetsområdet utökas för att möjliggöra rening av lakvatten i våtmark. Utökningen sker direkt söder om befintlig anläggning ner till väg 383 på fastigheten Svartbjörby 2:53. Fastigheterna ägs av Bodens kommun och nyttjas till befintlig verksamhet.

Koordinater (Sweref 99):

Gamla deponin (centrumpunkt)	N 7319945, E 807657
Nya deponin (centrumpunkt)	N 7319989, E 807720
Våtmarken (centrumpunkt)	N 7319223, E 807582
ÅVC (centrumpunkt)	N 7319529, E 807247
Bioslurryanläggningen (centrumpunkt)	N 7319792, E 807274
Ny utsläppspunkt för lakvatten (prel.)	N 7319044, E 807626

Figur 1. Översiktskarta, Lokalisering av Brändkläppen inom röd cirkel.

PLANFÖRHÅLLANDEN

För del av området gäller detaljplan Svartbjörby 2:53, del av, Brändkläppen som fastställdes 2002-01-28 av kommunfullmäktige i Bodens kommun och vann laga kraft 2003-03-13.

Område för våtmark omfattas inte av någon detaljplan utan där gäller Översiktsplan 2025 för Bodens kommun, antagen av kommunfullmäktige 19 juni 2017.

Kommunens avfallsplan antogs år 2008. Kommunen har tagit fram en ny renhållningsordning och avfallsplan. Denna har varit ute på samråd till och med 30 september 2023. Den reviderade renhållningsordningen och avfallsplanen avses

antas i närtid. Deponin och den verksamhet som bedrivs vid deponin är förenlig med kommunens nuvarande och reviderade avfallsplan.

STRANDSKYDD

En del av åtgärderna för avledningen kommer vidtas inom strandskyddzon för Mjösjön. Emellertid bedöms inte åtgärderna vara förbjudna enligt 7 kap. 15 § MB. Om de skulle anses omfattas av förbud så skulle dock dispens kunna beviljas enligt 7 kap. 18 c 3, 4 eller 5 p. MB. Vid prövningen av vattenverksamheten medför således inte strandskyddet hinder mot tillåtligheten (7 kap. 16 § 2 p. MB och NJA 2008 s. 55).

GÄLLANDE TILLSTÅND OCH VILLKOR

Verksamheten på fastigheten Svartbjörby 2:53 och 2:36 omfattas idag av två tillstånd vilka idag innehas av dels Bodens kommun, dels av bolaget. Bolagets nuvarande tillstånd 551-8385-10, ref.nr 2010-669, utfärdades av Länsstyrelsens miljöprövningsdelegation 2011-05-25 och gäller fram till och med 2025-12-31. Bolagets tillstånd omfattar följande verksamheter:

- Mekanisk bearbetning och sortering av högst 80 000 ton avfall per år för återvinning
- Bearbetning av högst 20 000 ton massor och avfall per år för anläggningsändamål
- Behandling av högst 10 000 ton uppgrävda massor per år
- Behandling av högst 10 000 ton uppgrävda massor (farligt avfall) per år
- Biologisk behandling av högst 5000 ton lätt nedbrytbart organiskt avfall per år.
- Avvattning av högst 5000 ton flytande avfall per år
- Mellanlagring av högst 30 000 ton avfall vid varje enskilt tillfälle för behandling, återvinning och användning som konstruktionsmaterial eller bortskaffande
- Mellanlagring av högst 20 000 ton farligt avfall bestående av förorenade massor och impregnerat trä vid varje enskilt tillfälle.
- Mellanlagring av högst 1000 ton annat farligt avfall vid varje enskilt tillfälle
- Mellanlagring och uppläggning av högst 60 000 ton inert avfall vid varje enskilt tillfälle för konstruktions- och anläggningsändamål

Bodens kommuns nuvarande tillstånd, 551-8691-10, ref.nr 2010-669, utfärdades av Länsstyrelsens miljöprövningsdelegation 2011-07-08 och gäller fram till och med 2025-12-31. Ett ändringstillstånd, 551-13665-2019, utfärdades 2020-12-22.

Tillståndet omfattar följande verksamheter:

- Deponering av högst 20 000 ton icke farligt avfall per år i befintlig deponi.
- Deponering av högst 20 000 ton icke farligt avfall per år i ny deponi.
- Deponering av högst 10 000 ton farligt avfall per år i deponi för farligt avfall.
- Mellanlagring av högst 2 000 ton farligt avfall vid varje enskilt tillfälle.

- Mekanisk behandling och sortering av högst 25 000 ton icke farligt avfall per år.
- Mellanlagring av högst 25 000 ton icke farligt avfall vid varje enskilt tillfälle.

NG Nordic avser genom sin ansökan att samla den verksamhet (deponering av farligt avfall m.m.) som NG Nordic bedriver under ett annat tillstånd. Syftet med bolagets och NG Nordics ansökningar tillsammans är att ersätta de båda idag förekommande tillstånden. Genom att nya tillstånd erhålls kommer respektive verksamhetsutövare att få ett tillstånd som avser den verksamhet som bedrivs av den aktuella verksamhetsutövaren och den oklarhet som delvis kan råda i dagsläget med två verksamhetsutövare (bolaget och NG Nordic) under två tillstånd med olika innehavare undanröjs därmed.

Bolaget har inte yrkat på upphävande av de befintliga tillstånden i samband med att det nya tillståndet tas i anspråk eftersom den verksamhet som NG Nordic bedriver alltjämt kommer fortsätta att bedrivas under deponitillståndet fram till dess att NG Nordic erhåller nytt tillstånd.

Bolagets uppfattning är att om ett nytt tillstånd tas i anspråk så kommer det inte att ersätta deponitillståndet i de delar där NG Nordic bedriver verksamheten förrän NG Nordic tagit sitt nya tillstånd i anspråk (under förutsättning att det sker innan den 31 december 2025). När både bolaget och NG Nordic tagit sina respektive tillstånd i anspråk så kommer de ersätta Tillstånden. Skulle NG Nordic erhålla tillstånd och ta det i anspråk före bolaget så skulle detsamma gälla för bolaget, dvs. att Deponitillståndet skulle fortsatt gälla för bolagen fram till dess att det nya tillståndet tas i anspråk (under förutsättning att det sker innan den 31 december 2025).

SKÄL FÖR BEGÄRAN OM PRÖVOTID

En ny reningsanläggning avses anläggas. Den innehåller olika delar som behöver detaljprojekteras och utföras innan det kan fastställas vilka möjligheter som finns att sänka halterna i utgående vatten vid drift och vilka utsläppsvillkor som kan innehållas från anläggningen. Det är därför lämpligt att under en provotid utreda detta för att kunna fastställa vilka slutliga utsläppsvillkor som kan föreskrivas för verksamheten. En utredningstid om fem år efter att reningsanläggningen tagits i drift bedöms lämplig för att genomföra provtagning av utsläppen och föreslå slutliga villkor.

TEKNISK BESKRIVNING

Orientering och allmän information

På anläggningen finns idag:

- våganläggning,
- kontorsbyggnad med personalutrymmen,
- återvinningscentral,
- förbehandlingsanläggning för mat- och livsmedelsavfall,

- sorterings- och krossningsyta,
- avvattningsanläggning för flytande avfall,
- ytor för behandling av förorenade massor,
- lagringsytor för avfall och deponiceller för icke-farligt avfall och för asbest.
- deponi för både farligt och icke-farligt avfall
- reningsanläggning för lakvatten och påverkat dagvatten
- gashanteringssystem

En större maskinhall med tvätthall och oljeavskiljare är under uppbyggnad. På anläggningen finns en mobil kross för avfall till förbränning, tre hjullastare och en grävmaskin. Deponin har varit i drift sedan 1940-talet.

Situationsplanen är inte är statisk och olika områden för avfallshantering kan komma att flyttas inom anläggningen.

Verksamhetsbeskrivning

Avfallsslag och mängder

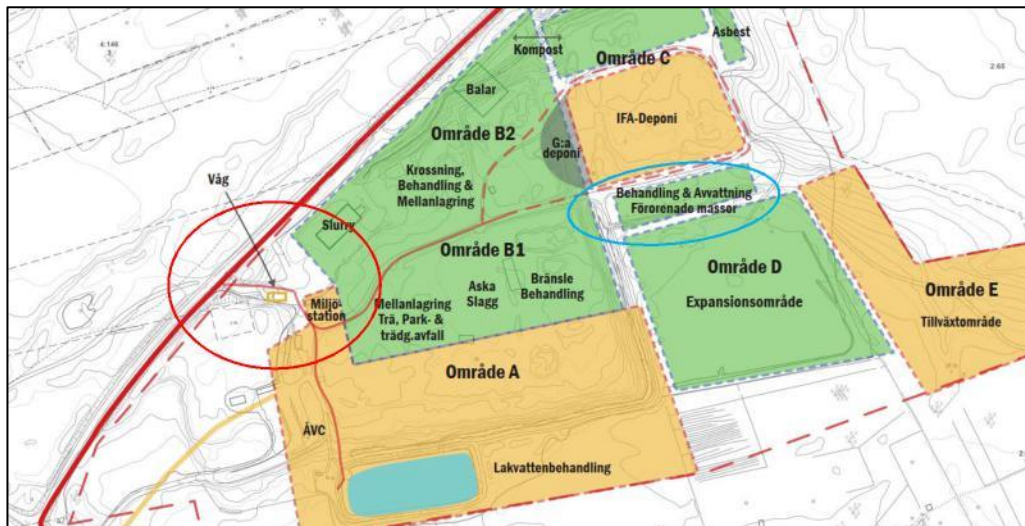
Tillståndsgivna avfallsmängder och verksamhetskoder inom befintligt tillstånd samt nya mängder och koder som ansökan avser redovisas i Tabell 1 nedan.

Tabell 1. Verksamhet och behandlade mängder

Verksamhet	Ansökt mängd	Förändring jämfört med nuvarande tillstånd	Sökt verksamhetskod
Återvinning och bortskaffande genom mekanisk bearbetning innan förbränning eller samförbränning samt biologisk behandling av oljeförorenad jord och trädgårdsavfall samt behandling av slagg eller aska. Mängderna från ovan verksamheter ska summeras.	176 000 ton/år	Mängden ökas från 80 000 ton/år	90.406-i
Sortering av icke-farligt avfall	20 000 ton/år	Tidigare inkluderad i 90.110	90.70
Bearbetning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål	200 000 ton/år	Mängden ökas från 20 000 ton/år	90.110
Återvinning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål	200 000 ton/år	Ny verksamhetskod	90.131
Avvattning av flytande avfall. (behandling av icke-farligt avfall)	10 000 ton/år	Mängden ökas från 5 000 ton/år	90.420
Behandling av farligt avfall i form av krossning av tryckimpregnerat trä	2 500 ton/år	Ny verksamhetskod	90.450
Lagring av farligt avfall	2 000 ton /enskilt tillfälle	Samma lydelse som tidigare	90.50
Lagring av icke-farligt avfall som en del av att samla in det	100 000 ton /enskilt tillfälle	Mängden ökas från 60 000 ton	90.30
Deponering av icke farligt avfall i befintliga deponier	90 000 ton/år	Mängden ökas till 90 000 ton/år, innefattar ny verksamhetskod samt omfattas av IED-lagstiftning.	90.300-i

Mottagning av avfall

Vid infarten till Brändkläppens avfallsanläggning finns vägstationen lokaliserad längst västerut och markerad med röd ring i Figur 2. Invägning sker av samtliga inkommande och utgående avfallstransporter.

Figur 2. Markanvändningsplan för den planerade verksamheten

Inkommande avfall okulärbesiktigas vid ankomsten med hjälp av kameror för att kontrollera klassningen av avfallet. Avfallet registreras, varefter chauffören hänvisas till rätt plats på anläggningen för avlastning. Kontroll av inkommande avfall sker enligt gällande mottagningskriterier i deponilagstiftning (Förordning om deponering av avfall (SFS 2001:512) och Föreskrifter om deponering av avfall (NFS 2004:10)) respektive enligt interna rutiner för avfallskontroll avseende avfall som inte ska deponeras.

Privatpersoner lämnar sitt avfall kostnadsfritt på återvinningscentralen utan att väga in eller registrera avfallet. Avfallsfraktioner och material som ska transporteras ut eller som ska användas till konstruktionsmaterial eller täckningsmaterial på anläggningen med mera, vägs ut via vägstationen innan den transporteras ut eller används på anläggningen.

Återvinningscentralen (ÅVC) är öppen och bemannad under dagtid vardagar samt lördagar under sommarhalvåret. Efter genomgång av en webbaserad utbildning kan privatpersoner även få tillträde till ÅVC när den är obemannad.

Detaljerad områdesbeskrivning

Område A

Område A är ca 11,8 ha. Området innehåller återvinningscentral för kommunens medborgare. Inom anläggningen finns en plan med sorteringsplatta (Område A) där avfall tippas och sorteras. Krossning och lagring sker i område A (och även område B2). Sorteringsfraktioner utgörs huvudsakligen av trä, wellpapp, gips, metall, konstruktionsmaterial, deponifraktion och brännbar fraktion.

Området innehåller även en lakvattendamm som rymmer ca 50 000 m³ vatten. En ny lakvattendamm ska konstrueras i området. Inom området finns även tre sandbäddar som filtrerar vatten under sommarmånaderna.

Område B1

Område B1 är ca 6,4 ha. På området sker mellanlagring av trä (både farligt och icke-farligt avfall), löv och gräs, grot och ris samt stubbar på hårdgjorda ytor. Det sker kontinuerlig avsättning till energiåtervinning och löv och gräs går till kompostering. Vidare sker mekanisk behandling av avfallet.

Det finns även ytor för bottenaskor och slaggsortering av dessa. Idag på delvis asfalterad yta och hårdgjord yta, i en volym om 30 000 ton/år i dagsläget.

På område B1 finns även bränsleplan för sortering och krossning av brännbart och blandat avfall. Området är invallat och inhägnat med nät. Hanteringen omfattar ca 25 000-30 000 ton/år på både område B1 och område B2 idag. Avfallet lagras löst i ”limpor” med brandgator.

I den ansökta verksamheten kan området frigöras genom att hanteringen av brännbart avfall och bottenaskor flyttas till område D, som är 7,5 ha. Därmed frigörs ca 4 ha på område B1 för ansökt verksamhet.

Område B2

Område B2 är ca 6,5 ha. Det utgörs av bränsleplan för krossning av brännbart avfall. Området är invallat och inhägnat med nät på den norra sidan. Lagring sker i ”limpor” med brandgator.

På området ska sluttäckningsåtgärder vidtas och verksamhet kommer att förändras på området.

Lagring av balar med brännbart avfall sker i området på en yta om ca 1 ha. Denna yta rymmer ca 9 000 ton i dagsläget. Dessa travas i höjd på 5-6 balar. Detta område kan frigöras med flytt av denna verksamhet till område D, med en yta om 7,5 ha.

Vidare finns slurrytillverkningen av matavfall för biogastillverkning och delar av ”gamla” deponin i området.

Område C

Område C är 8,2 ha. Här finns ”nya” deponin. Vallar kommer byggas upp och täckning av avfall kommer ske kontinuerligt. I område C finns även delar av ”gamla” deponin.

I område C finns även asbestdeponin (ca 0,5 ha). Området är invallat.

Vidare finns komposter inom område C. Detta kan flyttas till område B1 och område B2. Verksamheten med komposter ryms inom område C i nuläget, men en större yta frigörs om verksamheten flyttas.

Område D

Område D har en yta om 7,5 ha. Området kommer att övertas under 2025. Området är planerat att användas för bottenaskor, brännbart avfall samt blandat avfall och mellanlagring av balar. Området kommer invallas och hängas in med nät när det blir aktuellt.

Viss verksamhet från område B1 och område B2 planeras att flyttas hit. REBAB rymmer mer än de totala nuvarande årsmängderna från område B1 och område B2 på Område D.

Inom område D planeras behandling av oljeförorenade massor utgörande icke-farligt avfall. Området är ca 0,4 ha och kommer förses med betongvallar och asfalt. Avrinning sker till oljeavskiljare och torvfilterbrunn. Det finns möjlighet att bygga ut för mottagning av ytterligare 20 000 ton.

Område E

Område E är ett tillväxtområde. Ytan är ca 3,2 ha på det område som kommer användas för tillväxt.

Inom området sker i dagsläget mellanlagring av sand och bärlager från kommunens arbeten. Återbruk finns på området. Vidare sker mellanlagring av betong innan krossning på en yta om ca 0,5 ha. Inom området finns även ett "kemrum", dvs. varmbonad byggnad på ca 40 kvm där förvaring av småkemikalier sker. Vidare finns en byggnad för övrigt farligt avfall (ca 80 kvm) och behållare för alla typer av insamling av farligt avfall.

Sammanfattning

Vid frigörande av områdena B1 och B2 samt kompostytorna på Område C, som flyttas till Område D under 2025, finns tillgång till större mottagning på anläggningen. Dessutom finns möjligheten till ca 3,2 ha att ta i anspråk på Område E. Sammanfattningsvis finns således utrymme inom området för den ansökta verksamheten avseende behandling och lagring.

Behandling genom mekanisk bearbetning och sortering av avfall för återvinning (verksamhetskoderna 90.70, 90.110, 90.406-i och 90.450)

Med återvinning avses här material- och energitnyttjande. Syftet med verksamheten är att maximera återvinningen av inkommande avfall samt att genom kontroll och sortering producera bränsle till värmeverket i Boden. Dessutom minimeras deponering av avfall som inte får eller bör deponeras.

Verksamheten omfattar:

- Sortering av verksamhets-, bygg-, rivnings-, grovavfall samt bottenaska.
- Bearbetning av avfall genom finfördelning (krossning, flisning o. dyl.), separering (plockning, siktning o. dyl.), slaggsortering eller blandning av bränsle.

- Beredning av slurry som substrat i biogasproduktion. Inkommande mat- och livsmedelsavfall behandlas genom att pressas till en fraktion som klarar hygieniseringskraven, dvs. passerar ett såll med en diameter av max 12 mm. Samtidigt sorteras främmande material och synliga föroreningar bort. Slurryn transporteras till Bodsvedjans reningsverk cirka 7 km sydväst om anläggningen för biogastillverkning.

Allt avfall som kommer in sorteras löpande, vanligast inom en vecka.

Metaller sorteras ur bottenaskan en gång per år med ett siktverk som ställs upp på asfaltsytan. Denna tjänst köps in externt.

Inom anläggningen finns en plan med sorteringsplatta där avfall tippas och sorteras (område A i Figur 2). Krossning och lagring sker både i område A och område B2 i Figur 2. Aktuella sorteringsfraktioner utgörs huvudsakligen av trä, wellpapp, gips, metall, konstruktionsmaterial, deponifraktion och brännbar fraktion.

Krossningen (mekanisk bearbetning) är idag främst koncentrerad till brännbart avfall som en del av anläggningens verksamhet inom bränsleberedning. Berett bränsle transporteras till Boden Energis förbränningspanna.

Tryckimpregnerat trä krossas separat på anläggningen och förbränns vid Boden Energis förbränningspanna som har tillstånd för förbränning av farligt avfall. Vissa tider kan bränslet mellanlagras tills förbränning kan ske. Krossning sker även av träavfall för nyttjande i biobränslepannor.

Utsorterad deponifraktion deponeras inom den egna anläggningen. I denna ingår även gipsbaserat avfall som lagras kort innan det deponeras i för ändamålet särskilt avsedda deponiceller.

Utsorterat konstruktionsmaterial används främst för anläggningsändamål, i första hand till deponikonstruktion inom den egna anläggningen, medan utsorterad metallskrot transporteras till extern aktör för återvinning.

Sorteringsverksamheten har idag tillstånd upp till 80 000 ton/år.

Förändringar jämfört med nuvarande tillstånd är ökad mängd till 176 000 ton per år i enlighet med Tabell 1. Varav behandling av matavfall beräknas uppgå till 15 000 ton per år.

Verksamheterna faller dessutom delvis under nya verksamhetskoder i och med att bearbetning inför förbränning, biologisk behandling och slaggsortering alla ingår i 90.406-i.

Krossning av tryckimpregnerat trä kommer bedrivas inom ny verksamhetskod, 90.450.

Icke farligt avfall som genomgår bränsleberedning inför avfallsförbränning omfattas av BAT-slutsatser för avfallsbehandling. Behandling av bottenaska omfattas av BAT-slutsatser för avfallsförbränning.

Återvinning av massor för anläggningsändamål (verksamhetskod 90.131)

Syfte med verksamheten är att möjliggöra återvinning av massor för anläggningsändamål för internt bruk. Även i samband med att olika ytor på anläggningen fylls ut kommer dessa massor att användas. Idag används massorna som främst består av schaktmassor till utfyllnad i område C. Dessutom bereds sluttäckningsmaterial till deponin som finns inom avfallsanläggningen. För att i tid och mängd få en rationell hantering av massorna kommer viss lagring av sådana massor att vara nödvändig.

Massorna kommer antingen direkt till upparbetning från externa kunder eller via material som har sorterats ut ur andra delar i behandlingsanläggningen enligt 5.3 ovan. Massorna utgörs av jord, sten, betong, tegel, avfall från industrin, avlopps- och rötslam samt andra avfallsklassade restprodukter. Även återvinning av utsorterat material sker till tex nytt bärlager. Totalt får 80 000 ton återvinnas årligen.

De enda som lämnar anläggningen är värdematerial som metaller.

Förändringar jämfört med nuvarande verksamhet är ökade mängder. Det kommer att innebära att återvinning av avfall för anläggningsändamål omfattas av tillstånd istället för anmälan och verksamhetskoden därmed blir 90.131.

Behandling av slagg och aska faller under verksamhetskod 90.406-i och är därmed klassad som IED-verksamhet.

Lagring av matavfall

REBAB lagrar matavfall i hall och, om denna är full, under tak på baksidan av hallen på verksamhetsområdet. Lagring sker maximalt i en vecka. Bortforsling av överskott sker för närvarande till Norrlandsjord, Luleå. Annan mottagningsanläggning kan komma att användas i framtiden. Efter behandling av matavfallet blir det en slurry som lagras i slutna tank som rymmer ca 250 kbm innan bortforsling till biogasanläggning.

REBAB har föreslagit försiktighetsmått för skadedjur och för lukt, dessa framgår av villkor 20. Filteranläggning för lukt finns installerad. Anläggningen är installerad i ytterrummet (där mottagningen av matavfall sker). Luften sugas in från mottagningsrum, kvarnrum och processrum, och filtreras innan det går ut från byggnad. Det är en kolfilteranläggning som minimerar lukter.

Förändringar jämfört med nuvarande tillstånd är ökad mängd till 176 000 ton per år i enlighet med Tabell 1, varav behandling av matavfall beräknas uppgå till 15 000 ton per år.

Verksamheterna faller dessutom delvis under nya verksamhetskoder i och med att bearbetning inför förbränning, biologisk behandling och slaggsortering alla ingår i 90.406-i.

Krossning av tryckimpregnerat trä kommer bedrivas inom ny verksamhetskod, 90.450.

Icke farligt avfall som genomgår bränsleberedning inför avfallsförbränning omfattas av BAT-slutsatser för avfallsbehandling. Behandling av bottenaska omfattas av BAT-slutsatser för avfallsförbränning.

Återvinning av massor för anläggningsändamål (verksamhetskod 90.131)

Syfte med verksamheten är att möjliggöra återvinning av massor för anläggningsändamål för internt bruk. Även i samband med att olika ytor på anläggningen fylls ut kommer dessa massor att användas. Idag används massorna som främst består av schaktmassor till utfyllnad i område C. Dessutom bereds sluttäckningsmaterial till deponin som finns inom avfallsanläggningen. För att i tid och mängd få en rationell hantering av massorna kommer viss lagring av sådana massor att vara nödvändig.

Massorna kommer antingen direkt till uppabetning från externa kunder eller via material som har sorterats ut ur andra delar i behandlingsanläggningen. Massorna utgörs av jord, sten, betong, tegel, avfall från industrin, avlopps- och rötslam samt andra avfallsklassade restprodukter. Även återvinning av utsorterat material sker till tex nytt bärlager. Totalt får 80 000 ton återvinnas årligen. De enda som lämnar anläggningen är värdematerial som metaller.

REBAB har behov av massor då vägar och ytor behöver höjdanpassas inom verksamheten, bl.a. runt deponiområdet, så att stora höjdskillnader inom verksamheten inte ska uppkomma. Vidare används massor för sluttäckning och för byggnationer av deponiverksamheten, t.ex. förstärkningar och höjningar av vallar.

Det avfall som huvudsakligen kan användas är schaktmassor, IFA-massor, betong, tegel, bioaska och slagg. Det kan i stor utsträckning ersätta traditionella konstruktionsmaterial och därmed begränsa intransporter samt användning av jungfruligt material, vilket bidrar till en god hushållning med naturresurser.

Bolaget vill förtydliga att REBAB avser användning av avfall med föroreningsinnehåll som uppfyller kraven för MKM-massor. Naturvårdsverkets generella riktvärden är beräknade för vanliga förhållanden vid förorenade områden i Sverige. De anger en nivå som ger skydd mot hälso- och miljöeffekter vid flertalet förorenade områden, dock inte samtliga.

Bolaget bedömer att massor som uppfyller kraven för MKM-massor kan tas emot på anläggningen utan att riskera spridning av föroreningarna. Eventuell avrinning från massor som uppfyller kraven för MKM kommer samlas upp i diken och renas i bolagets lakvattenhantering/reningsanläggning.

Förändringar jämfört med nuvarande verksamhet är ökade mängder. Det kommer att innebära att återvinning av avfall för anläggningsändamål omfattas av tillstånd istället för anmälan och verksamhetskoden därmed blir 90.131.

Behandling av slagg och aska faller under verksamhetskod 90.406-i och är därmed klassad som IED-verksamhet.

Biologisk behandling av förorenade massor (verksamhetskod 90.406-i)

På anläggningen tas kolväte- och oljeförorenade jordar och massor emot. De jordar som tas emot är klassade som icke-farligt avfall. De komposteras i limpor på asfalterad yta tillsammans med organiskt material i form av krossat ris och hästgödsel. Dessa tillsatser tillför den energi, näring och bakteriekultur som är nödvändig för att starta och underhålla en god komposteringsprocess. Limporna vänds med 5-6 veckors intervall sommartid. I komposteringsprocessen kan organiska föroreningar från till exempel petroleuminnehållande avfall brytas ned till koldioxid och vatten. Reningen anses godkänd när föroreningsnivån nått motsvarande riktvärden för MKM. Verksamheten har dock som rutin att i regel fortsätta behandlingen tills nivån för KM erhålles. Processen följs upp med egen PID-mätare och analyser. Den rena jorden kan sedan användas för internt bruk som konstruktionsmaterial i verksamheten. Påverkat dagvatten samlas upp och leds till lakvattendammen.

Mängderna avses fördubblas. Det avvattnade slammet från avvattningen som beskrivs nedan planeras också att kunna blandas i komposten och återanvändas i anläggningssyfte.

Kompostering ingår i begreppet biologisk behandling och den årliga mängden ska summeras till övriga verksamheter som faller under verksamhetskoden 90.406-i.

Kompostering av trädgårdsavfall (verksamhetskod 90.406-i)

På anläggningen tas park- och trädgårdsavfall, främst i form av löv och gräs, emot. Avfallet kommer främst från ÅVC. Det komposteras utan att krossas på yta C, se Figur 2. Komposteringen sker i limpor på hårdgjord yta med uppsamling av påverkat dagvatten som leds till lakvattendammen. Limporna vänds efter behov under komposteringsprocessen. Färdigt komposteringsmaterial används i dagsläget internt på anläggningen.

I framtiden avses även kommunens Park & Natur-förvaltning bli en framtida användare av den färdiga komposten. De kommer även att lämna parkjordar för återvinning och eventuell kompostering.

Hanteringen planeras att utföras på yta B2 efter att sluttäckning skett. Tillståndsgivna mängderna avses dubblas i det nya tillståndet.

Kompostering av trädgårdsavfall är biologisk behandling och den årliga mängden ska summeras till övriga verksamheter som faller under verksamhetskoden 90.406-i.

Kompostering av rötslam från reningsverk (ny verksamhet, verksamhetskod 90.406-i)

På anläggningen planeras även rötslam tas emot för kompostering. Det är rötslam från Bodsvedjans reningsverk. Rötslammet planeras blandas med organiskt strukturmateriale och läggas upp i limpor på hårdgjorda ytor. Det färdigkomposterade materialet planeras användas som anläggningsjord samt som skydds- och växtetableringsskikt på deponin.

Kompostering av rötslam är biologisk behandling och den årliga mängden ska summeras till övriga verksamheter som faller under verksamhetskoden 90.406-i.

Avvattning av flytande avfall (verksamhetskod 90.420)

Blött avfall måste avvattnas innan deponering kan ske. Inom anläggningen sker idag avvattning av gatubrunnsslam samt sediment i form av silt och grus från tex rörgravsarbeten. Avvattningsanläggningen utgörs av en nedsänkt yta i vars botten dräneringsrör lagts ut och som därefter fyllts upp med grus i olika fraktioner. Materialet byts ut med något års intervall, då gruset sätts igen av slammet som avskiljs. Avvattningen är lokaliserad mellan område C och D markerad med blå ellips i Figur 2. Det avvattnade slammet används som konstruktionsmateriale inom deponin.

Vattnet från avvattningen samlas upp och avleds till lakvattensystemet.

Inga förändringar planeras avseende avvattningsanläggningen förutom att mängderna planeras att fördubblas.

Det avvattnade materialet planeras att komposteras tillsammans med inkommande förorenad jord och därefter användas i anläggningssyfte.

Lagring som en del av att samla in avfall (verksamhetskoderna 90.30 och 90.50)

Återvinningscentral

I verksamheten ingår driften av anläggningens ÅVC som är lokaliserad till område A i Figur 2. På ÅVC:n lämnar privatpersoner alla sedvanliga avfallsfraktioner som normalt hanteras på en ÅVC. Eftersom ingen behandling av avfall sker mer än att packa om och transportera det inkommande materialet till extern eller intern behandling betecknas verksamheten som lagring som en del av insamling. Det materiale som lämnas på ÅVC vägs inte in. Fraktionerna vägs i stället när de lämnar ÅVC:n, antingen när de hämtas till extern behandling eller av den egna verksamheten när de ska användas internt.

Övrig lagring

Lagring av avfall sker dels som lagring i avvaktan på borttransport dels lagring i väntan på intern användning.

Det avfall som ska transporteras till behandling eller bortskaffande vid annan anläggning, är t.ex. återvinningsmaterial och brännbart avfall. I angivna mängder ingår inte avfall som kortsiktigt lagras i avvaktan på behandling eller användning inom anläggningen.

Avfall som avses användas internt eller deponeras är inerta massor som skall användas som konstruktionsmaterial eller anläggningsjord och massor som skall användas till sluttäckning av deponier. Förutom inert avfall kan även ej eller endast lätt förorenad jord med hög organisk halt att läggas upp för senare användning i sluttäckning av deponier.

All lagring sker antingen vid ÅVC eller inom område B1, Figur 2, tills lämpliga transportvolymerna uppnåtts eller avfall för återvinning kan avsättas.

Avfallsslag

De avfallsslag som lagras är:

Utsorterat återvinningsmaterial	Till exempel metall lagras i avvaktan på borttransport.
Utsorterat brännbart avfall	Detta lagras i avvaktan på borttransport till energiåtervinningsanläggning. Lagringstiden styrs framför allt av när det är lämpligt och möjligt att få avsättning för avfallet vid mottagande anläggning.
Förorenade massor	<p>Mängden kommer sannolikt att variera kraftigt i tiden beroende på vilka saneringsprojekt som pågår. För att klara av större saneringsprojekt kommer förorenade massor att lagras i avvaktan på utredning om lämplig behandlingsmetod och tillgång till behandlingsmetod.</p> <p>Lagringen av förorenade massor avser också massor som efter provtagning och analys visar sig olämpliga att behandla med de behandlingsmetoder som finns tillgängliga vid Brändkläppens avfallsanläggning och som därför måste transporteras vidare för annan behandling.</p> <p>Förorenade massor som lagras kan utgöras av såväl farligt avfall som icke-farligt avfall.</p>
Farligt avfall	som kommer att lagras utgöras av inlämnade FA-fraktioner från ÅVC och verksamheter. Det består av elektronik, bilbatterier, kyl- och

frysmöbler, impregnerat trä och kemavfall som färg, olja och lösningsmedel.

Lagring sker utomhus och skiljt från annat avfall tills emballage eller lagringsutrymme fyllts upp och är klart för borttransport.

Lagringen av förorenade massor avser också massor som efter provtagning och analys visar sig olämpliga att behandla med de behandlingsmetoder som finns tillgängliga vid Brändkläppens avfallsanläggning och som därför måste transporteras vidare för annan behandling. Förorenade massor som lagras kan utgöras av såväl farligt avfall som icke-farligt avfall.

Inga förändringar planeras utöver att mängderna kommer att öka.

Deponiverksamhet (verksamhetskod 90.300-i)

Deponiverksamhet bedrivs idag av Bodens kommun i enlighet med ett tillstånd från 2011 samt ett ändringstillstånd från 2020. Tillståndet omfattar deponering i två områden som benämns ”nya” respektive ”gamla” deponin. Båda områdena är huvudsakligen belägna inom område C, se Figur 3 och jämför även med Figur 2. Tillståndsgivna mängder är 20 000 ton icke-farligt avfall i respektive deponiområde samt 10 000 ton farligt avfall i ”nya” deponin.

Ändringstillståndet från 2020 avser ändring av vilka avfallsslag som får deponeras i FA-delen i den ”nya” deponin.

Enligt gällande tillstånd är den maximala tillåtna nivån på den ”gamla” deponin satt till +32 m (RH 2000) innan sluttäckning medan den ”nya” deponin har en tillåten maxhöjd på +40 m. Den ”gamla” deponin har i princip nått sluthöjd men sluttäckning har ännu inte påbörjats.

Inom ”nya” deponin finns tre aktiva IFA-celler som separeras med avskiljande vallar. Den nyaste av dessa togs i bruk under 2022 och har plats för 60 000 m³. Cellerna är uppbyggda på samma sätt med en geologisk barriär, bottentätning och ett dräneringslager bestående av 0,5 m däckklipp. Ett uppsamlingssystem för lakvatten står i förbindelse med dränsiktet. Lakvatten leds till lakvattenbehandlingen och lakvattendammen. Gips deponeras separat inne i dessa tre celler och täckts att det inte kommer i kontakt med övrigt avfall. För deponering av asbestavfall finns en särskilt avsatt cell längst österut inom område C. Under 2022 togs en ny IFA-cell med plats för 60 000 m³ avfall i drift (Cell 3).

Inom deponin finns ett uppsamlingssystem för deponigas med gasledningssystem, ett stort antal brunnar och en fläktstation som tidigare ledde gasen till en panna där den förbrändes och nyttiggjordes i fjärrvärmesystemet. Gassystemet har dock degenererats så pass att gasen inte ens går att fackla längre. Det pågår dock sedan 2022 ett omfattande restaureringsarbete för att få igång gasuppsamlingen igen. För den ”gamla” deponin har dispens enligt 24 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall (”DepF”) den 30 november 2018 av

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Norrbottens län (dnr. 551-15464-16). Miljöprövningsdelegationen medgav Bodens kommun undantag från kravet att deponin ska vara försedd med ett dränerande materialskikt som är minst 0,5 m tjockt. Dispensen gäller för deponiceller inom etapp C (dvs. den ”gamla” deponin) som var i drift 2016-12-23.

Figur 3. Lokaliseringen av nya och gamla deponin med tillståndsgivna höjder, norr i pilens riktning.

Vad gäller kraven i 22 § DepF så framgår av det ovan anförda att även om inte den ”gamla” deponin utformats med dränerande materialskikt enligt kraven i 22 § DepF så fungerar dräneringssystemet och skyddsåtgärder har vidtagits för att säkerställa att läckaget av lakvatten inte överskrider kraven i förordningen.

Dispensmöjlighet från kraven i bl.a. 22 § DepF finns i 24 § DepF om DepF:s krav ändå kan uppfyllas. Såsom framgår av refererat dispensbeslut och redovisningen ovan uppfyller dräneringssystemet funktionskravet i DepF och ger ett likvärdigt skydd som kravet på dränerande materialskikt. Dräneringssystemet har en sådan funktion att det inte kommer leda till risk för skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön att fortsätta deponeringen i ”gamla” deponin från nivån +32 meter till +40 meter enligt ansökan. Således föreligger förutsättningar för att meddela undantag enligt 24 § DepF.

Det bör noteras i den utsträckning deponering sker i celler intill den ”gamla” deponin och marken är tillgänglig kan ett dränerande materialskikt som är minst 0,5 meter anläggas i dessa områden ske så att kraven i 22 § DepF uppfylls. Det som omfattas av dispensansökan är sådan deponering som sker i den ”gamla” deponin

där marken redan tagits i anspråk och således dräneringssystemet inte kan utformats enligt kraven i 22 § DepF innan deponering.

Sökande avser att upphöra med deponering av farligt avfall och detta ingår därför inte i ansökan.

Det nya tillståndet avses omfatta en ökning av tillåten mängd icke-farligt avfall, till 90 000 ton per år, fördelat på både ”nya” och ”gamla” deponin.

Den ”gamla” deponin har som nämnts ovan nått sin tillståndsgivna höjd. Denna ansökan omfattar dock fortsatt deponering på den ”gamla” deponin till en höjd av +40 m, dvs samma höjd för både den ”gamla” och den ”nya” deponin. Därmed kommer en svårmanövrerad klyfta mellan de båda områdena med en nivåskillnad på åtta meter att kunna undvikas.

Den exakta utformningen och utförandet av detta kommer att förtydligas i en reviderad deponeringsplan samt en sluttäckningsplan.

Uppskattningsvis bedöms finnas utrymme för 100 000 m³ på den gamla deponin innan den uppnått höjden +40 m.

Totalt planeras cirka 700 000 ton icke-farligt avfall att deponeras vid Brändkläppen under tillståndets giltighetstid, men mängden kan bli större beroende på vilket slags avfall som deponeras.

Vattenhantering

På anläggningen uppkommer förorenat vatten. Detta inkluderar dels lakvatten, dels påverkat dagvatten från olika asfalterade ytor med avfallsverksamhet. Opåverkat dagvatten från parkering, ÅVC och resterande ytor som inte är behandlingsytor samlas upp i dagvattenbrunn. I dagsläget är det oklart vart detta vatten leds. En utredning av vattenhanteringen kommer att påbörjas under 2024. Lakvatten och påverkat dagvatten samlas upp genom dränering och lutande ytor och behandlas lokalt i ett system som består av uppsamlingsdiken, i en lakvattendamm samt tre sandbäddar (markbäddar). Efter detta leds vattnet till det kommunala avloppsreningsverket Bodsvedjan, där ytterligare behandling sker tillsammans med övrigt avloppsvatten.

Utgående vatten (benämns nedan som enbart lakvatten) från avfallsanläggningen innehåller höga halter av ammonium, tungmetaller, salter och vissa organiska substanser, vilket kan försämra processen och slamkvaliteten i avloppsreningsverket. I dagsläget har reningsverket möjlighet att ta emot och behandla lakvattnet men på grund av ökade krav på avsättning av avloppsslam (t. ex. Revaq) är risken stor för att denna möjlighet kommer att förändras.

För att minska belastningen på avloppsreningsverket i framtiden planerar sökande därför för ett lokalt omhändertagande av förorenat vatten i en lokal lakvattenreningsanläggning. Det blir generellt vanligare att lakvattenbehandling sker lokalt vid den avfallsanläggning där det har uppstått. Syftet är att eliminera

negativ påverkan på processen i avloppsreningsverket samt att ge en optimerad lakvattenbehandlingsprocess anpassad för vattenkvaliteten för ett specifikt lakvatten.

Befintlig lakvattenhantering

Den befintliga lakvattenreningsanläggningen ligger i södra delen av Brändkläppens avfallsanläggning.

Lakvattenmängden beror bl a på årsnederbördens variation. Medelflödet som har pumpats från lakvattendammen till reningsverket under perioden 2000–2019 har varit cirka 91 400 m³/år men med stora variationer under åren. Det högsta flödet träffade år 2015 medan den lägsta noteringen inträffade år 2003. Dock fanns en viss tendens till ökade lakvattenmängder under senare halvan av tidsperioden.

Den nuvarande lakvattenbehandlingen består av ett uppsamlingsdike, en lakvattendamm och tre markbäddar (sandbäddar). Påverkat dagvatten och lakvattnet från avfallsanläggningen samlas upp i diket och leds via provpunkt Y7 till lakvattendammen.

Lakvattendammen har en total volym på 50 000 m³ och genomsnittlig uppehållstid på fem månader. Inledningsvis sker luftning av lakvattnet i dammen med hjälp av två flytande intensivluftare. Lättsedimenterade partiklar och mellan cirka 35–80% av arsenik, kadmium, koppar, kvicksilver, nickel, bly och zink avskiljs i lakvattendammen.

Efter dammen pumpas lakvattnet till tre markbäddar, där lakvattnet filtreras genom bäddar av sand, och suspenderat material avskiljs. Under sommarsäsongen sker här även delvis biologisk nedbrytning av organiskt material i behandlingsprocessen. Biologisk rening av kväve sker genom nitrifikation och denitrifikation. Nitrifikation är den process där ammonium omvandlas till nitrit eller nitrat under aeroba förhållanden; denitrifikation är den process där nitrat eller nitrit omvandlas till kvävgas under anaeroba förhållanden. Det behandlat utgående lakvattnet pumpas vidare till Bodsvedjans avloppsreningsverk via provpunkt L6B.

Innehållet i lakvatten varierar och kan bero på flera faktorer såsom typen av deponi, det avfall som deponeras, kemiska faktorer som syretillgång och pH samt i vilken fas omvandlings-/nedbrytningsprocessen befinner sig. Deponier är väldigt komplexa och förändras över tid, vilket medför variation i lakvattnets kvalitet. Dagvattnet påverkas av det avfall som hanteras på de olika ytorna. Medelvärden av föroreningshalter i utgående lakvatten (från åren 2000-2020) redovisas i Tabell 2. Halterna av BOD7, totalkväve och ammoniumkväve ligger över riktvärdena, vilka är 5 mg/l, 40 mg/l respektive 5 mg/l, och halterna av TOC och totalfosfor ligger under respektive maxriktvärde, vilka är 130 mg/l respektive 0,4 mg/l. Kvävet består till stor del av ammoniumkväve (cirka 95 %). Eftersom halterna av ovan nämnda ämnen ligger över eller nära respektive riktvärdena finns ett reningsbehov. De flesta metallhalter är dock låga. Zink ligger inom intervallet för riktvärdet, medan övriga metallhalter ligger under riktvärdena.

Tabell 2. Sammanställning av medelvärden av föroreningshalter (2000-2020).

	pH	Kond. (Ms/cm)	BOD ₇ (mg/l)	TOC (mg/l)	COD _{Cr} (mg/l)	N-tot (mg/l)	NH ₄ -N (mg/l)	P-tot (mg/l)	Cl ⁻ (mg/l)
Brändkläppen	7,52	273	14	76	89	57	52	0,19	350
Riktvärde NV ¹			5	30-130		10-40	3-5	0,05-0,4	
	As (pg/l)	Cd (pg/l)	Cu (pg/l)	Cr (pg/l)	Hg (pg/l)	Ni (pg/l)	Pb (pg/l)	Zn (pg/l)	
Brändkläppen	3,51	0,07	6,76	3,84	0,36	10,30	1,25	40,87	
Riktvärden NV	10	0,2-05	10-20	20-30	0,1-0,5	30-60	2-3	30-60	

Tabell 3. Sammanställning av PFAS analys 2019-2021 i behandlat lakvatten.

PFBS (ng/l)	PFBA (ng/l)	PFDA (ng/l)	PFHpA (ng/l)	PFHxS (ng/l)	PFHxA (ng/l)	PFNA (ng/l)	PFSOA (ng/l)	PFPeA (ng/l)	PFOA total (ng/l)	PFOS total (ng/l)
150	109	2,9	117	81	280	7,2	1,6	226	233	137

Sammanställda PFAS-analyser mellan åren 2019 och 2021 i behandlat lakvatten redovisas i Tabell 3. Denna screening tyder på att Brändkläppens lakvatten innehåller PFAS i något lägre halter än vad som ses i jämförbart lakvatten från samma typ av verksamhet. Dock ligger halterna av PFOS och PFOA för Brändkläppen (cirka 140 respektive 230 pg/l), nära medianhalter uppmätta i en sammanställning av PFAS-halter i obehandlat lakvatten (120 respektive 300 pg/l) (Avfall Sverige, 2018). Det innebär att lakvatten från Brändkläppen är ett ”normalsmutsigt” lakvatten med föroreningshalter inom vanligt förekommande intervall. Det finns idag inte några generella riktlinjer för PFAS, om vilka krav som bör ställas på ett lakvatten som efter lokal behandling släpps ut till recipient eller leds till ett avloppsreningsverk. Villkor om detta fastställs för varje enskild anläggning inom ramen för tillståndsprövningen.

BAT-AEL är begränsningsvärden för utsläpp till vatten som anges i BAT-slutsatser. De BAT-AEL som är aktuella för anläggningen är de värden som avser indirekt rening, vilket beror på att vattnet avleds till det kommunala reningsverket. För sökt verksamhet finns BAT-AEL för vatten i båda BAT-slutsatsdokumenten som verksamheten omfattas av. Vid avledning av dagvatten till det kommunala avloppsreningsverket gäller BAT-AEL för indirekt avledning. BAT-AEL bedöms uppfyllas vid avledning till kommunalt avloppsreningsverk.

Planerad lakvattenbehandling

Bolaget har för avsikt att utveckla lakvattenbehandlingen för att kunna rena lakvattnet lokalt i stället för att fortsatt leda det till avloppsreningsverket.

¹ Utsläppvillkor satt under 2007 för lakvattenutsläpp till sötvattenrecipient (Naturvårdsverket, 2008).

Den befintliga processen planeras att kompletteras med biologisk rening av kväve och organiskt material samt PFOS rening. Dessutom måste det säkerställas att zink inte överskrider riktvärdet och nästen ingen arsenik släpps ut till recipient efter den framtida behandlingen. Efter planerad lakvattenbehandling avses det renade vattnet ledas ut i Mjösjön, som sedan rinner vidare till Lörbäcken. Lörbäcken är den första vattenförekomsten som det renade vattnet rinner till.

Lakvattenflödet för perioden 2011–2019 uppgick i medeltal till cirka 117 200 m³/år, vilket är cirka 28% högre än för hela perioden 2000-2019. Enligt en klimatprognos för Norrbottens län (SMHI, 2019) beräknas årsmedelnederbörden öka med cirka 6 % under perioden 2021–2050 jämfört med perioden 2000-2018. För dimensionering av framtida lakvattenbehandling används därför ett förväntat lakvattenflöde på cirka 124 200 m³/år och en kvävebelastning på 7 300 kg/år.

Som underlag för planerad omfattning av reningsanläggningen har konsultföretag, WRS AB, en utredning om lokalt omhändertagande av lakvatten vid Brändkläppens avfallsanläggning från år 2020 använts.

Framtida reningsanläggning planeras omfatta uppsamlingsdiken, lakvattendamm, pumphus, översilningsyta, våtmark samt kolfilter eller jonbytare. Kolfilter eller jonbytesprocess ska säkerställa PFAS-rening. Valet av teknik och placeringen av kolfilter eller jonbytesprocess kommer att undersökas närmare i detaljprojekteringen. I det här skedet placeras kolfilter eller jonbytesteknik som det sista steget i reningen för att säkerställa att PFAS, speciellt PFOS, tas bort effektivt.

Biologisk rening fungerar inte vintertid, så därför planeras lakvattnet att lagras i lakvattendammen eller som snö för att sedan behandlas under snösmältningen. En snökanon kan användas för att pumpa upp lakvattnet och omvandla det till snö. Smältvattnet leds sedan genom självfall tillbaka till lakvattendammen vid snösmältning.

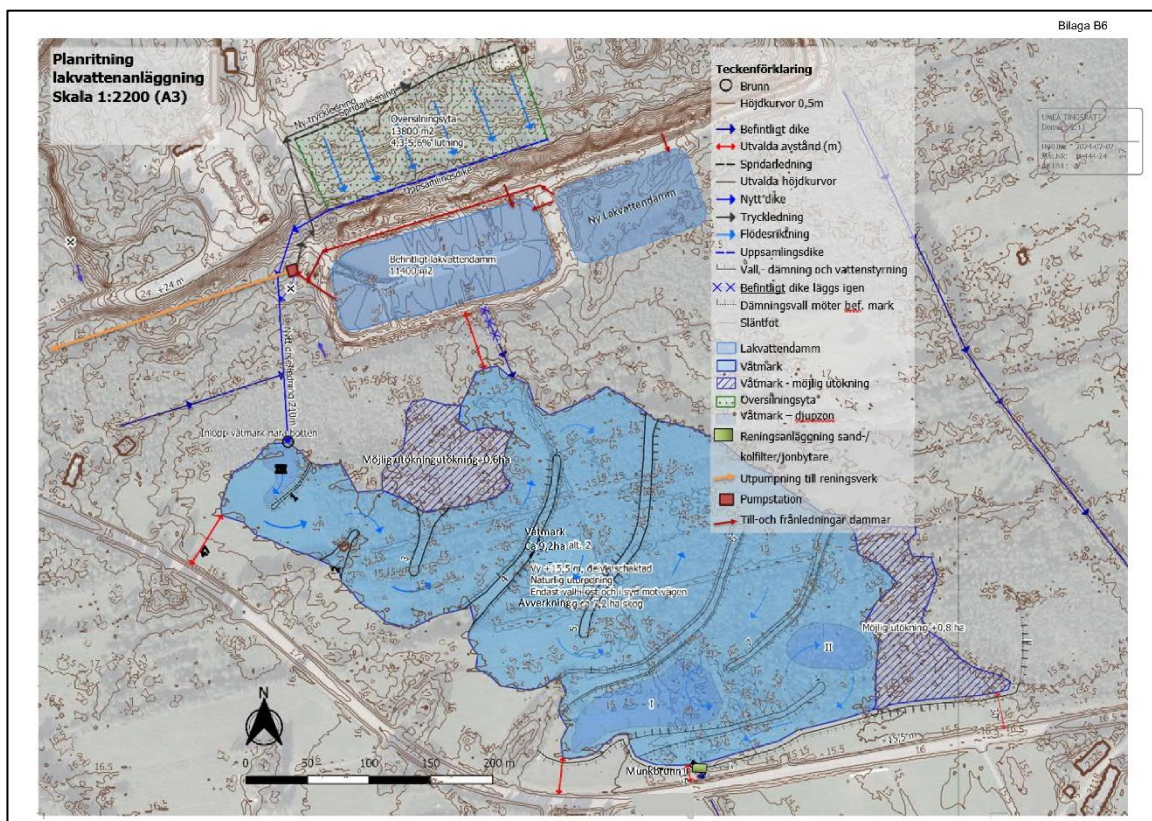
Den planerade lakvattenanläggningen redovisas i Figur 4.

Lakvattendamm

Den befintliga lakvattendammen har en volym på 50 000 m³ och det behöver byggas ytterligare en lakvattendamm på cirka 5 000 - 7 000 m³. Syftet med dammarna är att låta de stora partiklarna sedimentera och ge en bra buffertzoon innan vattnet rinner vidare.

En del av lakvattnet från insamlingsdiket kommer att rinna in till den nya lakvattendammen och leds sedan vidare till den gamla lakvattendammen. Resterande lakvatten från insamlingsdiket kommer att rinna direkt in i den befintliga lakvattendammen.

Ledningar planeras även efter den nya lakvattendammen för att vid behov kunna leda vattnet förbi den befintliga lakvattendammen så att lakvattnet kan rinna direkt till nästa steg.

Figur 4. Planritning lakvattenanläggning

Pumphus

Ett nytt pumphus planeras anläggas efter lakvattendammen i syfte att pumpa lakvatten till översilningsytan för ytterligare rening. Alternativt kan lakvattnet vid behov pumpas till avloppsreningsverk.

Översilningsyta

En översilningsyta är en flack gräsyta över vilken vattnet leds och sprids ut på bred front. Med en svag lutning rinner vattnet från toppen av slänten över översilningsytan. Vattnet infiltrerar genom ytan och samlas upp vid botten i släntens nederkant.

I översilningsytan kommer omvandling av ammoniumkväve till nitratkväve att ske genom nitrifikation. Processen är mycket syrekrävande och en del av det organiska materialet (BOD7 och TOC) kommer också att reduceras. Vidare kan det leda till anaeroba förhållande p.g.a. begränsad syretillgång och genom att syret snabbt konsumeras. En del av det bildade nitratkvävet förväntas därvid omvandlas till kvävgas genom denitrifikation.

Det är planerat att översilningsytan ska ligga på den deponiyta väster om markbäddarna som idag är bevuxen med energigrödor. Innan översilningsytan

byggs, behöver emellertid ytan sluttäckas enligt gängse metod med eventuellt gasdräneringsskikt (vid behov), tätskikt, dräneringslager och skyddsskikt.

Från pumphuset anläggs en ny tryckledning som ansluts i mitten på den större spridarledningen som ligger parallellt med översilningsytan övre kant. Ett isolerlager av bark eller flis kan läggas på ledningen, som då även skyddar ledningen mot UV-ljus.

Våtmark

Under drift samlas behandlat lakvattnet från botten av översilningsytan upp i uppsamlingsdiket. Därifrån leds vattnet vidare från översilningsytans sydvästra hörn med självfall till ett nytt dike/ledning vidare till den våtmark som anläggs söder om lakvattendammarna. En brunn kan anläggas för provtagning innan vattnet rinner in i våtmarken.

En våtmark är ett område som är täckt av vatten eller har en våt eller fuktig mark under en betydande del av året. En våtmark kan vara naturligt förekommande eller konstgjord och kan omfatta olika typer av våtmarkshabitat. Våtmarken har en viktig funktion i att rena och förbättra vattenkvaliteten genom att fungera som ett naturligt filter. Våtmarken kan ta bort föroreningar från vattnet genom processer som sedimentation, biologisk nedbrytning, absorption och kemisk utfällning.

Våtmarken planeras att anläggas och kommer till största del att avgränsas naturligt av topografien. Dämningsvallar krävs endast i den södra delen längs väg 383, samt längs en kort sträcka i öst. Inne i våtmarken anläggs ett antal vattenstyrande vallar, vars krön kan ligga ovanför eller strax under vattenytan. En munkbrunn planeras att byggas och möjliggör provtagning av utgående vatten från våtmarken.

Kolfilter/jonbytare

För att säkerställa att det mesta av PFAS-ämnena kommer att avlägsnas och att halterna av PFOS i utgående vattnet är mindre än 0,01 µg/l, kan kolfilter eller jonbytare användas i det sista reningssteget. Förbehandling är emellertid nödvändig för båda tekniker efter våtmarken för att undvika igensättning med partiklar och DOC.

Rening av PFAS i vatten utreds för närvarande av många avfallsanläggningar. De metoder som för tillfället bedöms vara tillräckligt testade är rening genom kolfilter och jonbytarmassa. Kolfilter består av kolpartiklar med en storlek i intervallet 0,2-5 mm. Den mycket stora partikelytan möjliggör att en stor mängd föroreningar kan adsorberas till kolets yta.

Jonbyte är särskilt effektivt för reduktion av PFAS med längre kolkedjor. Jonbytare har testats på lakvatten med goda resultat, men såvitt Sweco känner till används det inte i full skala ännu.

Som nämnts ovan kommer det slutliga beslutet om valet av teknik och placeringen av kolfilter eller jonbytare att avgöras senare i detaljdesignskedet. I denna beskrivning nämner vi dessa två teknologier för att försäkra oss om att PFAS tas bort på ett effektivt sätt.

För sökt verksamhet finns BAT-AEL för vatten i båda BAT-slutsatserna som verksamheten omfattas av. Vid avledning av dagvatten till det kommunala avloppsreningsverket gäller BAT-AEL för indirekt avledning, och när dagvattnet släpps till recipient gäller BAT-AEL för direkt avledning. Observera att BAT-AEL ska innehållas i utsläppspunkten, men om så inte sker måste en bedömning göras om det är det vatten från de verksamheter som omfattas av BAT-AEL eller inte som orsakar överskridandet. BAT-AEL bedöms uppfyllas både vid avledning till kommunalt avloppsreningsverk och, efter byggnation av lokal rening, vid avledning till recipient.

Sammanfattning lakvattenbehandling

Sammantaget bedöms att lakvattnet som produceras från Brändkläppens anläggning är ett ”normalsmutsigt” lakvatten med föroreningshalter inom vanligt förekommande intervall. Det reningsbehov som finns efter befintlig reningsprocessen är kväve i form av ammonium och organiskt material i viss utsträckning. I och med att vattnet kommer att ledas till en annan recipient än tidigare måste PFOS-rening genomföras, och den befintliga reningsanläggningen behöver kompletteras. Det måste även säkerställas att nästan ingen arsenik släpps ut. I framtiden ska översilningsytan och våtmarken avlägsna kväve och organiskt material. PFOS, arsenik och zink planeras avlägsnas med hjälp av kolfiltret eller jonbytare. Lakvattnet planeras att ledas till reningsverket under ombyggnadstiden. Vintertid planeras lakvattnet att förvaras som snö och sedan behandlas under snösmältningen. Vid behov, t. ex. under störning av reningsprocessen eller underhåll, kan lakvattnet även transporteras till avloppsreningsverk efter pumphuset.

Avlopp från kontor och personalbarack

För närvarande är den genomsnittliga årliga mängden avloppsvatten ca 14 m³/h från REBAB:s kontor och ÅVCs personalbarack. Avloppsvattnet är kopplat på kommunala VA-nätet. Detta kommer att vara fortsatt anslutet till det i framtiden, dvs. avloppsvattnet kommer fortsatt att skickas till det kommunala reningsverket för gemensam behandling.

Lagring av lakvatten i fryst form

Uppläggningsen av lakvatten i form av snö planeras att utföras vid behov. Det kommer att ske på ytan sydöst på området, öster om planerad lakvattendamm i område D. Vid lagring och smältning där leds smältvattnet från snöupplaget vid snösmältningen via befintligt dikessystem för lakvatten tillbaka till lakvattendammarna. Därifrån rinner det via översilningsytan och vidare ut i våtmarken. Den beskrivna är en säkerhetsåtgärd som nyttjas om det är nödvändigt. Det är enligt bolagets uppfattning inte tillståndspliktig hantering av avfall.

Naturvårdsverkets vägledning kring uppläggning av snö på land innehåller bedömningen att uppläggning av snö oftast inte bör omfattas av anmälnings- eller tillståndsplikt enligt miljöprövningsförordningen. Av ovan anförda skäl ingår inte lagring av lakvatten i fryst form (som snö) i yrkandet avseende lagring av farligt avfall.

För det fall domstolen skulle anse att det rör sig om lagring av farligt avfall har yrkandet avseende lagring av farligt avfall kompletterats.

Hur stor mängd snö som lagras kommer variera beroende på snöfall. Eftersom snön väger olika mycket beroende på vatteninnehåll är vikten svår att exakt bedöma. Uppskattningsvis kan antas att ca 18 000 ton kommer lagras varje år. Denna uppskattning bygger på ett antagande om att om 40 000 kbm snö faller och att snön väger ca 0,45 kg per kbm. Uppskattningen har legat till grund för beräknad mängd som kommer lagras varje år.

Deponiverksamhet

I deponin avser bolaget deponera icke-farligt avfall. De avfall som kan bli aktuella för deponering i bilaga E till ansökan (domsbilaga 1). En beskrivning av platsen för deponin, inklusive dess geologiska och hydrogeologiska egenskaper redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen samt bilagor till denna.

Sökanden avser att säkerställa att de skyldigheter som följer av förordningen (2001:512) om deponering eller de föreskrifter som meddelats med stöd av förordningen kommer att uppfyllas genom de villkor och åtaganden som lämnats i målet.

Behandling av avfall

I verksamheten behandlas de avfallstyper som anges i bilaga F till ansökan (domsbilaga 2). I verksamheten tillämpas de behandlingsmetoder som redovisas i den tekniska beskrivningen.

De villkor som behövs för att övervaka och kontrollera att de skyldigheter som gäller för verksamheten uppfylls samt de villkor som behövs i fråga om åtgärder för avslutande av verksamheten och efterbehandling har föreslagits i ansökan.

Farligt avfall

Den art farligt avfall som sökanden avser att lagra, återvinna eller bortskaffa redovisas i bilaga F till ansökan (domsbilaga 2). Där framgår även uppgifter om varifrån avfallet kommer.

Uppgifter om var och på vilket sätt avfallet ska lagras, återvinnas eller bortskaffas redovisas i den tekniska beskrivningen.

IED-verksamhet

Den planerade verksamheten omfattas av Industriutsläppsförordningen (SFS 2013:250) och berörs därmed av branschspecifika industriutsläppsbestämmelser.

Berörda BAT-slutsatser för avfallsbehandling:

- Mekanisk bearbetning inför förbränning (krossning av brännbart avfall)
- Kompostering av trädgårdsavfall
- Kompostering av rötslam från reningsverk
- Kompostering av förorenade massor

Behandling av slagg/bottenaska från avfallsförbränning av BAT-slutsatser för avfallsförbränning.

För sökt verksamhet finns BAT-AEL för vatten i båda BAT-slutsatserna som verksamheten omfattas av.

Vid avledning av dagvatten till det kommunala avloppsreningsverket gäller BAT-AEL för indirekt avledning, och när dagvattnet släpps till recipient gäller BAT-AEL för direkt avledning. Aktuella verksamheter som bedöms omfattas av BAT-AEL är biologisk behandling och slagghantering. Observera att BAT-AEL ska innehållas i utsläppspunkten, men om så inte sker måste en bedömning göras om det är det vatten från de verksamheter som omfattas av BAT-AEL eller inte som orsakar överskridandet.

Samtliga BAT-slutsatser bedöms uppfyllas. BAT-AEL bedöms uppfyllas både vid avledning till kommunalt avloppsreningsverk och efter byggnation av lokal rening och avledning till recipient.

Den befintliga och den ansökta verksamheten omfattas av industriutsläppsförordningen (verksamhetskoder 90.406-i, 90.300 i). Senaste versionen av statusrapporten har bifogats ansökan.

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har genomförts för att analysera och bedöma konsekvenser på människors hälsa och miljön som kan uppstå vid fortsatt och utökad verksamhet. I MKB, bilaga C till ansökan, görs en ingående utredning sökt verksamhets miljökonsekvenser. Nollalternativ, alternativ lokalisering och alternativ utformning av verksamheten beskrivs.

I verksamheten kommer kemikalier, energi och vatten att användas och avfall att genereras. Verksamheten i sig är dock inriktad på effektiv resursanvändning genom dess fokus på återvinning och återanvändning. Verksamheten bidrar därmed till en ökad hushållning av naturresurser och ett mera cirkulärt samhälle i ett större perspektiv.

Den ansökta verksamheten omfattar bland annat deponering av icke-farligt avfall vilket innebär att verksamheten automatiskt ska antas medföra betydande miljöpåverkan i enlighet med 6 § miljöbedömningsförordningen (2017:966). Bolaget har därför inte genomfört något undersökningssamråd.

I MKB:n görs en bedömning av vilka konsekvenser som ansökt verksamhet kan innebära för miljön och människors hälsa. En jämförelse görs även med ett s.k. nollalternativ.

De miljöaspekter som bedömts är följande.

- Ytvatten
- Mark och grundvatten
- Naturmiljö
- Kulturmiljö
- Utsläpp till luft
- Människors hälsa, boendemiljö och friluftsliv
- Rennäring
- Hushållning av resurser

Verksamhetens syfte är att ta hand om och behandla avfall för att optimera möjligheten till återvinning vilket i sig bidrar till ökad hushållning av resurser. Verksamheten kan därmed sägas bidra till en minskad resursanvändning och ett mera cirkulärt samhälle i ett större perspektiv. För miljöaspekten hushållning av resurser bedöms att konsekvenserna är positiva jämfört med nollalternativet och att de positiva konsekvenserna ökar jämfört med i befintlig verksamhet.

Utsläpp av behandlat lakvatten kan medföra utsläpp av mer föroreningar, i form av bland annat metaller, PFOS och fosfor, i recipienterna. Däremot bedöms halterna vara så pass låga att det inte medför en otillåten försämring av miljökvalitetsnormer och inte äventyrar möjligheten att uppnå aktuella miljökvalitetsnormer. Konsekvensen för miljöaspekten ytvatten bedöms som liten negativ jämfört med nollalternativet. Våtmarkens utbredning innebär att naturmiljön inom två naturvärdesobjekt förändras. Bedömning görs dock att den kontinuerliga ekologiska funktionen för fågellivet kan bibehållas. Konsekvenserna för miljöaspekten naturmiljö har bedömts som obetydliga jämfört med nollalternativet. Människors hälsa, boendemiljö och friluftsliv värderas högt. Med vidtagna skyddsåtgärder bedöms att konsekvenserna gällande buller och lukt är obetydliga. Däremot görs bedömningen att nedskräpning riskerar att öka vid hantering av mer avfall vilken ger upphov till en liten negativ konsekvens jämfört med nollalternativet.

För övriga miljöaspekter bedöms att ansökt verksamhet har obetydliga konsekvenser jämfört med nollalternativet, vilket även är samma som befintlig verksamhet.

Naturmiljö (biotopskydd)

REBAB har under genomförd NVI avgränsat tre naturvärdesobjekt, varav ett är Åkerholmen. Naturvärdet är knutet till förekomst av lövträd (främst asp) och den

ålder dessa träd uppvisar. Den jordbruksmark som omger området utgörs av nedlagd och igenväxande jordbruksmark, varvid biotopskyddet som avses beträffande åkerholmar inte är tillämpligt, ej heller relevant. Tolkningen görs att åkerholmar och liknande miljöer är skyddsvärda i ett mer monotont och aktivt brukat jordbrukslandskap, där området kan ge skydd åt växter, djur och fåglar. Aktuellt område uppfyller således inte kriterierna för att utgöra en åkerholme som är skyddad enligt 7 kap. 11 § miljöbalken och dispens bedöms därför inte behövas.

Även om området skulle anses skyddat enligt 7 kap. 11 § miljöbalken finns förutsättningar för dispens enligt 7 kap. 11 § andra stycket miljöbalken. Särskilda skäl föreligger då avfallsanläggningen fyller ett allmänt behov av att omhänderta avfall från Bodens kommun och att lakvattenhanteringen medför positiva reningseffekter samt att verksamheten minskar belastningen på avloppsreningsverket i kommunen som tillgodoser behovet av rening av avloppsvatten. Det starka allmänna behovet som verksamheten tillgodoser medför att det föreligger särskilda skäl för dispens.

REBAB har utfört en fördjupad artskyddsinventering avseende skyddade fågelarter. I utredningen beskrivs vilken skyddsåtgärd som kommer att vidtas. Denna skyddsåtgärd är tillräcklig för att verksamheten inte ska riskera att utlösa förbuden i artskyddsförordningen.

MILJÖKVALITETSNORMER

Verksamheten berörs av Miljökvalitetsnormer för vatten. Vattenförekomsten Lörbäcken-(WA93367626) berörs av sökt verksamhet.

Sammantaget bedöms sökt verksamhet inte innebära att undersökta kvalitetsfaktorer i berörd vattenförekomst försämrats på ett sätt som medför att verksamheten skulle strida mot försämringsförbudet och inte skulle vara tillåten enligt 5 kap. 4 § miljöbalken. Verksamheten bedöms inte innebära ett sådant risktagande som äventyrar möjligheten att uppnå aktuella miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. 4 § miljöbalken. Mer information finns i MKB och recipientutredning, bilaga C respektive C1 till ansökan.

Den övervakningsstationen som REBAB använt är representativ för att bedöma den påverkan på vattenförekomsten Lörbäcken som verksamheten medför. Den bedömning av verksamhetens påverkan på vattenförekomsten Lörbäcken har utgått från den övervakningsstation som används i VISS för att statusklassificera vattenförekomsten. Bedömningsgrunderna i HVMFS 2019:25 avser vattenförekomsten som helhet, vilket innebär att vattenförekomstens övervakningsstationer behöver vara geografiskt representativa (1 kap. 3 § HVMFS 2019:25). Övervakningsstationens placering är geografiskt representativ för vattenförekomsten.

Det saknas övervakningsstationer i de mer uppströms belägna delarna av vattenförekomsten. Provtagning i det området, närmare utsläppskällan, vore inte heller representativt för den bedömning av påverkan på vattenförekomsten som ska göras. Såsom framgår i HaV 2016:26 (Vägledning för tillämpning av HVMFS 2013:19) i

kapitel 7.1.2 utgör prover tagna i direkt anslutning till ett utsläpp inte representativa data för klassificering av vattenförekomsten. Av vägledningen framgår: *"Prover har eventuellt inte tagits på en plats som representerar vattenförekomsten, t.ex. i direkt anslutning till ett utsläpp. Det behövs då en bedömning av om data är lämplig att använda som grund vid en klassificering, men efter omräkning till koncentrationer som kan tänkas uppstå vid representativa platser"*.

REBAB:s uppfattning är av ovan anförda skäl att övervakningsstationen är representativ och att behov av komplettering med en påverkansanalys för de översta delarna av vattenförekomsten Lörbäcken inte föreligger.

REBAB har kompletterat ansökan med PM Konsoliderad påverkan (2024-04-24) Slutsatsen i rapporten är att det inte sker en otillåten försämring i strid med 5 kap. 4 § miljöbalken även med beaktande av tillkommande utsläpp och konsoliderad påverkan.

Av recipientutredningen (bilaga C1 till ansökan) och uppdaterad recipientutredning (bilaga 1 till bolagets yttrande av den 8 maj 2024) framgår att utgående vatten inte riskera att otillåtet försämra vattenmiljön eller äventyra möjligheten att uppnå gällande miljö kvalitetsnormer i Lörbäcken. Detta gäller även med avseende på kvalitetsfaktorerna "näringsämnen" och "SFÄ", såsom framgår av nämnda utredningar.

Baserat på den nuvarande kvaliteten på utgående vatten visar det att de flesta ämnena i utgående vatten idag ligger under riktvärdena, med en buffertzona på mellan 35 % och 82 %. Detta innebär att utsläppet med god marginal ligger under riktvärdena för de flesta ämnen, särskilt när fler behandlingssteg införs i framtiden.

Rening av enskilda ämnen

Vad gäller rening av tungmetaller kommer rening ske främst i lakvattendammar och koagulation (förbehandling för kolfilter eller jonbytesprocess), men också i översilningsytan och våtmarken. Koagulation är effektiv för att ta bort tungmetaller som är bundna till fasta partiklar. Jonbyte kan också delvis rena tungmetaller. Reningskapaciteten bedöms därför tillräcklig för tungmetallrening i framtiden.

Vad gäller kvicksilver planeras rening att ske på ovan beskrivet sätt. Som framgår av recipientutredningen (bilaga C1 till ansökan) och uppdaterad recipientutredning (bilaga 1 till bolagets yttrande av den 8 maj 2024) så kommer beräknad framtida halt i Lörbäcken vid sökt tillstånd motsvara en beräknad haltökning av kvicksilver i Lörbäcken som är mindre än 0,001 µg/l. Utsläppet av kvicksilver är därmed försumbart på vattenförekomstnivå och innebär inte otillåten försämring enligt 5 kap. 4 § miljöbalken.

Rening av PFAS-ämnena kunna ske så att en försämring som inte skulle vara tillåten enligt 5 kap. 4 § miljöbalken uppstår.

Uran bedöms ej förekomma i lakvatten från verksamheten enligt lakvattenkaraktäriseringen. Det behövs därför inte ett underlag som visar påverkan/utsläpp avseende

uran från den sökta verksamheten samt kumulativ från samtliga planerade verksamheter i avrinningsområdet till Lörbäcken.

Ansökt verksamhets utgående kväve bedöms till stor del utgöras av ammoniumkväve (cirka 95 %) enligt utförd lakvattenkaraktärisering (WRS, 2020). Det innebär en kvävebelastning från ansökt verksamhet på cirka 1850 kg/år.

Klassificeringen av status för kvalitetsfaktorn näringsämnen i vattendraget Lörbäcken görs enligt HMFVS 2019:25 genom en beräkning av parametern totalfosfor som uttrycks i EK. Kvävehalten ingår inte i klassificeringen av kvalitetsfaktorn näringsämnen. Ammoniumborttagning har undersökts i WRS-rapporten (2020). Den föreslagna teknologin med översilningsytan och våtmarken kan hantera ammoniumrening, även när kvävebelastningen är 30 % högre än den designade belastningen. Om behov av ytterligare rening skulle finnas så är det även möjligt att senare ha en nitrifikations- och denitrifikationsprocess, såsom biobädd eller MBBR, och ytterligare reningskapacitet. Om det föreligger behov av ytterligare rening och slutliga villkor för utsläpp får fastställas under prövotiden.

SAMRÅD

Inom ramen för tillståndprocessen har verksamhetsutövaren genomfört ett avgränsningssamråd. Samråd har skett med myndigheter och organisationer samt fastighetsägare och närboende. Samrådsprocessen beskrivs i samrådsredogörelsen, bilaga till ansökan. Där har även samtliga inlämnade synpunkter sammanställts.

KONTROLL

Verksamheten ska kontrolleras enligt kraven i förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll. Bolaget har ett egenkontrollprogram för befintlig verksamhet och ett nytt egenkontrollprogram kommer tas fram och redovisas till tillsynsmyndigheten enligt villkor 25.

ALLMÄNNA HÄNSYNSREGLERNA

Miljöbalkens bestämmelser syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl. Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd är därför skyldiga att visa att de förpliktelser som följer av 2 kap. miljöbalken iakttas.

2 § Kunskapskravet

Bolaget har i tidigare prövningar bedömts besitta tillräcklig kunskap och erfarenhet för att bedriva verksamheten och bolaget bedriver avfallshanteringsverksamhet i dagsläget och har lång erfarenhet av detta samt de risker och den påverkan på hälsa och miljö som det medför. Dess personal har god kännedom om hur sådana risker kan begränsas.

Inom arbetet med miljöbedömning har inventeringar/utredningar genomförts av extern expertis vilket medfört ökad kunskap om verksamhetens påverkan och vilka skyddsåtgärder som kan vidtas. Utifrån detta har bl.a. skyddsåtgärder föreslagits. Kunskapskravet uppfylls således.

3 § Försiktighetsregeln och kravet på bästa möjliga teknik

Undersökningar, inventeringar och beräkningar har utförts i syfte att minska risker och påverkan på miljön och andra intressen vid nu aktuell verksamhet. I TB och MKB beskrivs de skyddsåtgärder, begränsningar och försiktighetsmått som planeras vidtas samt de bedömningar som gjorts av verksamhetens påverkan på hälsa och miljö. I bilaga B3 till ansökan bedöms verksamhetens förhållande till relevanta BAT-slutsatser. Genom de åtaganden, begränsningar och försiktighetsmått som redovisas anser bolaget att tillräckliga försiktighetsmått vidtas för att skydda mot skada och olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta medför att verksamheten uppfyller försiktighetsprincipen och kravet på bästa möjliga teknik.

4 § Kemikalier och produktval

Bolaget kommer kontinuerligt sträva efter produktval som minimerar riskerna för miljö och hälsa. Produkter med miljö- eller hälsofarliga egenskaper ska så långt som möjligt ersättas med mindre farliga produkter. Bolaget bedömer att produktvalsprincipen uppfylls.

5 § Hushållning med råvaror och energi

Verksamheten i sig är inriktad på effektiv resursanvändning genom dess fokus på återvinning och återanvändning och verksamheten i sig bidrar därmed till god hushållning med resurser. Hushållnings- och kretsloppsprincipen uppfylls därmed.

6 § Lokalisering

Verksamheten bedrivs på den plats som ansökan avser. Genom ansökan avses ett något större område i anslutning till befintligt verksamhetsområde tas i anspråk. Verksamheten har tidigare bedömts tillåtlig enligt miljöbalken. De planerade förändringarna har utformats i syfte att uppnå ändamålet med minsta möjliga intrång. En alternativ utformning bedöms inte lämplig. Alternativa lokaliseringar bedöms inte lämpliga. Den ansökta verksamheten står inte i konflikt med bestämmelserna i 3-4 kap. MB. Den ansökta verksamheten är inte planstridig. Den valda lokaliseringen är således lämplig.

TILLÅTLIGHET

Verksamheten uppfyller de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken.

Hushållningsbestämmelserna i 3-4 kap. miljöbalken utgör inte hinder mot den sökta verksamheten. Den ansökta verksamheten bidrar inte heller till att någon miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken överskrids. Den sökta verksamheten möter inte heller hinder enligt bestämmelserna i 7 kap. miljöbalken. Verksamheten aktualiserar inte heller något av förbuden i artskyddsförordningen och är även tillåtlig enligt 8 kap. miljöbalken.

Sammanfattningsvis är verksamheten förenlig med miljöbalkens syfte och uppfyller de krav som kan ställas enligt miljöbalkens tillåtlighetsregler. Tillstånd ska därför lämnas.

MOTSTÅENDE INTRESSEN

Berörda sakägare redovisas i sakägarförteckning, bilaga till ansökan, samt Tabell 4.

Tabell 4. Sakägarförteckning

Typ	Fastighet	Ägare
Lagf	BODEN SVARTBJÖRSBYN 2:53	Bodens kommun
Lagf	BODEN SVARTBJÖRSBYN 2:36	Bodens kommun
Samf	BODEN SVARTBJÖRSBYN S:18 del Svartbjörbyn 2:53	Bodens kommun
Samf	BODEN SVARTBJÖRSBYN S:18 del Svartbjörbyn 4:78	Susanne Anette Lindström

Inga markavvattningsföretag påverkas av sökt verksamhet. Den sökta vattenverksamheten bedöms inte riskera att skada eller negativt påverka allmänna eller enskilda intressen.

Under samrådet har synpunkter på verksamheten framförts. Miljökonsekvensbeskrivningen har utformats i enlighet med framförda synpunkter och erforderliga skyddsåtgärder har föreslagits.

SKÄL FÖR VERKSTÄLLIGHETSFÖRORDNANDE

Bolaget yrkar att tillståndet ska få tas i anspråk utan att det vunnit laga kraft. Tillståndet avser en befintlig verksamhet med viss utökning vad gäller mängder och reningsanläggning för lakvatten till största del inom befintligt industriområde. Bolaget anser att det skulle vara till beaktansvärd nackdel om verkställighetsförordnande inte skulle meddelas. Framförallt eftersom ianspråktagande av det utökade området är angeläget för att kunna utöka verksamheten för att kunna hantera de större avfallsmängder som uppkommer inom kommunen och att uppnå en ökad reningsgrad på lakvatten.

Det finns ett stort behov av hantering av avfall i området, om verkställighetsförordnande inte meddelas kommer längre transporter av avfall att behöva ske. Befintligt tillstånd löper också ut 2025-12-31.

Målet inrymmer ingen rättsfråga som behöver belysas av högre instans. Bolaget bedömer att även om tillståndet skulle upphävas eller ändras av högre instans finns inget som tyder på att den utökade verksamheten, under verkställighetstiden, skulle kunna orsaka irreversibel skada på motstående intressen. Bolagets intresse av omedelbar verkställighet väger således med erforderlig marginal tyngre än de intressen som talar för att ett lagakraftvunnet avgörande bör föreligga innan verkställighet får ske. Tillståndet ska därför få tas i anspråk utan att det vunnit laga kraft.

EKONOMISK SÄKERHET 15 KAP. 35 § OCH 16 KAP 3 § MB

För att säkerställa att skyldigheterna enligt detta tillstånd fullföljs, vad gäller erforderliga efterbehandlingsåtgärder, ska verksamhetsutövaren hos Länsstyrelsen i Norrbottens län ställa säkerhet för kostnader om 30 000 000 kr. I fråga om slaget av säkerhet gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Tillståndet får inte tas i anspråk innan säkerhet har ställts.

REBAB har ursprungligen föreslagit att en ekonomisk säkerhet om 30 MSEK ska ställas. Bolaget har dock tagit fram en reviderad beräkning av ekonomisk säkerhet. Beräkningen av beloppet utförts med hjälp av Envipro Miljöteknik AB:s rapport om Ekonomisk säkerhet vid deponering daterad 2004-12-30.

Utifrån domstolens förfrågan om komplettering av beräkningen har kostnad för arbete och för anskaffning av material för efterbehandlingen tagits fram. En beräkning där deponin efterbehandlas utan restprodukter och där arbetskostnaden inkluderats redovisas nedan.

- I beräkningen har inkluderats kostnader för terrassering, avjämning, tätskikt, dräneringsskikt och skyddstäckning av deponin med restprodukter.
- Kostnaden uppskattas till 25,3-38,3 MSEK.
- Arbetskostnaden har uppskattats till ca 15,6 MSEK.
- Kostnaden för hantering av lakvatten har uppskattats till ca 8-16 MSEK.
- Kostnaden för hantering av deponigas har uppskattats till 1,8 MSEK.
- Kostnaden för kontroll och övervakning har uppskattats till 1,6 MSEK.

Totalt är beräknat belopp i ovan redovisat scenario 73,3 MSEK.

REBAB vidhåller dock att föreslagen ekonomisk säkerhet om 30 MSEK är godtagbar och betryggande för sitt ändamål.

Den säkerhet som ställs enligt 15 kap. 35 § och 16 kap. 3 § miljöbalken ska inte vara större än vad som behövs och inte heller administrativt kostsam. Så mycket kapital som möjligt bör tillåtas vara kvar i bolaget och säkerheter ska vara konkurrensneutrala. I denna bedömning ska vägas in hur stora kostnader som avhjälpande och återställande som kan förutses.

Vid säkerhetens bestämmande behöver även vägas in att REBAB är ett av Bodens kommun helägt bolag. Kommunen har med stöd av sin beskattningsrätt goda förutsättningar för att betala för ett återställande. Beskattningsrätten säkerställer också att kommunen i princip inte kan få slut på pengar och gå i konkurs. I linje med detta kan också kommunen tillskjuta kapital till REBAB (och andra kommunala bolag). Detta medför att det är högst osannolikt att en konkurs kommer att inträffa i REBAB. Även om även kommuner (och kommunala bolag) har en skyldighet att ställa säkerhet bör det anförda tillmätas betydelse att det är fråga om ett kommunalt bolag när det ska avgöras hur stor säkerhet som kan behövas.

Den nu ingivna beräkningen bygger på det osannolika scenariot att inga restprodukter finns tillgängliga och att all arbetskraft behöver hyras in genom externa entreprenörer. En konkurs kommer mest troligt inte innebära att REBABs verksamhet avslutas och behöver efterbehandlas omedelbart. Det kommer således finnas möjlighet att genomföra efterbehandlingen i sådan takt att restprodukter blir tillgängliga för användning. REBAB mottar kontinuerligt förfrågningar om mottagande av massor och avfall som kan användas som restprodukter för täckning och sannolikt kommer således restprodukter finnas tillgängliga vid en eventuell efterbehandling.

Vidare finns det möjlighet att fortsatt ha arbetskraft anställd i konkursboet för att genomföra efterbehandlingen. Detta medför att kostnaden för arbetskraft också sannolikt överskattas i beräkningen.

De poster som nu lagts till för efterbehandling utan restprodukter och arbetskraft medför att beräkningen av säkerheten sannolikt blir för hög. Den beräkning som redovisas där restprodukter används och intern arbetskraft nyttjas är därför mer sannolik. REBAB vidhåller därför sin uppfattning att säkerheten ska bestämmas till 30 MSEK såsom tidigare föreslagits.

I REBAB:s tillstånd daterat 2011-05-25 (dnr. 551-8385-10) finns ett villkor om att säkerhet i form av bankgaranti ska ställas som uppgår till 1 000 000 kr för mellanlagring vid anläggningen av högst 2 000 ton farligt avfall inklusive förorenade massor som klassificeras som farligt avfall. Av villkoret följer även att bankgarantin ska utökas med 500 000 kronor för varje ytterligare påbörjad 1 000 ton farligt avfall, som mellanlagras vid anläggningen.

Hanteringstillståndet tillät mellanlagring av större mängder farligt avfall. Eftersom REBAB nu ansöker tillstånd till mellanlagring av farligt avfall bestående av impregnerat trä och annat farligt avfall i en mängd om högst 2 000 ton vid varje enskilt tillfälle och inte kommer mellanlagra massor som klassificeras som farligt avfall föreslår bolaget att det görs ett tillägg i föreslaget villkor 22 avseende lagring av farligt avfall som en del av att samla in det.

ERSÄTTNINGAR OCH OFÖRUTSEDD SKADA

Någon skada till följd av verksamheten kan inte förutses. Ersättningsbelopp föreslås därför inte. Mot bakgrund av den begränsade omfattningen av vattenverksamheten och med beaktande av de skyddsåtgärder som föreslagits bör tid för anmälan av oförutsedd skada kunna sättas till 5 år efter arbetstidens utgång.

BERÖRDA FASTIGHETER

Den ansökta verksamheten berör följande fastigheter: Svartbjörnsbyn 2:53, Svartbjörnsbyn 2:36 samt Svartbjörnsbyn S:18.

RÅDIGHET

Bolaget har erforderlig vattenrättslig rådighet för att nyttja det nya området som tas i anspråk för vattenverksamhet genom avtal.

**FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR AVFALL ATT UPPFYLLA KRAVEN FÖR MKM-MASSOR
(KOMPLETTERING 250107)**

REBAB planerar att använda massor med föroreningshalten i tillförda jordmassor som uppfyller Naturvårdsverkets riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM). Renare massor kan också komma att användas.

REBAB tillämpar rutiner för mottagning och kontroll av massor innan de levereras till anläggningen i syfte att säkerställa att föroreningsinnehållet är sådant att massorna kan användas. De angivna avfallsslagen kommer endast användas om de uppfyller riktvärdena för mindre känslig markanvändning. Om ett avfallslag kan insorteras i någon av de angivna kategorierna men inte uppfyller riktvärdena för MKM så kommer det inte användas för anläggningsändamål.

Inledningsvis ska framhållas att REBABs verksamhet med mottagning av angivna massor är en del av ett större sammanhang där det ställs krav på kontroll och hantering av massorna i flera led. T.ex. den verksamhetsutövare som utfört det gräv- eller schaktningsarbete som gett upphov till massor är en avfallsproducent enligt 15 kap. 4 § miljöbalken. Denne verksamhetsutövare ansvarar för de första delarna i ledet med hantering av avfallet och har därmed det övergripande ansvaret för att se till att avfallet tas om hand på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt (15 kap. 11 § miljöbalken). Verksamhetsutövaren har även skyldighet enligt 2 kap. 2 § miljöbalken att skaffa den kunskap som behövs med hänsyn till verksamheten eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet. Det är alltså i första hand verksamhetsutövarens ansvar att klargöra vilka risker som finns med massorna, om de riskerar att påverka människors hälsa och/eller miljön samt om och hur massorna behöver provtas.

Innan massor lämnas till REBABs anläggning ställs krav på dokumentation, att massornas ursprung och föroreningshåll är kända samt en karaktärisering av massorna. Detta underlag ska normalt finnas tillgängligt innan massorna lämnas till REBABs anläggning. Detta medför att normalt sett ska nödvändig provtagning redan vara genomförd och ytterligare provtagning ska endast behöva ske vid specifika behov, exempelvis vid misstanke om avvikelser.

Register förs över leveransdatum, typ av avfall, mängd, avfallslämnare och transportör. Vid invägningen utfärdas ett mottagningsbevis i form av vågsedel eller kvitto vilket överlämnas till leverantör av avfallet.

Rutiner för att kontrollera massorna finns reglerade i REBABs kontrollprogram. När massorna tas emot på REBABs anläggning kontrolleras överensstämmelse av massorna mot den beskrivning som lämnaren angivit. Allt avfall som inkommer till anläggningen vägs, mottagningskontrolleras och journalförs digitalt. Avfall okulärbesiktigas vid mottagningskontroll på våg om möjligt, samt efter tippning av personal. Om avfallet bedöms som avvikande eller kan misstänkas innehålla föroreningar, t.ex. på grund av dess härkomst, heterogenitet, avvikelser mot vad uppgiftslämnaren angett, okulär kontroll eller luktkontroll har REBAB rutiner för att utföra provtagning med efterföljande analyser av massorna. Detta regleras i REBABs kontrollprogram. Vid avvikelse tillkallas ansvariga (vågadministratör

och/eller platschef) för att upprätta avvikelserapport och besluta om åtgärd. Därutöver görs regelbundna stickprover för att kontrollera avfallens sammansättning. Vid misstanke om avvikelser från uppgivet föroreningsinnehåll görs också kontroller, såsom beskrivits ovan.

REBABs ovan beskrivna kontroller säkerställer att de massor som tas in har ett föroreningsinnehåll som uppfyller kraven för att klassas som MKM-massor. Att återvinna dessa massor är god resurshushållning i stället för att, t.ex. istället använda jungfruligt material för anläggningsändamål. Som tidigare anförts bedömer bolaget att massor som uppfyller kraven för MKM-massor kan tas emot på anläggningen utan att riskera spridning av föroreningarna. Eventuell avrinning från massor kommer samlas upp i diken och renas i bolagets lakvattenhantering/reningsanläggning.

KOMPLETTERING AV PLAN FÖR EFTERBEHANDLING (KOMPLETTERING 250107)

REBAB har tidigare tagit fram en anpassningsplan för deponin som lämnats till tillsynsmyndigheten. Planen beskriver tidigare, dåvarande och prognostiserad framtida verksamhet. Den beskriver även deponiklass, förutsättningar som avfall ska uppfylla för att få deponeras, skyldigheter i samband med att avfall tas emot för deponering, lokalisering och utformning av deponin, deponigashantering, försiktighetsmått (bl.a. mot sättningar, skred och ras), provtagning och mätning, efterbehandling och sluttäckning m.m.

I nuvarande tillstånd (deponitillståndet) finns villkor rörande avslutningsplan (villkor 4), efterbehandlingsplan (villkor 18) och material för sluttäckning (villkor 7) som iakttagits. I den processen har också redovisats olika förslag till bottenfästning och sluttäckning för de olika deponierna.

REBAB har noterat de synpunkter som förts fram av SGI i aktbilaga 81. Dessa erhöles den 18 december 2024 av REBAB. Vissa av de frågor och synpunkter som lyfts där kommer arbetas in i plan för avslutande av deponi. Eftersom det kommer krävas en del arbete för att inarbeta detta bedömer REBAB att det är lämpligast att en reviderad plan lämnas in tillsammans med svar på SGI:s yttrande.

KONTROLL AV STABILITET I SLUTTÄCKNINGEN (KOMPLETTERING 250314)

REBAB kommer inför respektive sluttäckningsetapp att överväga och bedöma huruvida ytterligare undersökningar av släntstabilitet behöver genomföras och i sådana fall genomföra och redovisa stabilitetskontrollen till tillsynsmyndigheten.

JUSTERING BILAGA E (AVFALL TILL DEPONERING) (KOMPLETTERING 250409)

Bolaget följer Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2004:10 *om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall*. För det avfall som mottas på anläggningen har således bl.a. laktester genomförts och avfallens utlakningsegenskaper beskrivits innan avfallet mottas på anläggningen. Av 28-31 §§ NFS 2004:10 följer att farligt avfall kan deponeras på en deponi för icke-farligt avfall om det uppfyller däri uppställda kriterier. Vidare framgår att 32 § NFS 2004:10 att asbestavfall som inte innehåller andra farliga

ämnen än bunden asbest får deponeras på deponier för icke-farligt avfall om det uppfyller vissa kriterier. Dessa regler följs av REBAB. Avsikten med den inledande skrivningen har varit att beskriva att deponering endast sker av icke-farligt avfall och sådant farligt avfall som uppfyller förutsättningarna för att kunna deponeras i en icke-farligt avfalldeponi.

Yrkandet har justerats utifrån domstolens påpekande. Även bilaga E har justerats och den inledande texten har till stor del strukits. Förutsättningarna för när avfall får deponeras har i stället infogats i yrkandet. Att tillsynsmyndigheten kan godkänna deponering av andra avfallsslag följer av föreslaget villkor om delegation och behöver inte anges i bilagan. Även det har därför strukits. Ny bilaga E inges där det inledande stycket justerats för att undanröja oklarheten. Den kallas fortsatt bilaga E för att underlätta hanteringen.

DÄCKLIPP

Däckklipp används i dräneringen under deponin. Däckklippen läggs omlott över en bottenyta. Däckklippen läggs ovanpå varandra upp till en höjd om ca 70-80 centimeter. De täcks därefter med en dräneringsduk och över detta läggs massor. Detta medför att däckklippen trycks samman något av belastningen. Tjockleken på dräneringskiktet med däckklipp kommer med belastning vara minst 0,5 meter. Längst deponeringscellen sätts ytterligare dräneringsrör.

OMHÄNDERTAGANDE AV VATTEN FRÅN SLUTTÄCKNINGEN SOM LAKVATTEN (KOMPLETTERING 250409)

Som REBAB tidigare redovisat leds lakvatten från deponins sluttäckning i område B2 till lakvattenreningen från området. Reningsanläggningen som planeras har också dimensionerats för att kunna hantera hela flödet från verksamheten samt ökad nederbörd. Det är, som SGI också anfört i dess yttrande (aktbilaga 179), inte rimligt eller nödvändigt med en separation av lakvattenflödena från de olika deponierna.

För att tillförlitligt kunna bedöma hur stor andel av det totala flödet som utgörs av vatten från deponins sluttäckning och annat lakvatten krävs vidare utredning. REBAB har yrkat på utredningsvillkor (U1) för att utreda hur rening av lakvatten och påverkat dagvatten från verksamheten ska ske. Inom ramen för en sådan utredning kan även möjligheten till mätning och separation av lakvattenflödena utredas och även utredning av utformning av reningsanläggningen göras. Bolaget föreslår således att frågan hanteras under utredningstiden.

Om flödena kan separeras kan mängden lakvatten som leds till reningsanläggningen minska vilket sannolikt kommer att öka reningsgraden av det lakvatten som genomgår reningen. Hur och om detta kan genomföras behöver utredas vidare under utredningstiden.

LAKVATTEN SOM AVLEDS TILL BODENS RENINGSVERK (KOMPLETTERING 250409)

REBAB och Bodens kommun har ett avtal som medger avledning av vatten från verksamheten till Svedjans reningsverk, på det sätt som sker i dagsläget. Avtalet gäller utan begränsning till viss tid och det ställs inga specifika krav för avledningen. Inom ramen för den egenkontroll och provtagning som sker följer

dock REBAB bl.a. föroreningshalt i vatten och kan, om behov av det uppstår, redovisa detta till Bodens kommun. Genom avtalet har REBAB således rätt att fortsatt avleda vatten till Svedjans reningsverk till dess att en alternativ lösning för omhändertagande utretts och konstruerats.

SLAGG I KONSTRUKTIONER (KOMPLETTERING 250409)

Med anledning av domstolens fråga om vilka typer av slagger som nyttjats historiskt och avses nyttjas framöver har bolaget uppgett att man använt bottenaska historiskt och avser nyttja bottenaska framöver.

INKOMNA YTTRANDEN OCH BOLAGETS BEMÖTANDE

Nedan redovisas inkomna yttranden tillsammans samt, där sådant finns, bolagets bemötande.

Havs- och vattenmyndigheten (HAV), Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sametinget har meddelat att de avstår att yttra sig.

BODENS KOMMUN

Bodens kommun (kommunen) har yttrat sig med uppgift om rättighetsinnehavare kopplade till berörda fastigheter och samtidigt meddelat att man inte har några synpunkter på bolagets miljökonsekvensbeskrivning och inte heller har något övrigt att erinra om bolagets ansökan.

Kommunen har redovisat berörda berörda rättighetsinnehavare kopplade till fastigheterna Boden Svartbjörnsbyn 2:53 och Boden Svartbjörnsbyn 2:36 enligt nedan:

1. Ragn-Sells Treatment & Detox AB orgnr 556076-8516
2. Restproduktbearbetning i Boden AB (REBAB) orgnr 556541-2797
3. Bodens kommun, VAAV, orgnr 212000-2767

Svartbjörnsbyn S:18 har nyligen blivit avregistrerad.

LÄNSSTYRELSEN

Påverkan på vattenstatus i Lörbäcken

Länsstyrelsen har yttrat att miljökonsekvensbeskrivningen och dess bilagda utredningar inte beskriver påverkan från den sökta verksamheten i hela recipienten (vattenförekomsten Lörbäcken WA93367626). Det finns varken beräknade halter eller belastningsuppgifter som möjliggör bedömning av vattenstatus i vattenförekomstens övre del som berörs i störst utsträckning av den sökta verksamhetens utsläpp. Beslutade miljö kvalitetsnormer gäller i hela vattenförekomsten, även i delar som inte representeras av övervakningsstationer.

Det underlag som är tillgängligt i nuläget tyder på att den sökta verksamheten inte är tillåtlig (MB 5k 4§). Detta eftersom de ämneshalter som uppstår i den berörda vattenförekomstens övre delar sannolikt är högre än de halter som råder vid den övervakningsstation som bolaget använt för sina påverkansberäkningar.

Bolagets beräknade halter (både kumulativa och enbart den sökta verksamheten), visar på mindre haltökningar vid övervakningsstationen i vattenförekomstens nedre del². Detta gäller ämnen som omfattas av kvalitetsfaktorerna 'näringsämnen', 'särskilda förorenande ämnen' för ekologisk status samt prioriterade ämnen för kemisk status. Avståndet från vattenförekomstens mest uppströms belägna del till övervakningsstationen är ca 9 – 9,5 km. Länsstyrelsen bedömer att det är sannolikt med högre halter i vattenförekomstens övre del, av de ämnen som bolaget redovisat beräkningar för. Bolagets uppgifter bedöms underskatta påverkan från den sökta verksamheten. Bland annat gällande totalfosfor som uppmätts i halter om 58-170 µg/l under 2022 i en övervakningsstation belägen ca 1,5 km från vattenförekomstens översta del³. Dessa mätningar ger en årsmedelhalt om 125 µg/l som motsvarar 'dålig' ekologisk status avseende kvalitetsfaktorn 'näringsämnen'. Eftersom 'dålig' ekologisk status är den lägsta möjliga statusklassen är länsstyrelsens bedömning att den sökta verksamheten sannolikt medför försämring enligt miljöbalken 5 kap 4§. Det är inte tillåtet att orsaka ytterligare utsläpp till vattenförekomsten ens på parameternivå⁴.

Beträffande arsenik och zink så ingår de i kvalitetsfaktorn 'särskilda förorenade ämnen' för ekologisk status. Det innebär att om det sker ett överskridande i någon representativ övervakningsstation i vattenförekomsten, ska ekologisk status bedömas till 'måttlig', vilket är den lägsta möjliga statusklassen för kvalitetsfaktorn 'särskilda förorenande ämnen'⁵. Ekologisk status avseende 'särskilda förorenande ämnen' är i nuläget bedömd till 'måttlig' vilket inte medger ytterligare utsläpp till förekomsten. Bolaget anger haltökningar av arsenik och zink, vilket visar att verksamheten kommer medföra ökade utsläpp av dessa ämnen till vattenförekomsten. Miljökvalitetsnormer gäller hela vattenförekomsten vilket innebär att halter av särskilda förorenande ämnen inte får överskridas i någon del av vattenförekomsten. Då bolagets utsläpp planeras till vattenförekomstens övre del och bolaget använt sig av en övervakningsstation i vattenförekomstens nedre del, bedömer länsstyrelsen att det är sannolikt att utsläppen orsakar en större haltökning i vattenförekomstens övre del.

Övervakningsstationen Lörbäcken är representativ men inte lämplig för att beskriva påverkan från planerade utsläpp

Bolaget hävdar att övervakningsstationen Lörbäcken är representativ för att bedöma bolagets planerade påverkan. Länsstyrelsen anser att tillförlitligheten i påverkansbedömningen ökar avsevärt om en sådan bedömning istället utförs i de delar av

---

² Stationsnamn: Lörbäcken/Nationellt övervaknings-ID enl SLU: 45472/VISS-ID: SE731585-178111

³ Stationsnamn: Gammelängesbäcken/Nationellt övervaknings-ID enl SLU: 373199/VISS-ID: SE731684-177423

⁴ HaV-rapport 2016:30

⁵ HVMFS 2019:25 & HaV-rapport 2016:30

vattenförekomsten som riskerar att påverkas mer negativt av utsläppet jämfört med de delar av förekomsten som ligger längre bort från utsläppet. Länsstyrelsen anser att övervakningsstationen Lörbäcken är representativ för vattenförekomsten och att data från den kan användas till att bedöma ekologisk- och/eller kemisk status. Att en övervakningsstation är representativ utifrån vattenförvaltningens syften betyder inte att den är lämplig att använda för att beskriva påverkan från planerade utsläpp.

Bolaget hävdar att provtagning i vattenförekomstens översta del inte vore representativ för påverkansbedömningen eftersom dessa prover då skulle tas för nära utsläppet. Det är ca 2 km från utsläppspunkten till vattenförekomstens översta del (där dess utbredning startar). Länsstyrelsen anser inte att de övre delarna av vattenförekomsten Lörbäcken kan betraktas vara i direkt anslutning till utsläppet. Länsstyrelsen anser att även övervakningsstationer som tyder på påverkan är viktiga för att bedöma påverkanstrycket från olika verksamheter vilket i sin tur är relevant för att kunna bedöma behovet av skyddsåtgärder. Det är därför inte relevant att bortse från övervakningsstationer med motiveringen att de är påverkade.

Bolaget påstår att det inte finns stöd för att utföra statusbedömning av kvalitetsfaktorn 'näringsämnen' utifrån kvävehalter i HVMFS 2019:25. I föreskriftens bilaga 2, avsnitt 2.1 framgår dock att det är möjligt och kan vara relevant under vissa förutsättningar.

Lörbäcken mynnar i sjön Persöfjärden⁶ som också är ett Natura 2000 område (skyddat område med stöd av fågeldirektivet). Ekologisk status avseende näringsämnen är bedömd till 'måttlig' med en ekologisk kvot om 0,3 vilket är precis på gränsen mellan statusklasserna 'måttlig' och 'otillfredsställande'. Vattenförekomsten har sänkt kvalitetskrav avseende kvalitetsfaktorn näringsämnen vilket innebär att ekologisk status för den kvalitetsfaktorn tillåts vara 'måttlig'. Enligt en trendanalys utförd av Sveriges Lantbruksuniversitet (på uppdrag av länsstyrelsen) är halterna av totalfosfor och turbiditet vid utloppet från Persöfjärdens avrinningsområde ökande under de senaste 10 åren. I trendanalysen gjordes jämförelser mot andra avrinningsområden som Aleån, Alterälven och Rosån, i dessa avrinningsområden var trenden minskande. Länsstyrelsen bedriver för närvarande utredningar om möjligheterna att genomföra åtgärder i Persöfjärdens avrinningsområde med syfte att minska näringsbelastning, uppgrundning och igenväxning. Om fosforbelastningen ökar ytterligare i det här läget är länsstyrelsens bedömning att effekterna av möjliga åtgärder försämras samt att ekologisk status avseende näringsämnen och Natura 2000-områdets bevarandestatus riskerar att försämrats.

REBABs bemötande

Det är viktigt att framhålla att den avlednings- och reningslösning som bolaget söker tillstånd för kommer innebära en betydande sänkning av utsläppen från verksamheten i förhållande till nuläget. Det kommer förse verksamheten med en långsiktigt hållbar lösning för avledning av vatten från verksamheten. Lösningen

---

⁶ WA25621941

bidrar således till uppfyllandet av miljöbalkens grundläggande syfte i 1 kap. 1 § miljöbalken.

Sweco har tagit fram ett PM vartill det hänvisas. Sammanfattningsvis kan sägas att övervakningsstation Gammelängesbäcken⁷ i vattenförekomstens övre del inte används för klassning av vattenförekomstens status. Den har endast provtagits under en kortare period och i en begränsad omfattning. Den är således inte representativ för klassning av vattenförekomstens status. Den har inte heller använts för klassning av vattenförekomstens status. En eventuell påverkan som uppstår i övervakningsstationen kan således inte medföra att det sker någon otillåten påverkan på miljökvalitetsnormerna för vatten.

Vidare framgår av PM:et att tillväxten i vattendraget enligt kväve/fosfor-kvoten är begränsat av fosfor. Vattenmyndigheten har inte heller gjort en expertbedömning av lämplig kvävehalt som gräns mellan god och måttlig status för kväve. Kvävehalten ska således inte användas vid bedömningen av påverkan på miljökvalitetsnormerna.

Trots att recipienten är Lörbäcken har bolaget ändå (mot bakgrund av det länsstyrelsen anfört) genomfört en bedömning av huruvida en otillåten påverkan på miljökvalitetsnormerna sker i Persjöfjärden. Som framgår av PM:et sker ingen sådan påverkan. För det fall domstolen gör en annan bedömning och skulle finna att det sker en otillåten påverkan på miljökvalitetsnormerna för vatten om en avledning till Lörbäcken sker genom den planerade nya reningsanläggningen vill bolaget anföra följande.

Andrahandsyrkande – utredningsvillkor om avledningslösning och reningsteknik

Om utsläpp av påverkat dagvatten och lakvatten inte kan ske genom våtmarken med Lörbäcken som slutlig recipient så finns det olika andra alternativ, t.ex. en avledning direkt till Bodträsket, direkt till Buddbyträsket eller till Buddbyträsket genom Storavan och Lillavan, som skulle kunna genomföras. Det behöver dock utredas vidare innan en slutlig lösning kan presenteras. Under utredningstiden kan vatten fortsatt avledas till Bodsvedjans reningsverk. Det finns därför möjlighet att ge tillstånd till verksamheten även om domstolen skulle anse att en otillåten påverkan på miljökvalitetsnormerna för vatten i Lörbäcken skulle ske om avledning sker genom våtmark dit.

Om detta blir aktuellt föreslås att tillståndet förenas med ett utredningsvillkor (U2) där bolaget under en utredningstid om 3 år ska utreda vilken avledningslösning och reningsteknik som ska väljas. Yrkandena om tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken samt om tillstånd att släppa ut renat dag- och lakvatten till Mjösjön ska då inte bifallas. Det provisoriska villkoret P2 ska inte meddelas. Det behöver istället fastställas ett provisoriskt villkor när utredningen om val av avledningslösning och reningsteknik slutförts.

---

⁷ Stationsnamn: Gammelängesbäcken/ Nationellt övervaknings-ID enl SLU: 373199/VISS-ID: SE731684-177423

Tredjehandsyrkandet – tidsbegränsat tillstånd för att hitta alternativ avledning- och reningslösning

Om domstolen inte anser att ett sådant utredningsvillkor kan föreskrivas behöver möjlighet till fortsatt drift av bolagets verksamhet på Brändkläppen finnas under tiden som ett lämpligt alternativ för avledningen utreds. Det är mycket viktigt för Bodens kommun och utveckling att det finns en fungerande ÅVC och avfallsanläggning som kan hantera avfall och där avfall kan deponeras. Fortsatt avledning till det kommunala avlopps nätet och avloppsreningsverket Bodsvedjan under en begränsad tid skulle möjliggöra att driften i deponin och avfallsanläggningen kan fortsätta samtidigt som bolaget kan arbeta vidare med en utredning för avledning- och rening av lakvattnet.

För det fall domstolen gör bedömningen att en otillåten påverkan på miljökvalitetsnormerna för vatten sker och att utredningsvillkor enligt bolagets förslag för att utreda avlednings- och reningslösning inte kan meddelas så bör domstolen meddela ett tidsbegränsat tillstånd som sträcker sig 7 år från det att domen vunnit laga kraft. Avledningslösningen uppförs inte i det förslaget utan under hela tillståndstiden fortsätter avledning av påverkat dagvatten och lakvatten till det kommunala reningsverket Bodsvedjan. Bolaget kan under tiden utreda en annan avledning av lakvattnet och rening av detta samt genomföra en tillståndsprövningsprocess för lösningen. Tillståndstiden behöver dock vara tillräcklig för att möjliggöra fortsatt drift av verksamheten under tiden som utredningen genomförs, erhåller nödvändiga tillstånd samt uppförs. Kortast möjliga tid för att åstadkomma detta bedöms vara sju år.

Om detta blir aktuellt med ett tidsbegränsat tillstånd ska yrkandena om tillstånd enligt 11 kap. Miljöbalken samt tillstånd att släppa ut renat dag- och lakvatten till Mjösjön inte bifallas. Vidare ska inte utredningsvillkor eller provisoriska villkor meddelas.

Alternativet till detta skulle vara ett avslag på denna ansökan, vilket skulle innebära att Bodens kommun står utan ÅVC och att möjlighet för medborgare att återvinna avfall därmed saknas. Vidare skulle Bodens kommun stå utan avfallsanläggning och deponi för icke farligt avfall. Det skulle leda till stora negativa konsekvenser för kommunen, dess medborgare och bolaget.

Länsstyrelsens synpunkt på bolagets bemötande

Länsstyrelsen vidhåller sin inställning från senaste internytttrandet. Bolaget har inte inkommit med några uppgifter som medger bedömning av ekologisk status avseende 'närlingsämnen' i de mest relevanta delarna av vattenförekomsten Lörbäcken, dvs. i de delar som i störst utsträckning kommer att påverkas av den sökta verksamheten. Detsamma gäller även hur den sökta verksamhetens utsläpp av arsenik och zink påverkar ekologisk status avseende 'särskilda förorenande ämnen' i vattenförekomstens övre delar.

Representativitet

Länsstyrelsen anser att den uppströms belägna stationen Gammelängesbäcken⁸ är representativ eftersom den representerar en del av vattenförekomsten Lörbäcken⁹.

Länsstyrelsens argument kring frågan om representativitet från senaste internyttrandet gäller fortsatt. Att stationen ännu inte använts till statusklassning i VISS eller att det endast finns data från ett år har ingen betydelse för stationens representativitet, vilket bolaget hävdar. Det är inget krav att övervakningsstationer ska representera en vattenförekomst i sin helhet. I vattenförekomster som belastas av utsläpp eller annan kemisk påverkan är det generellt fördelaktigt att ha flera övervakningsstationer för att kunna följa påverkan i vattenförekomsten. I det föreliggande fallet är länsstyrelsens bedömning att stationen Gammelängesbäcken är representativ eftersom det vatten som provtas där kommer från Lörbäcken samt eftersom miljö kvalitetsnormer för vatten gäller i alla delar av Lörbäcken.

Sammantagna utsläpp

Länsstyrelsen noterar att bolaget anför att de sammantagna utsläppen från verksamheten kommer att minska jämfört med nuläget. Länsstyrelsen ser dock att de utsläpp som den sökta verksamheten planerar för kommer att medföra en ökning av föroreningsbelastningen på vattenförekomsten Lörbäcken vilket riskerar att försämra ekologisk status avseende 'näringsämnen' och 'särskilda förorenande ämnen' samt kemisk status. Detta eftersom utsläppen från nuvarande verksamhet inte belastar Lörbäcken överhuvudtaget.

REBABs bemötande

REBAB hänvisar till det som tidigare anförts i anförts, bl.a. i yttrandet av den 14 februari 2025 i litt B. punkten 1 (aktbilaga 135), litt. C punkten 13 och de PM (aktbilaga 141 och 144) som hänvisas till i dessa avsnitt. Verksamhetens utsläpp innebär inte att vattenmiljön försämras på ett otillåtet sätt och har inte sådan betydelse att det äventyrar möjligheten att uppnå den status som vattnet ska ha enligt en miljö kvalitetsnorm. I tillägg till det tidigare anförda vill REBAB lägga till följande.

Det uppstår ingen otillåten försämring av vattenmiljön

Att en otillåten försämring inte uppstår av kvalitetsfaktorerna näringsämnen och särskilt förorenande ämnena arsenik och zink samt även kvicksilver framgår av det som tidigare anförts i ovanstående yttranden. REBAB utvecklar nedan skälen för denna bedömning.

Statusklassningen

Gällande statusklassningen i Lörbäcken bygger klassningen på ett begränsat dataunderlag. Tillförlitligheten i klassningen av zink och arsenik är låg.

Klassificeringen av parametern zink har gått från att bedömas vara god 2023-02-28 till att bedömas vara måttlig 2023-10-24. I VISS anges att ”*Samlat för hela*

---

⁸ Nationellt övervaknings-ID enl SLU: 373199/VISS-ID: SE731684-177423

⁹ WA93367626

mätperioden är den biotillgängliga halten beräknad till 4 µg/l". Således ligger den biotillgängliga halten för zink under bedömningsgrunden som är 5,5 µg/l. Därmed skulle zink kunna klassas som god status. Dock står det även att "Statusen bedöms som måttlig med avseende på zink, med låg tillförlitlighet beroende på den stora variationen mellan åren. Det skulle behövas en längre mätserie för en säker bedömning. Det finns en risk att zink överskrider bedömningsgrunden för årsmedelvärde under vissa år. Zinkhalten varierar mycket mellan provtagningar och år, vilket kan bero på att påverkan från markanvändning och sura sulfatjordar varierar med torra och blöta perioder." Variationen i uppmätt zinkhalt är således stor och har sannolikt främst naturliga orsaker.

Även för klassificeringen av parametern arsenik finns endast ett fåtal prover där arsenikhalten varierat. Den har bedömts måttlig i VISS både 2023-02-28 och 2023-10-24, dock har årsmedelvärdet sjunkit vid bedömningen 2023-10-24 till 0,55 µg/l vilket knappt överskrider bedömningsgrunden som är 0,5 µg/l. Även för arsenik är således bedömningen av status osäker.

Vad gäller näringsämnen framgår av bilaga 6 till yttrandet av den 14 februari 2025 (aktbilaga 135) varför statusklassning av näringsämnen inte ska ske utifrån kvävehalten och att otillåten påverkan av kvalitetsfaktorn näringsämnen. Parametern näringsämnen har (utifrån totalfosfor) klassificerats som otillfredsställande. Medelvärde för totalfosfor har dock varierat mellan åren och antalet prover varierar också. Parametern näringsämnen klassificerades 2021-05-28 som måttlig och klassades inte under förvaltningscykel 2. Detta beror delvis på nya bedömningsgrunder men det finns även för näringsämnen en osäkerhet i underlaget och variationen kan bero på naturliga orsaker. Kemisk status för parametern kvicksilver och kvicksilverföreningar har klassificerats till "uppnår ej god", vilket bygger på den nationella klassificering som gjorts av kvicksilver av Vattenmyndigheterna.

Näringsämnen

Kvalitetsfaktorn näringsämnen är klassad som otillfredsställande och det beräknade utsläppet av fosfor från verksamheten förändrar inte den ekologiska kvoten. Det innebär att det beräknade utsläppet av fosfor inte medför en otillåten försämring av kvalitetsfaktorn.

Arsenik

Som redovisats tidigare har mätresultaten för arsenikhalten en mätosäkerhet på 0,13 µg/l. Det innebär att mätosäkerheten är högre för individuella stickprover än för den beräknade medelhaltökningen i Lörbäcken av arsenik, såväl från verksamheten (ökning 0,05 µg/l) som kumulativt (ökning 0,08 µg/l). Det medför att höjningen inte kommer kunna mätas eller predikteras i övervakningsstationen. Arsenikutsläppet bedöms inte leda till någon förutsägbar höjning av koncentration av arsenik på ett sätt som strider mot försämringsförbudet.

Zink

Zinkhalten, beräknat som biotillgänglig halt, överstiger inte bedömningsgrunden, varken från verksamheten eller konsoliderad påverkan. Ökningen av halten i Lörbäcken har beräknats till 0,3 µg/l från verksamheten och 0,4 µg/l kumulativt.

Mätresultaten för zinkhalten har en mätosäkerhet på 2,4 µg/l. Det medför att höjningen inte kommer kunna mätas eller predikteras i övervakningsstationen.

Zinkutsläppet bedöms inte leda till någon förutsägbar höjning av koncentration av zink på ett sätt som strider mot försämringsförbudet.

Kvicksilver

Beräknad framtida halt i Lörbäcken vid sökt tillstånd motsvarar en beräknad haltökning av kvicksilver i Lörbäcken som är mindre än 0,001 µg/l. Utsläppet av kvicksilver är försumbart på vattenförekomstnivå. Det medför inte någon mätbar haltökning och innebär inte någon risk för överskridande av gränsvärdet för ytvatten. Det kommer inte medföra en ökning av kvicksilverhalten i biota och inte medföra att gränsvärdet för kemisk status i biota inte kan uppnås.

Beräknat utsläpp äventyrar inte möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormerna

Vad gäller påståendet att den sökta verksamheten kommer riskera att försämma ekologisk status avseende 'närlingsämnen' och 'särskilda förorenande ämnen' samt kemisk status i Lörbäcken vill REBAB framhålla följande.

Bedömningen om vad som avses med att äventyra möjligheten att den status vattnet ska ha enligt en miljö kvalitetsnorm, till skillnad från försämringsförbudet som bedöms på kvalitetsfaktornivå, görs i förhållande till den status eller potential som ska uppnås. Normen är god ekologisk status 2027 och god kemisk status, med undantag i form av mindre stängt krav för kvicksilver och polybromerade difenyletrar.

I Mark- och miljööverdomstolens dom i mål nr M 692-22 utvecklas vad som avses med begreppet äventyra. Där framgår bl.a. följande.

I förarbetena till 5 kap. 4 § miljöbalken uttalas att med begreppet äventyra avses inte vilket försvårande som helst utan det ska vara fråga om ett risktagande av en sådan dignitet att Sveriges möjlighet att uppfylla vattendirektivets krav hotas så allvarligt att risken måste betraktas som oacceptabel. Hanterliga risker, dvs. risker som bedöms kunna hanteras på ett sätt som gör att det inom ramen för vattenförvaltningen eller genom andra åtgärder fortfarande är möjligt och sannolikt att rätt kvalitet på vattenmiljön kan uppnås, bör alltså kunna accepteras och inte betraktas som ett äventyrande. Det kan vara fråga om såväl beslutade som planerade åtgärder. I äventyra ligger ett moment av hasard, högt spel, vågspel eller chanstagande, dvs. att man medvetet tar en så stor risk att den inte kan betraktas som acceptabel när det gäller möjligheten att uppnå rätt vattenkvalitet eller tillåter att möjligheten att uppnå rätt vattenkvalitet lämnas åt slumpen. Här finns således ett ganska stort utrymme för att tillåta verksamheter eller åtgärder som i och för sig innebär påfrestningar för arbetet att förbättra vattenmiljön eller gör det svårare att uppnå rätt kvalitet. Det avgörande måste vara att det även om verksamheten eller åtgärden tillåts, med de villkor om försiktighetsmått som kan behövas och med hänsyn till utrymmet för att genom andra åtgärder kompensera för det försvårande som tillåtandet medför, fortfarande bedöms vara möjligt att uppnå rätt kvalitet på vattenmiljön.

Det ska således röra sig om ”risktagande av en sådan dignitet att Sveriges möjlighet att uppfylla ramdirektivets krav hotas så allvarligt att risken måste betraktas som oacceptabel”, och det finns ”ett ganska stort utrymme för att tillåta verksamheter

eller åtgärder som i och för sig innebär påfrestningar för arbetet att förbättra vattenmiljön eller gör det svårare att uppnå rätt kvalitet”.

Det beräknade utsläppet arsenik, zink och kvicksilver är begränsat. Arsenik och zinkutsläppet kommer inte vara mätbart.

Fosforhalten har varierat under åren, vilket kan bero på naturliga orsaker. Vidare är REBAB:s beräknade utsläpp av fosfor begränsat.

För kvicksilver gäller undantag och bidraget av kvicksilver bedöms inte medföra en ökning av kvicksilverhalten i biota.

I VISS beskrivs andra åtgärder som möjliga för att uppnå bättre vattenkvalitet. Bolagets beräknade och begränsade utsläpp kommer inte äventyra möjligheterna att uppnå miljökvalitetsnormerna. Därutöver finns reningstekniker att använda för att sänka utsläppen från REBAB och möjlighet att efter en provotid närmare reglera utsläppen.

Sammanfattningsvis kommer således inte det beräknade utsläppet att äventyra möjligheterna att uppnå god ekologisk och god kemisk status i vattenförekomsten.

Övervakningsstationen Gammelängsbäcken är inte representativ

REBAB vidhåller att stationen Gammelängsbäcken inte utgör en representativ övervakningsstation. Den ska därför inte användas för statusklassning eller vid bedömning av om en otillåten påverkan på miljökvalitetsnormerna för vatten i Lörbäcken uppstår. Vid denna bedömning ska endast de övervakningsstationer som är representativa beaktas. Gammelängsbäcken har endast provtagits under en kortare period och i en begränsad omfattning och har inte använts för klassning av vattenförekomstens status. En eventuell påverkan som uppstår i övervakningsstationen kan således inte medföra att det sker någon otillåten påverkan på miljökvalitetsnormerna för vatten.

Påverkan på stationen Gammelängsbäcken

Som anføres ovan vidhåller REBAB att bedömningen av påverkan i övervakningsstationen Gammelängsbäcken inte ska göras när frågan om otillåten påverkan på miljökvalitetsnormerna enligt 5 kap. 4 § miljöbalken ska avgöras av domstolen. För det fall domstolen i likhet med länsstyrelsen skulle anse att den ska bedömas så har REBAB genom Sweco tagit fram ett PM och bedömt påverkan om stationen Gammelängsbäcken, I PM:et redovisas påverkan av REBAB:s verksamhet isolerat och en bedömning av REBAB och NG Nordic verksamheter tillsammans.

Som framgår av PM:et är mätosäkerheten högre för individuella stickprover än för den beräknade medelhaltökningen av arsenik och fosfor. Det medför att höjningen inte kommer kunna mätas eller predikteras i övervakningsstationen. Arsenik- och fosforutsläppet bedöms inte leda till någon förutsägbar höjning av koncentration av arsenik och fosfor på ett sätt som strider mot försämringsförbudet.

Vad gäller fosfor framgår också av PM:et (tabell 5-6) att det inte uppstår någon otillåten påverkan på vattenförekomsten eftersom kvalitetsfaktorn näringsämnen alltfjämt är ”otillfredsställande” vid en beräkning av medelvärden avseende fosfor i nuläget och framtida halt vid ansökt verksamhet och konsoliderad påverkan.

Nuvarande och framtida halt i övervakningsstationen för zink redovisas. Den beräknade haltökningen om 0,55 µg/l påverkar inte klassificeringen av parametern zink i övervakningsstationen. Den kommer med beräknad haltökning fortsatt vara god.

Beräkningarna visar att halttillskottet från den ansökta verksamheten till recipienterna är lågt. Oavsett vilken av övervakningsstationerna som används (Lörbäcken, Gammelängesbäcken eller en kombination av båda) bedöms den ansökta verksamheten inte innebära att vattenförekomsten försämras på ett sätt som medför att verksamheten skulle strida mot försämringsförbudet och därmed inte skulle vara tillåten enligt 5 kap. 4 § miljöbalken.

Verksamheten bedöms inte heller innebära ett sådant risktagande som äventyrar möjligheten att uppnå aktuella miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. 4 § miljöbalken av de skäl som redovisas ovan under ”*Beräknat utsläpp äventyrar inte möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormerna*”.

Äldre deponidelar

Länsstyrelsen konstaterar att deponeringsverksamhet enligt miljökonsekvensbeskrivningen har bedrivits inom området sedan 1940-talet. Avfallsanläggningen är identifierad som potentiellt förorenat enligt MIFO-metodiken område men inte inventerat och riskklassat.

En statusrapport är under framtagande och finns bifogat ansökan. Statusrapportens syfte är framför allt att klarlägga den aktuella föroreningssituationen för att i ett senare skede, eller när verksamheten avslutas, kunna avgöra om den tillståndsgivna/sökta verksamheten har bidragit till förorening av området.

Länsstyrelsen kan inte se att det är undersökt om de gamla deponidelarna innehåller föroreningar och om det i så fall finns risk för eller förekommer spridning av föroreningar, samt vilken påverkan det skulle kunna ha på belastningen på Lörbäcken. Om inventering av områdets tidigare verksamheter saknas behöver det göras en historisk kartläggning av de äldre deponidelarna och eventuella andra verksamheter, till exempel upplag och utfyllnader, samt uppskattas om det finns risk att eventuella föroreningar och näringsämnen sprids till Lörbäcken.

Förslag till villkor:

- *Om tidigare verksamheter inte är utredda utifrån risk för påverkan på Lörbäcken är länsstyrelsens förslag att det finnas med som utredningsvillkor om tillstånd ges.*

REBABs bemötande

Föroreningssituationen för de gamla deponidelarna ingår i statusrapporten och har beaktats vid utformningen av utredningarna. Om det sker någon spridning av föroreningar från de gamla deponidelarna så detekteras detta redan i nuläget i prover och övervakning av recipienten. Det saknas därför skäl att göra ytterligare utredning eller att föreskriva utredningsvillkor kring risk för påverkan på Lörbäcken.

Avfall för anläggningsändamål

Länsstyrelsen har yttrat att bolaget föreslår som villkor att massor som understiger naturvårdsverkets generella riktvärden, mindre känslig markanvändning (MKM), för förorenade områden, kan användas inom området för anläggningsändamål.

De anläggningsändamål som anges är dels deponitäckning och dels anläggning av exempelvis vägar och liknande. Länsstyrelsen bedömer att Naturvårdsverkets riktvärden för förorenade områden i det här fallet inte är lämpliga att använda. Framtagandet av riktvärdena bygger på ett antal kriterier där ett av de viktigare i det här sammanhanget är att de är beräknade för en yta på 50m x 50m. De generella riktvärdena för MKM ger skydd för grundvatten 200 m nedströms det förorenade området, förutsatt att markens genomsläpplighet stämmer med de antaganden som värdena bygger på. Skydd för ytvatten bygger på samma sätt på ett antagande om recipientens storlek och utspädning.

Länsstyrelsen föreslår att det vore lämpligt att särskilja användningen för deponitäckning och användningen för anläggningsändamål, eftersom det bör kunna ställas olika krav på massorna beroende på var de ska användas. I Naturvårdsverkets handledning om avfall för anläggningsändamål finns vägledning om halter för deponitäckning respektive annan användning.

Länsstyrelsen anser att de massor som misstänks vara förorenade behöver undersökas för totalhalter och lakegenskaper utifrån handledningen och därefter avgöras om och var de är lämpliga att använda. Lämpligheten i samråd med tillsynsmyndigheten.

Förslag till villkor:

- *Avfallsmassor som används till deponitäckning ska godkännas av tillsynsmyndigheten. Vid misstanke om förorening ska totalhalter och lakegenskaper prövas lämplig.*
- *Avfallsmassor som ska användas för anläggningsändamål för anläggningar inom området ska godkännas av tillsynsmyndigheten. Massorna ska vara lämpliga för det tänkta ändamålet och det får inte användas mer massor än vad som är nödvändigt. Vid misstanke om förorening ska massorna kontrolleras för totalhalter och lakegenskaper.*

REBABs bemötande

Massor för deponitäckning

I efterbehandlingsplanen för deponin (aktbilaga 166) framgår att terrasseringsmassor och massor för skyddsskikt kommer utgöras av massor med en föroreningsgrad motsvarande upp till MKM. Allt vatten som avrinner även ovan tätskiktet leds till systemet för rening av påverkat dagvatten och lakvatten. Även detta vatten kommer således genomgå rening och en föroreningsnivå motsvarande upp till MKM kan därför användas. Som terrasseringsmassor, dvs. under tätskikt, kan MKM-massor användas.

Länsstyrelsen har föreslagit ett villkor rörande massor för deponitäckning. Innan sluttäckning sker ska, enligt förordningen (2001:512) om deponering av avfall, anmälan om sluttäckningen ske och denna ska godkännas av tillsynsmyndigheten. Vidare ska (enligt föreslaget villkor 7) ska också en redovisning lämnas om hur sluttäckning ska ske, bl.a med avseende på konstruktionsmaterial. Det saknas därför behov av att förena tillståndet med det villkor som Länsstyrelsen föreslagit. Bolaget motsätter sig därför förslaget.

Massor för anläggningsändamål

Bolaget anser inte att det är rimligt att användningen ska anmälas och godkännas vid varje användning. Området där massorna ska användas är redan förorenat till MKM-nivå och att massor med visst föroreningsinnehåll används för anläggningsändamål medför därför ingen ökad förorening. Allt vatten som avrinner även ovan tätskiktet leds till systemet för rening av påverkat dagvatten och lakvatten. Även detta vatten kommer således genomgå rening och en föroreningsnivå motsvarande upp till MKM kan därför användas.

Länsstyrelsens synpunkter på bolagets bemötande

Länsstyrelsen har inga synpunkter på det bolaget anför angående massor som används för deponitäckning i enlighet med efterbehandlingsplanen.

För de massor som ska användas för att fylla ut området vidhåller länsstyrelsen att det inte är lämpligt att massor upp till MKM får användas fritt. Bolaget framför att massor som används som fyllnad kommer att ligga under tätskikt. Fri användning av massor innebär att fyllnad även kan komma att göras i områden som inte har tätskikt, eftersom det inte finns krav på tät hårdgjord yta annat än där farligt avfall hanteras.

Även om området sedan tidigare är förorenat upp till MKM gäller det vissa typer av föroreningar. Det är därför olämpligt att utan riskbedömning använda massor med andra typer av föroreningar som inte sedan tidigare finns på området. I vissa fall kan det även vara olämpligt att öka mängden förorening på platsen även om halterna i marken och de massor som är avsedda för fyllning är ungefär lika.

Länsstyrelsen anser att det är rimligt med ett villkor där bolaget ska redovisa de massor man avser att använda till tillsynsmyndigheten som därigenom har möjlighet

att godkänna dessa, till exempel med avseende på provtagning, var massorna ska användas och vilka föroreningar massorna innehåller.

REBABs bemötande

REBAB hänvisar till det som tidigare anförts i yttrandet av den 14 februari 2025 i litt B. punkten 3 (aktbilaga 135) och motsätter sig villkorsförslaget.

Hårdgjorda ytor

Bolaget avser med *hårdgjord yta* en konstruktion som får en betongliknande stabilitet och permeabilitet, vilket finns förtydligat i tidigare yttrande (bilaga 55). Således medges viss permeabilitet av vatten men ytan bedöms tillräckligt stabil och tät för att möjliggöra avrinning mot områdets dikessystem och att samla upp eventuella läckage och spill samt minska risken för infiltration till omgivande mark. Med *tät yta* avser bolaget en hårdgjord yta som sedan försätts med ett ytskikt, t.ex. asfalt.

REBAB godtar att lagring av bearbetat farligt avfall sker väderskyddat. REBAB godtar huvudsakligen länsstyrelsens villkorsförslag, dock ska det klarläggas att villkoret avser farligt avfall. Tillägget är understruket.

- *Bearbetat farligt avfall där bearbetningen innebär ökad risk för utlakning av ämnen ska förvaras väderskyddat.*

Invasiva arter

Länsstyrelsen har yttrat att bolaget anger att man inte kommer att ta emot invasiva arter utan att dessa kommer att hänvisas till förbränning. Verksamheten tar emot kommunens egna trädgårdsavfall och utifrån vad länsstyrelsen förstår även verksamhetsavfall och kommunalt avfall. Om det innebär att jordmassor och trädgårdsavfall tas emot kan dessa bestå av eller innehålla invasiva växter och/eller jord som innehåller växtdelar och frön från invasiva växter. Trädgårdsavfall som uppkommer i egen verksamhet, verksamheter, men även kommunalt avfall från privatpersoner kan uppgå till relativt stora mängder.

Bolaget behöver redovisa vilka typer av trädgårdsavfall och jordmassor man kan ta emot och hur avfall som innehåller invasiva arter ska hanteras på anläggningen. Om man avser att avfall som kan innehålla invasiva arter, även det som faller under kommunalt ansvar, ska hänvisas till andra anläggningar bör det tydligare framgå vilka.

Förslag till villkor (förutsatt att det inte finns en annan lösning till exempel att avfallet lämnas vid annan anläggning):

- *Växtmaterial och jordmassor som innehåller eller misstänks innehålla invasiva växter (växter, växtdelar eller frön) ska tydligt särskiljas från annat växtmaterial eller jordmassor. Förvaring, transporter och eventuell behandling ska göras så att all spridning förhindras.*

REBABs bemötande

Bolaget hänvisar till tidigare svar och uttrycker att det inte tar emot massor som kan antas innehålla invasiva arter.

Bolaget motsätter sig länsstyrelsens villkorsförslag. Bolaget har rutiner och åtgärder för att förhindra att invasiva arter tas in på området och för att hantera dessa om det sker. Att i ett straffsanktionerat villkor föreskriva att all spridning ska förhindras medför i praktiken att bolaget skulle kunna åtalsanmälas så snart som någon spridning sker på området. Det är inte rimligt att föreskriva ett så långtgående villkor och det är i praktiken mycket svårt att efterkomma. Bolaget anser att det är tillräckligt att detta hanteras genom rutiner och åtgärder samt följs upp inom ramen för verksamhetens egenkontroll.

Länsstyrelsens synpunkt på REBABs bemötande

Länsstyrelsen har inget att erinra mot den komplettering som bolaget kommit in med.

Markarbeten

Länsstyrelsen har yttrat att bolaget kommer att anlägga bland annat lakvattenreningen och diken. Länsstyrelsen förmodar att det innebär att grävning och schaktning kan komma att ske både inom vattenområde och på land. Med tanke på området anser länsstyrelsen att det är viktigt att de områden där markarbeten ska utföras, oavsett om det är i vatten eller på land, undersöks med avseende på föroreningar. Om förorening påträffas ska det meddelas till tillsynsmyndigheten.

REBABs bemötande

Bolaget kommer undersöka mark innan markarbeten och om föroreningar påträffas underrättas tillsynsmyndigheten.

Tillstånd enligt 11. kap. miljöbalken

Länsstyrelsen anser att det fortfarande saknas uppgift om uppskattad uppehållstid för vattnet i våtmarken innan det når Mjösjön men har i övrigt inget att erinra i den delen.

REBABs bemötande

Bolaget hänvisar till svar avseende ”Dimensionering av dag- och lakvatten utifrån klimatscenarior” (aktbilaga 135) där uppehållstid i våtmarken redovisas.

Länsstyrelsens synpunkt på bolagets bemötande

Under det avsnitt som bolaget hänvisar till redogör bolaget för en beräknad uppehållstid i lakvattendammen vid olika flödesmängder där det uppges att ”med nuvarande flödesmängd beräknas uppehållstiden i lakvattendammen till 156 dagar” samt att ”om flödesmängden år 2050 uppgår till 146 500 m³/år, och lakvattendammens volym är 57 000 m³, kommer uppehållstiden att bli 142 dagar”.

Uppgifter om beräknad uppehållstid för vattnet i våtmarken, vid nuvarande och ökad årsmedelnederbörd innan det når Mjösjön saknas fortfarande.

REBABs bemötande

Våtmarken har en yta på 9,2 hektar och ett medeldjup på 0,6 meter, vilket ger en total volym på 55 200 m³. Med en prognostiserad nederbördsökning på 10 % till år 2050 beräknas flödet bli 128 920 m³/år, vilket ger en uppehållstid på 156 dagar. Vid en nederbördsökning på 25 % ökar flödet till 146 500 m³/år, vilket resulterar i en uppehållstid på 138 dagar. För närvarande är flödet 117 200 m³/år, vilket ger en uppehållstid på 172 dagar.

Ekonomisk säkerhet

Länsstyrelsen menar att det förslag på ekonomisk säkerhet som bolaget lämnat in endast omfattar deponin. Bolaget har hänvisat till att enligt 16 kap. 3 § får krav på säkerhet ställas även för annan verksamhet än deponering. I denna del är bestämmelsen inte obligatorisk, utan behovet av säkerhet får prövas från fall till fall. Enligt förarbetena till miljöbalken¹⁰ bör 16 kap. 3 § tillämpas det framför allt på verksamhet som kan förutses bli avslutad inom viss tid. Så är inte fallet med den nu aktuella verksamheten. Den bedöms pågå under lång tid framöver, och något avslutande är inte planerat. Mot ovanstående bakgrund bör en säkerhet avseende deponin, enligt det förslag som REBAB redovisat i ansökan, vara tillräckligt.

Länsstyrelsen anser att bolaget även ska ställa säkerhet för den övriga avfallsverksamheten. Anledningen är att bolaget bör bära kostnaderna för de eventuella miljöskador och avhjälpandeåtgärder som behöver vidtas i det fall bolaget försätts i konkurs eller inte kan fullfölja sina skyldigheter av andra anledningar.

Utöver det som bolaget angivit framgår också i förarbetena till 16 kap. 3 § MB¹¹ att det kan finnas skäl att meddela villkor om säkerhet för fall då det kan ställas krav på en verksamhet att fortlöpande låta frakta bort avfall.

Säkerheten bör täcka kostnaderna för transport och behandling hos en godkänd mottagare av hela den tillståndsgivna mängden avfall. Kostnaden för sanering och efterbehandling av föroreningar bör också ingå.

REBABs bemötande

Bolaget har i dess yttrande av den 20 december 2024 redovisat en beräkning som bygger på ett worst case scenario enligt domstolens begäran. Där har också redovisats varför den föreslagna säkerheten är tillfyllest och varför det saknas skäl att ställa ytterligare säkerhet utöver den föreslagna. Som anförs där framgår att REBAB är ett Bodens kommun helägt företag och att det är högst osannolikt med en konkurs. Det saknas därför av där anförda skäl att ställa ytterligare säkerhet för avfallsverksamheten utöver det föreslagna beloppet.

---

¹⁰ Prop. 1997/98:45, Del II s. 205

¹¹ Prop. 1997/87:45 del 2, s. 205

Tidsbegränsning av tillståndet

Länsstyrelsen har uttryckt att enligt 16 kap. 2 § miljöbalken får tillstånd enligt miljöbalken ges för en begränsad tid. Det avfall som uppkommer i samhället ändras i och med utveckling av nya produkter och ämnen som kommer ut på marknaden. Det sker kontinuerlig utveckling vad gäller kunskap om ämnens farlighet, beständighet och spridning men även vad gäller teknik, till exempel behandling, återbruk och återvinning av olika material. Länsstyrelsen anser därför att domstolen ska överväga att tidsbegränsa tillståndet så att det utifrån den utveckling som förmodas ske även i framtiden kan anpassas utifrån bästa möjliga teknik.

REBABs bemötande

Bolaget anser inte att det finns skäl att tidsbegränsa tillståndet. Den sökta deponeringsvolymen utgör en indirekt begränsning av tillståndstiden för deponin och det kommer därmed, när deponeringsvolymen tagits i anspråk vara nödvändigt med en förnyad tillståndsprövning när deponivolymen utnyttjats. Detaljutformning av celler och efterbehandling av deponierna sker också i dialog med tillsynsmyndigheten och det finns därigenom möjlighet att se till att verksamheten bedrivs med iakttagande av bästa möjliga teknik, även utan att tidsbegränsning av tillståndet sker.

Länsstyrelsens synpunkt på bolagets bemötande

Länsstyrelsen vidhåller med hänvisning till de skäl som angetts tidigare att tillståndstiden bör begränsas.

Naturmiljö - Biotopskydd enligt 7 kap 11 § miljöbalken

Länsstyrelsen har tagit del av bolagets komplettering gällande biotopskyddad åkerholme enligt 7 kap 11 § miljöbalken. Bolaget anför i första hand att biotopskydd inte gäller, i andra hand att det finns särskilt skäl för att beviljas dispens.

Huruvida biotopskydd gäller på platsen och åtgärden kräver dispens är enligt länsstyrelsens mening upp till domstolen att avgöra. Länsstyrelsens bedömning är att det inte finns några hinder för att bolaget beviljas dispens för att utföra planerade åtgärder, förutsatt att bolaget åtar sig att vidta följande skyddsåtgärder:

- *Ingen avverkning av skog eller anläggningsarbeten för våtmark inom NVO1*

Bedömningen motiveras med att länsstyrelsen utifrån MKB (aktbilaga 36) uppfattar att NVO 1 (åkerholmen) inte berörs av avverkning eller anläggning av våtmark, men att åkerholmen indirekt kommer att påverkas av den anlagda våtmarken. Länsstyrelsen har inget att erinra mot att det sker en försumpning och att träd får stå kvar och själv dö, men motsätter sig att träd avverkas eller andra anläggningsarbeten sker inom NVO 1.

REBABs bemötande

Bolaget vidhåller det som anförts. Bolaget åtar sig att inte avverka skog eller vidta anläggningsarbeten för våtmark inom NVO 1.

Naturmiljö - Artskyddsutredning fåglar

Länsstyrelsen har tagit del av PM fördjupad artutredning (aktbilaga 60). Inventeringsområdet ingår i ett större och någorlunda sammanhängande område med lövrika skogspartier kring igenväxt och igenväxande jordbruksmarker. Sammantaget bedöms inventeringsområdet ingå i del av revir för mindre hackspett. Vitryggig hackspett har inte kunnat bekräftas i den inventering som genomförts (en säsong) men områdets lövskogsmiljö utgör lämpligt habitat för i framtiden eventuellt förekommande individer av arten.

Länsstyrelsen bedömning är att förbuden i artskyddsförordningen inte aktualiseras och att miljötillstånd kan tillstyrkas, förutsatt att bolaget åtar sig de skyddsåtgärder som föreslås i PM fördjupad artutredning, med länsstyrelsens förslag på justering och tillägg enligt följande.

- *Anläggningsarbeten för våtmarken utförs inte under perioder för fåglars häckningstid, mellan 1/5-31/7. Med störande verksamhet avses avverkning av skog, maskinkörning med anläggningsfordon samt uppställning av maskiner, massor eller material.*
- *Ingen avverkning av skog eller anläggningsarbeten för våtmark inom NVO 3.*
- *Vid avverkning sparas i möjligaste mån dungar av lövträd, framför allt björk och sälg.*
- *Vid anläggandet av våtmarken lämnas i möjligaste mån de avverkade lövträden (av främst björk och sälg) på marken som död ved.*

Bedömningen motiveras med att de planerade åtgärderna inte kommer att missgynna förekomsten av olika hackspettsarter. Bedömningen grundar sig dels i att NVO 3 inte kommer att tas i anspråk av verksamheten och dels i att inrättandet av våtmarken ger upphov till försumpning och mer död ved vilket generellt kan vara gynnande för förekomsten av olika hackspettsarter och andra fåglar.

Länsstyrelsen anser dock att skyddsåtgärder behöver vidtas för att säkerställa att förbuden i artskyddsförordningen inte aktualiseras. Perioden för fåglars häckningstid 1 maj – 31 juli bör undantas avverkning och störande verksamhet och lövträd, framför allt dungar av björk och sälg, bör sparas i möjligaste mån för att bevara och gynna utvecklingen av lämpligt habitat för olika hackspettsarter och andra fåglar.

REBABs bemötande

Bolaget noterar att länsstyrelsen delar bolagets uppfattning att förbuden i artskyddsförordningen inte kommer utlösas. REBAB åtar sig att vidta ovanstående skyddsåtgärder.

NÄMNDEN

Områdesindelning

Nämnden anser att områdesindelningen i bilaga 3 (aktbilaga 58) och redovisningen i avsnitt B/punkt 2 (aktbilaga 55) inte stämmer överens. Redovisningen av vilka verksamheter som sker inom område E är felaktig då det inte finns något återbruk, ”kemrum” eller byggnad för farligt avfall i det området, dessa finns däremot i område A vid kommunens ÅVC. Inom område C finns även täckta deponier med arsenikförorenad jord, pågående/avslutade projekt som Luleå tekniska universitet bedriver, uppgifter om dessa saknas.

Placering av deponiceller, både ”Gamla deponin, ej sluttäckt” och cell 1, 2 och 3 samt tillkommande cell i ”Nya deponin” ligger i direkt anslutning till lakvattendiket, vägar och andra verksamhetsytor. Sluttäckning av dessa deponiområden/deponiceller kan komma att breda ut sig över större områden än själva deponiområdena och därmed påverka/byggas ut över intilliggande ytor, vägar och lakvattendiket. Miljö- och byggnämnden anser att situationsritningen även bör visualisera hur kommande sluttäckning av samtliga deponiområden avses ske.

REBABs bemötande

Bolaget har tagit fram en justerad beskrivning av verksamhetsområdet för att tydliggöra att återbruk gäller sand och bärlager och att kemrum tillhör område A. Det som anförts i aktbilaga 55 gäller fortfarande med nedanstående tillägg.

Område A (vilket också justerar vad som anges för Område E i aktbilaga 55, litt. B, punkt 2 rörande kemrum och byggnad för farligt avfall)

Inom området finns ett återbrukstält.

Därutöver finns ett s.k. ”kemrum”, dvs. en byggnad för småkemikalier. Byggnaden är varmbonad och ca 40m³. Det finns ytterligare en byggnad på området för övrigt farligt avfall som är ca 80 m³. Det finns även behållare för alla typer av farligt avfall. Bolaget har avtal med transportör för borttransport av avfallet.

En förnyad karta över verksamhetsområdet (aktbilaga 141) inges (ersätter 58).

Nämnden har även efterfrågat information om det projekt som Luleå tekniska universitet bedriver. Bolaget har inte erhållit någon information från universitetet om slutdatum för projektet. Ansökt verksamhet påverkar inte möjligheten för universitetet att fortsätta bedriva sitt projekt.

Nya deponin (nya deponiceller)

Nämnden anser att det behöver förtydligas vilket område som avser nya deponin, är det de blåfärgade områdena i bilaga 3 (aktbilaga 58) eller kommer det i andra delar av område C att anläggas ytterligare deponiceller? Det kan med fördel framgå av den situationsritning som REBAB har åtagit sig att ta fram (aktbilaga 55, avsnitt C/punkt 6). Miljö- och byggnämnden har noterat att REBAB har blivit förelagda av domstolen att bl.a. komplettera ansökan med en sådan situationsritning.

Om deponering söks för andra delar av område C än det område som har markerats som nya deponin i bilaga 3 (aktbilaga 58) bör det framgå hur nuvarande verksamheter och anläggningar (deponi med arsenikförorenad jord, projekt Luleå tekniska universitet) inom området påverkas.

REBABs bemötande

En uppdaterad situationsritning har tagits fram där universitetets projektområde samt arsenikdeponin framgår (aktbilaga 148). Deponering kommer således inte ske i andra delar av område C än som markerats som nya deponin. Deponering sker även, som redovisats tidigare, i asbestdeponin i område C.

Gamla deponin

Nämnden vill tydliggöra att deponering i gamla deponin har skett till nuvarande tillståndsgiven nivå +32 m, detta avseende bolagets yrkande om deponering i gamla deponin till nivå + 40 m med tillhörande föreslaget villkor 3, Allt sedan sommaren 2017 har inget avfall lagts i den deponin. Dåvarande verksamhetsutövare Bodens kommun/tekniska förvaltningen har 2018-06-07, efter föreläggande från miljö- och byggnämnden, lämnat in en plan för sluttäckning för denna deponi. Av sluttäckningsplanen framgår att sluttäckning avses påbörjas efter det att deponin överlastas och sättningar har skett samt att anmälan om sluttäckning kommer att lämnas in senast 6 veckor innan åtgärder påbörjas. Någon anmälan om sluttäckning har till dags dato inte inkommit.

Av länsstyrelsens beslut dat. 2018-11-30 kring undantag från 24 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall framgår det av bedömningen (s. 2 i det beslutet) att miljöprövningsdelegationen ”konstaterar att det inte kommer att tillföras mer material till deponin som undantaget omfattar”. Det är miljö- och byggnämndens uppfattning att det i beslutet om undantag togs hänsyn till att inget mer avfall skulle läggas på deponin, utan att den skulle sluttäckas.

Miljö- och byggnämnden yrkar att *gamla deponin* ska sluttäckas innan fortsatt deponering på den deponin sker. Detta för att säkerställa att bottenkonstruktionen för fortsatt deponering i den *gamla deponin* uppfyller kraven enligt deponeringsförordningen. Sluttäckningen kan då tjänstgöra även som botten tätning och konstgjord geologisk barriär för kommande deponering i den *gamla deponin*.

REBABs bemötande

Bolaget har svårt att tillgodogöra sig varför nämnden anser att sluttäckning skulle behöva ske av gamla deponin. Att genomföra en sluttäckning av gamla deponin innan fortsatt deponering sker skulle vara en ovanlig åtgärd som inte heller är nödvändig i detta fall. Det kan i vissa fall finnas särskilda skäl till att mellantäcka vissa deponiområden om det deponerats något som starkt påverkar lakvattnet just där, vilket inte är aktuellt i detta fall.

En sluttäckning skulle också innebära en relativt stor begränsning av den mängd som kan fortsatt deponeras. Den gamla deponin har i stor del nått dess tillståndsgivna höjd på +32 möh. Det återstår alltså ca 8 meters höjd att deponera på. Beroende på hur sluttäckningen genomförs kommer en sluttäckning (beroende på om det ska anläggas ett skyddsskikt eller inte) innebära att den höjd som återstår för deponimassor upp till den ansökta nivån på +40 m möh begränsas ca 1 – 2,5 meter.

Detta innebär att mängden avfall som kan deponeras på platsen minskar och att annat område behöver tas i anspråk för deponering av detta.

Att sluttäcka en deponi är kostsamt och tar stora resurser i anspråk. Tätskikten och dräneringsskikten är de dyraste komponenterna i inköp och anläggandet innebär ett omfattande och resurskrävande arbete.

Det är inte – vid en avvägning mot den begränsade nytta en täckning av deponin skulle innebära sett till de kostnader och olägenheter det innebär ska inte gamla deponin sluttäckas – skäligt att sluttäcka gamla deponin. Det vore vidare inte god hushållning med naturresurser att täcka deponin för att sedan fortsätta deponera, vilket skulle innebära att material skulle behöva användas för två täckningar av samma deponi samt att utrymmet för deponering skulle begränsas på den redan ianspråktaga platsen.

Nämndens synpunkt på bolagets bemötande

Nämnden vidhåller sitt yrkande att den gamla deponin ska sluttäckas innan fortsatt deponering på den deponin sker. Undantag enligt 24§ förordning (2001:512) om deponering av avfall bör inte beviljas, utan åtgärder för att uppfylla krav enligt deponiförordningen bör vidtas.

Som nämnden tidigare har framfört är det nämndens uppfattning att det i länsstyrelsens beslut om undantag (dat. 2018-11-30) togs hänsyn till att inget mer avfall skulle läggas på deponin, utan att den skulle sluttäckas. Av Länsstyrelsens beslut framgår det att i kompletteringen till ansökan om undantag att ”all framtida deponering på etapp C kommer att uppfylla kravet på dränerade materialskikt som är minst 0,5 m tjockt”. Det tydliggörs även av sista meningen i beslutet, vilken lyder ”Vid all framtida deponering ska kraven i förordningen om deponering av avfall uppfyllas”. Det kan även tilläggas att av anpassningsplanen (dat. 2002-06-28) framgår det att deponering på denna deponi inte skulle ske efter år 2008 (sid. 8 i anpassningsplanen). Detta kan kopplas till §38 deponiförordningen där det framgår

att till senast av utgången av år 2008 ska en deponi ha geologisk barriär, botten tätning och uppsamlingsystem för lakvatten.

REBABs bemötande

REBAB vidhåller att deponering kan ske utan att sluttäckning först sker av tidigare redovisade skäl.

Sweco har också tagit fram ett PM som visar stabiliteten i deponins delar (aktbilaga 193). Av PM:et att fortsatt deponering i nya och gamla deponin kan ske samt att det finns möjlighet att anlägga en ytterligare cell.

Geologisk barriär

Nämnden har yttrat att det i *PM Undersökning av status på en naturlig geologisk barriär* (aktbilaga 14) framförs det i slutsatserna att det saknas uppgifter om mäktigheten av de tänkta täta lager både inom deponin och söder om deponin, samt att grundvattendata söder om deponin är bristfällig och att det behöver åtgärdas för att kunna utveckla en bedömning och förståelse för grundvattenmagasin i området. Vidare föreslås det en rad åtgärder för att kunna bygga upp ett underlag för att bedöma föroreningsplymen och sedan sedermera kunna bedöma om en konstgjord barriär kan bli aktuell. Det framgår även av PM:et (aktbilaga 14) att kloridhalten i grundvattenrör nedströms deponiområdet (GW3, GW9, G11 och G13) inte är förhöjd, men att halten ändå är mer än 10 gånger högre än grundvattenrör i jungfrulig mark norr om området (G14).

Av bolagets yttrande (aktbilaga 55) framgår under avsnitt C/punkt 8 att nya grundvattenrör kommer att installeras inom och söder om område D för att utföra en säkrare kontroll av behovet av en konstgjord geologisk barriär. Vidare har bolaget även i föreslaget villkor 6 (aktbilaga 1) att bottenkonstruktionens utformning och kvalitetssäkringsplan ska redovisas till tillsynsmyndigheten innan anläggningsarbeten påbörjas samt att kvalitetssäkringsplanen ska godkännas av tillsynsmyndigheten innan anläggningen påbörjas. Miljö- och byggnämnden tolkar det som att bolaget å ena sidan hävdar att kravet på geologisk barriär är uppfyllt, men å andra sidan kommer att bolaget utföra åtgärder som om kravet inte uppfylls. Till detta kan tilläggas att konsulters utredning visar att det kvarstår frågetecken för att kunna bedöma konstgjord barriär behövs.

Med anledning av ovanstående anser nämnden att det inte är klarlagt, vare sig för gamla deponin eller nya deponin, om kraven på geologisk barriär uppfylls eller ej. Miljö- och byggnämnden anser att det behövs ytterligare utredningar kring den geologiska barriären och om det föreligger behov av att en konstgjord geologisk barriär anläggs eller ej. Alternativ till att genomföra ytterligare undersökningar är att det anläggs konstgjord geologisk barriär i kommande deponiceller.

REBABs bemötande

Bolaget hänvisar till dess svar i yttrande i aktbilaga 55. Kravet på geologisk barriär uppfylls i såväl den gamla som i den nya deponin. Anläggande av konstgjord barriär behövs inte. Ytterligare utredning behövs inte.

Den geologiska barriären består av den ursprungliga jorden i området innan verksamheten påbörjades, inklusive både silt, lera och morän. Dessa jordarter har inte borttagits och fortsätter att forma den naturliga geologiska barriären som redovisas i anpassningsplanen¹².

Bristen på underlag som nämndes i aktbilaga 14 har kompletterats, bl.a. med anpassningsplanen.

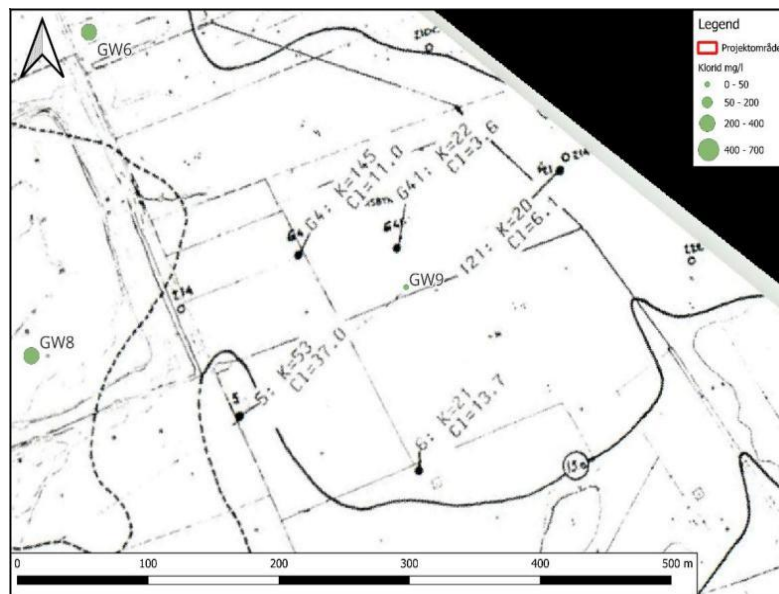
En infiltration som tillåter 50 liter/år per kvadratmeter enligt lagen för icke-farligt avfall är inte tät i hydrogeologiska termer. För jord med hydraulisk konduktivitet på 1×10^{-9} m/s kan det ta ca 6,5 år för vattnet att infiltrera ner 1 meter, där spädning sker. Det vattnet som infiltreras rör sig senare mot Mjösjön, där spädning sker under åren av transport. Transporttiderna som beräknades i anpassningsplanen varierade mellan 230 år i värsta scenario och mer än 10 000 år. Det värsta scenariot beräknades utifrån antagande om en hydraulisk konduktivitet på 1×10^{-6} m/s, även om den uppmätta konduktiviteten är $7,1 \times 10^{-8}$ m/s för att ta hänsyn till heterogeniteten i jorden.

Det stämmer att bedömningen i aktbilaga 14 är att kloridhalt och konduktivitet inte är förhöjda, även om halten är mer än 10 gånger det som observeras i jungfrulig mark i morän på G14. Bedömning att detta inte är förhöjda värden beror på följande skäl:

- G14 ligger i morän, medan GW9 befinner sig i det som ursprungligen var silt-lera enligt SGU:s karta, som redovisas i Figur 4 i aktbilaga 14.
- Konduktiviteten i silt-lera förväntas att vara naturligt förhöjd jämfört med morän.
- Området vid GW9 har tidigare varit åkermark innan deponiverksamheten påbörjades, vilket även kan ha påverkat bakgrunden av den elektriska konduktiviteten.
- Den sistnämnda punkten bekräftas i Figur 5, där placeringen av GW9 jämförs med grundvattendata från bilaga 17 av ”En miljögeoteknisk studie” för Brändkläppens avfallsupplag, som utfördes av Geoteknik Högskolan i Luleå, 1986. I bilagan redovisas koncentrationerna av K och Cl i mg/l. För referens hade GW9 i provtagningen från november 2022 en koncentration av 12,8 mg/l för K och 23,3 mg/l för Cl. Detta bekräftar att koncentrationen som förekommer i GW9 inte är förhöjd.
- Tröskelvärden enligt SGU för elektrisk konduktivitet vid statusklassificeringar av grundvattenförekomster är 150 mS/m. I GW9 var konduktiviteten 56,8 mS/m.
- GW9 visar fortfarande nästan 5 gånger lägre konduktivitet än vad som observeras vid GW6, som ligger i område C vilket förväntas vara så.

---

¹² Anpassningsplan (Sweco 2002), ab 140

Figur 5. Översiktsskarta med placering av befintliga grundvattenrör (GWX) jämfört med tidigare grundvattenrör och dess vattenkemihalter för K och Cl.

Konsulten har rekommenderat bolaget att installera två nya grundvattenrör för att komplettera kontrollprogrammet, särskilt eftersom GW9 befinner sig i en översvämningsyta av lakvatten. Att GW9 ligger inom lakvattendikets översvämningsyta medför en risk för att eventuella föroreningar kan påträffas i provtagningar från GW9. Detta kan leda till en överskattning av spridning av föroreningar.

Nämndens synpunkt på REBABs bemötande

Det framförs att REBAB tidigare har tagit fram en anpassningsplan för deponin som har lämnats in till tillsynsmyndigheten. Miljö- och byggnämnden anser att det bör förtydligas när anpassningsplanen lämnades in och vilka deponiområden anpassningsplanen omfattar.

Asbestdeponin

Nämnden anser att asbestdeponin ska ingå i sökt verksamhet.

REBABs bemötande

Asbestdeponin används och ingår i sökt verksamhet. Deponering sker i en särskilt avsatt cell längst österut inom område C, vilket framgår av situationsritning (aktbilaga 143). Det ingår även i yrkad mängd som kommer deponeras och redovisas i Bilaga E till ansökansbrevet där avfallskoder för deponi framgår.

Avfall för anläggningsändamål

Nämnden yrkar, med tanke på känsligheten i mottagande recipienter, att det föreskrivs villkor med kriterier för avfall som används som konstruktionsmaterial på avfallsanläggningen. Vidare yrkar nämnden att material/avfall ovanför sluttäckningens tätskikt får utgöras av avfall som uppfyller Naturvårdsverkets generella riktvärden för MKM (mindre känslig markanvändning) om det kan

säkerställas att nyttjandet inte påverkar vattenmiljön och mottagande recipient negativt. Bedömning av påverkan på vattenmiljön ska även omfatta ett långtidsperspektiv. Detta med anledning av känsligheten i mottagande recipienter.

REBABs bemötande

Hänvisning sker till bemötande av länsstyrelsens motsvarande fråga.

Nämndens synpunkt på bolagets bemötande

Miljö- och byggnämnden vidhåller sitt yrkande att det föreskrivs villkor med kriterier för avfall som används som konstruktionsmaterial på avfallsanläggningen. Alternativt att det föreskrivs villkor att avfall som används för anläggningsändamål, exklusive avfall som nyttjas vid sluttäckning, ska godkännas av tillsynsmyndigheten.

Vad gäller massor/avfall som nyttjas vid sluttäckning under tätskiktet yrkar nämnden att dessa ska uppfylla kraven (mottagningskriterier) för att få läggas på aktuell deponi. Det vill säga vid sluttäckning av en deponi för icke-farligt avfall ska massor/avfall som nyttjas under tätskiktet uppfylla mottagningskriterier för att läggas på en deponi för icke-farligt avfall. Detta kan hanteras i samband med anmälan om sluttäckning till tillsynsmyndigheten, i enlighet med vad REBAB anför.

Sökt verksamhet omfattar återvinning av högst 200 000 ton per år av icke-farligt avfall för anläggningsändamål. Som nämnden har förstått det omfattar den sökta mängden både avfall som nyttjas till sluttäckning av deponier och även till andra anläggningsändamål inom anläggningen. Det är en stor mängd icke-farligt avfall som kan komma att nyttjas som konstruktionsmaterial för anläggningsändamål. Den stora mängden avfall riskerar att medföra en stor total utlakning av olika typer av föroreningar. Nämnden instämmer med länsstyrelsens synpunkt att avfall/massor som misstänks vara förorenade behöver undersökas med avseende på totalhalter och lakegenskaper för att kunna avgöra om och var de är lämpliga att använda, med mottagande recipient och dess känslighet i beaktande. Nämnden anser därför att användningen ska förenas med villkor med kriterier för acceptabelt föroreningsinnehåll i tillståndsprövningen, alternativt att det föreskrivs villkor så att användningen av olika avfallsslag ska anmälas och godkännas av tillsynsmyndigheten.

REBABs bemötande

REBAB hänvisar till svar på fråga från SGI samt det som redan anförts. REBAB anser således inte att det är miljömässigt motiverat eller rimligt att avfall/massor som misstänks vara förorenade behöver undersökas med avseende på totalhalter och lakegenskaper för att kunna avgöra om och var de är lämpliga att använda, med mottagande recipient och dess känslighet i beaktande. Vidare motsätter sig REBAB att användningen ska förenas med villkor med kriterier för acceptabelt föroreningsinnehåll i tillståndsprövningen.

REBAB motsätter sig också att det föreskrivs villkor så att användningen av olika avfallsslag ska anmälas och godkännas av tillsynsmyndigheten. De praktiska svårigheter som ett sådant villkor skulle medföra vore betydande. Anmälan skulle riskera att behöva ske flera gånger i månaden och det finns en betydande risk att besked inte lämnas tillräckligt snabbt, vilket skulle leda till att massorna därför inte kan användas. Det skulle försvåra bolagets möjligheter att erhålla massor som kan nyttjas för anläggningsändamål. Ett sådant villkor är inte nödvändigt och sett till de olägenheter ett sådant villkor skulle medföra i relation till den begränsade miljönyttan vore det under alla förhållanden inte rimligt med ett sådant villkor.

Lagring av förorenad snö

Nämnden anser att det behöver förtydligas om bolagets nya yrkande avseende lagring av farligt avfall i form av förorenad snö omfattar endast "lakvatten-snö" (dvs den snö som tillverkas av lakvatten för att lagra lakvatten i fryst form) eller om även annan snö (dvs snö som samlats in utanför anläggningen och tas emot vid anläggningen) ingår i sökt verksamhet. Vidare anser nämnden att "lakvatten-snö" ska lagras separat från snö från snöröjning av området.

Vidare anser nämnden att det behöver förtydligas hur uppehållstiden, och därmed sedimenteringen, i lakvattendammen påverkas när dammen pumpas ur för att lagra lakvattnet i fryst form, och om urpumpningen samt återfyllningen har någon påverkan på reningseffekten av metaller i lakvattnet.

REBABs bemötande

Bolaget vill förtydliga att "lakvatten-snö", som tillverkas av lakvatten för att lagra lakvatten i fryst form, kommer att lagras separat från annan snö, exempelvis snö som samlas in utanför anläggningen och tas emot vid anläggningen. Urpumpning av lakvatten och lagring som snö, liksom minskat inkommande vattenflöde, kommer att förlänga uppehållstiden för lakvatten i lakvattendammen på grund av den minskade vattenvolymen i dammen. Det kan påverka sedimenteringen av partiklar i dammen. Därför måste urpumpningen planeras under perioder med låg flödesbelastning för att minska påverkan på sedimenteringen. Samma som vid återfyllning, där måste processen vid återfyllning övervakas via onlinesensorer och bevakningssystem, t.ex. SS- och konduktivitetselektroder och vattennivå, och även genom automatisk provtagning. När konduktiviteten och halten av suspenderade ämnen (SS) i vattnet ökar, kommer påfyllningen av vattnet att gå långsammare och kan till och med periodvis upphöra. Provtagning kan ske samtidigt för att kontrollera BOD, TN, SS, metallhalter m.m., så att driftpersonalen kan få erfarenhet av vilken nivå av konduktivitet och SS som utgör en begränsning. Informationen kommer att finnas i egenkontrollprogrammet och driftinstruktionen, så att drifttekniker kan säkerställa att smältvattnet flödar jämnt genom dammen och följande reningsprocess, samt att metallhalterna inte ökar och inte påverkar den totala reningseffekten negativt.

Nämndens synpunkt på bolagets bemötande

Nämnden anser att med ett förändrat klimat kommer scenariot där tillverkning av snö inte är möjlig på grund av för höga lufttemperaturer att inträffa. Nämnden

önskar därför att bolaget redogör vid vilken vattentemperatur som lakvatten inte längre kommer att tillföras våtmarken på grund av minskad biologisk eller avstannad aktivitet, och vid vilken temperatur som snötillverkning blir teknisk möjlig. Nämnden önskar också ett förtydligande om det innebär att det finns ett fortsatt behov av att under vissa temperaturspann kan behöva avledas vatten till avloppsreningsverket vintertid.

REBABs bemötande

REBAB har i tidigare yttranden beskrivit hanteringen av förorenad snö. Produktion av snö för lagring förutsätter att temperaturen är under 0 grader. Vid varmare temperaturer är snöproduktion svårt. Lagring av förorenad snö är en säkerhetsåtgärd som nyttjas om det är nödvändigt. Bedömningen är att breddning sannolikt inte ska behöva ske till våtmarken vintertid. Om mer vatten kommer in i processen kommer lakvattnet att ledas till våtmarken och eventuellt översilningsytan. I undantagsfall kan det således finnas behov av avledning till avloppsreningsverket. Detta medges i avtal med Svedjans reningsverk.

Täta/hårdgjorda ytor

Nämnden anser att det bör förtydligas kring vad som avses vara en hårdgjord respektive tät yta. Av bolagets föreslagna villkor 11, 12 och 13 framgår att ytor antingen är *hårdgjorda så att lakvatten kan samlas upp och avledas till avfallsanläggningens lakvattenbehandling* (villkor 11), *täta och hårdgjorda så att lakvatten kan samlas upp för omhändertagande och behandling* (villkor 12) samt *täta hårdgjorda så att lakvatten kan samlas upp och omhändertas för behandling* (villkor 13). De tre villkoren beskriver olika typer av ytor, men alla ställer dock samma krav på att vattnet ska samlas upp och omhändertas. Nämnden anser att en yta antingen är hårdgjord eller tät.

Erfarenhetsmässigt är det svårt att säkerställa uppsamling av vatten och städning från ytor som är hårdgjorda, även om det utgörs av packat slaggrus, varvid nämnden anser att ytor där hantering av löst avfall, inklusive förorenade jordar (både farligt och icke-farligt avfall) sker ska vara täta. Om lagring av avfall sker i täta kärl/behållare/container eller i balar kan lagringen ske på hårdgjord yta.

REBABs bemötande

Se svar på länsstyrelsens motsvarande fråga.

Omformulering av villkor 8, 10, 11, 12 och 13

Nämnden anser att bolagets villkor 8, 10, 11, 12 och 13 behöver skrivas om eftersom de bara anger lakvatten och därmed inte följer bolagets definition på det vatten som kan uppkomma vid sådan typ av verksamhet som respektive villkor är kopplat till.

REBABs bemötande

I yttrandet i aktbilaga 55 har bolaget förtydligat att med förorenat/påverkat dagvatten avses vatten som leds till lakvattendammarna från andra ytor än

deponierna. Tex från ytor med avfallsverksamhet. Med lakvatten avses vatten från deponierna. Även om bolaget menar att villkorets betydelse framgår även om ingen revidering sker har bolaget justerat föreslagna villkor utifrån nämndens synpunkt. Begreppet ”påverkat dagvatten” används i villkoren för det benämnts förorenat/påverkat dagvatten.

Nämndens synpunkt på bolagets bemötande

Nämnden noterar att av villkor 8-13 framgår av formuleringarna att lakvatten från deponin ska renas innan utsläpp till recipient (föreslaget villkor 9) men att påverkat dagvatten från olika typer av ytor ska överledas och omhändertas för behandling i lakvattenanläggningen (villkor 8), kan uppsamlas och avledas för behandling i lakvattenanläggningen (villkor 11) samt kan uppsamlas för omhändertagande och behandling (villkor 12 och 13). Nämnden anser att det behöver förtydligas om alla dessa villkor menar att både lakvatten och påverkat dagvatten leds till lakvattenreningsanläggningen och att de renas innan utsläpp till recipient, eller om det är någon skillnad i hur lakvatten och påverkat dagvatten kommer att behandlas/renas.

REBABs bemötande

Det kommer inte vara någon skillnad i hur lakvatten och påverkat dagvatten kommer att behandlas/renas. REBAB anser inte att texten i föreslagna villkor behöver justeras eftersom allt vatten leds till lakvattenreningsanläggningen.

Provisoriska utsläppsvillkor ska kompletteras med ytterligare värden

Nämnden anser att föreslagna provisoriska utsläppsvillkor (som riktvärden) under provotiden behöver kompletteras med ytterligare parametrar och ämnen, och ta i beaktande typiska föroreningar som kan finnas i inkommande avfall och de ämnen/parametrar som är kritiska för mottagande recipient.

Miljö- och byggnämnden anser att förekomst av organiska ämnen i utgående vatten och i mottagande recipienter utreds under provotidsutredningen samt att förslag till utsläppsvillkor för organiska ämnen inkluderas. Uppmätta nivåer av organiska ämnen ska ställas i förhållande till de halter som påträffas i mottagande recipienter. Särskild hänsyn ska tas till bioackumulerande föroreningar. Vad gäller PFAS ska andra ämnen än PFOS inkluderas.

Vidare yrkar nämnden på att provotidsutredningen ska godkännas av tillsynsmyndigheten.

REBABs bemötande

Bolaget har yrkat på utredningsvillkor och föreslagit att utredningen ska omfatta de parametrar som omfattas av riktvärden eller riktlinjer från Naturvårdsverket för att provtagningen ska kunna läggas till grund för bestämmande av slutliga villkor i relation till sådana riktvärden eller riktlinjer. Exempelvis TOC och PFAS har inga sådana riktvärden eller riktlinjer i nuläget. Det medför att även om provtagning sker

är det svårt att bestämma ett slutligt villkor när uppmätt halt inte kan relateras till ett riktvärde eller en riktlinje.

Som tidigare anförts är REBAB av uppfattningen att det är lämpligt att under provotiden fastställa vilka parametrar och ämnen som ska provtas i stället för att fastställa detta i provisoriskt villkor i nuläget. Den uppräknade av ämnen som ska provtas som gjorts i det provisoriska villkoret är inte uttömmande. Om behov av provtagning av ytterligare parametrar och ämnen identifieras under provotiden kan sådan provtagning utföras och inkluderas i provotidsutredningen. Detta behöver inte regleras särskilt i villkor utan kan hanteras under provotiden.

REBAB godtar att lägga till syreförbrukande ämnen (BOD7) under det provisoriska utsläppsvillkoret. Under den provisoriska perioden föreslås riktvärdet till 8 mg/l, vilket motsvarar 60 % BOD7 rening baserat på befintliga utgående BOD7 data. BOD7 läggs också till som ett ämne som ska omfattas av provotidsutredningen.

REBAB godtar även att lägga till att utredningen ska omfattas av provtagning av PFAS..

Därutöver anser REBAB inte att ytterligare ämnen ska läggas till varken i utredningsvillkoret eller i det provisoriska utsläppsvillkoret av ovanstående skäl.

Provotidsutredningen ska redovisas till domstolen som ska bestämma om utredningen ska avslutas samt fastställa slutliga villkor. REBAB kommer dock ha löpande kontakt med nämnden under utredningstiden för att få deras synpunkter på utredningen. Bolaget anser inte att det är nödvändigt att det stipuleras i villkoret.

Nämndens synpunkt på bolagets bemötande

Nämnden vidhåller sin tidigare synpunkt och yrkar att utredningsvillkoret även ska omfatta att organiska ämnen utreds under provotiden. Lakvatten från Brändkläppen har tidigare inte släppts till recipienten, utan har gått till Svedjans avloppsreningsverk. Med hänvisning till pågående och tillkommande utsläppskällor anser nämnden att provotidsutredningen även bör omfatta att ge förslag på om och i vilken omfattning utsläppsvillkor ska gälla för organiska ämnen utifrån en bedömning av påverkan på mottagande recipient. Vidare anser nämnden att det bör framgå av utredningsvillkoret att provotidsutredningens utformning ska tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten.

REBABs bemötande

Bolaget hänvisar till svaret i litt. C punkten 10 i yttrande av den 14 februari 2025 (aktbilaga 163) och vidhåller att ytterligare ämnen inte ska läggas till i utredningsvillkoret eller i det provisoriska utsläppsvillkoret.

Som anförts i ovan angivna yttrande avser REBAB att arbeta med utredningen i samråd med tillsynsmyndigheten. REBAB anser inte att det är nödvändigt att det skrivs in i villkoret att provotidsutredningens utformning ska tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten.

Kumulativa effekter från detaljplan

Nämnden yrkar att utsläppsberäkningar för kumulativa effekter ska inkludera detaljplan för Boden Cleantech Center (BCC). Detta då det är uppenbart att planen kommer att få en betydande påverkan på yt- och grundvatten och därmed riskerar begränsa utsläppsmöjligheterna för den sökta verksamheten.

REBABs bemötande

Bolaget har redovisat kumulativa effekter från nuvarande och tillkommande verksamheter såsom NG Nordics inneliggande ansökan och Stegra (tidigare H2GS) vad avser påverkan på yt- och grundvatten och att redovisat underlag framgår att otillåten försämring av vattenmiljön inte sker och att det inte heller medför äventyrande av möjligheten att uppnå gällande miljökvalitetsnormer i Lörbäcken.

Även om detaljplanen medger byggande av viss verksamhet så ska en sådan genomgå tillståndsprövning, t.ex. enligt miljöbalken, och dess påverkan på bl.a. yt- och grundvatten ska då bedömas. Att i detta stadium utifrån endast en detaljplan göra utsläppsberäkningar för verksamheter som inte säkert kommer uppföras och där omfattning och utsläpp inte är känt är inte möjligt. REBAB motsätter sig således att utsläppsberäkningar för kumulativa effekter ska inkludera detaljplan för Boden Cleantech Center (BCC).

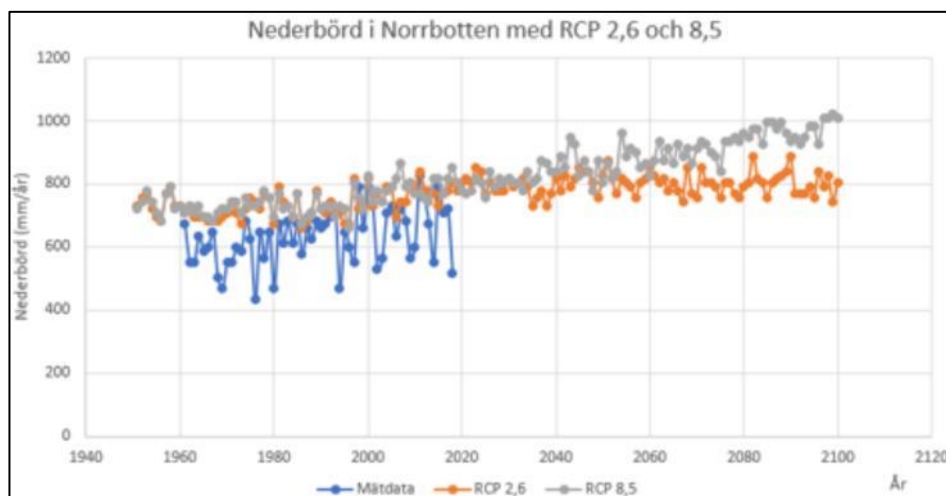
Dimensionering av dag- och lakvatten utifrån klimatscenarior

Nämnden anser att det bör förtydligas att avledningen av dag- och lakvatten och lakvattenreningen är dimensionerad utifrån klimatscenerierna RCP 6 och RCP 8,5. Av SMHI:s klimatrappport framgår att årsnederbörden förväntas öka med mellan 20-40% men också att maximala dygnsnederbörden förväntas öka med 15-25% i Norrbotten. Bolaget bör således visa att dag- och lakvattenrening dimensionerats för minst 20% ökad årsnederbörd och 15% maximal dygnsnederbörd.

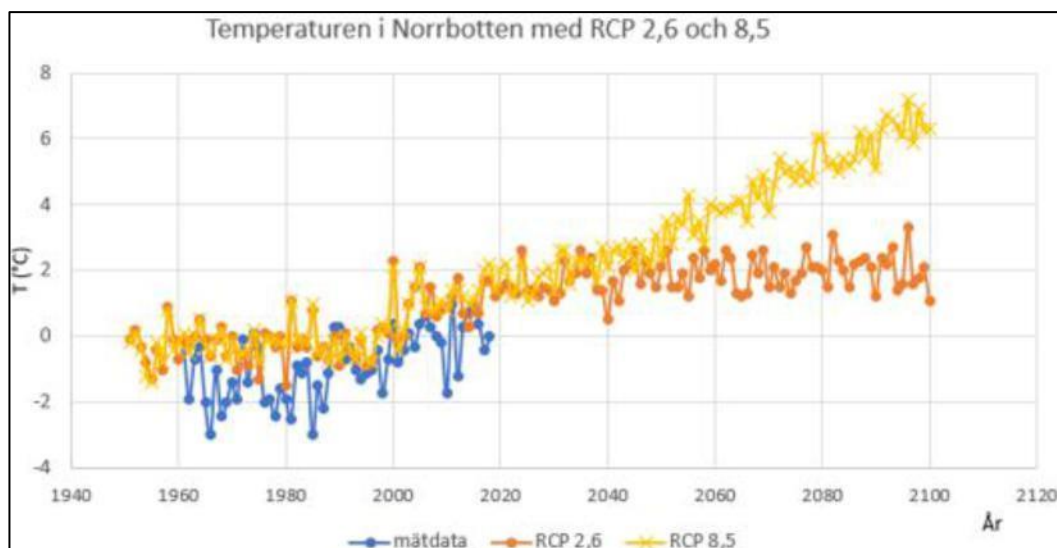
REBABs bemötande

Den aktuella tekniska beskrivningen är baserad på den utredning som utfördes av WRS år 2020. I texten står det: "Enligt en klimatprognos för Norrbottens län (SMHI, 2019b) (utifrån scenario RCP 8,5) beräknas årsmedelnederbörden öka med cirka 6 % under perioden 2021–2050 jämfört med 2000–2018."

Det har gjorts en förnyad kontroll av klimatprognosen på SMHI:s webbplats och tagits fram två figurer över temperatur och nederbörd med respektive RCP 2,6 och RCP 8,5 fram till år 2120 upprättade genom rådata från SMHI:s webbplats (Figur 6 och Figur 7). Av figurerna framgår det att nederbörden år 2050 kommer att vara 26 % högre än genomsnittsvärdet för nederbörden mellan 1961 och 2018 med RCP 2,6 och 27 % med RCP 8,5.

Figur 6. Nederbörd i Norrbotten med RCP 2,6 och 8,5. (rådata från SMHI:s webbplats)

Figur 7. Temperaturen i Norrbotten med RCP 2,6 och 8,5 (rådata från SMHI:s webbplats)

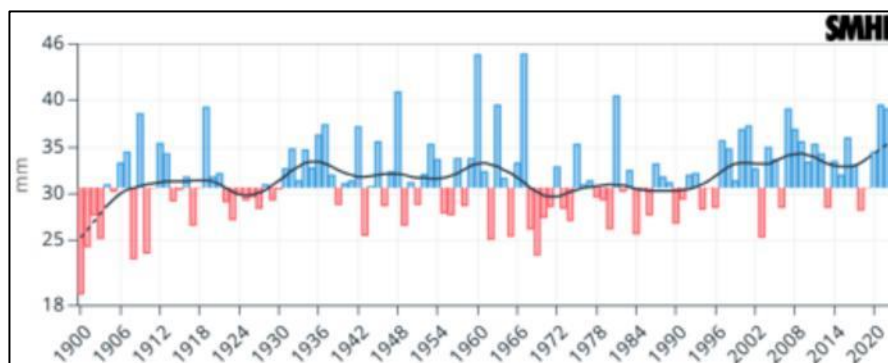
Ett konservativt antagande är att en ökning av årsmedelnederbörden som redovisas ovan kommer medföra att den årliga flödesmängden av lakvatten blir 25 % högre år 2050, dvs. $117\,200 \times 1,25 = 146\,500 \text{ m}^3/\text{år}$. Detta utgår från antagandet att lakvattnet ökar i samma takt som nederbörden med viss hänsyn tagen till avdunstning, sublimation och även infiltration. En ökning av flödesmängden på 25 % är ett konservativt antagande eftersom avdunstning, sublimation och även infiltration också kommer att påverkas av klimatförändringarna, vilket medför att den verkliga flödesmängden sannolikt blir lägre än det framräknade.

Med nuvarande flödesmängd beräknas uppehållstiden i lakvattendammen till 156 dagar, och dammen har en avskiljningsgrad på 35–80 % av tungmetaller. Om flödesmängden år 2050 uppgår till $146\,500 \text{ m}^3/\text{år}$, och lakvattendammens volym är $57\,000 \text{ m}^3$, kommer uppehållstiden att bli 142 dagar. Skillnaden i uppehållstid utifrån ovan redovisade scenarion blir alltså två veckor kortare. Två veckors skillnad i lakvattendammen har dock liten betydelse för reningseffekten eftersom

uppehållstiden ändå är nästan 20 veckor. Dessutom kommer sannolikt en framtida temperaturökning och ökad avdunstning minska vattenmängden något.

Även om flödesmängden ökar är det möjligt att behålla samma dammvolymer som anges i ansökan. Förkortningen av uppehållstiden medför inte att reningskraven inte kan uppfyllas vid högre flöden. Det kommer även införas ett ytterligare poleringssteg med GAC/jonbyte och med detta poleringssteg kommer reningskraven uppfyllas även vid högre flöde och kortare uppehållstid.

En dygnsnederbörd på 70 mm motsvarar en ökning på över 40% av den högsta dygnsnederbörden i de senaste 120 åren (för referens, se Figur 4 med maximal dygnsnederbörd i norra Norrland). Denna nederbörd skulle betyda cirka 27 000 m³ vatten, under antagandet att marken är mättad och infiltrationen är nästan obefintlig. Denna vattenvolymer kommer lakvattendammen att kunna hantera utan breddning, förutsatt att drifttekniker skapar utrymme i förväg. Ytterligare kommer ett extra reningssteg (till exempel kolfilter eller jonbyte) att läggas till för att säkerställa reningsgraden i hela anläggningen.

Figur 8. Maximal dygnsnederbörd i Norra Norrland per år enligt SMHI. Figur tagit från SMHI:s hemsida.

Recipientutredningen bör utgå från halter i VISS

Nämnden anser att recipientutredningen bör utgå från de halter som redovisas i VISS exklusive bakgrundshalter. Enligt VISS antas bakgrundshalten vara konstant, vilket innebär att den halten inte kan påverkas, vilket talar för att jämförelse ska ske mot ”påverkanshalter”. För arsenik bör således halten på 0,58 µg/l (exkl. bakgrundshalt) i Lörbäcken användas istället för 0,78 µg/l (inkl. bakgrundshalt) i bedömning av påverkan och jämförelse mot föreslagna utsläppsvillkor.

Miljö- och byggnämnden ifrågasätter den volym lakvatten som släpps ut av NG Nordic och storleken av ytan mängden vatten är beräknad på. Nämnden anser att bedömning av konsoliderad påverkan i recipientutredningen även bör omfatta bedömning av utsläpp utifrån en generad volym lak- och dagvatten baserat på hela NG Nordics utbyggda verksamhetsområde. Nuvarande beräknad mängd lakvatten från NG Nordic på 8 500 m³/år (aktbilaga 42) stämmer inte vid hel utbyggnad av NG Nordics verksamhetsområde. Med tanke på att fastigheten Svartbjörnsbyn 2:65 totala yta är ca 23 ha och en årsnederbörd på 573,4 mm/år blir den totala mängden dag- och lakvatten mer än 10 gånger större än de 8 500 m³ som har använts i de

nuvarande beräkningarna. En större volym dag- och lakvatten får betydelse i bedömningen av belastningen på recipienten och resonemanget att tillskottet inte blir mätbart/ligger inom mätosäkerheten kan ifrågasättas.

REBABs bemötande

Bakgrundshalter

Oavsett om den observerade (uppmätta) arsenikhalten 0,78 µg/l jämförs med bedömningsgrund + bakgrundshalt (0,5 µg/l + 0,2 µg/l) eller om bakgrundshalten 0,2 µg/l subtraheras från observerad halt (0,78 - 0,2 = 0,58 µg/l) och jämförs med bedömningsgrund (0,5 µg/l) är slutsatsen densamma. Arsenik har måttlig status i Lörbäcken eftersom bedömningsgrunden överskrids. Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) klargjorde, med avseende på särskilda förorenande ämnen, i det s.k. Ragn-Sells-målet (25 oktober 2023 i mål nr M 692-22), att en otillåten försämring av en parameter som redan befinner sig i den lägsta statusklassen kräver en förutsägbar ökning av ämnets koncentration vid någon av vattenförekomstens representativa övervakningsstationer. MÖD:s bedömning finner också stöd i Bielefelddomen (EU-domstolens dom den 28 maj 2020 i mål C-535/18) som avser kemisk status i grundvatten. Det innebär att haltbidraget (tillskottet) vid en utökad verksamhet inte får vara mätbart (eller predikterbart) vid en, i vattenförekomsten, representativ övervakningsstation. Det är 0,78 µg/l som är den faktiskt observerade (uppmätta) medelhalten i Lörbäcken. Vad som räknas som en förutsägbar höjning beror av mätosäkerheten som i sin tur beror av vad den nuvarande ämneshalten i recipienten är. Bakgrundshalten kan därför inte subtraheras från den observerade halten vid bedömningen av aktuell mätosäkerhet.

Lakvatten från Forums verksamhet

De flöden som bedömningen av konsoliderad påverkan baseras på har erhållits direkt från NG Nordic. De tidigare erhållna uppgifterna har dock behövt justeras av NG Nordic och därför har ett reviderad PM om konsoliderad påverkan tagits fram. Som framgår av PM om konsoliderad påverkan och recipientutredning kommer en eventuell höjning av arsenikhalten inte kunna mätas eller predikteras i övervakningsstationen och bedöms inte leda till någon förutsägbar höjning av koncentration av arsenik på ett sätt som strider mot försämringsförbudet. Utsläppet kan inte heller anses innebära ett sådant risktagande som äventyrar uppnåendet av aktuella miljökvalitetsnormer. Inte heller på annat sätt uppkommer en otillåten påverkan på miljökvalitetsnormerna.

Statusrapport

Nämnden anser att det behöver förtydligas om statusrapporten ska hanteras inom tillståndsprövningen eller av tillsynsmyndigheten. Statusrapport har getts in till tillsynsmyndigheten miljö- och byggnämnden första gången den 22 augusti 2022 och därefter har reviderade/uppdaterade versioner lämnats in nämnden efter samråd eller efter det att nämnden har begärt kompletteringar. Den sista versionen av statusrapporten, reviderad 2023-12-21, är den som har getts in i med ansökan. I och med att statusrapporten lämnades in med ansökan är det oklart för nämnden om

statusrapporten ska hanteras inom tillståndsprövningen eller av tillsynsmyndigheten. Miljö- och byggnämnden anser att statusrapporten ska hanteras inom tillståndsprövningen.

Bolaget uppger i ansökan (aktbilaga 1, avsnitt 5 Åtaganden) att statusrapporten ska uppdateras med avseende på området för våtmarken. Vidare anser nämnden att den senaste versionen av statusrapporten (reviderad 2023-12-21) inte har beaktat de kompletteringskrav nämnden ställde i föreläggande dat. 2023-09-22 (ärende med diarienummer MB-2022-1333) vad gäller historisk markanvändning, nuvarande markanvändning, beskrivning av de metoder som användes vid provtagningen/fältundersökningen, inkl. provhantering och kvalitetssäkring, redovisning av de jämförvärden/riktvärden som har använts för att bedöma analysresultaten samt redovisning/bedömning av analysresultaten, så att det framgår i vilken omfattning verksamhetsområdet är påverkat av föroreningar och av vilka typer av föroreningar (punkter 1, 2, 5, 6, 7 i nämndens föreläggande).

Nämndens samlade bedömning av statusrapporten är att den inte uppfyller kraven enligt 1 kap. 23 § industriutsläppsförordningen (2013:250).

REBABs bemötande

Bolaget har noterat att nämnden inte anser att statusrapporten uppfyller kraven enligt 1 kap. 23 § industriutsläppsförordningen. Bolaget besvarar de delar som nämnden anser saknas i statusrapporten nedan.

Bolaget har åtagit sig att komplettera statusrapporten med mark- och grundvattenprovtagning innan våtmarken anläggs. Bolaget anser mot bakgrund av åtagandet att fortsatt uppdatering av statusrapporten kan hanteras i dialog med tillsynsmyndigheten.

Om domstolen har en annan uppfattning föreslår bolaget ett villkor om att statusrapporten ska kompletteras i syfte att reglera frågan om statusrapporten. Det är lämpligast att kompletteringarna sker i dialog med tillsynsmyndigheten eftersom de redan hanterar ärendet med den ingivna statusrapporten och att det är denna som också kommer uppdateras. Uppdatering av statusrapporten ska ske med mark- och grundvattenprovtagning av området där våtmarken ska anläggas och det finns även möjlighet att – om det anses nödvändigt – komplettera statusrapporten i något annat avseende (jfr. mark- och miljööverdomstolens dom den 13 juni 2018 i mål nr. M 6745-17. Se även andra domar där villkor av denna typ föreskrivits, t.ex. i Mark- och miljödomstolen Vänersborg dom i mål M 1373-17 och Mark- och miljööverdomstolens mål nr. M 8984-15 (villkoret (villkor 26) framgår i den överklagade domen från Mark- och miljödomstolen Vänersborg M 683-14).

Tiden för redovisning bör bestämmas till 12 månader från det att domen vunnit laga kraft mot bakgrund av att provtagningen behöver ske under barmarkssäsong att en kortare tid kan medför att provtagning blir svår att utföra under sådana förhållanden.

Bolaget föreslår följande villkor:

- *Innan anläggande av våtmarken påbörjas ska bolaget till tillsynsmyndigheten komplettera ingiven statusrapport med resultat från mätningar av föroreningar från mark- och grundvattenprovtagningar i området där våtmarken ska anläggas. Samråd ska ske med tillsynsmyndigheten om kontrollens omfattning och statusrapportens närmare innehåll. Uppgifterna ska redovisas till tillsynsmyndigheten senast 12 månader efter att denna dom vunnit laga kraft.*

Om domstolen inte anser att den föreslagna avledningslösningen kan godtas och att fortsatt avledning ska ske till det kommunala VA-nätet ska tillståndet inte förenas med det föreslagna villkoret eftersom det då saknas skäl att undersöka föroreningssituationen i området eftersom våtmarken inte ska anläggas.

Något om ytterligare kompletteringskrav från nämnden

Bolaget noterar att nämnden inte anser att kompletteringskraven uppfylls i punkterna 1, 2, 5, 6 och 7. Bolaget är av uppfattningen att kompletteringskraven uppfyllts. De punkter som nämnden inte anser uppfyllts kommenteras nedan. Detta görs genom att punkten i kompletteringsföreläggandet återges och att svar lämnas under respektive punkt.

Om nämnden menar att ytterligare uppgifter behöver redovisas behöver det anges vilka uppgifter som i sådana fall efterfrågas. Sådan komplettering kan – för det fall det är nödvändigt – hanteras inom ramen för föreslaget villkor ovan.

Historisk markanvändning – Tydligare information/uppgifter om de verksamheter som tidigare har bedrivs inom verksamhetsområdet. Även verksamhet som gett upphov till nyligen påträffat deponiavfall i samband med garagebygge ska tas med. Redogörelsen ska omfatta en bedömning av risken för att utsläpp/förorening kan ha inträffat under den tidigare verksamheten.

Den historiska markanvändning som bedöms kunna ha påverkat föroreningssituationen i mark och grundvatten inom området är deponiverksamheten. Med detta avses själva avfallet som deponerats och påverkan från maskinparken.

Verksamheten har sedan starten bedrivits med en kontroll och styrning av avfallets placering. Trots detta så kan det avfall som ligger inom området i princip innehålla rester av alla material, kemikalier etc som förkommit inom upptagningsområdet, beroende på att det inte går att ha fullständig kontroll på allt inkommande material, inte minst hushållsavfall. Detta kan i första hand ha påverkat grundvattnet inom hela området men även markytor intill deponierna. Därtill så bedrivs och har bedrivits, en stor del av verksamheten ovanpå tidigare deponidelar.

Den bedömning som gjorts avseende historik i samband med statusrapportarbetet är att hela området kan innehålla föroreningar av olika slag, oavsett läge. Det är också en del av orsaken till att grundvattenprovtagning bedömts vara viktig.

Nuvarande markanvändning – Tydligare information/uppgifter om de nuvarande verksamheter som bedrivs inom verksamhetsområdet, inkl. verksamheter under Bodens kommuns tillstånd.

Den nuvarande markanvändningen redovisas i kapitel 1.3, kapitel 8.2, i figur 3 och på karta i bilaga 7, i statusrapporten.

Tydligare beskrivning av de metoder som användes vid provtagningen/fältundersökningen, inkl. provhantering och kvalitetssäkring.

Detta redovisas i kapitel 11 i statusrapporten. Vidare har svaren på frågorna 3 och 4 beskrivits provpunkter och provtagning.

Jordprovtagningen utfördes med grävmaskin och spade, som rengjordes mellan provtagningarna. Proverna togs som samlingsprov för varje halvmeter för varje provgrop. Proverna sparades kylda och mörkt i gastäta påsar inför analys.

Grundvattenprovtagningen utfördes med engångsbailers och föregicks av omsättning av två rörvolymmer. Proven hölls kylda och i mörker vid hanteringen fram till laboratoriet.

Redovisa de jämförvärden/riktvärden som har använts för att bedöma analysresultaten. Kan med fördel läggas som ett eget stycke och egna tabeller.

De jämförvärden/riktvärden som nyttjas redovisas i statusrapporten, kapitel 11.1 (grundvatten) och kapitel 11.2 (jord), i samma tabeller som analysresultaten. Resultaten har färgmarkerats utifrån klass.

Redovisning/bedömning av analysresultaten, så att det framgår i vilken omfattning verksamhetsområdet är påverkat av föroreningar och av vilka typer av föroreningar.

Redovisning och bedömningar redovisas i statusrapporten i kapitel 11.1 och kapitel 11.2.

Nämndens synpunkt på bolagets bemötande

Nämnden anser att det behöver förtydligas om statusrapporten ska hanteras inom tillståndsprövningen eller av tillsynsmyndigheten. I enlighet med tidigare synpunkt anser nämnden att statusrapporten, både för befintligt verksamhetsområde och tillkommande område för våtmarken, ska hanteras inom tillståndsprövningen.

REBABs bemötande

REBAB vidhåller det som anförts om att statusrapporten lämpligen hanteras med och redovisas för tillsynsmyndigheten. REBAB ha dock ingen invändning mot om den istället ska redovisas för domstolen, om domstolen och tillsynsmyndigheten anser att det är lämpligare.

Invasiva arter

Nämnden anser att det behöver framgå vilka åtgärder som vidtas för att minimera/förhindra spridning av invasiva arter. Kär/behållare för invasiva arter finns på ÅVC, som ingår i den sökta verksamheten. Frön från invasiva arter kan även finnas i jordar som tas emot vid anläggningen.

REBABs bemötande

Se svar på länsstyrelsens motsvarande fråga.

Anläggande av våtmark

Nämnden yrkar att vid anläggandet av våtmarken ska även groddjur beaktas så att anläggningsarbeten inte utförs under perioder för groddjurs reproduktion och lekperiod.

REBABs bemötande

Som framgår av utredningen om groddjur (aktbilaga 64) bedöms det inte finnas några groddjur i området. Dock sammanfaller lek- och reproduktionsperioden för groda med häckningsperiod för den fågelart som redovisas i den fördjupade artinventeringen (aktbilaga 60). Genom åtagandet som redovisas i nämnda utredning undviks således (för det fall det skulle finnas groddjur i området) påverkan även på groddjur genom åtagandet.

Lagring av brännbart avfall

Nämnden yrkar att det föreskrivs villkor att lagring av brännbart avfall ska ske i balar och att krossning av brännbart avfall ska ske inomhus. Nedskräpningen av löst brännbart avfall inom anläggningen är omfattande och har påtalats vid tillsyn vid ett flertal tillfällen. Nedskräpning sker även i lakvattendikena vilket påverkar avledningen av vatten. Även om städning sker och nät kring bränsleytor finns anser nämnden att bättre förebyggande åtgärder behöver vidtas. Störst risk för spridning av löst brännbart avfall är främst i samband med lossning och lastning samt vid krossning. Krossning inomhus och lagring i balar skulle minska risken för nedskräpning. Lagring av brännbart avfall i balar skulle även minska mängden skadedjur.

REBABs bemötande

Bolaget bedömer att en stor del av den nedskräpning som sker runt anläggningen beror på att avfall blåser av släpvagnar vid intransporten. Balning av avfall skulle således sannolikt inte medföra att nedskräpning kring anläggningen upphör.

Balning av brännbart avfall utförs varje år med ca 20 – 30% av total volym. Det görs en bedömning av om balning behövs i varje enskilt fall.

Om balning sker så är det nödvändigt att krossa balarna innan transport. Om balarna inte skulle krossas innan transport skulle kostnaden för hanteringen öka kraftigt,

bedömningen är närmare 200 procent. Det skulle kräva mycket mer resurser att lossa och lasta balar och därmed öka kostnaderna för transporter kraftigt.

Det finns fördelar med balning, men när fördelarna vägs mot den ökade kostnaden är det inte ekonomiskt försvarbart att allt avfall balas.

Bolaget har också utrett möjligheten att ha en hall med krossning och direkt balning, men då det är nödvändigt att bedriva krossning på olika områden av anläggningen så har det bedömts svårt att ha en stationär lösning.

Mot bakgrund av detta motsätter sig bolaget det föreslagna villkoret.

Nämndens synpunkt på bolagets bemötande

Nämnden ändrar sitt yrkande till att det föreskrivs villkor att lagring av brännbart avfall ska ske i balar så långt som det är ekonomiskt rimligt men vidhåller sitt yrkande att krossning av brännbart avfall ska ske inomhus.

Vid tillsyn av avfallsanläggningen har nedskräpning inom området noterats och påtalats vid flertalet tillfällen. Störst risk för spridning av löst brännbart avfall är främst i samband med lossning och lastning samt vid krossning. Nämnden anser att bättre förebyggande åtgärder för att minimera nedskräpningen behöver vidtas, än återkommande städning och uppsatta nät kring bränsleytor som sker i dagsläget då detta uppenbarligen inte är tillräckliga. Att utföra krossning av brännbart avfall inomhus i en hall eller motsvarande anser nämnden skulle minska nedskräpningen.

REBAB motsätter sig ett sådant villkor med motiveringen att det är nödvändigt att bedriva krossning på olika områden på anläggningen varför en stationär lösning bedöms vara svår. Av den situationsplan som har bifogats framgår att del av område B1 utgör bränsleplan och att område D (som återtas under 2025) är en möjlig bränsleplan och för bottenaskor. Några ytterligare områden har ej angetts för hantering/krossning av obalat brännbart avfall. Nämnden anser att en hel stationär anläggning inte är nödvändigt för att uppfylla ett sådant villkor, utan en mobil krossningsanläggning kan nyttjas så länge det finns en byggnad/hall där krossningen kan ske. Inom område B1 finns redan befintlig byggnad.

REBABs bemötande

Ett villkor måste vara klart och tydligt, vara utformat så att det inte råder någon tvekan om vad som krävs av tillståndshavaren och det ska gå att objektivt kunna fastställa när en överträdelse har skett (MÖD 2009:2 och Mark- och miljööverdomstolens avgörande den 20 december 2019 i mål nr M 10029-18). Att föreskriva ett villkor som stipulerar att lagring ska ske i balar ”så långt som det är ekonomiskt rimligt” är inte tillräckligt klart och tydligt för att det ska kunna fastställas när överträdelse skett. Redan av detta skäl ska förslaget avslås. Av de skäl som anförts i litt. C punkten 17 i yttrandet av den 14 februari 2025 motsätter sig REBAB alltså ett villkor om lagring av brännbart avfall i balar. Under alla förhållanden ska villkor inte föreskrivas av de skäl som anförts där.

REBAB planerar att flytta verksamheten till område D. Flytten i sig bedöms begränsa nedskräpningsrisken eftersom område D är lägre beläget än område B1. När det blåser kan avfall från område B1 spridas eftersom det är högt beläget.

Vidare kommer område D att förses med höga nät för att fånga upp eventuellt avfall som annars skulle riskera att spridas. Därutöver kommer städning ske runt de olika områdena. Detta bedöms ytterligare begränsa risken för nedskräpning i omgivningen.

Vad gäller krossning så behöver krossen kunna flyttas till den plats där avfallet är lokaliserat. Om en stationär krossanläggning skulle anläggas så skulle det medföra att avfallet som transporterats in till området skulle behöva flyttas från lagringsplatsen till krossningsplatsen för att krossas, vilket skulle kräva en betydligt större mängd transporter och ökade utsläpp än vad det medför att flytta krossen till avfallets närhet. Det skulle även medföra ökade kostnader att ha en sådan hantering. Runt området där den mobila krossningen bedrivs kommer, som anförts ovan, ett staket att uppföras och det kommer begränsa risken för nedskräpning.

Med beaktande av dessa negativa miljöeffekter och den ökade kostnaden vidhåller REBAB att det inte är rimligt att föreskriva att krossningen behöver ske inomhus.

Lagring av matavfall

Nämnden yrkar att det föreskrivs villkor för lagring av matavfall och att detta ska ske inomhus och maximalt i 3 dagar. Allt sedan förbehandlingsanläggningen för matavfall togs i drift har mängden skadedjur, främst råttor och fåglar, ökat vid och intill anläggningen. Matavfall har stundtals lagrats utomhus helt öppet under längre tider än 1 vecka. Lagring av matavfall är problematisk eftersom nedbrytningsprocessen sker snabbt. Matavfall lockar även till sig skadedjur då det är väldigt lättillgänglig föda. Lagringstiden behöver därför minimeras. Nämnden anser att 3 dagar är en rimlig tid för lagring, då det innebär att avfall som inkommer fredag kan lagras under helgen och sedan bearbetas under måndagen. För att förhindra att skadedjur har tillgång till matavfallet behöver lagringen ske inomhus i byggnad med stängda dörrar.

REBABs bemötande

Bolaget använder inte den mekaniska bearbetningen varje dag och att föreskriva en lagringstid om maximalt 3 dagar för matavfall är därför inte möjligt för bolaget att efterkomma med hänsyn till helger och den frekvens som anläggningen körs med. Vidare bedöms volymen öka (se stycket nedan). Mot bakgrund härav behövs vanligtvis en lagringstid för matavfall om 7 dagar. Ibland kan det behövas lagras ännu längre än så om det föreligger särskilda skäl.

Därutöver förekommer verksamhetsavfall (från bl.a. industri- och butiker). Detta ska hållas avskilt från avfall som kommer från hushåll. Om bolaget får för stora mängder matavfall från hushåll så kan det transporteras till mottagare som får ta emot matavfall från hushåll. Verksamhetsavfallet får dock inte transporteras utan behöver lagras och bearbetas i verksamheten.

Lagringsplats finns inomhus i dagsläget. Ytterligare en lagringsplats för lagring inomhus ska byggas för att klara de mängder som kommer in. Lagring av matavfall sker huvudsakligen inomhus men i undantagsfall kan volymerna bli så stora att en mindre mängd behöver lagras på annat sätt. Mot bakgrund härav kan inte ett villkor om att lagring ska ske inomhus föreskrivas.

Bolaget motsätter sig därför villkorsförslaget.

Nämndens synpunkt på bolagets bemötande

Nämnden vidhåller sin synpunkt och yrkar att det föreskrivs villkor för lagring av matavfall och att det ska ske inomhus och i maximalt 3 dagar. Nämnden anser att endast i undantagsfall kan lagring längre än 3 dagar men maximalt 7 dagar medges, dock bör lagringen alltid ske inomhus och på sådant sätt att skadedjur och diffusa utsläpp till luft av nedbrytningsprodukter minimeras.

Nämnden anser att även om den mekaniska bearbetningen inte sker dagligen är matavfall ett sådant avfall som inte lämpar sig för någon längre tids lagring än enstaka dagar. Av Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2003:15) och handbok till de allmänna råden (handbok 2003:4) framgår att lagring av matavfall och livsmedelsbaserat verksamhetsavfall under den varma årstiden normalt inte bör ske under längre tid än ett dygn. Motsvarande begränsning under den kalla årstiden är 7 dygn i de allmänna råden. Vidare framgår att avfallet, oavsett lagringstid, bör täckas för att minimera olägenheter.

Lagringen av matavfall sker i dagsläget inomhus i den sk. slurryanläggningen, vilket till viss del begränsar skadedjurs tillgång till avfallet. Dock står portarna till byggnaden i normalfallet öppna och matavfallet lagras helt öppet i mottagningsfickor innan det läggs ner i den mekaniska bearbetningen. Sedan den mekaniska bearbetningen av matavfall startade vid Brändkläppens anläggningen har ökade problem med skadedjur (råttor och fåglar) noterats vid tillsynsbesöken och klagomål om skadedjur kopplat till avfallsanläggningen har inkommit. Skadedjursproblematiken beror dock inte helt och hållet på lagring av matavfall, men lagringen är en del av problemet. Under år 2024 har dessutom driftproblem på den efterföljande rötningen och biogastillverkningen vid Svedjans biogasanläggning medfört att lagring av matavfall har skett längre tid än 7 dygn och utomhus. Ökning av skadedjur och nedskräpning inom Brändkläppens avfallsanläggning var tydliga under dessa förhållanden. Att medge att sådan lång lagringstid och lagring utomhus som normalfall anser nämnden inte vara acceptabelt.

Utöver en tydlig skadedjursproblematik kan lagring av matavfall även medföra diffusa utsläpp till luft av bland annat metan, kväveoxider och ammoniak beroende på hur snabbt nedbrytningsprocessen sker. Diffusa utsläpp till luft motiverar också att lagringstiderna begränsas.

REBAB menar att en lagringstid på 7 dagar behövs eftersom den mekaniska bearbetningen inte körs varje dag och att polymer matavfall kommer att öka. Lagring maximalt 3 dagar medger en lagring över helger och om ökade mängder matavfall inkommer är det nämndens uppfattning att den mekaniska bearbetningen

bör köras oftare än att förlänga lagringstiden. Eftersom det inte går att styra när matavfallet inkommer anser nämnden att lagringstiden bör vara samma över året och inte olika beroende på årstid och nämnden bedömer att lagring under 3 dagar är lämpligt.

REBABs bemötande

Vid tillståndsprövningen ska tillståndsmyndigheten ta ställning till vilka skyddsåtgärder och vilka begränsningar i verksamheten som behövs från miljösynpunkt och som är skäligen att kräva genom att i villkor föreskriva olika försiktighetsmått. Vidare gäller som en allmän utgångspunkt för all villkorsskrivning att tillståndshavaren ska ha rättsliga och faktiska förutsättningar att klara de krav som villkoret innebär (MÖD 2009:2).

Att föreskriva en maximal lagringstid om 3 dagar är inte möjligt för bolaget att innehålla av de skäl som tidigare anförts. Redan av detta skäl ska villkorsförslaget avslås.

Därutöver är inte det miljömässigt motiverat och rimligt att begränsa lagringstiden på det sättet. Som MBN skriver följer av Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2003:15) och handbok till de allmänna råden (handbok 2003:4) att en lagringstid om sju dygn under den kalla årstiden och ett dygn under den varma kan godtas. Större delen av året i Boden bör betraktas som kall årstid.

Under den kalla årstiden överensstämmer REBAB:s förslag om maximal lagringstid med vad som anges i de allmänna råden.

Under den varma årstiden framgår att lagring kan ske under längre tid om olägenheterna från lagringen kan motverkas ”*exempelvis genom inneslutning i byggnad eller behållare, övertäckning med duk av något slag eller genom täckning med jord, torv eller färdig kompost*”. Som framgår av nämnda yttrande sker lagringen huvudsakligen inomhus i dagsläget. Det planeras ombyggnation av den lagringsplats som används idag som inte har portar. Därmed kommer sannolikt en ännu större del av lagringen ske inomhus i framtiden. Det bedöms osannolikt efter ombyggnationen att en sådan situation skulle uppstå men i undantagsfall skulle volymerna kunna bli så stora att en mindre mängd behöver lagras på annat sätt. I dessa fall kan REBAB, om behov bedöms föreligga under den varma årstiden, täcka avfallet med t.ex. en duk i väntan på bearbetning. Huruvida ett sådant behov föreligger kan hanteras ramen för egenkontrollen och tillsynen.

Plan för efterbehandling

I bolagets komplettering 250107 framförs att bolaget tidigare har tagit fram en anpassningsplan för deponin som har lämnats in till tillsynsmyndigheten. Nämnden anser att det bör förtydligas när anpassningsplanen lämnades in och vilka deponiområden anpassningsplanen omfattar.

REBABs bemötande

Anpassningsplanen redovisas i aktbilaga 140.

Visualisering av sluttäckning

Placering av deponiceller, både ”Gamla deponin, ej sluttäckt” och cell 1, 2 och 3 samt tillkommande cell i ”Nya deponin” ligger enligt aktbilaga 103 (situationsritning) i direkt anslutning till lakvattendiket, vägar och andra verksamhetsytor. Sluttäckning av dessa deponiområden/deponiceller kan komma att breda ut sig över större områden än själva deponiområdena och därmed påverka/byggas ut över intilliggande ytor, vägar och lakvattendiket. Nämnden anser att situationsritningen även bör visualisera hur kommande sluttäckning av samtliga deponiområden avses ske.

REBABs bemötande

En illustration som visar utbredning av sluttäckning och påverkan på intilliggande ytor, vägar och lakvattendiket redovisas i aktbilaga 166. De plushöjder som anges i kartan speglar nuvarande förhållanden. Det heldragna röda strecket visar den utbredning på marken som sluttäckningen kommer uppta. Den innersta streckade linjen visar placeringen av toppen för sluttäckningen efter att deponering skett till +40 meter. Den mittersta streckade linjen visar mitten.

Mottagning av lakvatten vid Svedjans avloppsreningsverk

Det framgår av andrahandsyrkandet att under den föreslagna utredningstiden på 3 år kan vatten fortsatt avledas till Svedjans avloppsreningsverk. Till följd av den samhällsomvandling som sker i Bodens kommun och kommande krav enligt EU:s omarbetade avloppsdirektiv, har Bodens kommun/VA-avdelningen påbörjat arbete med större processförändringar vid Svedjans avloppsreningsverk. Miljö- och byggnämnden anser att REBAB bör visa att Svedjans avloppsreningsverk fortsatt kan ta emot vatten från Brändkläppens avfallsanläggning och att detta har förankrats med Bodens kommun/VA-avdelningen.

REBABs bemötande

Det hänvisas till det svar som lämnats på domstolens fråga.

STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT (SGI)

Geologi och hydrogeologi

SGI har yttrat att de geohydrologiska och geologiska förhållanden som råder på platsen måste beskrivas i ansökan. Även avslutningen av deponin måste beskrivas, men detta har domstolen redan förelagt sökanden om.

Sökanden måste också visa hur kraven i deponeringsförordning (2001:512) för konstruktion, drift och efterbehandling av deponin uppfylls. Detta inte minst i övergången mellan befintliga och kommande celler.

REBABs bemötande

Geologiska förhållanden för Område C beskrivs i Anpassningsplan Brändkläppens avfallsanläggning: Svartbjörnsbyn 2:53 M.FL, Sweco (2002). Jordarten i området domineras av en siltig lera som gradvis övergår till en mer sandig morän. Inom

området varierar detta lerlagers tjocklek. I området för etapp C varierar mäktigheten mellan 2-3 m. Permeabiliteten hos den siltiga leran har varierat mellan $2,36 * 10^{-10}$ m/s till $8,34 * 10^{-10}$ m/s.

År 2001 i samband med ändrad lakvattenbehandling utfördes en geologisk undersökning av lakvattendammen och dess närområde. I samband med denna undersökning provtogs och permeabilitetsbestämde den underlagrande moränen i området. Undersökningarna visar att jordarten i området domineras av en siltig lera som gradvis övergår till en mer sandig morän. Inom området varierar detta lerlagers tjocklek.

I anpassningsplanen anges att i området för etapp A varierar mäktigheten hos lerlagret mellan 1-3 m Under etapp C varierar mäktigheten mellan 2-3 m. I området för etapp B2 varierar mäktigheten mellan 1-2 m. I områdets sydöstra del där etapp D planeras varierar mäktigheten hos lerlagret mellan 1,5-3,5 m.

En helhetsbild av de geotekniska förutsättningarna inom och runt upplagsområdet har erhållits dels genom studier av äldre undersökningar utförda av VIAK AB, Bodens kommun och dels genom egna undersökningar. VIAK AB har av Bodens kommun haft i uppdrag att utföra projektering av upplaget. VIAK har i (minst) tre omgångar utfört viktsondering och spadborringar i området. Där framkom att silt och lera är dominerande och aktuellt område har bedömts ur såväl geotekniskt som geohydrologiskt synpunkt, lämpligt som avfallsupplag.

I den tekniska beskrivningen från 1985 framgår att det vid den geotekniska undersökningen som genomförts så utgörs det aktuella utbyggnadsområdet av plan åkermark och slyskogsmark med ett 2,5-3 meter tjockt lerlager som vilar på ett tunt täcke av morän. Utfyllnad av avfall bedömdes då kunna utföras till nivå 24,5 meter inom hela området utan risk för skred i undergrunden eller i avfallsamssorna. Vidare beskrivs även att stabilitet uppfylls under förutsättning att de massor som tippas har samma volymvikt än då uppmätt och ej läggs i brantare lutning än 1:2,5 kan utan risk för markbrått utfyllnad ske till nivå +24,5 inom hela området. Ytterligare uppfyllnad i pallar till högre nivåer kan utföras, förutsatt att pallarna efter hand flyttas in mot tippområdets mitt så att tryckbankseffekt erhålls omkring varje pall.

De geologiska förhållandena vid Brändkläppens avfallsanläggning är också sedan tidigare kartlagda i en studie utförd som ett examensarbete av avdelningen för geoteknik på dåvarande Luleå Tekniska Högskola 1986. Rapporten behandlar de miljögeotekniska förhållandena runt och inom ett avfallsupplag. Dåvarande område för avfallsanläggningen motsvarar dagens benämning på område etapp A och B. Där genomfördes ytterligare undersökningar, bland annat nya jordprover. Jord och vattenanalyser har utförts på Geoteknikavdelningens laboratorium, Tekniska Högskolan i Luleå. Vatten- och jordprover analyserades med avseende på klorid, pH och konduktivitet. Jordproverna undersöktes dessutom med avseende på geotekniska parametrar, permeabilitet och katjonutbyteskapacitet (CEC).

SGI:s synpunkt på bolagets bemötande

SGI är nöjd med svaret och har inget övrigt att anföra.

Geoteknisk stabilitet

SGI har yttrat att anläggningsarbeten, deponikonstruktionen och utläggning och packning samt sluttäckningen av avfallet måste utföras på ett sådant sätt att stabiliteten för grunden, planerade slänter och kommande sluttäckning kan säkerställas. Sökanden har låtit genomföra en stabilitetsutredning för vad som anges vara en kritisk slänt. SGI efterfrågar en mer omfattande utredning av den geotekniska stabiliteten, inte minst med tanke på tillkommande deponering och sluttäckningsarbeten så att ett deponeringsplan och kontrollplan kan upprättas därefter.

Om det visar sig, som resultat av den undersökningen, att det kan föreligga andra säkerhetsrisker än de vid den norra slänten som kan leda till betydande miljöpåverkan avseende ras, skred och erosion ska verksamheten, riskerna samt föreslagna skyddsåtgärder, anpassningar och plan för kontrollprogram redovisas innan deponering påbörjas.

Sluttäckningen inom område B2

Nedanstående synpunkter avser endast sluttäckningen av deponin inom område B2. SGI har inte gjort en fullständig genomgång av underlaget, men delar av den geotekniska utredningen kommenteras tillsammans med allmän information om hur deponiers stabilitet utreds enligt SGI Information 19.

I beräkningarna ligger släntkrönet på +24,5 men det förefaller i planritningen som att västra släntkrönet planeras att utföras till nivå ca +28. Det är därmed oklart om stabilitetsberäkningarna är utförda för de förhållanden som redovisas i situationsplanen.

I stabilitetsberäkningarna¹³ i har avfall modellerats direkt ovanpå moränen. Det förefaller därför saknas en geologisk barriär i deponins underkant. Ett tunt lager silt redovisas i punkt SW1901¹⁴, men det är oklart om detta lager utgör en geologisk barriär. I utvärderad CPT-sondering i samma punkt redovisas lera på samma djup med en odränerad skjuvhållfasthet på 42 kPa. I PM¹⁵ anges att det saknas uppgifter om mäktigheten av tänkta täta lager både inom deponin och söder om den. Vidare rekommenderas att geotekniska undersökningar utförs för att kartera förekomst av täta jordlager inom området. Om det finns en geologisk barriär i deponins underkant kan den förväntas ha odränerade egenskaper och således även odränerad skjuvhållfasthet. SGI rekommenderar att förtydliganden görs och eventuellt justeringar av beräkningarna.

I ritning S1 redovisas ett tätskikt av bentonitmatta + LLDPE. I SGI Information 19 *Deponiers stabilitet* kapitel 4.3 anges att de största stabilitetsproblemen många

---

¹³ Beräknings-PM stabilitet, Sweco, 2019-07-05 (ab 100)

¹⁴ Markteknisk undersökningsrapport/geoteknik, Sweco, 2019-07-05 (ab 99)

¹⁵ PM Geologisk barriär, Sweco, 2023-10-11 (ab 14)

gångar är förknippade med tätskiktet i sluttäckningen. Ofta ifrågasätts beständigheten för membran av plast eller gummi i 1000-årsperspektivet. Skjuvhållfastheten i tätskikt av bentonit påverkas av vilken typ av bentonit som används samt storleken på det effektiva överlagringstrycket, det vill säga hur mycket last/jord skiktet övertäcks med. Den allmänna rekommendationen om lutningen 1:3 anges som en övre (brantaste) gräns för släntlutningar på deponier, men det kan finnas förutsättningar som medför att flackare lutning erfordras. I kapitel 5.4 (i samma handling) anges att stabiliteten behöver kontrolleras för sluttäckningen, vilket inkluderar kontroll av plana glidytor längs med de olika skikten. SGI rekommenderar mark- och miljödomstolen att bedöma om sådan redovisning behöver ingå i den aktuella ansökan.

I stabilitetsutredningen baseras valda skjuvhållfasthetsvärden för deponimassorna på härledda värden från utvärderade CPT-sonderingar. Om deponimassorna är heterogena ska, enligt SGI Information 19, skjuvhållfasthetsvärden bakåträknas från massornas befintliga geometrier (släntlutning och slänthöjd) med antagandet att totalsäkerhetsfaktorn för deponins inre stabilitet är $F_c = F_{\text{komb}} = F_q = 1,0$ (det vill säga för glidytor som endast går igenom deponimassorna). Deponimassorna har i beräkningarna modellerats i två lager, ett övre lager benämnt *Aska* och ett undre lager benämnt *Siltig fyll*. Släntlutningar i de redovisade sektionerna varierar relativt stort, från som brantast cirka $32,5^\circ$ i den siltiga fyllningen till cirka 20° i askan. I den siltiga fyllningen har värden för odränerad skjuvhållfasthet valts till cirka 75 kPa, vilket är ett högt val med hänsyn till det begränsade underlaget (två CPT-sonderingar med enstaka härledda värden för odränerad skjuvhållfasthet i vardera punkt). SGI antar att redovisade n-faktorer i tabell 4.2 baseras på rekommendationer för naturligt lagrade jordar och inte deponi-massor, vilka kan ha avsevärt högre spridning i skjuvhållfasthetsegenskaper. SGI anser att en översyn bör göras avseende valda värden för deponimassorna och att förtydliganden görs i [fotnot 15] avseende dessa val samt att beräkningarna vid behov justeras.

Nivåskillnaden vid stödmuren planeras att höjas till cirka 6,5 meter. Stabiliteten i denna del finns inte redovisad, men SGI anser att det bör ingå i underlaget.

Övriga noteringar:

- Säkerhetsfaktorer i kombinerad analys redovisas i beräkningarna, men indata för kombinerad (dränerad) skjuvhållfasthet saknas i tabellerna. Redovisningen bör kompletteras med den informationen.
- Det förefaller som om två olika metodiker har använts för stabilitetsberäkningarna i [fotnot 13]. Karakteristiska värden redovisas tillsammans med n-faktorer, vilket avser partial-koefficientmetoden, samtidigt som säkerhetsfaktorer avseende totalsäkerhetsmetoden redovisas i stabilitetsberäkningarna. En översyn bör göras av metodiken.

REBABs bemötande

Bolagets konsulter Sweco har tagit fram PM Stabilitet (aktbilaga 164) med underbilaga Beräknings-PM stabilitet (aktbilaga 165) vartill det hänvisas.

En reviderad stabilitetsberäkning där släntkrönet redovisas till ca +28 meter har tagits fram i det PM som tagits fram för att besvara de synpunkter som SGI framfört (aktbilaga 165). Som framgår av aktbilaga 164-165 är slänten stabil och kommer förbli stabil med tillägg av moränfyllning för att etablera den slutliga höjden och lutningen på deponin.

När geometrin och täckdesignen för deponin är färdigställd måste en bedömning av släntstabiliteten göras. Bedömningen av den färdiga deponin kan utföras med hjälp av den inre stabilitetsmetod som föreslås i kapitel 5.3 i "Deponiers stabilitet: Vägledning för beräkning av SGI." Alternativt, eftersom varje cell är avsedd för ett specifikt avfallsmaterial, kan en litteraturstudie genomföras för att bestämma ett intervall av lämpliga geotekniska egenskaper för var och en av cellerna, och stabiliteten för varje cell kan därför bedömas i större detalj. Stabiliteten för plana glidytor för område C kommer också bedömas inför sluttäckning.

REBAB kommer inför respektive sluttäckningsetapp att överväga och bedöma huruvida ytterligare undersökningar av släntstabilitet behöver genomföras och om flackare lutning än 1:3 kan erfordras. På vilket sätt detta lämpligast genomförs hanteras lämpligen i dialog med tillsynsmyndigheten vid detaljprojektering. REBAB anser inte att det finns anledning att inkludera en sådan redovisning i detta mål. REBAB föreslår istället att det ska inkluderas i egenkontrollprogrammet.

SGIs synpunkt på bolagets bemötande

I bemötandet s. 1—2 framförs att SGI:s synpunkter huvudsakligen avser sluttäckningen som redan godkänts genom föreläggande. Vidare framförs att sluttäckningen bedöms vara en fråga som ska hanteras mellan nämnden och REBAB. Med ledning av svaret förutsätter SGI att den geotekniska stabiliteten säkerställs genom kompletterande geotekniska undersökningar och stabilitetsberäkningar i vidare projektering (och anläggning) av sluttäckningen inför avslutning av deponin. SGI har inte detaljgranskat de kompletterande beräkningarna och har därmed inte tagit ställning till om vi delar sökandens bedömning om resultatens tillförlitlighet.

Mottagning av massor

SGI har yttrat att verksamheten kommer att ta emot stora mängder massor, bland annat från bygg- och anläggningsverksamhet, som ska behandlas, lagras och även användas för återvinning inom verksamheten. Både PFAS-föreningar och invasiva arter förknippas med masshantering, och PFAS-föreningar har konstaterats i lakvatten och grundvatten. Verksamhetsutövaren behöver genom sin mottagningskontroll minimera riskerna för att massor innehållande PFAS eller invasiva arter, eller annat PFAS-haltigt avfall, tas emot på anläggningen och bidrar till spridning genom att det lämnar anläggningen igen eller kan orsaka utsläpp som inte tas omhand i till exempel lakvattenbehandlingen.

Om det inte är säkerställt att mindre än ringa risk kommer att föreligga för återvinningen av avfall för anläggningsändamål bör en riskbedömning bifogas ansökan.

REBABs bemötande

Bolaget har i yttrandet av den 20 december 2024 beskrivit hur massor kontrolleras. I den där beskrivna kontrollen inkluderas även kontroll av om massorna kan innehålla PFAS. I yttrandet av den 27 september 2024 litt. B punkten 9 samt ovan i litt. C p. 15 beskrivs också hanteringen med avseende på invasiva arter.

Det behöver visas upp analyser avseende sådana massor som ska tas in till anläggningen. Om massorna ska deponeras efterfrågas även laktester. Massor som kan befaras innehålla PFAS eller invasiva arter tas inte in i området. En stor del av de massor som kommer in till anläggningen kommer från kommunala projekt där det grävts upp massor med föroreningsinnehåll motsvarande KM.

Om en avfallslämnare uppger att massor innehåller invasiva arter så tas massorna inte emot. Detsamma gäller om det finns risk att de innehåller invasiva arter, t.ex. kommer från dikesrensning. Därutöver genomförs okulär kontroll av massorna. Trädgårdsavfall som lämnas på ÅVC används i kompostering. Om massorna innehåller invasiva arter så kan det ofta upptäckas och då kan de avyttras innan de börjar fröa, t.ex. genom att skickas till förbränning.

SGIs synpunkt på bolagets bemötande

SGI menar att, om det inte är säkerställt att mindre än ringa risk kommer att föreligga för återvinningen av avfall för anläggningsändamål (om bolaget avser att utföra det) bör ansökan kompletteras med en riskbedömning.

SGI efterfrågar att en kontroll med avseende på invasiva arter i trädgårdsavfall och annat avfall som kan innehålla invasiva arter som inkommer till anläggningen (och lämnar anläggningen) tas upp i kommande kontrollprogram.

REBABs bemötande

REBAB har i olika svar beskrivit varför MKM-massor kan användas för anläggningsändamål, bl.a. i litt. B punkten 3 i yttrandet av den 14 februari 2025 (aktbilaga 135) och i litt. B punkten 7 i yttrande av den 27 september 2024 (aktbilaga 55). REBAB vidhåller att MKM-massor kan användas för efterbehandling och anläggningsändamål och att ansökan inte behöver kompletteras med en riskbedömning avseende sådana massor. Det finns utredningar i målet och det har bedömts att MKM-massor kan användas för dessa ändamål av anförda skäl.

REBAB godtar förslaget och åtar sig att komplettera kommande kontrollprogram med beskrivning av kontroll med avseende på invasiva arter i trädgårdsavfall och annat avfall som kan innehålla invasiva arter som inkommer till anläggningen (och lämnar anläggningen).

Utsläpp till luft och klimatpåverkan

SGI har yttrat att det i miljökonsekvensbeskrivningen (MKB:n) att det årliga utsläppet av deponigas uppskattas till 275 000 m³. En kubikmeter metan motsvarar cirka 16 kg koldioxidekvivalenter. Även om metanhalten i deponigasen skulle vara

relativt låg (det vill säga betydligt mindre än 40-60 % som är vanligt för yngre deponier i den stabila metanogena fasen) bidrar utsläppen till den globala uppvärmningen.

Sökanden anger att insamlingssystemet har fungerat dåligt och att en översyn pågått sedan 2022. SGI anser att sökanden skyndsamt ska vidta åtgärder för att minska metanutsläppen från deponin och uppmanar därför prövningsmyndigheten att besluta om villkor föranlett av detta.

REBABs bemötande

Bolaget har i punkten 4 i dess yttrande av den 20 december 2024 redovisat att gasutvinningssystemet på anläggningen kommer ersättas och bilagt en karta som visar lokaliseringar av gasbrunnar (bilaga 5 till det yttrandet) och en rapport från Danmat som beskriver hur gasutvinningssystemet ska utföras (bilaga 6 till det yttrandet). Mot bakgrund av att gasutvinningssystemet ska bytas ut saknas behov av att föreskriva villkor om detta.

SGIs synpunkt på bolagets bemötande

SGI ställer sig positiv till att sökanden anger att insamlingssystemet kommer att uppdateras/förnyas men framhåller att det bör ske skyndsamt och att effektiviteten av det bör utvärderas och optimeras. Det är upp till mark- och miljödomstolen att föreskriva eventuell tidsfrist för när deponigassystemet ska vara i drift.

REBABs bemötande

I efterbehandlingsplanen (aktbilaga 139) har det beskrivits att byggnationen av det nya deponigassystemet planeras till 2026. Arbetet behöver planeras och genomföras under barmarksperiod på vår, sommar och höst och mot bakgrund av att det kan tillstöta oförutsedda omständigheter för anlitaad entreprenör, vid arbetets utförande eller vid driftsättning, är det olämpligt att föreskriva en tidsfrist för när deponigassystemet ska vara i drift mot bakgrund av detta. Skulle något oförutsett tillstöta innebär en villkorsskrivning att det blir nödvändigt att begära villkorsändring om inte tidsfristen kan följas, vilket är både tids- och arbetskrävande för REBAB, prövningsmyndigheten och övriga myndigheter. Det är därför olämpligt att villkorsreglera när deponigassystemet ska vara i drift.

Sluttäckningen av deponin

SGI tolkar underlagshandlingarna som att stödmuren kommer att stå kvar och antingen överlagras av sluttäckningen eller utgöra ytterkanten av deponin. SGI undrar med anledning av detta följande:

- Hur säkerställs lakvatteninsamlingen vid stödmuren inuti deponin?
- Hur säkerställs att stödmuren i dagen är långsiktigt stabil (se synpunkter om geoteknisk stabilitet nedan) och uppfyller kraven för sluttäckning av en deponi enligt deponeringsförordningen?
- Hur förankras sluttäckningens tätskikt mot den yttre muren?

Delar av deponin planeras att utföras väldigt flackt (1:33). Naturvårdsverket rekommenderar (Deponering av avfall — Handbok 2004:2) en släntlutning på mellan 1:3 och 1:30 för att både säkerställa långsiktig stabilitet och tillräcklig ytavrinning. Med anledning av det och av att verksamhet planeras att bedrivas på den sluttäckta deponin undrar SGI följande:

Hur säkerställs att de flacka ytorna avvattnas så att inte vatten blir stående ovanför sluttäckningen?

Hur säkerställs omhändertagande av dagvatten från verksamheten tillsammans med eller skiljt från omhändertagande av dagvatten från deponisluttäckningen (SGI rekommenderar det senare för att kunna ha bättre övervakning och kontroll över deponins och sluttäckningens vattenbalans)?

Anslutningarna mellan den kommande sluttäckningen och befintliga konstruktioner tyder på att skyddstäckningen är väldigt tunn vid släntfoten sektion A-A och sektion B-B (i bilaga 2, aktbilaga 123). Avsaknaden av ett tillräckligt tjockt skyddsskikt ökar risken för att tätskiktet tar skada genom yttre påverkan eller tjäle. Detta skulle innebära att otillbörlig nederbörd hamnar i lakvatteninsamlingen och i värsta fall att infiltrationen i avfallet ökar. SGI undrar hur detta kommer att förebyggas eller förhindras?

SGI tolkar ritningen (sektion B-B) som att lakvattenledningen tar emot lakvatten från både den deponidel som ska sluttäckas och den befintliga deponin. SGI undrar hur - om lakvatten samlas in från bägge delarna i samma ledning — de producerade lakvattenmängderna kan hållas isär för att kunna kontrollera lakvattenproduktionen från bägge deponidelarna för sig?

REBABs bemötande

Stödmuren

Lakvattensamlingen vid stödmuren inuti deponin säkerställs genom tätskiktet. Det framgår av situationsritning som ingår som bilaga i sluttäckningsplanen där sektionsritningen utvisar ytvattenrör. Hur det säkerställs att stödmuren är långsiktigt stabil och uppfyller kraven för sluttäckning av en deponi enligt deponiförordningen redovisas i stabilitetsutredningen. Sluttäckningens tätskikt kommer förankras mot yttre muren genom att vikas uppåt mot muren.

Släntlutning m.m.

REBAB avser att kunna nyttja den sluttäckta ytan som en verksamhetsyta för t.ex. uppställning av material och lagring och bearbetning av avfall. Den kan därför inte vara alltför brant och ett avsteg från den rekommenderade minimilutningen på 1:20 har därför gjorts. För att möjliggöra såväl avrinning som fortsatt användning av den sluttäckta ytan har det valts att användas ett syntetiskt tätskikt i stället för bentonitmatta. Syntetiskt tätskikt PE-material är betydligt mer förlåtande mot ett vattentryck ovan tätskiktet. Ytlagret kommer dessutom att hårdgöras, vilket medför en ökad täthet som medger ökad ytavrinning. Detta medför att perkolationen ner till

tätskiktet blir betydligt mindre än vid ett konventionellt skyddsskikt av jord. Av dessa skäl har bedömningen gjorts att 3 % lutning är tillräcklig.

Dagvatten från deponisluttäckningen kommer ledas till befintligt system för hantering av dagvatten där samtliga dagvattenbrunnar är kopplade till lakvattennätet. Dagvatten från deponisluttäckningen kommer således genomgå samma rening som lakvattnet. Systemet för hantering av dagvatten är anlagt och det skulle vara förknippat med stora praktiska svårigheter och kostnader att ändra systemet så att strömmarna från sluttäckningen och övrigt dagvatten kan skiljas. Nyttan av en sådan åtgärd kan inte anses rimlig i förhållande till kostnaderna och olägenheterna för att genomföra det och REBAB har därför inte för avsikt att bygga om systemet så att det möjliggör sådan separering.

Skyddsskikt

Skyddsskiktet i snittet A-A kommer att bli tunnare än ett konventionellt skyddsskikt i den del som ligger utanför det deponerade avfallet. Under tätduken med tunnare skyddsskikt finns dock inga deponimassor. Det perkolerande nederbördsvattnet som eventuella skador på denna del av tätduken skulle kunna medföra kommer alltså inte att komma i kontakt med deponi-massor.

Om nederbördsvattnet hamnar i lakvatteninsamlingen kommer det i värsta fall ledas till lakvattenbehandlingen som då får ta emot och behandla en ökad mängd. REBAB är medveten om denna risk och kommer att ha rutiner för uppföljning i egenkontrollprogram för verksamheten, bl.a. genom kontroller i närheten av dikesslätten med den tunnare täckningen.

För snittet B-B kommer den tunnare täckningen endast att vara temporär, då fortsatt deponering i intilliggande cell kommer att överlagra denna täckning. Därmed bedöms risken för nämnda påverkan mycket liten i denna del av området.

SGIs synpunkt på bolagets bemötande

Gällande stödmurens placering i sluttäckningen, nöjer sig SGI med svaret, men konstaterar att stödmuren i stället för en deponislänt utgör en konstruktion som gör det svårare att förankra och säkra tätskiktet och därmed innebär större risker för deponi- och sluttäckningskonstruktionens hållbarhet och stabilitet.

Gällande släntlutning m.m. instämmer SGI i att så länge ytan på deponin används som hårdgjord verksamhetsyta och dagvattnet från denna samlas in, spelar en lutning som underskrider Naturvårdsverkets rekommendation på minimalt 1:20 mindre roll. SGI vill dock uppmärksamma att om verksamheten upphör och genomsläppligheten ökar på grund av att den hårdgjorda ytan tas bort eller inte längre underhålls, så innebär den flacka lutningen att risken för att infiltrerande vatten blir stående ökar betydligt jämfört med om lutningen skulle följa rekommendationerna. Långsiktigt ökar då risken för både ökad infiltration i deponerat avfall, ökad lakvattenproduktion och eventuellt sämre stabilitet.

Gällande skyddsskikt är SGI är nöjd med svaret och har inget övrigt att anföra.

REBABs bemötande

Bolaget noterar det som anförts och att SGI är nöjda med svaren om geologi och hydrogeologi och sluttäckning av deponin samt lakvattenledningen.

De synpunkter som framförs gällande släntlutning vid sluttäckning noteras och kommer beaktas under arbetet med sluttäckningen och vid efterbehandling när verksamheten på platsen slutligt upphör. Bolaget vidhåller att 3 % lutning är tillräcklig av tidigare anförda skäl.

Lakvattenbehandling och provotidsvillkor

SGI har yttrat att i de allra flesta deponier vars lakvatten har analyserats har minst ett ämne av PFAS11 detekterats, i merparten flertalet. Ofta innehåller lakvatten från deponier dock PFAS-ämnena i påtagliga halter som inte omfattas av PFAS11, som fokuserar på PFAS i brandsläckningsmedel. SGI rekommenderar därför starkt att fler ämnen än de i PFAS11 ingår i provotidsutredningen och att sökanden föreslår provotidsvillkor för flertalet PFAS-ämnena om behovet föreligger.

Den nuvarande lakvattenbehandlingen är inte anpassad till att reducera PFAS-föroreningar och bör ha en låg reningsgrad (ett mätvärde för PFAS11 för lakvatten redovisas i tabell 3 i den Tekniska beskrivningen som visade på halter i nivå med obehandlat lakvatten konstaterat i en sammanställning publicerat av Avfall Sverige¹⁶. En utvärdering av reningseffektiviteten av potentiella ytterligare eller alternativa lakvattenbehandlingsmetoder bör omfatta fler ämnen än PFAS11.

Särskilt kortkedjiga PFAS och prekursorer har visat sig vara både förekommande i deponilakvatten och utgöra en utmaning avseende rening. (SGI undrar även mot vilken bakgrund länsstyrelsen har satt de föreskrifterna avseende halter av PFOS respektive PFAS11 i utgående lakvatten.)

SGI saknar en närmare beskrivning av möjliga konsekvenser av extremnederbörds-händelser. Visserligen är det inte rimligt att dimensionera lak- och dagvattenhanteringen för sällsynta, men i framtiden mer frekventa, extrema väderhändelser, men till exempel vilka mängder lakvatten och föroreningar som kan komma att breddas till recipient och vilka konsekvenserna kan bli att en breddning bör beskrivas och bedömas.

REBABs bemötande

Bolaget avser att inkludera provtagning av PFAS i provotidsvillkoret, detta redovisas i sammanställningen av villkoren.

I framtida förstudier av teknikval för PFAS-rening kommer användas TOF- (totalorganiskt floridämne) eller EOF (extraherbart organiskt floridämne) samt. PFAS 11 analysdata som underlag för att få en helhetsbild av distributionen av PFAS-ämnena i vattnet. Teknikvalet kommer också att baseras på organiska fluoridämnen för att säkerställa låga utsläpp av fluoridämnen.

---

¹⁶ PFAS på avfallsanläggningar. Avfall Sverige rapport 2018:25

Bolaget hänvisar i övrigt till svaret på litt. A punkten 4 i yttrandet från den 27 september där PFAS-reningen beskrivits.

För närvarande, eftersom bolaget ännu inte har slutfört den detaljerade projekteringen och information om pumpkapaciteten fortfarande saknas, är det svårt att uppskatta med säkerhet hur mycket översvämning som kan ske vid extrema nederbördshändelser. Driftpersonalen kommer att driva anläggningen på ett sätt där en viss volym av dammen töms innan kraftigt regn, så att processen kan hantera så mycket vatten som möjligt. Vid kraftigt regn kommer dessutom lakvattnet att spädas ut, och utsläppet av föroreningar under sådana tillfällen kommer att vara litet.

Lakvattenledningen

Deponins lakvattennät redan konstruerat och det tar emot lakvatten från befintliga deponier och den del som ska sluttäckas. Det skulle vara förknippat med stora praktiska svårigheter och kostnader att ändra systemet så att strömmarna från sluttäckningen och övrigt lakvattnet skulle kunna skiljas från varandra. Nyttan av en sådan åtgärd kan inte anses rimlig i förhållande till kostnaderna och olägenheterna för att genomföra det och REBAB har därför inte för avsikt att bygga om systemet så att det möjliggör sådan separering.

SGIs synpunkter på bolagets bemötande

SGI ställer sig positiv till att sökanden avser att inkludera även summaparametrar för fluorerade ämnen i provotidsutredningen, men rekommenderar fortsatt att även fler enskilda ämnen ingår i den, till exempel PFAS24.

SGI saknar en närmare beskrivning av möjliga konsekvenser av extremnederbördshändelser.

Gällande lakvattenledningen håller SGI med sökanden om att en separation av lakvattenflödena från de olika deponierna skulle vara förknippade med stora praktiska svårigheter och kostnader om detta skulle utföras i efterhand. SGI anser inte heller att detta är nödvändigt eller krävs enligt föreskrifter. SGI rekommenderar dock att "strömmarna från sluttäckningen och övrigt lakvatten" kan skiljas åt och helst även lakvatten från deponierna. Detta åtminstone i den mån att de olika vattnens volymer kan mätas och analyseras, till exempel i olika pumpbrunnar. Detta ger stora fördelar för att både indirekt kunna kontrollera sluttäckningens funktion med avseende på genomsläpplighet, eventuella föroreningar i dräneringsvatten från sluttäckningen och för att kunna karakterisera lakvattnet så nära källan som möjligt.

REBABs bemötande

Bolaget hänvisar till svaret i litt. C punkten 10 i yttrandet aktbilaga 135 och vidhåller att ytterligare ämnen inte ska läggas till i utredningsvillkoret eller i det provisoriska utsläppsvillkoret.

Extrem nederbördshändelse

Vad gäller extrema nederbördshändelser hänvisar bolaget till litt. D punkten 2 i yttrandet aktbilaga 135. Som anförts där är det svårt att uppskatta hur konsekvenserna vid extrema nederbördshändelser innan den detaljerade projekteringen slutförts och pumpkapaciteten fastställts. Med anledning av SGI fråga lämnas, trots det, nedan en mer detaljerad beskrivning av möjliga konsekvenser av extremnederbördshändelser.

Extremnederbörd kan påverka lakvattenreningsanläggningen på flera sätt, främst genom utspädning av lakvattnet och potentiell bräddning.

Utspädning av lakvatten och minskad föroreningskoncentration

Vid kraftiga regnfall kommer en stor mängd nederbörd att späda ut lakvattnet. Detta leder till en minskning av föroreningskoncentrationerna i det behandlade vattnet, vilket innebär att utsläppet av föroreningar under dessa perioder förväntas vara lågt. Trots den ökade vattenvolymen bedöms reningsanläggningens förmåga att hantera föroreningar vara tillräcklig, och den totala miljöpåverkan från det renade lakvattnet blir därmed begränsad.

Bräddning och dess miljöpåverkan

Vid extrema nederbördshändelser kan det uppstå en bräddning där överskottsvatten rinner över från anläggningen. Flödesriktningen vid sådana händelser är söderut, vilket innebär att vattnet huvudsakligen leds mot skogsområdet i söder. Detta område bedöms ha en god förmåga att absorbera och hantera det bräddade vattnet, vilket minskar risken för negativ miljöpåverkan. Eftersom området inte utgör en känslig recipient för föroreningar, anses konsekvenserna av en bräddning vara begränsade. Således bedöms en extrem nederbördshändelse endast föra med sig begränsade negativa konsekvenser.

SVERIGES METEOROLOGISKA OCH HYDROLOGISKA INSTITUT (SMHI)

Extrem nederbörd i framtida klimat

SMHI har yttrat att det vid planering av samhället bör hänsyn tas till det framtida klimatet. Exempelvis förväntas lufttemperaturen att stiga, risken för skyfall öka och flödena i våra vattendrag förändras med ändrade nederbördsförhållanden och snötillgångar. Stormar förväntas inte i Sverige bli värre eller vanligare än vad de historiskt har varit. SMHI hänvisar till fördjupade klimatscenariotjänster, information om historiska och framtida skyfall mm på SMHI:s webbplats.

I bilaga C, avsnitt 13.3 vilket rubriceras "Klimatförändringar", konstateras att lak- och dagvattensystemen inte kommer att räckas till för att ta hand om regnmängder som väntas vid ett skyfall motsvarande ett 100-årsregn. Det preciseras dock inte huruvida nederbördsmängden motsvarar ett 100-årsregn i rådande eller ett förväntat framtida klimat. Framtida klimat bör beaktas. Regnmängder motsvarande den maximala kapaciteten för systemen kommer med största sannolikhet att ha en kortare återkomsttid i ett framtida klimat än i det nu rådande klimatet. SMHI vill också framhålla att sannolikheten för ett 100-årsregn inte är försumbar under en förväntad livstid på en avfallsanläggning. Exempelvis så är sannolikheten för att ett 100-årsregn under en 50-årsperiod cirka 39 procent.

REBABs bemötande

Lak- och dagvattensystemet kommer inte räcka till för att ta hand om mängden vid ett skyfall motsvarande ett 100-årsregn. Det är inte heller, som också SGI anfört i dess yttrande, rimligt att dimensionera lak- och dagvattensystemet för det.

Anläggningen är dimensionerad för förhållandena år 2050. Vid extrema väderhändelser under de kommande åren kommer personalen att försöka hantera det extra flödet vid tillfälliga kraftiga regn genom att förbereda en tom volym i lakvattendammen (genom att minska uppehållstiden i lakvattendammen innan de kraftiga regnen kommer).

Regnet kommer att späda ut föroreningarna i det inkommande vattnet, vilket begränsar den totala mängden utsläpp av föroreningar. Vid en breddning från dammen är det sannolikt att det rinner söderut och således till skogsområdet i söder till största del. Det bedöms vara ett område där påverkan av en breddning blir liten.

SMHIs synpunkt på bolagets bemötande m.m.

I bemötandet refereras till SMHIs klimatscenariotjänst varifrån data har varit underlag till beräkningar av förväntad ökning av årsnederbörd i Norrbottens län fram till 2050. Dessa beräkningar verkar dock ha blivit felaktigt utförda; SMHI menar att motsvarande värden (årsnederbörd 2050, beräknat utifrån RCP2,6 och RCP8,5, relativt medelårsnederbörden 1961-2018) snarare borde vara runt 10%.

SMHI vill också framhålla att även i data från dessa framtidsscenarioer, som visserligen är medelvärdesbildade av utdata från ett antal klimatmodeller, finns en icke obetydlig variation från år till år. Ett medelvärde för en längre period (förslagsvis 30 år) bör användas för snarare än att använda data från ett enskilt år.

För att beskriva det gällande klimatet rekommenderar SMHI att Världsmeteorologiorganisationens (WMO:s) standardnormalperiod 1991-2020 bör användas, se <https://www.smhi.se/kunskapsbanken/klimat/normaler>. Eftersom SMHI har ett föränderligt klimat kan exempelvis nederbörden under den första perioden i observationsserien 1961-2018 inte nödvändigtvis sägas representera det nuvarande klimatet.

REBABs bemötande

SMHI har i yttrande anfört att REBAB räknat med en för hög ökning av framtida nederbördsmängd. Mot bakgrund av detta har Sweco gjort en översyn av beräkningen som gjordes av den framtida nederbördsmängden. En beräkning har gjorts på en ökad nederbördsmängd på 10 procent enligt vad som anförts i SMHI:s yttrande.

Ett konservativt antagande är att en ökning av årsmedelnederbörden som redovisas ovan kommer medföra att den årliga flödesmängden av lakvatten blir 10 % högre år 2050, dvs. $117\,200 \times 1,1 = 128\,920 \text{ m}^3/\text{år}$. En ökning av flödesmängden på 10 % är ett konservativt antagande eftersom avdunstning, sublimation och även infiltration

också kommer att påverkas av klimatförändringarna, vilket medför att den verkliga flödesmängden sannolikt blir lägre än det framräknade.

Med nuvarande flödesmängd och dammvolymer (om 50 000 kbm) beräknas uppehållstiden i lakvattendammen till 156 dagar, och dammen har en avskiljningsgrad på 35–80 % av tungmetaller. Efter att dammens volym ökar enligt denna ansökan (till 57 000 kbm) kommer uppehållstiden med dagens flöde att bli 178 dagar.

Om flödesmängden år 2050 uppgår till 128 920 m³/år och lakvattendammens volym är 57 000 m³ kommer uppehållstiden att bli 161 dagar. Upphållstiden i lakvattendammen kommer i framtiden att vara längre än vad uppehållstiden är idag även vid ökat flödet genom att dammens volym utökas och avskiljningsgraden för metaller förväntas förbli ungefär densamma som idag.

Skillnaden i uppehållstid om nuvarande flöde med en ökad dammvolymer jämförs med ett ökat flöde blir ungefär två veckor kortare. Ungefär två veckors skillnad i uppehållstid i lakvattendammen har dock liten betydelse för reningseffekten eftersom uppehållstiden ändå är ca 23 veckor. Dessutom kommer sannolikt en framtida temperaturökning och ökad avdunstning minska vattenmängden något.

Även om flödesmängden ökar är det möjligt att behålla samma dammvolymer som anges i ansökan. Förkortningen av uppehållstiden medför inte att reningskraven inte kan uppfyllas vid högre flöden. Det kommer även införas ett ytterligare poleringssteg med GAC/jonbyte och med detta poleringssteg kommer reningskraven uppfyllas även vid högre flöde och kortare uppehållstid.

Hydrologi

Rörande sökandens svar till Bo Olofsson vill myndigheten göra följande tillägg. SMHI har inga hydrologiska data för avrinningsområdet, vilket innebär att uppgifterna i Vattenwebb endast är baserade på modellinformation som inte är specifikt kalibrerad för de platsspecifika förutsättningarna. SMHI garanterar inte riktigheten i de uppgifter som tillhandahållna data representerar eller att de kan användas för det ändamål användaren avser. Underlaget ska betraktas som vägledande för samhällets allmänna behov, framtaget med den bakgrundsinformation och metod som varit tillgänglig vid beräkningstillfället. Beräknade vattenflöden och statistik i Vattenwebb beräknas för en så stor mängd punkter att manuell granskning av varje enskild punkt är omöjlig. De platsspecifika förhållandena är inte beskrivna i den hydrologiska modell som används för de beräkningsresultat som redovisas i Vattenwebb.

TRAFIKVERKET

Spridning av grus och sand på statliga vägnätet

Trafikverket har yttrat att spridning av grus och sand på statliga vägnätet till följd av verksamhetens transporter bör minimeras. Efter bolagets bemötande enligt nedan har Trafikverket meddelat att de har fått svar och inte har något ytterligare att erinra.

REBABs bemötande

REBAB har bemött detta med transportörer som anlitas av bolaget eftersträvar detta. Många transporter till och från verksamhetsområdet sker dock av privatpersoner och hur sådana transporter genomförs kan inte bolaget råda över.

ROGER KARLSSON OCH EVA KARLSSON

Fråga om fastighetsinlösen m.m.

Roger Karlsson och Eva Karlsson har anfört att verksamheten kommer att bedrivas endast några hundra meter fågelvägen från Altersjön och deras fastighet Svartbjörnsbyn 5:43 där de bor året runt. De befarar att miljögifter från avfallshanteringen kommer att spridas till grundvattnet, sjöar och vattenbrunnar samt till närliggande bostadsområden. Deras djupborrade vattenbrunn ligger endast 50 meter från närmaste tjärn som är i direkt förbindelse med Altersjön och att fastigheten blir obeboelig och värdelös om den påverkas. De framför också att djur- och naturlivet drabbas väldigt hårt och menar att det inte kan vara klimat- och miljövänligt att köra tunga dieselfordon med avfall från hela Norrbotten till Bodens kommun. Mot denna bakgrund tycker de att anläggningen borde placeras långt från bebyggelse och vattendrag.

Roger Karlsson och Eva Karlsson har vidare framfört krav på att deras fastighet Svartbjörnsbyn 5:43 inlöses till nuvarande marknadsvärde om ansökan beviljas.

REBABs bemötande

Bolaget har i utredningar som presenterats i målet visat att verksamheten är tillåtlig och inte medför sådan spridning som befaras. Bolaget hänvisar till tidigare yttrande¹⁷ att påverkan i närbelägen dricksvattenbrunn inte kommer uppkomma.

Avståndet till fastigheten Svartbjörnsbyn 5:43 från REAB:s verksamhetsområde är ca 900 meter vilket framgår av bilaga till bemötandet. Fastigheten ligger vidare norr om verksamhetsområdet och inte i den riktning som lak- och dagvatten från verksamheten avrinner. Det saknas därför skäl att befara att påverkan kommer ske på Svartbjörnsbyn 5:43.

REBAB motsätter sig inlösen och det saknas även rättsliga förutsättningar för att pröva en inlösen av fastigheten i detta mål.

SVARTBJÖRNSBYNS BYAUTVECKLINGSFÖRENING

Fråga om spridning av avfall med fåglar m.m.

Föreningen oroas över ökningen av fåglar, råttor och sorkar i Svartbjörnsbyn, vilket de anser beror på möjligheterna till tillgänglig föda som finns och exponeras på avfallsanläggningen. Måsfåglarna uppges vara en sanitär olägenhet på ett antal platser i byn såsom badplatsen, intilliggande stränder samt runt flertalet villor och hus. Föreningen menar att råttor och sorkar av storlek att döma sannolikt kommer

---

¹⁷ Yttrande av den 27 september 2024 (aktbilaga 55), litt. C punkt 13

från avfallsanläggningen. Dessa kommer längs efter Brännkläppsvägen och passerar över järnvägen in mot husen i Svartbjörnsbyn, främst kring Grepvägen, Harvvägen och Vältvägen. Längs vägen mot Sandträsk, där kommunen klipper gräs 1-2 ggr/år, har råttor och ormar byggt bon i det gräs som lämnas kvar. Föreningen menar också på att harpest har förekommit i större utsträckning i Svartbjörnsbyn än på andra platser och att fler personer har fått uppsöka vård än brukligt.

Föreningen skriver att de som tidigare skött avskjutning av måsar och andra fåglar på Brändkläppens anläggning är uppsagda och oroas över detta när man nu avser bygga ut anläggningen. De menar att avskjutning av måsar mm i området måste ske under ordnade former och motsätter sig att REBAB stoppat skydds jakt/avskjutning skadedjur, som i flera årtionden hållit ner populationen. Enligt uppgift till föreningen har skydds jakt återupptagits men föreningen har inte fått information om huruvida detta fortlöpande ska hanteras eller i dagsläget fungerar.

Föreningen anser att hanteringen av hushållsavfallet måste förbättras så att inte fåglar och andra skadedjur kan komma åt sopbalar eller andra matrester som exponeras, förslagsvis med överbyggnad.

Föreningen framför att syn/besiktning av området inte bör ske före 1 juni då det är snöfritt och flyttfåglar anlant.

REBABs bemötande

REBAB hänvisar svaret i litt. C punkten 18 ovan rörande lagring av matavfall. REBAB arbetar kontinuerligt med dessa frågor och de bedöms lämpligast att hantera inom ramen för egenkontrollen.

JONAS CHRISTENSENS HUVUDMÄN

Hänsyn till mål M 1165-24

Jonas Christensens huvudmän har anfört att mark- och miljödomstolen parallellt med ansökan om verksamheten i detta mål handlägger även ansökan i mål M 1165-24, i vilket NG Nordic ansöker om nytt tillstånd för att få hantera ytterligare stora mängder avfall på grannfastigheterna. De närboende menar att det är av högsta vikt att domstolen gör sin bedömning utifrån de samlade och kumulativa effekterna av dessa båda verksamheter.

Detta innefattar såväl att se de samlade transportrörelserna på vägarna till och från de båda anläggningarna, utsläpp av föroreningar till samma vattenrecipient, utsläpp till samma luftmassa, risk för kringflygande skräp samt lukt- och andra hälsorelaterade olägenheter. Det är också viktigt att beakta vad som kan hända om det utbryter en brand på den ena anläggningen. Det måste finnas skyddsåtgärder som ska förhindra att en sådan brand inte kan sprida sig till den andra verksamheten.

Nedan utvecklas även frågan om psykiska immissioner, dvs de närboendes rädsla för att något ska inträffa vid de båda anläggningarna. Också rädslan för vad som

kan inträffa på båda dessa anläggningar måste ses i ett sammanhang, där en händelse kan få spridning.

Verksamhetens omfattning och hanterade avfall

Jonas Christensens huvudmän har anfört att det på platsen för den sökta verksamheten finns idag en återvinningscentral (ÅVC), förbehandlingsanläggning för matavfall, sorterings- och krossningsyta, avvattningsanläggning för flytande avfall, ytor för behandling av förorenade massor, lagringsytor för avfalldeponiceller för icke-farligt avfall och asbest, våganläggning samt kontorsbyggnad med personalutrymmen.

Ansökt verksamhet omfattar sortering och lagring av avfall, biologisk behandling av förorenade massor, kompostering av trädgårdsavfall, avvattning av flytande avfall, deponering samt återvinning av massor för anläggningsändamål. I sökt verksamhet avser sökanden främst att hantera större mängder avfall jämfört med befintlig verksamhet men även att anlägga en våtmark för lokalt omhändertagande av påverkat dagvatten och lakvatten i stället för att det skickas till reningsverk.

Av handlingarna i målet är det svårt att utläsa exakt hur stor ökningen är av olika avfallsfraktioner eftersom det är svårt att förstå vilka fraktioner som räknas upp under fler olika rubriker. Se exempelvis den teknisk beskrivningen, aktbil. 3, bilaga 3:

Oklarhet: Tabell 1 verksamhet och behandlade mängder inom sökt tillstånd.

Hur ska mängderna räknas? Totalt anges 176 000 ton för återvinning och bortskaffande, medan bearbetning av icke-farligt avfall etc. uppgår till 200 000 ton. Det är svårt att förstå vilka mängder som även innefattas i andra poster. På s. 11 anges Förändringar jämfört med nuvarande tillstånd är ökad mängd till 176 000 ton per år i enlighet med Tabell 1.

Se vidare s. 16 totalt planeras cirka 700 000 ton icke-farligt avfall att deponeras vid Brändkläppen under tillståndets giltighetstid, men mängden kan bli större beroende på vilket slags avfall som deponeras.

Fråga: hur ställer sig detta till de mängder man söker för?

Enligt uppgifter i aktbil. 11 s. 18 ryms totalt 40 000 ton icke-farligt avfall per år inom nuvarande tillstånd, som fördelas lika mellan gamla deponin och nya deponin.

Det nya tillståndet avses omfatta att den tillåtna mängden icke-farligt avfall för deponering uppgår till maximalt 90 000 ton/år.

Följande framgår av aktbil. 11.

Matavfall: På anläggningen sker idag beredning av slurry som substrat till biogasproduktion. Inkommande matavfall behandlas genom att pressas till en fraktion som klarar hygieniseringskraven. Färdig slurry körs till en biogasanläggning cirka 7 kilometer bort.

Trots en något missvisande rubrikenummering (aktbil. 11 s. 20) så görs tolkningen att man avser att hantera en större mängd matavfall än för närvarande. I sökt verksamhet avser bolaget att lagra och behandla en större mängd avfall jämfört med nuvarande tillstånd. Utförandet i sig kommer inte att förändras.

Fraktion	Sökt mängd [ton per år]	Ökning [ton per år]
Återvinning och bortskaffande genom mekanisk bearbetning innan förbränning eller samförbränning, biologisk behandling av oljeförorenad jord och trädgårdsavfall samt behandling av slagg eller aska	176 000	94 000
Sortering av icke-farligt avfall	20 000	Tidigare inkluderad i 90.110
Bearbetning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål	200 000	180 000
Återvinning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål	200 000	Ny verksamh.kod
Avvattning av flytande icke-farligt avfall	10 000	5 000
Behandling av farligt avfall i form av krossning av impregnerat trä	2 500	Ny verksamh.kod
Lagring av farligt avfall	2 000 ton per enskilt tillfälle Samma lydelse som tidigare	Samma lydelse som tidigare
Lagring av icke-farligt avfall som en del av att samla in det	100 000 ton per enskilt tillfälle	40 000
Deponering av icke farligt avfall i befintliga deponier	90 000	50 000

Mängden förorenade massor som behandlas biologiskt kommer att öka i ansökt verksamhet jämfört med nuvarande.

Mängden park- och trädgårdsavfall som behandlas biologiskt kommer att öka i ansökt verksamhet. Jämfört med nuvarande verksamhet kommer även parkjordar från kommunen att tas emot och komposteras.

I sökt verksamhet planeras rötslam tas emot för kompostering. Detta görs inte i befintlig verksamhet.

Inga förändringar är planerade avseende själva avvattningsanläggningen. Däremot avses mängden avfall som avvattnas att öka i ansökt verksamhet jämfört med nuvarande verksamhet.

Sökt verksamhet medför ökade avfallsmängder jämfört med nuvarande verksamhet, d.v.s. mer avfall kommer att användas för anläggningsändamål inom anläggningen för beredning av nya verksamhetsytor.

Sökanden måste förtydliga dessa uppgifter, och tydligt redovisa i vart fall vilken den maximala mängden avfall är som avses tas emot på anläggningen, dels per år dels totalt sett. Denna uppgift måste sedan tydligt redovisas för var och en av de avfallsfraktioner som avses tas emot.

REBABs bemötande

De boende har anfört att det är svårt att utläsa hur stor ökningen är av olika avfallsfraktioner. De har bl.a pekat på att det ”anges 176 000 ton för återvinning och bortskaffande, medan bearbetning av icke-farligt avfall etc. uppgår till 200 000 ton”.

REBAB har i teknisk beskrivning kapitel 5 beskrivit den verksamhet som ska bedrivas. Där framgår även avfallsmängder. I bilaga F framgår de avfallsslag (farligt och icke-farligt avfall) som kommer hanteras. Mängder framgår av yrkandet. REBAB har också t.ex. i aktbilaga 155 förtydligat vilka avfallsslag som kommer hanteras genom återvinning och sortering av icke-farligt avfall. ”Samma” avfall kan omfattas av olika yrkanden beroende på vilket avfall som lämnas till anläggningen och hur det behöver hanteras. I vilken omfattning det sker beror på vilket avfall som lämnas till anläggningen och kan inte sägas i förväg.

Vad gäller deponerad mängd avfall har ett förtydligande av yrkandet gjorts, se aktbilaga 94.

Yrkandet är tillräckligt tydligt utformat i fråga om mängder som får hanteras och deponeras.

Brister i ansökan avseende geoteknik, recipientunderökningar m.m.

Jonas Christensens huvudmän har yttrat att ansökan är behäftad med väldigt många brister och stödjer detta med ett yttrande av professor emeritus Bo Olofssons. Olofsson menar att för de frågeställningar som han har haft i uppgift att granska så saknas i vart fall följande material för att det ska vara möjligt att ta ställning till ansökan.

- Geotekniskt material i området som visar jordlager och lagerföljder samt jordmäktigheter.
- Mätningar av jordlagrens genomsläpplighet.
- Nuvarande kontrollprogram och de mätresultat från kontrollprogrammet som finns tillgängliga samt de åtgärder som vidtagits för att begränsa nuvarande miljöskador.
- Flödesmätningar och dess variation från de vattendrag (främst Lörbäcken) som planeras att bli recipient. Är det angivna årsflödet en modellering eller reell mätning?
- Mätningar av förhållanden i den primära recipienten Mjösjön. Ingen information om djup eller omsättning finns angiven, endast 2 kemiska analyser redovisade.

- Redovisning av grundvattenanalyser i området. Endast klorid och konduktivitet och dess spridning är redovisade (Aktbilaga 14).

De närboende menar att givet föreliggande utredningsmaterial så kan denna ansöka inte läggas till grund för en prövning. Det är så mycket material som saknas att det inte är möjligt att bedöma om verksamheter uppfyller gällande lagkrav eller inte. Sökanden måste därmed komplettera sin ansökan i dessa delar.

En tillräcklig miljökonsekvensbeskrivning är en processförutsättning.

Med hänsyn till detta menar de närboende att ansökan ska avslås alternativt avvisas på grund av de omfattande bristerna i utredningsmaterialet, om det inte kompletteras.

REBABs bemötande

Bo Olofsson har på uppdrag av de närboende tagit fram ett yttrande (aktbilaga 147). I yttrandet redovisar han ”de viktigaste dokument” han haft tillgång till. Dessa är aktbilagorna 3, 10-12 och 14. Därmed förefaller han inte haft tillgång till de olika kompletteringar som gjorts av REBAB:s ansökan. Därutöver har han efterfrågat handlingar och information som REBAB lämnat in redan i samband med ansökan. Det finns således anledning att bedöma de slutsatser och kommentarer som redovisas av honom med försiktighet. Nedan avser REBAB kort lämna kommentarer på de kompletteringsbehov som han anfört finns.

- Vad gäller geologin i området har bl.a. i detta yttrande i litt A. punkten 1 (aktbilaga 163) samt i aktbilagorna 164-165.
- Jordlagrens genomsläplighet och geologisk barriär har redovisats i t.ex. litt. C punkterna 7-8 i yttrande av den 27 september 2024 (aktbilaga 55) och litt. C punkten 4 i yttrande av den 14 februari 2025 med tillhörande bilagor (aktbilaga 135-145). De redovisas även i detta yttrande (aktbilaga 163).
- Nuvarande kontrollprogram har efterfrågats, de inges med detta yttrande (aktbilaga 173). Kontrollprogrammet utgörs av en del som avser ÅVC och en del som avser anläggningen i övrigt. Därutöver finns rutiner för hantering av hantering av skadedjur och städning. Samtliga provresultat som tagits inom ramen för egenkontrollen kommer inte REBAB belasta målet med. I bilaga B7 till ansökansbrevet i kapitel 2.4.3 redovisas provtagningsresultat i sammanställd form.
- Flödet i Lörbäcken är hämtat från SMHI:s vattenwebb. Det är en vedertagen källa för att redovisa flöden och bygger på modelleringar gjorda av SMHI.
- Påverkan på Mjösjön och mätningar är redovisat i bl.a. MKB (bilaga 3 till ansökansbrevet) i kapitel 11.1. Att redovisa djup och omblandning i Mjösjön är inte nödvändigt för bedömning av påverkan. Mjösjön är inte en statusklassad vattenförekomst.
- Grundvattenanalyser har efterfrågats. Dessa redovisas i statusrapporten (bilaga B4 till ansökansbrevet). Nedan redovisas grundvattenpåverkan ytterligare.

De kommentarer som lämnats över ansökan har således gjorts utan att han haft tillgång till allt underlag i målet. Slutsatserna ska därför bedömas med försiktighet.

Vattenhanteringen

Gällande 100-årsregn och utsläpp från verksamheten har REBAB besvarat och bemött många av de frågor som ställts i rapporten. I tex. litt C punkten 12 och litt E. punkten 1 i aktbilaga 135 beskrivs dimensionering av dag- och lakvattenhantering och rening utifrån framtida ökad nederbörd. REBAB vill dock förtydliga att förslaget provisoriskt utsläppsvillkor inte ”bygger på tillståndsgivna beslut i tre tingsrättsdomar för 18 år sedan” utan de provisoriska utsläppsvillkoren har valts utifrån berörda recipienter samt det reningsbehov som finns för lakvattnet.

Skälet till att en femårig utredningstid och giltighetstid för det provisoriska villkoret är för att göra det möjligt att undersöka reningseffekten under tillräckligt lång tid för att kunna bedöma vilka slutliga villkor som ska föreskrivas. Provtagning kommer ske månadsvis de månader som provtagning kan ske och det finns möjlighet att ändra provisoriska utsläppsvillkor om det anses föreligga behov av det. Förslagen utredningstid om 5 år vidhålls därför av REBAB.

Vad gäller påverkan på Lörbäcken visar REBAB:s recipientutredning att utsläppet från verksamheten av bl.a. arsenik inte leder till en otillåten påverkan på miljö kvalitetsnormerna för vatten. REBAB har utvecklat skälen för inställningen tidigare, bl.a. i litt. B punkten 1 i aktbilaga 135. Det flöde som använts för beräkning av påverkan på MKN är medelflödet från verksamheten i nuläget, det bedöms inte öka med ändrad verksamhet. De högre flöden som redovisas handlar om prognosticerade ökade flöden med ett förändrat klimat och huruvida rening, våtmark och lakvattendammar dimensionerats för dessa ökade flöden. För bedömningen av påverkan på MKN ska nuvarande flöde användas, inte ett prognosticerat framtida flöde som kan uppkomma om 25 år.

Egenkontrollprogram

Nuvarande egenkontrollprogram för verksamheten har enligt begäran lämnats in i målet (aktbilaga 172-173). Egenkontrollen och tillsynen av verksamheten bedrivs i samråd med tillsynsmyndigheten och uppdateringar av egenkontrollprogrammet sker vid behov. REBAB anser att förslaget villkor är lämpligt. Om tillsynsmyndigheten har synpunkter på egenkontrollprogrammet kommer dessa kunna framföras och det finns då möjlighet att justera egenkontrollprogrammet.

Grundvattenpåverkan

De geohydrologiska förhållandena redovisas bl.a. i litt. C punkten 4 (aktbilaga 135) och i efterbehandlingsplanen (aktbilaga 139).

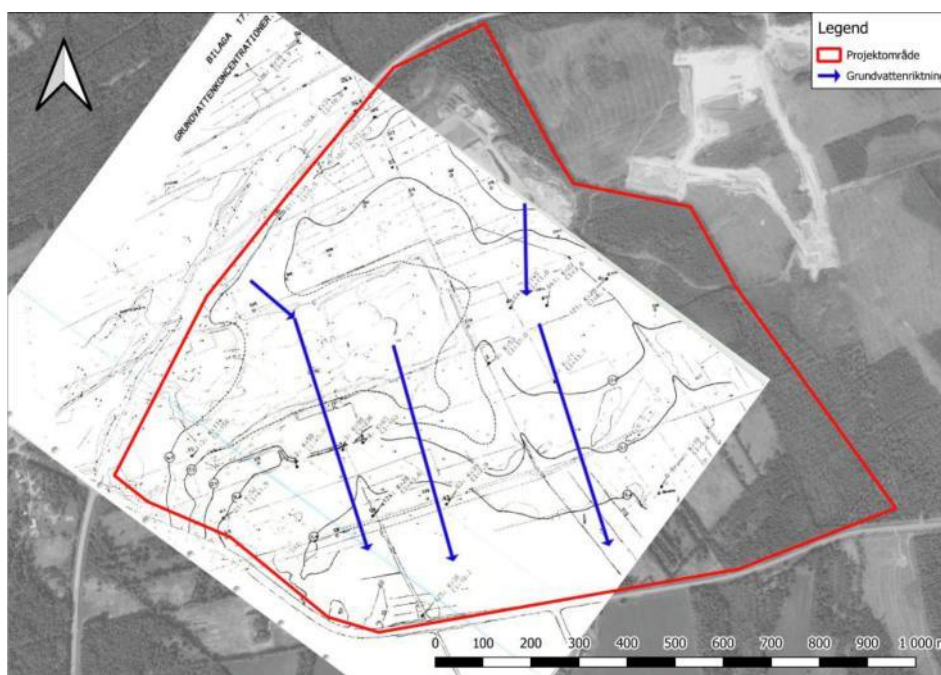
Bolaget hänvisar till dess yttrande av den 27 september 2024 (aktbilaga 55), litt. C punkt 13 att påverkan i närbelägen dricksvattenbrunn inte kommer uppkomma.

Flödesriktningen för grundvattnet har fastställts redan i tidigare undersökningar (se aktbilaga 135 och aktbilaga 140, samt Eldstad och Lindkvist, 1986). Förändringen sedan 1986 har varit att marknivån har höjts inom deponiområdet, men lutningen söderut har behållits. I aktbilaga 14 redovisas att ett grundvattenrör lokaliserats norr

om deponiområdet samt norr om lakvattendiket. Grundvattenröret norr om lakvattendiket är lokaliserat söder om landsvägen (Moråsleden), men visar ändå inte på förhöjda halter av föroreningar. Detta grundvattenrör ingår i kontrollprogrammet.

Grundvattenströmmen har fastställts med riktning mot syd och sydöst (Figur 9).

Grundvattenuttag från jord och berg medför ofta en lokal avsänkning och därmed en förändring av vattenflödet. Samtliga brunnar bedöms befinna sig tillräckligt långt ifrån deponiområdet för att kunna medföra en förändring av grundvattenriktningen i det sistnämnda. Inom deponiområdet påträffas ett siltigt-lerigt jordlagerskikt med hydraulisk konduktivitet mellan $2,4 \times 10^{-10}$ och $8,3 \times 10^{-10}$ m/s, som vilar på ett moränlager med beräknad hydraulisk konduktivitet på $7,1 \times 10^{-8}$ m/s (aktbilaga 140). Den hydrauliska konduktiviteten i berg inom området varierar mellan $7,3 \times 10^{-7}$ m/s och $4,0 \times 10^{-7}$ m/s enligt SGU:s kartverktyg för hydraulisk konduktivitet. Dessa uppskattningar från SGU baseras på befintliga brunnar i området som är registrerade i SGU:s brunnsarkiv.

Figur 9. Grundvattenriktning baserat på Bilaga 17 från Elstad och Lindkvist, 1986.

För att bemöta fastighetsägarnas oro har Sweco utfört konservativa beräkningar för en antagen bergbördad brunn med motsvarande förutsättningar som brukar användas för att ta fram ett vattenskyddsområde enligt Havs- och Vattenmyndighetens vägledning. En bergbördad brunn har valts eftersom en sådan bedöms potentiellt kunna få ett större influensområde än en jordbördad brunn. Utifrån de hydrogeologiska förutsättningarna i området bedöms därtill en bergbördad brunn vara mest sannolik då den hydrauliska konduktiviteten är högre i berget än i jorden, dvs förutsättningarna för uttag av grundvatten bedöms vara bättre i berget än i jorden. Samtidigt kan antas att grundvattenbildningen till berg är sämre än till jord vilket innebär att influensområdet blir större. En brunn med vattenuttag på 2

m³/dygn beräknas få som högst ett influensområde med en radie på 110 m för att upprätthålla vattenbalansekvationen. Den närmaste kända brunnen befinner sig mer än 200 m från deponiområdet. Olika beräkningar har utförts, och för dessa har en grundvattenbildning på 20 mm/år, bergporositet på 0,001 samt varierat grundvattenmäktighet i berget mellan 20 och 60 meter använts. 2 m³/dygn är en överskattning för ett hushåll; inför bedömning av vattenskyddsområden brukar schablonmässigt antas en förbrukning om 170 liter/dygn per person, och i Sverige är den genomsnittliga vattenförbrukningen 140 liter/dygn enligt Svenskt Vattens 'Dricksvattenfakta', 2019. Detta betyder att den verkliga influensradien av dessa brunnar kan antas vara betydligt mindre än det som har beräknats. Det kan också tilläggas att brunnarnas tillrinningsområde ligger utanför deponiområdet.

Utöver detta bedöms den lägre hydrauliska konduktiviteten i jordlagret begränsa förorenings-spridningsförmågan till bergmagasinet och öka spänningsförmågan av samma anledning. Därtill kan även jordens adsorptionsförmåga vara bättre i finkorniga jordar vilket ytterligare minskar risken för spridning.

PFAS-rening

REBAB har i kompletteringar beskrivit PFAS-rening och att denna ska ingå i provotidsvillkoret, se t.ex. litt. D punkten 2 i aktbilaga 135. Att i detta skede innan reningsanläggningen detaljprojekterats fastställa vilken metod för PFAS-rening som ska väljas är inte möjligt och inte heller önskvärt.

Miljötekniskt centrum

Jonas Christensens huvudmän har yttrat att sökanden uppger (aktbil. 11 s. 21) att bolagets verksamhet kommer förutom ovan nämnda verksamheter även att inkludera projekt som avses bedrivas inom ramen för Miljötekniskt Centrum. Sökanden vill att samtliga projekt inom Miljötekniskt centrum hanteras som separata anmälningsärenden till tillsynsmyndigheten i enlighet med 9 kap. 6c § Miljöbalken.

Så vitt kan förstås av föreliggande material är det samma verksamhetsutövare för det miljötekniska centrat som för resterande delar av verksamheten. Centrat kommer ligga inom den sökta verksamhetens område, och det får antas att utsläpp sker genom samma tekniska lösningar och till samma recipienter. Det har inte visats annat än att de tekniska systemen kommer vara desamma för båda verksamheterna och att det kommer vara omöjligt att skilja på vilka transporter och föroreningar som härrör till centrat respektive till övriga delar av verksamheten. Ur ett tillsynsperspektiv kommer det vara mycket svårt att skilja de olika verksamheterna åt.

De närboende anser därför att det inte går att särskilja prövningen av det Miljötekniska centrat från den pågående tillståndsprövsprocessen. Båda verksamheterna ska därför prövas inom ramen för samma tillståndsprövning. Ansökningshandlingarna måste därför kompletteras med de uppgifter som behövs för att även denna del ska kunna prövas.

REBABs bemötande

De projekt som bedrivs inom ramen för Miljötekniskt Centrum handlar bland annat om utveckling av behandlingsmetoder för restprodukter. Samtliga projekt inom Miljötekniskt centrum hanteras som separata anmälningsärenden till tillsynsmyndigheten i enlighet med 9 kap. 6c § miljöbalken. Projekten är fristående från den övriga verksamheten som bedrivs på Brändläppen och av olika omfattning och varaktighet. De kan också bedrivas av andra verksamhetsutövare än REBAB.

Det är därför inte möjligt att beskriva dessa och att inkludera dessa i prövningen. Det är inte heller nödvändigt att inkludera dessa i prövningen då verksamheten är fristående från övrig verksamhet på Brändkläppen.

Lokaliseringsfrågor - Närhet till bostäder och oro för störningar

Jonas Christensens huvudmän har yttrat att ansökan handlar om att få ta emot mycket stora mängder avfall. Som beskrivits ovan är det svårt att få ett grepp om hur stora avfallsmängder sökanden vill kunna ta emot på anläggningen.

Så vitt kan utläsas av handlingarna vill sökande ha tillståndet för obegränsad tid, något som de närboende motsätter sig. I stället yrkas att tillståndet ska gälla i maximalt 10 år.

Den sökta platsen ligger cirka 800 meter från bostäderna i Svalget, i nordöstlig riktning. Det är ungefär lika långt till fritidsbostäderna vid Altersjöns östra strand. Till bostäderna i Brändkläppen är det ca 1500 meter och till Svartbjörnsbyn drygt 2000 meter. Till detta kommer alla de transporter som i olika riktningar kommer passera mycket nära bostäder.

Med hänsyn till hur mycket avfall som kommer att hanteras och deponeras på anläggningen, och med hänsyn till att det även kommer att hanteras farligt avfall så råder en stor och välgrundad oro för verksamhetens verkningar bland lokalbefolkningen. Oron handlar bland annat om föroreningar som kan komma luftvägen, vad som kan komma med ytvatten och grundvatten samt risken för transportolyckor av olika slag. Redan idag har man märkt påverkan på enskilda dricksvattentäkter i områden där det inte är kommunalt vatten. Erfarenheten från befintlig anläggning visar även att det kommer spridas mycket avfall med vinden vilket gör att det är väldigt nedskräpat i närområdets. Det är inte endast befolkningen som lider av detta, utan det utgör även en fara för djur som rör sig i området då de äter avfall eller fastnar i det. Det kan vara väldigt fult i omgivningarna och man drar sig för att idka friluftsliv i närområdet.

I en omfattande studie (publicerad i medicintidskriften The Lancet), genomförd på vetenskaplig nivå av London School of Hygiene and Tropical Medicine där 2410 personer boende runt 23 avfallsplatser runt om i Europa studerades. I studien visas ett tydligt samband på mödrar som varit närboende till ett avfallsområde och kromosomskador. I studien visas en 40 procentig ökning av kromosomskador i jämförelse med icke närboende.

Rapporten i sig är en fortsättning på EUROHAZCON-studien som i sig visar på en 33 procent högre risk för medfödda missbildningar som exempelvis ryggmärgsbräck, gomspalt eller missbildningar på hjärta på barn med mödrar som varit närboende till avfallsanläggningar.

Med närboende avses i studien personer som bor inom 3 km från avfallsanläggningarna.

Det är i första hand på grund av miljö- och hälsoriskerna som kringboende är oroliga för den planerade anläggningen, men det finns även risker för att fastighetspriserna kommer att sjuka i närområdet och längs med de mest trafikerade vägarna.

Utöver de faktiska störningarna (såsom vatten- och luftföroreningar mm) från den sökta verksamheten, menar de närboende att deras rädsla för verksamheten måste tas på allvar i den rättsliga processen och att rädslan ska betraktas som en psykiskt immission enligt 9 kap. §, 2 st. p. MB ("eller annat liknande").

Psykiska immissioner ska ses som en självständig styrningsform enligt miljöbalken. Se Michanek / Zetterberg Den svenska miljörätten, Iustus förlag 5:e upplagan s 295. Se även Bengtsson m.fl. Kommentaren till miljöbalk (Norstedts förlag, JUNO) med referens till det s.k. Latexmålet i KN 36/77.

För att något ska kunna betraktas som en psykisk immission så måste det finnas en reell grund för oro, även om risken för att något inträffar kan vara mycket låg. I detta fall vidgår sökanden att det finns risker för en mängd olika typer av störningar verksamheten, varför det inte råder någon tvekan om att oron i detta fall är verklighetsförankrad. Detta styrks naturligtvis av de refererade vetenskapliga studierna ovan.

Oro kan leda till en mängd olika symptom (sömlöshet, koncentrationssvårigheter mm) men kan även övergå till rent kroppslig påverkan såsom hjärtkärlsjukdomar. Som nämnts ovan kan även fastighetspriser komma att sjunka till följd a riskerna från verksamheten, varför det även kan finnas oro över familjens ekonomiska situation.

De närboende menar att det är en brist i beslutsunderlaget att sökanden inte har uppmärksammat dessa frågor. Rädsla för verksamheter, s.k. psykiska immissioner, är ytterligare en självständig störningsform som domstolen måste väga in i sin bedömning enligt 2 kap. 3 och 7 § § MB av verksamheten. Enligt Michanek 7 Zetterberg (se ovan) kan psykiska immissioner även utgöra en olägenheter för människors hälsa enligt 9 kap. 3 § MB.

I praxis har det resonerats om vilken hänsyn som ska tas till oro hos tredje man för en verksamhets risker. Ett exempel är avgörandet i MÖD 2006:54 som rörde Bolidens sökta tillstånd för anläggande av ett sandmagasin för anrikningssand. De närboende motsatte sig verksamheten framför allt då de kände oro och osäkerhet

inför följderna av en olycka vid verksamheten i form av ett dammhaveri (psykiska immissioner).

Miljööverdomstolen konstaterade att en betryggande dammsäkerhet vid anläggandet av den aktuella dammen var en förutsättning för tillåtlighet. Domstolen granskade därefter utredningen som gjorts i målet vad avser riskerna och de försiktiga hetsmått och skyddsåtgärder som hade föreslagits av sökanden eller som kunde föreskrivas i villkor, och fann att med den utredning som presenterats i målet var säkerheten vid dammen betryggande och att verksamheten i detta avseende var tillåtlig.

Detta avgörande ger uttryck för att tillåtligheten av en verksamhet inte kan avgöras enbart utifrån att närboende känner oro för olyckor eller andra negativa effekter av en verksamhet. Det måste tas hänsyn till faktaunderlag och om skyddsåtgärder och försiktighetsmått vidtas i den utsträckning som skäligen kan krävas för att undvika och motverka olägenhet för människors hälsa eller miljön.

De närboende till den planerade verksamheten i Boden hävdar inte att det endast är oron för verksamheten som gör att man har invändningar mot etableringen, utan oron beror på vilka risker som faktiskt föreligger, hur lätt sökanden verkar ta på riskerna och på vilka skyddsåtgärder som behöver vidtas. Det finns stöd för dessa farhågor i den vetenskapliga litteraturen.

De närboende konstaterar att det saknas utredningar som på ett betryggande sätt visar att det inte finns risk för luft- och vattenföroreningar från verksamheten som kan leda både till kortvarig och mycket långvarig påverkan på människors hälsa och på miljön. Därtill kommer en stark oro på grund av de transporter av farligt avfall (och farligt gods?) som i framtiden kommer svärma runt bostäder och trafikanter som ytterst är beroende av att den enskilda chauffören vet vad hen eller hon gör. Grunden för de närboendes oro förstärks av de slutsatser som Bo Olofsson drar utifrån befintligt utredningsmaterial, och av det faktum att sökanden har underlåtit att utreda och redovisa en stor mängd nödvändiga omständigheter. Rädslan för att enskilda dricksvattentäkter ska påverkas av föroreningar är påtaglig.

REBABs bemötande

Omgivningsförhållandena beskrivs i kapitel 6.1 i MKB (bilaga C till ansökansbrevet). Där framgår bl.a. följande.

Närmaste boende finns cirka 500 meter väster om anläggningen samt cirka 600 meter söder om anläggningen. Cirka 1,5 km väster om verksamhetsområdet ligger Svartbjörnsbyn som är den närmaste samlade bostadsbebyggelsen och cirka 700 m norr om anläggningen, vid Altersjön, ligger ett sommarstugeområde. Enstaka bostadsbebyggelse finns längs Brändkläppsvägen cirka 600 meter öster om området. Övriga fastigheter som närmast kan beröras av anläggningen är belägna vid Mjösjön, Brändkläppen och Svalget. Cirka 1,5 km öster om området finns även en bergtäkt.

Det har påståtts att det skett märkts påverkan i enskilda dricksvattentäkter i området. Bolaget hänvisar till dess svar i litt. G i yttrandet av den 14 februari 2025 (aktbilaga 135). Bolaget bedömer det inte som sannolikt att en sådan eventuell påverkan är orsakad av bolagets verksamhet av de skäl som anförts. Vad gäller annan påverkan i form av luftföroreningar, föroreningar av ytvatten och ökad trafik har bolaget i utredningar som presenterats i målet visat att verksamheten är tillåtlig och inte ger upphov till påverkan som inte kan godtas.

Studierna som hänvisas till av de närboende redovisas inte närmare, det framgår t.ex. inte om det rör sig om farlig eller icke-farligt avfall deponier, det framgår inte när dessa anlades, om de fortfarande är i drift, vilka krav som gällde när deponering skedde och vilken typ av avfall som deponerats. Det framgår inte heller om resultaten är statistiskt säkerställda. I t.ex. EUROHAZCON-studien som hänvisas till studerades deponier för farligt avfall där det också förefaller tagits emot giftiga kemikalier. Det är således en stor skillnad i förhållande till REBAB:s anläggning. REBAB:s uppfattning är att en icke-farligt avfall deponi som drivs i enlighet med gällande lagstiftning och villkor inte utgör en hälsorisk för de närboende. Den kan ge upphov till vissa störningar och utsläpp, men detta kan hanteras genom villkor och skyddsåtgärder. Det sker även löpande tillsyn och uppföljning inom egenkontrollen för att tillse att villkoren innehålls, t.ex. med avseende på rening av lakvatten från verksamheten.

Mot bakgrund av den oro som de närboende ger uttryck för i yttrandet avser REBAB att fortlöpande informera de närboende om verksamheten på anläggningen och dess påverkan på omgivningen. Detta kan ske genom årliga möten med de närboende och en kontakttelefon där de erhålla information och rapportera upplevda avvikelser i verksamheten.

Den påverkan som de närboende anför som skäl för att lokaliseringen är olämplig i fråga om lukt, nedskräpning och trafik kommenteras i andra delar av detta yttrande. Risken för föroreningar av vatten har också bemötts av REBAB i andra delar av detta yttrande. Sammantaget vidhåller REBAB att den påverkan som verksamheten ger upphov till är godtagbar och att den vattenreningslösning som ingår i ansökan kommer leda till minskade utsläpp i förhållande till nuläget.

Lokaliseringsfrågor - Lokaliseringsutredning

Jonas Christensens huvudmän har yttrat att uppgifter från sökanden (aktbil. 11 s. 15) gör gällande att närmaste boende finns cirka 500 m väster om anläggningen samt cirka 600 m söder om anläggningen. Cirka 1,5 km väster om verksamhetsområdet ligger Svartbjörnsbyn som är den närmaste samlade bostadsbebyggelsen och cirka 700 m norr om anläggningen, vid Altersjön, ligger ett sommarstugeområde. Enstaka bostadsbebyggelse finns längs Brändkläppsvägen cirka 600 m öster om området. Övriga fastigheter som närmast kan beröras av anläggningen är belägna vid Mjösjön, Brändkläppen och Svalget.

Sökanden presenterar i denna ansökan inga alternativa lokaliseringalternativ, varken på andra platser i regionen eller i Bodens kommun. Vi menar att detta strider mot 6 kap. 35 § MB.

Visserligen ligger en motsvarande, men mindre, verksamhet redan på platsen sedan 60 år tillbaka, men givet att den befintliga anläggningen inte har genomgått någon tidigare lokaliseringsutredning (så vitt kan förstås av handlingarna) att verksamheten nu står inför en avsevärd utökning (både ytmässigt och räknat på mängden hanterat avfall) samt att man nu avser att ta emot avfall från andra delar av regionen så menar vi att det inte finns någon anledning att göra undantag från kravet på att utreda alternativa platser.

Sökanden skriver (aktbil. 11 s. 25):

Bolaget har investerat mycket pengar i anläggningens utformning genom att bland annat hårdgöra ytor och bygga uppsamling av påverkat dagvatten och lakvatten. Att lokalisera verksamheten till en annan plats skulle innebära höga kostnader då bland annat nya ytor skulle behöva hårdgöras. Ny mark kommer att tas i anspråk för våtmarken. Att ta ytterligare ny mark i anspråk genom att lokalisera befintlig- och övrig utökad verksamhet på annan plats skulle innebära både höga kostnader och påverkan på miljön.

En annan lokalisering för den utökade verksamheten bedöms därmed inte vara miljömässigt motiverat eller ekonomiskt rimligt. Baserat på ovan resonemang bedöms ingen alternativ lokalisering vara aktuell att utreda i dagsläget.

De närboende kan inte acceptera bolagets resonemang. Hade det varit fråga om en mindre ändring hade argumenten varit hållbara, men givet att den nu sökta verksamheten innebär en så stor uppskalning ska innehållet i ansökningshandlingarna motsvara vad som gäller för en nyetablering. Även den omständigheten att verksamheten kan komma att bli granne med en mycket stor verksamhet (målet M 1165-24) där stora mängder farligt avfall avses att hanteras, så måste en alternativutredning även innehålla utredningar om vilka risker en sådan sametablering kan medföra vid allvarliga händelser.

Utgångspunkten vid val av plats för miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet är lokaliseringsregeln i 2 kap. 6 § MB. För en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Det räcker inte med att finna en plats som i jämförelse är bättre än andra platser, utan platsen måste vara bra i sig. En olämplig plats kan inte motiveras med att den trots allt var den minst dåliga av de undersökta.

När en kravregel i 2 kap. MB ska tillämpas, såsom lokaliseringsbestämmelsen i 2 kap. 6 §, ska hänsyn endast tas till objektiva omständigheter, dvs sådana omständigheter som skulle gälla oavsett vem som är sökanden (Se Michanek / Zetterberg Den Svenska miljöretten, 5:e upplagan Iustus Förlag s 46). Sådana subjektiva omständigheter som sökanden här åberopar, såsom att man redan har gjort stora investeringar på platsen, ska som huvudregel inte få räknas dem till godo. Det är de närboendes inställning att föreliggande ansökan ska bedömas som en nyetablering (inte som en omprövning), med hänsyn till den stora förändring som man vill åstadkomma samt till att verksamheten inte tidigare är

lokaliseringsprövad. Det ska således inte spela någon roll vilka investeringar sökanden tidigare gjort på platsen.

Kraven på att sökanden ska utreda alternativa lokaliseringar uttrycks i 6 kap. 35 § MB med tillämpningsföreskrifter i 17 § miljöbedömningsförordningen (MBF). Genom 6:35, 2p. MB ska en MKB innehålla uppgifter om alternativa lösningar för verksamheten eller åtgärden, vilket förtydligas genom 17§ MBF. Miljökonsekvensbeskrivningens innehåll enligt 6 kap. 35 § 2 MB ska avse uppgifter om möjliga alternativa platser och skälen för valet av plats med hänsyn till skillnader i miljöeffekterna mellan den valda platsen och alternativet.

Vidare ställs i 17 § 3 p. MBF krav på redovisning av undersökta möjliga alternativ i fråga om teknik, storlek, omfattning, skyddsåtgärder, begränsningar, försiktighetsmått och andra relevanta aspekter och skälen för de val som har gjorts med hänsyn till miljöeffekter.

De närboende menar att genom den helt bristfälliga redogörelsen för alternativa lokaliseringar så saknas möjligheter att väga olika alternativ mot varandra. Läsaren vet ju inte ens vilka miljöeffekter som kan förväntas på de andra platserna.

Lokaliseringsutredningen är så bristfällig att det inte är möjligt att bedöma om det finns likvärdiga eller bättre lokaliseringar. Denna brist är därmed så väsentlig att den inte möjliggör prövning om den valda platsen är lämplig eller om krav på annan lokalisering skulle vara oskäligt.

I bergtäktmålet MÖD 7517-22 konstaterade MÖD att det visserligen hade varit önskvärt med fler platser i alternativredovisningen men att det får anses acceptabelt med endast två eftersom transportavståndet till projekt med behov av massor samt tillgängliga större vägar begränsar exploateringsmöjligheterna. I det nu aktuella målet har sökanden inte utrett (i uttryckets rätta bemärkelse) mer än ett alternativ, och det är inte heller på samma sätt som i ett täktärende viktigt med korta transportsträckor.

I detaljplanemålet MÖD P 14634-20 (etablering av solcellspark på jordbruksmark) hade bolaget inte presenterat någon konkret redogörelse för alternativa lokaliseringar. MÖD uttalar att hur omfattande en lokaliseringsutredning ska vara beror på omständigheterna i det enskilda fallet, däribland vad som ska anläggas. Domstolen konstaterade att i det fallet kunde inte en alternativ lokaliseringsutredning begränsa sig till tillgänglig mark på en viss fastighet.

En miljökonsekvensbeskrivning är vidare en processförutsättning. Eftersom man inte har redovisat några miljöeffekter eller konsekvenser av miljöeffekterna på alternativa platser, är det inte heller möjligt att göra några jämförelser för att därigenom kunna dra några slutsatser om vilken plats som förefaller vara den bäst valda. Detta gäller oavsett att det redan finns en motsvarande verksamhet på platsen.

Det är sökanden som har bevisbördan i ett mål som detta (2 kap. 1 § MB), och en bristande lokaliseringsutredning och redogörelse för alternativa lokaliseringar måste falla tillbaka på sökanden.

I målet MÖD M 7042-18 har MÖD enligt Kommentaren till MB (Bengtsson m.fl., Norstedts förlag givit uttryck för att sökandens bevisbörda är omfattande vid lokaliseringsprövningen (och trots att lokaliseringen i det refererade målet tidigare godtagits). Målet gällde en ansökan om förlängt tillstånd till verksamhet vid en anläggning för deponering av inert avfall m.m. Verksamhet hade bedrivits på platsen sedan 1970-talet.

Den sökta verksamheten kan komma att hantera nästan 100 000 ton avfall per år, som sedan kommer att ligga på platsen under mycket långa tider. Om inte sökanden kompletterar sin ansökan med en gedigen lokaliseringsutredning för i vart fall två möjliga alternativa platser, så anser vi att domstolen ska avvisa alternativt avslå bolagets ansökan på denna grund.

Den valda platsen är olämplig med hänsyn till närheten till bostäder som kan komma att påverkas av störningarna som lukt och nedskräpning från den sökta anläggningen, men också av den omfattande trafiken till och från anläggningen. Vägarna i anslutning till den sökta platsen är enfiliga vägar utan vägren, och det kan antas att mycket trafik kommer passera nära bostadsområden.

De närboende menar att den valda platsen också är olämplig med hänsyn till riskerna för omfattande vattenföroreningar nedströms. Se här vidare yttrandet från Bo Olofsson.

Det är inte endast sådant vatten som klassificerats som en vattenförekomst enligt regleringen om miljö kvalitetsnormer som ska skyddas, utan även andra vattendrag, sjöar mm ska skyddas om än med stöd främst av de allmänna hänsynsreglerna i balkens kap. 2. Det innebär att bara för att man anser sig klara MKN i vattenförekomster, så måste man även minska utsläppen så mycket i andra vatten att man klarar 2 kap. MB. Vi menar att sökanden inte har visat att man klarar detta.

Sammanfattningsvis menar vi att ansökan ska avvisas alternativt avslås redan på den grunden att det saknas en sådan lokaliseringsutredning som krävs enligt 2 kap. 6 samt 6 kap. MB. Ansökan ska även avslås med hänsyn till de risker som närboende kommer utsättas för, både från själva verksamheten men också från det stora antalet transporter i närområdet. Sökanden har inte visat att platsen är lämplig.

REBABs bemötande

I MKB (bilaga C till ansökansbrev) kapitel 9 beskrivs alternativa lokaliseringar och alternativa utformningar samt nollalternativet. Där beskrivs att REBAB fört en dialog med Bodens kommun om alternativa lokaliseringar. Det framkommer att efterfrågan på mark i regionen är hög vilket medför att det är svårt att hitta en alternativ lokalisering med tillräckligt stor yta. Därtill kommer att platsen ska vara lämplig bl.a. med avseende på geologiska förhållanden och de övriga krav som behöver uppfyllas. Vid dialog med Bodens kommun i frågan har ingen annan

lokalisering kunnat hittas som ansetts lämplig utifrån kraven på yta, övriga förutsättningar för etablering som behöver uppfyllas utifrån deponiförordningen och miljöbalken samt de miljöeffekter som uppstår. Alternativa lokaliseringar har således undersökts men det har inte bedömts finnas annan lämplig lokalisering för verksamheten än den befintliga.

De lokaliseringar som övervägts är framförallt inom Bodens kommun. Möjlighet till hantering och omhändertagande av avfall behöver finnas inom Bodens kommun och att lokalisera verksamheten utanför kommungränsen har inte bedömts aktuellt.

En alternativ lokalisering skulle kunna innebära att mer ny mark behöver tas i anspråk än de nuvarande ca 45 hektar, att transporterna riskerar att bli längre, delvis på grund av bristen på ytor i regionen, samt att befintlig logistik inte kan nyttjas. Längre transporter innebär mer utsläpp till luft och att ta mer mark i anspråk kan innebära påverkan på tidigare orörda naturmiljöer. Redan dessa skäl talar emot en alternativ lokalisering.

Det har dock övervägts om lokalisering skulle kunna ske på annan plats.

Områden söder om Bodens centrum bedöms inte vara möjligt som lokalisering framförallt på grund av att det i området finns många intresseområden för försvaret, såsom försvarsanläggningar och skjutfält. Med hänsyn till att en etablering av verksamhetsområde och vattenrening med våtmark tar stora markområden i anspråk har det bedömts svårt att få tillgång till ett tillräckligt stort område för att möjliggöra verksamheten.

Det finns även jordbruksområden runt byn Unbyn. I området finns även stora kulturmiljövärden. Att ta ett område i anspråk på eller i anslutning till denna har inte bedömts lämpligt. Områden söder om älven har därför inte bedömts utgöra en lämplig alternativ lokalisering.

Området norr om Bodens centrum inrymmer också påverkansområde och riksintresse för totalförsvaret. Det begränsar antalet möjliga alternativ. Området som anges ska ha hindersfrihet begränsar ytterligare lokaliseringarna och med beaktande av att deponering kommer ske till +40 meter skulle det kunna stå i konflikt med detta förbud att etablera i området. För att inte påverka totalförsvaret och samtidigt kunna få tillgång till tillräcklig markyta skulle en lokalisering behöva ske relativt långt från Bodens centrum. Det har övervägts om lokalisering skulle kunna ske i området kring Harads. För att lokaliseringen ska kunna vara möjlig behövs tillgång till en BK1 klassad transportväg som kan användas för in- och uttransporter. Detta har därför vägts in i lokaliseringsbedömningen. Väg 97 går i riktningen norr-söder genom Boden och leder till bl.a. Harads. Vägen ligger i områden som är utpekade som riksintressen för totalförsvaret norr om Bodens centrum och därefter (efter ca 15 km) finns aktiv jordbruksmark (Degerbäcken samt Bredåker). Området kring Harads omfattas av riksintresse för rennärings. Vidare skulle sannolikt det behöva ske transporter på mindre vägar med dålig bärighet till och från lokaliseringen eftersom verksamheten sannolikt inte kan läggas invid väg 97. Andra alternativ norrut som övervägts är t.ex. i områdena kring mot Sörbyn,

Gunnarsbyn eller Gransjö. Även dessa områden omfattas delvis av riksintresse för rennäringsring. Det skulle också i dessa områden vara nödvändigt att använda vägar med dålig bärighet. Det är också relativt långt till dessa lokaliseringar, det kan röra sig om 50-60 km till Bodens centrum, vilket medför väsentligt längre transporter och större utsläpp om de skulle väljas. Därutöver behöver mark tas i anspråk som påverkar orörda naturmiljöer. I tillägg till detta kommer konkurrenskraften hos anläggningen kraftigt minska med ett ökat avstånd. Bolaget har därutöver inte tillgång till mark i området utan det skulle behöva erhållas (om möjligt) inför en etablering.

Sammanfattningsvis bedöms inte lokalisering norr om Bodens centrum som lämplig, framförallt med hänsyn till ovanstående omständigheter.

Brändkläppens nuvarande lokalisering är österut, inom ett område som utpekats av kommunen som ett expansionsområde för det s.k. Boden Cleantech Center. Det har övervägts om annan lokalisering österut skulle kunna vara aktuell. För att lokaliseringen ska kunna vara möjlig behövs tillgång till en BK1 klassad transportväg som kan användas för in- och uttransporter. Detta har därför vägts in i lokaliseringsbedömningen. Väg 356 som leder till Brändkläppens avfallsanläggning är en BK1 klassad väg som går i öst-västlig riktning och det skulle möjliggöra en lokalisering i dessa områden. Mot bakgrund av den bebyggelse som finns kring vägen kommer det vara nödvändigt att en anläggning placeras relativt långt från Bodens centrum. Det medför att utsläppet från transporter till och från anläggningen kommer öka kraftigt. Därutöver kommer konkurrenskraften hos anläggningen kraftigt minska med ett ökat avstånd. Bolaget har därutöver inte tillgång till mark i området utan det skulle behöva erhållas (om möjligt) inför en etablering. En etablering skulle också innebära att mark behöver tas i anspråk så att tidigare orörda naturområden påverkats. Det talar emot en lokalisering enligt alternativet.

Det har också övervägts om områdena västerut skulle kunna vara aktuella eftersom vägen även går genom dessa. Samma bedömning görs dock som för en lokalisering längre österut än den befintliga. Därtill kommer att områdena västerut inhyser intressen för totalförsvaret som ytterligare försvårar en etablering.

REBAB har inte heller rådighet över annat markområde än Brändkläppen. Det har diskuterats med kommunen om det finns mark som skulle kunna upplåtas till REBAB. Merparten av kommunens marker ligger mot Luleå på norra sidan av Luleå älv. Bodens kommun är dock ingen stor markägare och det råder brist på mark för etableringar. Det har i dialog med Bodens kommun konstaterats att kommunen inte har markområden att upplåta till REBAB. Den generella efterfrågan på mark i området är också hög vilket försvårar att få tillgång till alternativa markområden. En omlokalisering försvåras även av detta och det talar också mot omlokalisering.

Därtill ska beaktas att en omlokalisering av verksamheten skulle vara förknippat med stora kostnader och kräva en hel del tidskrävande arbete för att möjliggöra. Det bedöms således sammanfattningsvis saknas lämpliga alternativa lokaliseringar för verksamheten. Fördelarna för en fortsatt lokalisering överväger kraftigt de

nackdelar och svårigheter som alternativen medför. Därtill kommer att under alla förhållandena vore en omlokalisering orimlig utifrån de stora kostnader det skulle medföra. Befintlig lokalisering bedöms därför vara lämpligast.

De närboende har felaktigt påstått att verksamheten står inför en avsevärd utökning både ytmässigt och räknat på mängden hanterat avfall. Mängden avfall som kommer hanteras ökar men ökningen av ytan för verksamheten är marginell. Det är huvudsakligen våtmarken som står för ökat markianspråktagande.

Brändkläppens avfallsanläggning har legat på den nu aktuella platsen i över 60 år. Verksamheten kommer fortsatt bedrivas inom befintligt verksamhetsområde. Den ökning av ytan för själva verksamheten utgörs av en del av Område E som inte används idag men som kan komma att nyttjas framgent. Detta är en liten yta i relation till hela verksamhetsområdet. Den utökning som kommer ske i form av nytt markanspråk är – såsom anförts – den yta som anläggandet av våtmarken och tillhörande anläggningar behöver. Den ansökta våtmarken behöver ligga i anslutning till den befintliga verksamheten. Befintlig avrinning av vatten sker söderut från anläggningen varför våtmarken även bör vara belägen där.

Som framgår av kommentaren till 2 kap. 6 § miljöbalken får bestämmelsen störst betydelse när det är fråga om verksamheter som inte är befintliga. Bestämmelsen ska visserligen beaktas när en befintlig verksamhet ändras eller annars ett tillstånd omprövas. Som framgår är dock utrymmet för att kräva en omlokalisering av en befintlig verksamhet begränsat, det framgår därunder i fråga om utökning av befintliga verksamheter att *”Eventuellt kan man då kräva en omlokalisering av verksamheten (vilken dock inte sällan skulle bli orimlig enligt 2 kap. 7 § och därför inte kan begäras)”* (se Bengtsson m.fl., *Miljöbalken – en kommentar*. Juno kommentar till 2 kap. 6 § miljöbalken (Juno version 23, 2024-05-23)). Detta uttrycks på liknande sätt i Michanek & Zetterberg, *Den svenska miljörätten*, s. 134 (Juno, publicerad digitalt 2021) där det framgår *”Kravet är i praktiken viktigast för nya verksamheter och åtgärder. Det gäller även för befintliga verksamheter, men det är ovanligt i praktiken att sådana måste omlokaliseras, eftersom kostnaden ofta skulle bli orimlig enligt 7 §.”*

Sammanfattningsvis kan således konstateras att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken och att den befintliga lokaliseringen är lämplig. Som framgår av de skäl som redovisas i MKB och ovan bedöms en annan lokalisering för den utökade verksamheten inte vara möjlig, miljömässigt motiverat eller ekonomiskt rimligt.

Kringflygande skräp

Jonas Christensens huvudmän menar att närboende har mycket dåliga erfarenheter av hur den befintliga verksamheten bidrar med omfattande nedskräpning i närområdet. Året runt, och inte minst efter snösmältningen, ligger det mycket stora mängder plastmaterial och papper som har förflyttats med vindens hjälp. Se bifogade fotografier sist i detta yttrande. Nedskräpningen är inte endast en visuell störning, utan det innebär att skräpet kommer spridas över stora ytor och när plast

bryts ner blir det mikroplaster som djuren lätt kan få i sig för att spridas i näringskedjorna. Skräpet kan även ätas av större djur som också kan fastna i det. Skräpet förfular landskapet och påverkar möjligheterna för ett rikt friluftsliv i närområdet.

Kommer den sökta verksamheten till stånd så måste man på ett bättre sätt skydda omgivningen från allt skräp, och med anledning av detta yrkar vi på att all hantering av material som kan förflyttas med vinden ska ske inomhus.

Vi yrkar att det måste uppföras byggnader eller tältlika byggnader, som kan inhysa alla sådana åtgärder inom verksamhetsområdet. Vi menar att alla aktiviteter som innebär hantering av sådant som lätt kan blåsa iväg måste ske inomhus, i byggnader eller i stora tält.

REBABs bemötande

Bolaget har tidigare beskrivit hantering av skadedjur, lukt och matavfall i litt. B p. 4 i yttrande av den 27 september 2024 (aktbilaga 55) och litt C. punkt 18 i yttrande av den 14 februari 2025 (aktbilaga 135). Där har även möjligheten att lagra matavfall inomhus beskrivits. I litt. C punkten 17 i yttrande av den 14 februari 2025 (aktbilaga 135) har även REBAB yttrat sig över nedskräpning och möjlighet till balning av avfall. REBAB hänvisar till dessa yttranden och vill därutöver tillägga följande.

REBAB har ett egenkontrollprogram och rutiner för städning, hantering av skräp och skadedjur. Det finns t.ex. avtal med skadedjursbekämpare som kontinuerligt försöker hindra och minska skadedjursförekomsten. I detta ingår bl.a. skadedjursinspektioner 12 gånger per år. Dessa inspektioner protokollförs och vid behov sätts åtgärder in för att bekämpa skadedjur. Vidare bedrivs ett kontinuerligt förebyggande arbete t.ex. med städning och rengöring för att minska förekomsten och behovet av bekämpning. Städning sker vanligtvis varje vecka både inom området och vid infart, rangeringsplan och vid vägkanter. Vidare bedöms löpande om behov av punktinsatser föreligger därutöver och i sådana fall sätts dessa in.

REBAB har således rutiner och vidtar åtgärder för att minimera nedskräpning, lukt och flugor samt skadedjur. Detta hanteras inom ramen för den löpande tillsynen och det saknas anledning att – utöver de villkor som REBAB föreslagit – föreskriva ytterligare villkor. REBAB motsätter sig således förslagen från de närboende att all hantering av material som kan förflyttas med vinden ska ske inomhus och att det ska uppföras byggnader eller tältlika byggnader, som kan inhysa alla åtgärder inom verksamhetsområdet som innebär hantering av sådant som lätt kan blåsa iväg.

Lukt och andra hälsoskyddsfrågor

Jonas Christensens huvudmän framhåller att verksamheten, liksom tidigare, avser att ta emot stora mängder matavfall, som ska omvandlas till en slurry som ska köras bort till en biogasanläggning 7 km bort.

Hantering av matavfall innebär stora risker för att det uppstår dålig lukt, att stora mängder flugor kan komma att spridas i omgivningarna samt att verksamheten drar till sig råttor och andra skadedjur.

Risken för sådana olägenheter ska påverka lokaliseringsbedömningen, och sökanden måste bättre beskriva hur man avser att motverka sådana störningar från verksamheten.

REBABs bemötande

Se ovan.

Villkor och åtagande

Jonas Christensens huvudmän Christensen menar att oavsett att det finns ett allmänt villkor som fångar upp vad sökande har åtagit sig i handlingar eller under den muntliga förhandlingen så måste allt vad sökanden har åtagit sig under kap. 5. Åtaganden i ansökan, regleras med tydliga villkor. Det finns ingen anledning att inte villkorssätta åtaganden. Det försvårar för tillsynen att de endast omfattas av ett allmänt villkor, och det försvårar för en åklagare att väcka åtal.

REBABs bemötande

De närboende har i många fall lämnat en kommentar kring villkorsförslag från bolaget utan att lämna ett eget förslag. Bolaget har nedan bemött detta som ett förslag även om det är svårt att fullt ut tillgodogöra sig vad de närboende föreslår som villkor istället.

DOMSKÄL

Vid REBABs anläggning i Boden bedrivs för närvarande verksamhet i enlighet med två tillstånd samt ett ändringstillstånd som meddelades av miljöprövningsdelegationen inom Norrbottens län (miljöprövningsdelegationen) den 25 maj 2011, den 7 augusti 2011 samt den 22 december 2020. Tillstånden är tidsbegränsade och gäller till den 31 december 2025. Föreliggande ansökan omfattar ett nytt samlat grundtillstånd för fortsatt och utökad verksamhet.

Inledningsvis kan mark- och miljödomstolen konstatera att det finns en samhällsnytta med den verksamhet som bedrivs på platsen idag och den verksamhet som REBAB också avser att bedriva fortsättningsvis. Att avfall kan omhändertas och hanteras inom relativ närhet till där avfallet uppkommer och att detta sker på ett miljömässigt godtagbart sätt är viktigt för att minimera transporter och

miljöpåverkan. I sammanhanget får man dock inte glömma bort den omgivningspåverkan som etableringen av en deponi och en avfallsanläggning innebär. Enligt gällande lagstiftning ställs det höga krav på hantering av avfall. Trots detta kan det uppstå utsläpp och olägenheter i närområdet från avfallsanläggningar. Att störningar för närboende och närmiljön minimeras är därför viktigt när en avfallsverksamhet etableras eller utökas. Att en deponi kommer att finnas kvar efter att verksamheten är avslutad medför särskilt höga krav på anläggningen, sluttäckningen av deponin och omhändertagandet av lakvattnet.

Det har för domstolen till viss del varit svårt att överblicka och få klarhet i vad som ska ingå i den aktuella verksamheten och vem som faktiskt ansvarar för de olika verksamhetsdelarna. Detta har som domstolen uppfattat det mycket att göra med det befintliga upplägget med parallella tillstånd och olika verksamhetsutövare.

Domstolen konstaterar att det är REBAB som ansvarar för all verksamhet som bedrivs inom dess tillstånd, så länge tillståndet eller delar av tillståndet inte har överlåtits till någon annan. (I dagsläget har till exempel delar av den deponiverksamhet som omfattas av Bodens kommuns befintliga tillstånd övertagits av NG Nordic.) När det gäller återvinningscentralen (ÅVC) ligger detta inom REBABs befintliga tillstånd och omfattas således av samtliga mängdbeslut och villkor etcetera som ingår i detta. Förhållandet är detsamma när det gäller matavfallet och den tillverkning av bioslurry som utförs inom området. Det förekommer även att REBAB balar avfall på uppdrag av Bodens energi, där avfallet ifråga fortfarande ägs av Bodens energi även om det hanteras inom REBABs verksamhetsområde och av REBABs personal. Utöver detta så kan även Miljötekniskt centrum, ett samarbete kopplat till forskning och utveckling av behandlingsmetoder av restprodukter, bedriva verksamhet inom verksamhetsområdet. Detta får då anmälas till tillsynsmyndigheten enligt gängse normer.

Domstolen konstaterar att det för både verksamheten och för tillsynsmyndigheten är ytterst viktigt att det är tydligt vem som ansvarar för driften och de störningar som kan uppstå samt villkorsuppfyllelse för verksamhetens olika delar. Den befintliga ordningen med parallella tillstånd och olika verksamhetsutövare är en omständighet

som i sig försvårar en sådan tydlig överblick. Domstolen finner det därför positivt att REBAB avser att samla verksamheten under ett grundtillstånd med en och samma verksamhetsutövare.

Domstolen har att pröva frågan om tillåtlighet och om tillstånd kan meddelas. En huvudfråga i målet har gällt verksamhetens påverkan på miljökvalitetsnormen för Lörbäcken och om verksamhetens utsläpp riskerar att äventyra möjligheten att klara miljökvalitetsnormen och om verksamheten i så fall strider mot äventyrande-förbudet enligt 5 kap. 4 § miljöbalken. En annan stor fråga i målet har varit den omgivningspåverkan med störningar för de närboende med bland annat lukt, nedskräpning, skadedjur och fåglar.

Om domstolen anser att tillstånd kan meddelas har domstolen att pröva hur verksamheten kan kontrolleras, vilka behov av skyddsåtgärder som finns och ska föreskrivas som villkor, samt om några fler utredningar behöver göras under en utredningstid.

Mark- och miljödomstolen kommer först att ta ställning till om den specifika miljöbedömningen kan slutföras och om miljökonsekvensbeskrivningen kan godkännas. Därefter kommer domstolen att ta ställning till tillåtligheten av den ansökta verksamheten.

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNINGEN OCH DEN SPECIFIKA MILJÖBEDÖMNINGEN

Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att ansökan, miljökonsekvensbeskrivningen och övrigt underlag, med gjorda kompletteringar och uppdateringar, uppfyller de i 6 kap. miljöbalken uppställda kraven och utgör tillräckligt underlag för prövningen i målet så att den specifika miljöbedömningen kan slutföras.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska därför godkännas och kan därmed tillsammans med övrigt underlag läggas till grund för prövningen. Vad Jonas Christensens huvudmän yrkat och framfört föranleder ingen annan bedömning.

TILLSTÅND OCH TILLÅTLIGHET

Allmänna hänsynsreglerna (inklusive planer m.m.)

Den sökta verksamheten ligger inom ett befintligt verksamhetsområde och bolaget bedriver verksamhet på platsen redan idag, om än i en mindre omfattning och med ett tidsbegränsat tillstånd.

Det har konstaterats att det inte finns någon detaljplan för fastigheten där verksamheten bedrivs, men att det har påbörjats ett arbete med att ta fram en sådan. Utgångspunkten för detaljplanarbetet är att området ska planeras för bland annat avfallshantering och återvinning. Domstolen finner att verksamheten inte står i strid med någon detaljplan, kommunens översiktsplan eller områdesbestämmelser enligt 2 kap. 6 § tredje stycket miljöbalken.

Det har efter att huvudförhandling hållits i målet meddelats förhandsbesked om bygglov för bostäder inom ett avstånd på 800 meter från REBAB:s verksamhetsområde. Beskedet avser ett tidsbegränsat bygglov på fem år och avser tillfälliga bostäder för omkring 700 personer. Jonas Christensens huvudmän har gjort gällande att detta utgör skäl för att avslå ansökan eller att avvisa densamma. Bolaget har bestritt de yrkandena. Domstolens bedömning är att förhandsbeskeden med hänsyn till avståndet till den ansökta verksamheten inte utgör ett hinder mot tillåtlighet av verksamheten.

Domstolens uppfattning är vidare att det av bolagets beskrivning av verksamheten i ansökan och kompletteringar i kombination med de villkor som fastställs i tillståndet, får anses att de allmänna hänsynsreglerna uppfylls.

Rådighet

Genom avtal med fastighetsägaren, Bodens kommun, har REBAB den rådighet som krävs avseende den ansökta vattenverksamheten.

Miljökvalitetsnormen för vatten

Sverige har en skyldighet att uppfylla kraven enligt EU:s ramdirektiv för vatten (2000/60/EG) (vattendirektivet). Vattendirektivet har implementerats i svensk rätt genom bland annat bestämmelserna om miljökvalitetsnormer i 5 kap. miljöbalken, vattenförvaltningsförordningen (2004:660) och Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2019:25). Regleringen innefattar ett system där samtliga ytvattenförekomsters befintliga vattenkvalitet statusklassificeras. Utifrån statusklassningen med mera fastställs sedan miljökvalitetsnormer som anger vilken vattenkvalitet som ska uppnås vid en viss tidpunkt. Huvudregeln är att god ytvattenstatus skulle ha uppnåtts 2015, dock finns vissa möjligheter till undantag avseende bl.a. mindre strängt krav och tidsfrist (se Mark- och miljööverdomstolens avgörande den 25 oktober 2023 i mål M 692-22).

När det gäller ytvatten avser statusklassning och miljökvalitetsnormer ekologisk status och kemisk ytvattenstatus. Ekologisk status klassificeras som hög, god, måttlig, otillfredsställande eller dålig. Kemisk ytvattenstatus klassificeras som uppnår god eller uppnår ej god.

För att verksamheten ska kunna anses tillåtlig får dennas påverkan inte medföra att verksamheten strider mot ramvattendirektivets försämrings- och äventyrandeförbud som införlivats i svensk rätt genom regleringen i 5 kap. 4 § miljöbalken. Av bestämmelsen framgår att en prövningsmyndighet inte får tillåta att en verksamhet eller åtgärd påbörjas eller ändras om denna, trots åtgärder för att minska föroreningar eller störningar från andra verksamheter, ger upphov till en sådan ökad förorening eller störning som innebär att vattenmiljön försämras på ett otillåtet sätt eller har så stor betydelse att det äventyrar möjligheten att uppnå den status eller potential som vattnet ska ha enligt en miljökvalitetsnorm. Vid prövning för ett nytt tillstånd och vid omprövning av tillstånd ska de bestämmelser och villkor beslutas som behövs för att verksamheten inte ska medföra en sådan försämring eller ett sådant äventyr.

Därutöver gäller även miljöbalkens allmänna hänsynsregler. Det innebär att strängare krav kan ställas på en verksamhet än vad miljökvalitetsnormerna kräver. Däremot kan en rimlighetsavvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken, där kostnaderna för försiktighetsmått ska vägas mot nyttan av dem, inte resultera i lägre krav än vad som följer av 5 kap. 4 § miljöbalken.

Försämringsförbudet bedöms i förhållande till den kvalitet vattenförekomsten har enligt statusklassningen och äventyrandebedömningen görs i förhållande till den kvalitet på vattnet som ska uppnås enligt miljökvalitetsnormen.

En otillåten försämring enligt artikel 4.1 i vattendirektivet har av EU-domstolen definierats som en försämring på kvalitetsfaktornivå som innebär att statusen försämrats så att den byter klass (mål C-461/13, Weserdomen). För det fall statusen redan är i den sämsta klassen är varje försämring otillåten.

Omständigheter i målet

Domstolen konstaterar att lakvatten och påverkat dagvatten från den ansökta verksamheten ska ledas till en lakvattendamm där viss behandling sker, och därefter behandlas i en kompletterande reningsanläggning samt en våtmark. För anläggandet av våtmarken ges tillstånd i denna dom. Den kompletterande reningsanläggningen kommer att detaljprojekteras av verksamhetsutövaren och därigenom anpassas efter villkoren i tillståndet. Efter rening kommer det behandlade vattnet att släppas ut till Mjösjön. Recipienten Mjösjön är dock inte klassad som en vattenförekomst. Från Mjösjön rinner vattnet vidare via mindre vattendrag till vattenförekomsten Lörbäcken (WA93367626).

Av VISS, Vatteninformationssystem Sverige, framgår att miljökvalitetsnormen för Lörbäcken är God ekologisk status 2027. Den ekologiska statusen har bedömts till otillfredsställande främst beroende på näringsämnen. För kemisk ytvattenstatus är kvalitetskravet god kemisk ytvattenstatus med undantag i form av mindre strängt krav för kvicksilver och polybromerade difenyletrar. Den kemiska statusen uppnår ej god ytvattenstatus med undantag i form av mindre strängt krav för kvicksilver

och polybromerade difenyletrar. Mätningar av vissa andra prioriterade ämnen i vattenförekomsten har inte visat på överskridande av gränsvärde.

Bolaget har gjort gällande att den sökta verksamheten inte kommer att försämra vattenförekomstens status eller äventyra möjligheten att uppnå den gällande miljökvalitetsnormen.

Parternas inställning

Länsstyrelsen har tillstyrkt att tillstånd till verksamheten ges under förutsättning att föroreningsinnehållet i det renade lakvattnet och i påverkat dagvatten utreds.

Inledningsvis framförde länsstyrelsen tveksamheter kring verksamhetens möjlighet att uppfylla miljökvalitetsnormen för Lörbäcken. Under målets handläggning har länsstyrelsens inställning i detta avseende förändrats och länsstyrelsen har, enligt domstolens uppfattning, frångått sin ursprungliga inställning.

Nämnden har, som domstolen uppfattat det, tillstyrkt att tillstånd kan lämnas.

Jonas Christensens huvudmän har bland annat framfört att miljökonsekvensbeskrivningen inte ska godkännas. När det gäller vattenpåverkan har ombudet anfört att vattenhanteringen enligt bolagets ansökan har så stora och allvarliga brister att det är omöjligt att utifrån presenterade data bedöma verksamhetens konsekvens på vattenförhållandena såväl beträffande såväl grund- som ytvatten. De har avstyrkt bolagets yrkande om att få släppa ut renat dag- och lakvatten till Mjösjön med hänvisning till att det inte går att ta ställning till yrkandet så länge man inte tagit hänsyn till kumulativa effekter av denna och verksamheten enligt ansökan i mål M 1165-24.

Försämring eller inte?

Domstolen har först att ta ställning till om försämringsförbudet aktualiseras. Utifrån vad som framkommit under målets handläggning och den utredning som bolaget låtit utföra gällande utsläpp till vatten och med beaktande av remissmyndigheternas ståndpunkter instämmer domstolen i att verksamheten inte kan bedömas medföra

någon otillåten försämring till följd av någon relevant kvalitetsfaktor i den berörda vattenförekomsten. Försämringsförbudet aktualiseras alltså inte och innebär således inte något hinder mot verksamhetens tillåtlighet.

Äventyrar verksamheten miljökvalitetsnormen för vatten?

I fråga om äventyrande av möjligheten att nå miljökvalitetsnormen gör domstolen följande överväganden.

Av förarbetena till 5 kap. 4 § miljöbalken uttalas att med begreppet äventyra avses inte vilket försvårande som helst utan det ska vara fråga om ett risktagande av en sådan dignitet att Sveriges möjlighet att uppfylla vattendirektivets krav hotas så allvarligt att risken måste betraktas som oacceptabel. Hanterliga risker, dvs. risker som bedöms kunna hanteras på ett sätt som gör att det inom ramen för vattenförvaltningen eller genom andra åtgärder fortfarande är möjligt och sannolikt att rätt kvalitet på vattenmiljön kan uppnås, bör alltså kunna accepteras och inte betraktas som ett äventyrande. Det kan vara fråga om såväl beslutade som planerade åtgärder. I begreppet äventyra ligger ett moment av hasard, högt spel, vågspel eller chanstagande, dvs. att man medvetet tar en så stor risk att den inte kan betraktas som acceptabel när det gäller möjligheten att uppnå rätt vattenkvalitet eller tillåter att möjligheten att uppnå rätt vattenkvalitet lämnas åt slumpen (prop. 2017/18:243 s. 193).

Det finns således ett förhållandevis stort utrymme att tillåta verksamheter eller åtgärder som i och för sig innebär påfrestningar för arbetet att förbättra vattenmiljön eller gör det svårare att uppnå rätt kvalitet. Det avgörande måste vara att det även om verksamheten eller åtgärden tillåts, med de villkor om försiktighetsmått som kan behövas och med hänsyn till utrymmet för att genom andra åtgärder kompensera för det försvårande som tillåtandet medför, fortfarande bedöms vara möjligt att uppnå rätt kvalitet på vattenmiljön.

För att ett äventyrande av miljökvalitetsnormen inte ska föreligga måste verksamhetsutövaren visa att det finns en reell möjlighet att rena vattnet från

verksamheten. Mark- och miljödomstolen konstaterar att bolaget har åtagit sig långtgående insatser för att rena både lak- och dagvattnet innan utsläpp till recipienten.

Dimensioneringen av lak- och dagvattensystemet har diskuterats återkommande under målets handläggning och under huvudförhandlingen. Anläggningen är dimensionerad för att klara ett 20-årsregn med klimatscenarier för de prognosticerade förhållandena år 2050. Länsstyrelsen, nämnden och Jonas Christensens huvudmän har argumenterat för att anläggningen borde dimensioneras utifrån 100-årsregn. Domstolen konstaterar att bolaget i nuläget delvis är fastbyggda i ett system då anläggningen redan är byggd och att tillkommande våtmark redan är projekterad. Möjligheten att utöka dimensioneringen av våtmarken är därmed begränsad. Bolaget har dock beskrivit att det vid extrema väderhändelser under de kommande åren kommer att försöka hantera det extra flödet vid tillfälliga kraftiga regn genom att förbereda en tom volym i lakvattendammen (genom att minska uppehållstiden i lakvattendammen innan de kraftiga regnen kommer). Vid en bräddning från dammen är det vidare sannolikt att det rinner söderut och således till skogsområdet i söder till största del, ett område där påverkan av en bräddning av bolaget bedöms bli liten. Domstolen konstaterar därmed att det vid ett skyfall eller 100-årsregn inte sker någon direkt bräddning ut mot recipienten och att lösningen med våtmarken, tack vara sin storlek, verkar som en buffert i detta avseende. Uppehållstiden i systemet kan dock bli kortare vid en sådan situation, vilket i sig påverkar reningen negativt. Detta förhållande mildras dock, enligt domstolens mening, genom att det på anläggningen mestadels hanteras icke-farligt avfall och inert avfall, vars inneboende risker avseende innehåll och utlakning av förorenade ämnen är mindre än med farligt avfall. Domstolen finner mot denna bakgrund inte att de fördelar som en dimensionering med 100-årsregn ger står i rimlig proportion till de svårigheter och kostnader det skulle innebära. Även SGI har i sitt yttrande anfört att det är rimligt att dimensionera lak- och dagvattensystemet enligt bolagets förslag.

Vid prövning för ett nytt tillstånd ska de villkor beslutas som behövs för att verksamheten inte ska medföra ett äventyr. För utsläppen till vatten är det i dagsläget inte lämpligt att fastställa några slutliga villkor, vilket även remissinstanserna och motparterna har tillstyrkt. Även om utsläpp av vatten är en fråga som ingår i domstolens tillåtighetsprövning bedömer domstolen att den utredning som nu ska företas under en provotid inte är avgörande för verksamhetens tillåtlighet.

Domstolen beslutar att möjligheten att rena utsläppen så långt som möjligt ska utredas under en provotid. Bolaget utredningar har visat att de provisoriska föreskrifterna som gäller idag för bolagets utsläpp måste skärpas för att inte riskera ett äventyrande. Domstolen har därför föreslagit en skärpt provisorisk föreskrift med de värden som bolaget föreslagit i utredningen i målet. Under den provotid som bolaget yrkat på, och som domstolen nu beviljar, ska utsläppsvärdena gälla som riktvärden och månadsmedelvärden. Bolaget har yrkat på årsmedelvärden men domstolen finner att för att säkerställa att miljökvalitetsnormerna för vatten i Lörbäcken inte överskrids och minska risken för större utsläpp under längre perioder måste månadsmedelvärden föreskrivas. Vidare har domstolen föreskrivit att provtagningen ska ske genom flödesproportionell provtagning, vilket i sig ger en bättre bestämning av månadsmedelvärdet än sedvanliga stickprov.

Domstolen vill här poängtera att för att miljökvalitetsnormerna inte ska äventyras måste lak- och dagvattnet renas så långt som möjligt och bolaget kan inte påräkna mildare utsläppskrav efter utredningstiden. Om utredningen skulle visa att risken för ett äventyrande av miljökvalitetsnormen ändå föreligger eller andra omständigheter finns som gör att utsläppen kan och bör minskas så finns det möjlighet att ställa hårdare krav i de slutliga villkoren. Länsstyrelsen har också framfört att ett flertal av de provisoriska föreskrifterna behöver ses över i syfte att minska utsläppen av dessa ämnen och att bolaget ska utreda detta under utredningstiden.

Under huvudförhandlingen har det förts diskussioner kring mätosäkerheter. Bolaget har i samband med detta enbart tittat på mätosäkerheter vid analyser. Domstolen finner att det inte är avgörande för bedömningen i målet. Det finns många parametrar att ta hänsyn till, som exempelvis årstidsvariationer, nederbördsvariationer, provtagningsfrekvens både i tid och antal per gång och till sist analysosäkerhet.

Domstolen bedömer utifrån det underlag som lagts fram att med de begränsningsnivåer som nu föreskrivits i den provisoriska provotidsföreskriften så säkerställs relevanta skyddsnivåer i recipienten.

Sammanfattande bedömning vatten

Mark- och miljödomstolen bedömer att det går att reglera den ansökta verksamheten på sådant sätt att det inte medför någon otillåten påverkan på miljökvalitetsnormer för ytvatten. Domstolen bedömer att verksamheten inte medför att vattenmiljön försämras på ett otillåtet sätt eller äventyrar möjligheten att uppnå uppsatta miljökvalitetsnormer. Inte heller i övrigt finner domstolen att den sökta verksamhetens påverkan på vatten medför sådan olägenhet för människa eller miljö att den ska anses otillåten.

Den sammantagna bedömningen är således att bolaget har visat att den sökta verksamhetens påverkan på vatten är tillåtlig. Detta är dock under förutsättning att de skyddsåtgärder som bolaget avser vidta och de villkor, såväl slutliga som provisoriska, som domstolen nu föreskriver följs. Det finns emellertid enligt domstolen anledning att skjuta upp frågan om villkor kopplade till verksamhetens utsläpp av renat lak- och dagvatten. Dessa frågor är inte av sådan art att de är avgörande för tillåtligheten av verksamheten, men dess slutliga avgörande bör avvakta att ytterligare erfarenhet har vunnits av verksamhetens inverkan.

Sammantaget anser domstolen att den sökta verksamheten, med de begränsningar som föreskrivs nedan, inte strider mot bestämmelserna om miljökvalitetsnormer för vatten i 5 kap. 4 § miljöbalken.

Transporter

Det har funnits vissa osäkerheter kring uppgifterna gällande transporter. Jonas Christensens huvudmän har ifrågasatt de uppgifter som bolaget uppgett på huvudförhandlingen. Domstolen noterar att bolaget uppgett att antalet transporter till anläggningen i dag (förutom till ÅVC:n) är 12 000 lastbilar per år och vid ett beviljat och fullt utnyttjat nytt tillstånd förväntas antalet uppgå till 13 000 per år, dvs. en ökning med enbart 1 000 transporter. Domstolens bedömning utgår från de antal transporter som bolaget har uppgett och utgår ifrån att bolaget använt dessa uppgifter i miljökonsekvensbeskrivningen. Domstolen noterar att bolaget är bundet av sina uppgifter enligt det allmänna villkoret och lämnar frågan utan vidare yttrande eller beslut.

Inlösen/ersättning

Eva Karlsson och Roger Karlsson har i målet framställt yrkanden om inlösen av deras fastighet. Förevarande mål är ett s.k. ansökningsmål enligt 21 kap. 1 a § miljöbalken. Frågor om inlösen av fastigheter i ett fall som detta regleras i 32 kap. miljöbalken. Enligt 21 kap, 1 § samma balk framgår motsatsvis att nämnda frågor om inlösen inte kan tas upp i ett ansökningsmål. Eva och Roger Karlssons yrkanden ska därför avvisas. Talan om inlösen får i stället väckas genom stämning mot verksamhetsutövaren.

Natura 2000-tillstånd

När det gäller frågan om verksamheten skulle kunna innebära en otillåten påverkan på Natura 2000-området Persöfjärden bedömer domstolen att det av utredningen framgått att särskilt med de skyddsåtgärder som kommer att gälla för verksamheten kommer denna inte att påverka miljön i området på ett betydande sätt. Något tillstånd för att bedriva verksamheten behövs därför inte med avseende på skyddet för Natura 2000-området.

Biotopskydd – åkerholme

I miljökonsekvensbeskrivningen har ett naturvärdesobjekt benämnt NVO 1 – åkerholme, tagits upp. Omgivande mark är beskrivet som tidigare jordbruksmark

eller mark knuten till jordbruksmark under varierande grad av igenväxning. Det beskrivs vidare som en äldre åkerholme med ett mindre antal gamla och grova aspar där bohål påträffas, träd som kan utgöra värde för främst hackspettar och andra rödlistade arter. Biotopvärdet är påtagligt då det är en förekomst av äldre lövträd i skyddat läge omgivet av öppen mark samt objektets trädkontinuitet. Samtidigt är den samlade bedömningen att objektet håller visst naturvärde.

Länstyrelsen har under remissrundan i målet tagit upp åkerholmen, och anfört att dess bedömning är att åkerholmen uppfyller kriterierna för en åkerholme som är skyddad genom generellt biotopskydd enligt 7 kap. 11 § miljöbalken. Det krävs därför dispens från biotopskyddet om åkerholmen ska tas i anspråk. Bedömningen i NVI är att åkerholmen hyser ett visst naturvärde med ett mindre antal äldre och grova aspar med bohål. Objektet har lång trädkontinuitet och åkerholmen finns tydligt avgränsad i jordbruksmark på äldre ortofoton från 1975. De gamla lövträden har ett värde som skulle kunna bevaras om våtmarkens utformning kan anpassas så att åkerholmen inte tas i anspråk. Bolaget bör redogöra för om åkerholmen påverkas av verksamheten och för bolagets bedömning om dispens från biotopskyddsbestämmelserna behövs.

REBAB har i denna del anfört följande. Naturvärdet är knutet till förekomst av lövträd (främst asp) och den ålder dessa träd uppvisar. Den jordbruksmark som omger området utgörs av nedlagd och igenväxande jordbruksmark, varvid biotopskyddet som avses beträffande åkerholmar inte är tillämpligt, ej heller relevant. Tolkningen görs att åkerholmar och liknande miljöer är skyddsvärda i ett mer monotont och aktivt brukat jordbrukslandskap, där området kan ge skydd åt växter, djur och fåglar. Aktuellt område uppfyller således inte kriterierna för att utgöra en åkerholme som är skyddad enligt 7 kap. 11 § miljöbalken och dispens bedöms därför inte behövas. Även om området skulle anses skyddat enligt 7 kap. 11 § miljöbalken finns förutsättningar för dispens enligt 7 kap. 11 § andra stycket miljöbalken. Särskilda skäl föreligger då avfallsanläggningen fyller ett allmänt behov av att omhänderta avfall från Bodens kommun och att lakvattenhanteringen medför positiva reningseffekter samt att verksamheten minskar belastningen på

avloppsreningsverket i kommunen som tillgodoser behovet av rening av avloppsvatten. Det starka allmänna behovet som verksamheten tillgodoser medför att det föreligger särskilda skäl för dispens.

Domstolen bedömer bl.a. utifrån senare ortofoton att igenväxningen av åkermarken fortgått och att naturvärdesobjektets karaktär av åkerholme helt klart har avtagit. Länsstyrelsen har inte heller senare under målets handläggning ifrågasatt REBAB:s uppgifter. Mark- och miljödomstolen delar därför REBAB:s bedömning att området inte är sådant att det omfattas av biotopskydd. Det behövs därför ingen dispens för eventuella ingrepp i samband med anläggande av våtmarken. Enligt REBAB:s åtagande tidigare i målet kommer anläggandet av våtmarken dessutom inte att beröra åkerholmen och de skyddsvärda träden kommer inte att avverkas.

Yrkande rörande matavfall

Det har i målet förekommit vissa oklarheter gällande hur hanteringen av matavfall ska klassificeras, dvs. hur vilken typ av behandling som det innebär att tillverka den bioslurry som sedan skickas vidare till biogastillverkning. Bolaget har i första hand ansett att det rör sig om återvinning och bortskaffande genom mekanisk bearbetning innan förbränning, mot bakgrund av att biogasen som framställs av slurryn förbränns, framförallt som fordonsbränsle (fordonsgas) och för uppvärmning och sett att mängderna ska ingå i de 176 000 ton avfall som hamnar under verksamhetskoden 90.406-i. Bolaget har framställt ett andrahandsyrkande, för det fall att domstolen är av annan uppfattning och yrkar då att de 15 000 ton matavfallet ska klassificeras enligt återvinnings- och mekanisk bearbetning av matavfall enligt verksamhetskod 90.100.

Domstolen har i målet inte att bestämma vilka verksamhetskoder som ska gälla för avfallet. Däremot är det viktigt att de mängder bolaget yrkar på hamnar inom rätt kategori. Att den biogas som i slutändan tillverkas av bioslurryn i huvudsak förbränns anser inte domstolen medför att framställningen av bioslurryn är att anse som en mekanisk bearbetning inför förbränning, utan som återvinning genom mekanisk bearbetning.

Deponihöjden och dispensen för den gamla deponin

Bolaget har i två villkor föreslagit att den slutliga höjden för både den nya och den gamla deponin ska vara +40 meter över havet (RH 2000) exklusive sluttäckning.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att höjden på deponin främst ger upphov till en påverkan på landskapsbilden. Domstolen bedömer att det inte finns några särskilda nackdelar med den föreslagna höjden för den nya deponin och föreskriver detta i tillståndet.

När det gäller den gamla deponin har bolaget yrkat på dispens/undantag enligt 24 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall från kravet i 22 § samma förordning att deponin ska vara försedd med ett dränerande materialskikt som är minst 0,5 meter tjockt för celler i gamla deponin (belägen inom områdena C och B2 med texten ”Gamla deponin, ej sluttäckt + 32” i domsbilaga 3. Nämnden har yrkat att ett sådant undantag inte ska meddelas utan att den gamla deponin ska sluttäckas enligt ingiven plan innan fortsatt deponering kan medges.

Bolagets avsikt är, som domstolen förstår det, att fortsätta deponeringen från den tidigare tillståndgivna nivån +32 m till den nu yrkade +40 m utan att avsluta den påbörjade sluttäckningen i denna del och utan att anlägga en ny deponibotten enligt deponiförordningens krav. Domstolen finner att bolaget sedan tidigare anmält att deponin ska sluttäckas i denna del och att sluttäckningsförfarandet därmed är påbörjat. Enligt vad nämnden uppger har deponering i denna del inte utförts sedan sommaren 2017. Mark- och miljödomstolen avslår bolagets yrkande om undantag. Då bolaget inte har framfört något alternativt yrkande avseende ny bottenkonstruktion i enlighet med deponiförordningens krav i syfte att kunna fortsätta deponeringen inom denna del av den gamla deponin avslår domstolen även bolagets yrkande om fortsatt deponering i denna del från +32 m till den högre nivån +40 m (RH 2000).

Vad gäller sluttäckningen av den gamla deponin har nämnden föreslagit att detta ska hanteras i det nya tillståndet. Domstolen finner inte att detta är en lämplig

ordning utan bedömer att detta ska fortsätta att hanteras av tillsynsmyndigheten. Det saknas underlag för domstolen att kunna hantera detta inom ramen av tillståndet. En anmälan har redan lämnats in av bolaget till tillsynsmyndigheten och handläggningen har påbörjats.

Tidsbegränsning av tillståndet

De tillstånd som gäller för verksamheten idag är tidsbegränsade. Grundtillståndet från miljöprövningsdelegationen gäller under cirka 15 år.

Länsstyrelsen och nämnden har framfört att de anser att tillståndet ska tidsbegränsas och ska gälla under 20 år. Jonas Christensens huvudmän har också ansett att tillståndet måste tidsbegränsas men har yrkat på att tiden i stället ska sättas till tio år.

Bolaget har inledningsvis anfört att tillståndet skulle gälla utan någon tidsbegränsning med godtog under huvudförhandlingen en begränsning till 20 år.

Domstolen finner att det är relevant att tidsbegränsa tillståndet. När det gäller tiden för tillståndet bedömer domstolen att det är rimligt att tillståndet tidsbegränsas till att gälla under 20 år. Det är en tillräcklig tid för bolaget att arbeta utifrån. En kortare tid skulle medföra att tillståndet inte kan utnyttjas fullt ut och därmed inte heller vara resurseffektivt och skulle begränsa bolagets verksamhet i orimligt hög grad.

Lagring av farligt avfall i form av tillverkad snö

Gällande bolagets reservationsvisa yrkande om tillstånd till lagring av farligt avfall som en del av att samla in det, bestående av farligt avfall i form av förorenad snö, gör domstolen följande bedömning. Lakvatten som lagras i form av tillverkad snö utgör inte ett avfall och ett särskilt tillstånd för sådan lagring krävs därmed inte. Bedömningen utgår från att ett lakvatten på en avfallsanläggning normalt inte klassas som ett avfall varför inte omvandlingen till snö heller förändra detta faktum. Lagringen omfattas däremot av föreskrivna villkor för den aktuella lakvattenhanteringen.

Sammanfattande bedömning tillstånd och tillåtlighet

Vid en slutlig och samlad bedömning av miljöeffekterna som framkommit genom miljökonsekvensbeskrivningen och under handläggningen av målet i övrigt har mark- och miljödomstolen funnit att den specifika miljöbedömningen kan slutföras. Domstolen bedömer att verksamheten är förenlig med de allmänna hänsynsreglerna och hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken.

VILLKOR

Miljö- och omgivningspåverkan från en avfallsanläggning av aktuellt slag och på aktuell plats omfattar främst frågor om deponiernas konstruktion och beständighet över tid, buller, damm, nedskräpning och skadedjur samt utsläpp till vatten. Den senare frågan har bäring på bland annat nyttjande av avfall för anläggningsändamål, hanteringsytornas beskaffenhet och hantering av avfall, uppsamling och behandling av dag- och lakvatten. Därutöver finns övrig påverkan att hantera och även hur verksamheten ska kontrolleras.

Bolaget har i ansökan lämnat förslag till villkor, delegationer, uppskjutna frågor, utredningsföreskrifter och provisoriska föreskrifter. Bolagets förslag har justerats och kompletterats under ärendehandläggningen samt även under huvudförhandlingen efter synpunkter från motparter. Motparter och remissinstanser har också haft synpunkter på vissa villkor samt förordat egna.

Mark- och miljödomstolen finner att flera av de föreslagna villkor där samtliga parter är överens är rimliga för den här typen av verksamhet. Villkoren är i denna del väl avvägda och fyller en funktion för reglering och skydd av den påverkan som verksamheten annars kan medföra och ska därmed föreskrivas. Dessa behöver därför inte kommenteras vidare. Det kan förekomma vissa språkliga justeringar och förtydliganden i villkoren som domstolen gjort och som inte heller kommenteras vidare.

Parallellt med detta mål har domstolen handlagt en ansökan om en till den här aktuella verksamheten närliggande avfallsanläggning och deponiverksamhet med

NG Nordic som verksamhetsutövare (mål M 1165-24 hos mark- och miljödomstolen vid Umeå tingsrätt). Mot bakgrund av att de båda verksamheterna har en gemensam historik, ligger i anslutning till varandra i ett område som av Bodens kommun planeras för mer omfattande avfallshantering samt nyttjar samma recipient har domstolen valt att i så hög grad som möjligt skapa grund för likartade villkor, beaktande de båda verksamheternas och målens individuella förutsättningar. Domstolen har vidare valt en likartad struktur i villkoren som bygger på logisk grund med avsikt att möjliggöra en förbättrad villkorsöversikt för både verksamhetsutövare och tillsynsmyndighet.

Villkor 2, Mottagning av avfall

Bolaget har föreslagit ett villkor om journalföring av avfallet. Remissinstanser och motparter har inte motsatt sig villkoret. Domstolen konstaterar att lagstiftningen på avfallsområdet, bland annat i *avfallsförordningen* (2020:614), *förordningen* (2001:512) om deponering av avfall samt *Naturvårdsverkets föreskrifter* (NFS 2004:10) om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall i hög grad berör dessa delar men ser inget problem med en eventuell dubbel reglering. Verksamheten har liknande villkor i befintliga tillstånd och torde därför ha god vana och rutin att efterleva detta. Villkoret har dock utformats lite annorlunda för att tydliggöra att även analyser och karakteriseringar som genomförs ska journalföras.

Villkor 3–5, Inhägnat område

Enligt 28 § i förordning (2001:512) om deponering av avfall ska en verksamhetsutövare under driftfasen se till att okontrollerat tillträde till deponin förhindras, grindar är låsta när deponin är obemannad, och att det finns system för kontroll och tillträde som är ägnat att upptäcka och förhindra illegal deponering.

Det är alltså av vikt att inga obehöriga kan komma in på verksamhetsområdet när det inte är bemannat. Under synen vid huvudförhandlingen blev det klart för domstolen att inhägnaden av bolagets anläggning försvåras av att den kommunala återvinningscentralen återfinns inom verksamhetsområdet och ingår i det ansökta tillståndet. Återvinningscentralen har generösa öppettider med självservice för de

som genomgått en utbildning. Trädgårdsavfall och liknande lämnas inom bolagets eget lagringsområde inom verksamheten, vilket inte är inhägnat separat från övrigt verksamhetsområde. Detta medför att de som besöker återvinningscentralen har tillgång till hela bolagets område, inklusive deponin. Under tider på dygnet då personal finns på plats medför detta inget problem men under obemannade tider är detta vare sig lämpligt eller förenligt med gällande lagstiftning. Domstolen har därför dels föreskrivit ett grundläggande villkor om att området ska vara inhägnat, dels ett villkor om att när anläggningen är obemannad ska åtkomst från återvinningscentralen till övriga delar av anläggningen förhindras med stängsel eller annan anordning som fyller samma funktion. Domstolen bedömer att mobila stängsel eller liknande kan vara en lösning då permanenta stängsel på delar av området skulle leda till logistiska problem för bolaget.

Våtmarken ingår också i bolagets verksamhet. Här gör dock domstolen bedömningen att våtmarken inte behöver stängslas in. Det rör sig om en stor yta och det bedöms inte finnas några uppenbara risker med att personer beträder det området. Det är också avskilt från det övriga verksamhetsområdet.

Vidare är bolagets lakvattendamm i dagsläget inte inhägnad. Även här finner domstolen att denna måste inhägnas separat. Kanterna från omgivande mark är relativt branta och kan medföra en olycksrisk, i första hand för djur. För att bolaget ska ha en rimlig möjlighet att genomföra instängslingen av lakvattendammen föreskriver domstolen att detta ska ske senast två år efter att domen vunnit laga kraft.

Villkor 6–7, Kvalitetssäkringsplan

Bolaget har föreslagit ett villkor om en kvalitetssäkringsplan som domstolen finner rimligt och nödvändigt för verksamheten, men med en delvis annorlunda skrivning.

Utöver detta anser domstolen att det är viktigt att dokumentera utförandet av konstruktioner och att detta ska ske i både text och bild. För att tillsynsmyndigheten ska kunna granska om utförandet har skett enligt plan har domstolen föreskrivit att

en rapport över arbetets färdigställande ska ges in till tillsynsmyndigheten. Slutligen föreskriver domstolen även att deponering inte får påbörjas förrän tillsynsmyndigheten har godkänt rapporten, allt för att säkerställa kvaliteten i deponins utförande.

Villkor 8, Komplettering av statusrapport

Bolaget har reservationsvis yrkat på ett villkor rörande statusrapporten. Nämnden har framfört att statusrapporten behöver kompletteras men att kompletteringen sedan kan redovisas till tillsynsmyndigheten och hanteras inom tillsynen.

Domstolen konstaterar att området för våtmarken inte har ingått i den tidigare statusrapporten och att det är ett outrett område. Det är därför rimligt att statusrapporten kompletteras med undersökningar och provtagningar av området, varför domstolen föreskriver villkorsförslaget.

Villkor 9–11, Hantering av lakvatten och påverkat dagvatten

Som domstolen konstaterat gällande tillåtligheten är det av yttersta vikt att miljö kvalitetsnormen för vatten inte riskeras att äventyras på grund av verksamheten. Domstolen har av den anledning föreskrivit några villkor, dels sådana som bolaget själva föreslagit, dels sådana som domstolen finner nödvändiga.

Bolaget kan inte garantera att de diken för påverkat dagvatten och lakvatten som i dag finns inom området är täta. Med påverkat dagvatten avser bolaget dagvatten från olika asfalterade ytor med avfallsverksamhet. Jonas Christensens huvudmän har framfört att alla diken ska vara täta. Domstolen bedömer att det inte är rimligt eller genomförbart att täta alla befintliga diken. Miljönyttan av en sådan åtgärd står inte heller i proportion till kostnaden. För det fall att nyanläggning av diken genomförs på anläggningen är det dock rimligt att dessa konstrueras så att de är täta.

Bolaget avser att tillverka snö av lakvattnet vintertid och på så sätt magasinera lakvattnet. Domstolen väljer här att bestämma hur lagringen av magasinerad snö ska ske gällande lagringsytornas beskaffenhet. Domstolen finner att ytorna måste hårdgöras för att säkerställa en god uppsamling av smältvattnet. Även när det gäller

diken eller ledningar för återledning av vatten från lakvattendammen vid snötillverkningen föreskriver domstolen att dessa ska konstrueras så att de är täta.

Villkor 13–14, Skydd mot brand

Att det finns en beredskap på en deponi för det fall att brand eller annat inträffar är en förutsättning för att oförutsedd påverkan på miljön minimeras vid olyckor eller bränder.

Domstolen väljer att föreskriva bolagets förslag om att brandsläckningsutrustning som villkor eftersom det är rimligt att någon form av brandsläckningsutrustning ska finnas lätt tillgänglig vid anläggningen.

Utöver detta bedömer mark- och miljödomstolen att det är viktigt med ett förebyggande brandskyddsarbete. Verksamhetsområdet är stort och bolaget hanterar brännbart avfall inom stora delar av området. Brandposter finns därutöver inte tillgängliga överallt. En brand inom verksamhetsområdet kan få stora konsekvenser och vara svårsläckt. Domstolen bedömer att det finns fog för att bolaget ska ta fram en insatsplan över verksamheten. En sådan plan bör tas fram i samråd med kommunens räddningstjänst. Räddningstjänsten har dock inte varit part i målet och villkoret har inte diskuterats med dem eller andra delar av kommunen, varför ett tvingande villkor om att de ska delta i samråd vore att gå för långt. Domstolen kan inte bedöma vilka resurser räddningstjänsten har för att delta i samråd. Dock är det önskvärt och viktigt för upparbetandet av en insatsplan och något som även borde vara en fördel utifrån räddningstjänstens egen planering och förberedelser vid en eventuell brand. Om räddningstjänsten inte har möjlighet eller inte anser att deras medverkan är nödvändigt är den inte tvingad att delta i något samråd. Domstolen har därför i villkoret föreskrivit att räddningstjänsten ska beredas möjlighet att delta i utformandet av insatsplanen.

Villkor 15–17, Olägenheter genom nedskräpning, lukt, damning och skadedjur

Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att bolagets verksamhet kan ge upphov till störningar för de närboende i form av lukt, nedskräpning och ökade mängder skadedjur, något som har framförts i målet och under huvudförhandlingen

av framför allt Jonas Christensens huvudmän. Med anledning av detta bedömer domstolen att det är viktigt att tillräckliga villkor för att förebygga olägenheter och åtgärder mot eventuella störningar föreskrivs. Det gäller för spridning av vindburet avfall, lukt, damning och olägenheter genom fåglar, råttor, insekter och andra skadedjur.

Domstolen har vidare föreskrivit att verksamhetsområdet och dess närhet ska städas regelbundet, men minst fyra gånger per år. Någon definition på regelbundet har inte föreskrivits utan domstolen bedömer att det är någonting som bolaget kan samråda med tillsynsmyndigheten om för att komma fram till ett lämpligt intervall.

För att ett villkoren ska ha någon reell verkan har domstolen gett tillsynsmyndigheten möjligheten vid behov föreskrivas de ytterligare villkor som kan behövas för att motverka störningarna.

Villkor 18, Information

Boende i närområdet upplever att de saknar dialog med bolaget. Under huvudförhandlingen öppnade bolaget upp för möjligheten till informationsmöten samt dialog med närboende, vilket välkomnades av de närboende.

Bolaget har ett åtagande om kontaktperson ska finnas för närboende men anser inte att det ska villkorsregleras, vilket Jonas Christensens huvudmän har framfört. För att de närboende, inklusive berörd sameby, ska få reda på när det sker större förändringar eller störningar i verksamheten eller vill framföra klagomål finner domstolen att ett villkor om att de på lämpligt sätt ska informeras måste föreskrivas. Det är ett bra första steg att bolaget har öppnat upp för en dialog men det är viktigt att de närboende verkligen har en möjlighet att komma i kontakt med bolaget på något lätt och lämpligt sätt. Vad som är lämpligt får bolaget utreda ihop med berörda. Det kan vara både skriftlig och muntlig information.

Villkor 19, Hantering av kemiska produkter och farligt avfall

Det får anses vara praxis med någon form av villkor för hantering av kemiska produkter och farligt avfall, främst flytande, på en miljöfarlig verksamhet. De risker som finns vid detta typ av hantering är spill som kan förorena mark- eller vattenområden vid olyckor.

Mark- och miljödomstolen väljer att föreskriva ett standardmässigt villkor innebärande bland annat att flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska förvaras inom invallning eller motsvarande och att invallningsvolym ska motsvara den största behållarens volym plus 10 % av de övriga behållarnas volym. Detta minskar riskerna för utsläpp och läckage till närområdet.

Att absorptionsmedel finns lättillgänglig på anläggningen i närheten av där kemiska produkter och farligt avfall förvaras är också viktigt för att personalen snabbt ska kunna reagera om det sker ett spill eller utsläpp av något slag. Det är en lätt sak att ordna som kan ha en stor miljönytta. Bolaget har själva valt att föreslå ett sådant villkor. Domstolen bedömer att det utöver detta finns goda skäl till att absorptionsmedel även ska finnas i alla maskiner och fordon med risk för hydrauloljeläckage. Hydrauloljeläckage är en inte helt ovanlig komplikation som uppkommer på arbetsplatser. Att snabbt kunna samla upp hydraulolja minimerar påverkan från ett sådant läckage och är en viktig skyddsåtgärd. Domstolen föreskriver därför detta som ett tillägg till villkoret.

Villkor 20, Invasiva arter

Problem med invasiva arter ökar i samhället. Det kan förekomma att invasiva arter kommer in på anläggningen och då kanske främst via material från återvinningscentralen. Bolaget har främst sett ett problem med att jättebalsamin följer med avfall in. Den är dock lätt att rycka upp och inte det största problemet att åtgärda.

Inledningsvis framförde länsstyrelsen ett önskemål om villkor för invasiva arter. Bolaget har motsatt sig villkorsförslaget och menat att de har rutiner och åtgärder för att förhindra att invasiva arter tas in på området och för att hantera dessa om det

sker. Bolaget har ansett att det inte är rimligt att ha ett straffsanktionerat och långtgående villkor och att villkoret blir svårt att efterleva. Bolaget anser att det är tillräckligt att detta hanteras genom verksamhetens egenkontroll. Domstolen har tolkat det som om länsstyrelsen har frångått villkorsförslaget.

Domstolen gör dock en annan bedömning än bolaget och föreskriver ett villkor utifrån länsstyrelsens förslag. Domstolen finner inte att villkoret är för långtgående utan att det är ett relevant försiktighetstagande att särskilja växtmaterial och jordmassor som innehåller eller misstänks innehålla invasiva växter.

Villkor 21-27, Lagring och hantering av avfall

När det gäller lagring av avfall är det av vikt att avfall lagras på ytor som är beständiga för det avfall som ska lagras där, speciellt för de fall att avfallet består av farligt avfall och/eller är lakningsbenäget.

I dessa sammanhang används ofta begreppen hårdgjord yta respektive tät yta. Någon allmängiltig definition på vad som avses med hårdgjord och tät yta saknas dock. Hur bolaget och parterna anser att begreppen ska tolkas skiljer sig åt varför mark- och miljödomstolen därför inleder med att redogöra hur domstolen, i detta mål, definierar begreppen.

Med hårdgjord yta avses yta som är förstärkt för att i första hand möjliggöra belastning, till exempel genom packat grus, asfalt eller stenläggning. En hårdgjord yta har oftast en grundläggning samt en överbyggnad som stabiliserar ytan och som gör att ytan blir hållbar. Att ytan är hårdgjord medför att nedträngning (infiltration) av regn- och smältvatten är begränsad. Möjligheten för vatten att infiltrera en hårdgjord yta beror på vilken typ av material ytan består av, hur ytan är utförd och hur ytan har åldrats samt andra faktorer som exempelvis marklutning och avledande funktioner såsom diken och brunnar. En hårdgjord yta är inte detsamma som en tät yta. Med tät yta avses en yta som är så konstruerad för att vara ogenomtränglig för aktuell vätska, till exempel vatten eller olja. Hårdgjord och tät syftar alltså på olika egenskaper, hållbar för belastning respektive tät mot vissa vätskor.

Bolagets definition av hårdgjorda ytor är ytor med en betongliknande stabilitet och permeabilitet. Täta ytor definierar bolaget som en hårdgjord yta som försetts med ett ytskikt av t.ex. asfalt. Bolagets har föreslagit att ytor för lagring, behandling och bearbetning av annat avfall än farligt avfall ska vara hårdgjorda medan ytor för farligt avfall ska vara täta och hårdgjorda, med undantag för lagring av trä som innehåller eller är förorenat med farliga ämnen som medför att det ska anses vara farligt avfall, där ytorna enbart behöver vara hårdgjorda. I sammanhanget är det viktigt att komma ihåg hur bolaget definierar en tät yta.

Länsstyrelsen och kommunen anser att allt avfall som tas emot på anläggningen och som inte är inert ska hanteras på ytor som är belagda med konventionell asfalt, betong eller andra material som bildare en svårgenomtränglig barriär för vatten och medger städning genom sopning utan att överytan påverkas. Jonas Christensens huvudmän har framfört att de anser att begreppet hårdgjord yta ska definieras som tät yta att alla ytor inom verksamhetsområdet ska vara täta.

Domstolen ser inga hinder med att förvaringen av icke-farligt avfall sker på hårdgjorda ytor. Dock finner domstolen att det är rimligt att villkoret formuleras med tillägget att ytorna så långt som möjligt ska anpassas och utformas för att möjliggöra städning genom sopning samt materialhantering utan att ytan påverkas, i enlighet med länsstyrelsen och nämndens förslag. Vid synen i målet konstaterades att vissa av de nuvarande ytorna är svårstädade, någonting som bolaget bör se över.

Domstolen konstaterar att definitionen av täta ytor inte är samstämmig mellan alla parter i målet och att bolagets definition skiljer sig från hur domstolen bedömer att definitionen av en tät yta är. Bolagets förslag om täta ytor är inte att se som täta enligt domstolens definition. För att undvika missförstånd har domstolen valt att inte föreskriva att ytor för förvaring av farligt avfall ska vara täta. I stället väljer domstolen en föreskrivning om att ytorna ska vara hårdgjorda samt vara belagda med asfalt, betong eller annat material som bildar en svårgenomtränglig barriär för vatten, så att påverkat dagvatten kan samlas upp för omhändertagande och behandling. Det motsvarar i det närmaste det som bolaget yrkat på. Domstolen

finner inte att riskerna med lagringen motiverar helt täta ytor och det föreskrivna villkoret är tillräckligt bra för de material och utifrån de risker som finns inom anläggningen.

När det gäller bolagets yrkande på att ytor för lagring och bearbetning av trä klassat som farligt avfall inte behöver vara täta innebär detta att dessa ytor enbart behöver vara hårdgjorda. Att träavfallet tillåts lagras på hårdgjorda ytor så att påverkat dagvatten kan samlas upp och avledas för behandling finner domstolen som rimligt eftersom riskerna med detta avfall kan antas vara lägre än för annat farligt avfall.

Lagringen av matavfall har under målets gång diskuterats ingående. De närboende har framfört klagomål på lukt och på ökade skadedjur i området, något som de anser kommer från bolagets lagring av matavfallet.

Bolaget har lämnat ett villkorsförslag som ger att lagring av matavfall ska ske inomhus och maximalt i sju dagar, men med möjlighet för tillsynsmyndigheten att i undantagsfall medge en längre lagringstid. Eftersom allt matavfall inte lagras inomhus i nuläget har bolaget föreslagit att lagringen inomhus ska vara ordnad senast två år efter att tillståndet vunnit laga kraft. Jonas Christensens huvudmän har framfört att matavfallet maximalt får lagras under tre dagar, vilket även nämnden anser. Nämnden har fört fram att sedan förbehandlingsanläggningen för matavfall togs i drift har mängden skadedjur, främst råttor och fåglar, ökat vid och intill anläggningen.

Domstolen konstaterar att det finns klagomål på matavfallslagringen. Ett villkor för matavfallslagringen framstår som välbehövligt men domstolen skärper det på så sätt att lagringen maximalt får ske under fem dagar. Med anledning av att det kan ta upp till två år innan inomhuslagringen är ordnad bedömer domstolen att det är viktigt att städning lagringsytan utomhus genomförs regelbundet, i avvaktan på inomhuslagringen, för att undvika olägenheter. Domstolen föreskriver därför att städning ska genomföras varje vecka, dels av ytan för lagringen utomhus, dels av närområdet.

Villkor 28-30, Behandling av avfall

För behandling av avfall finns ett stort antal behandlingsmetoder att välja på och utveckling pågår ständigt för att hitta nya och bättre metoder. De metoder som bolaget beskrivit i ansökan är några exempel men det kan finnas andra lika bra, eller till och med bättre, metoder som kan användas. För att bolaget ska ha ett visst handlingsutrymme och inte behöva beskriva varenda möjlig metod i ansökan föreskriver domstolen ett villkor där alternativa behandlingsmetoder, utöver de som är beskrivna i den tekniska beskrivningen, ska anmälas till tillsynsmyndigheten innan metoden eller tekniken får börja användas. För att ett villkor av denna typ ska vara funktionellt bedömer domstolen att tillsynsmyndigheten måste få möjlighet att agera och föreskriva ytterligare villkor för det fall att de bedömer att det behövs. Till villkor har det därför kopplats en delegation till tillsynsmyndigheten.

Bolagets har föreslagit en delegation till tillsynsmyndigheten för att godkänna andra avfallsslag utöver de som anges i förteckningen i ansökans bilaga E och F (motsvarande domsbilagorna 4-6 enligt tillståndet). Domstolen finner att detta är lämpligt att delegera, förutsatt att det gäller avfall med likvärdiga egenskaper som de som upptas i förteckningen. Det är inte rimligt att förteckningen med avfallstyper som får tas emot på anläggningen är helt uttömmande och det är därför inte ovanligt med liknande delegationer på avfallsanläggningar. För tydlighetens skull föreskriver domstolen ett villkor som delegationen kopplas till.

Villkor 31–33, Användning av avfall för anläggningsändamål

Vilka typer av massor som får användas för vilka ändamål och kriterierna för dessa massor bedömer domstolen vara en viktig fråga som behöver styras upp med tydliga villkor. Att Naturvårdsverkets riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM) kan användas för massor till deponitäckning är alla parter överens om. Domstolen bedömer också detta som en lämplig avgränsning och föreskriver detta som villkor.

För övriga massor till anläggnings- och konstruktionsändamål finner domstolen att det är lämpligt att bolaget gör en anmälan till tillsynsmyndigheten för godkännande

innan de får användas. Domstolen bedömer att det är avgörande att det finns ett syfte med användningen och att en bedömning av hälso- och miljörisker görs, varför detta föreskrivs i villkoret. Även för dessa massor föreskriver domstolen att Naturvårdsverkets riktvärden för mindre känslig markanvändning ska gälla. Bolaget har yrkat på ett undantag från kravet på mindre känslig markanvändning gällande bioaska och sorterad bottenaska. Bolaget har inte kunnat uppvisa någon provtagning på askorna, trots att domstolen har efterfrågat detta. Detta är en brist som medför att domstolen inte kan föreskriva några villkor för denna hantering eller ställa några krav på skyddsåtgärder. Domstolen bedömer trots detta att undantaget kan föreskrivas med att det då krävs en delegation till tillsynsmyndigheten att föreskriva de ytterligare villkor som kan behövas. Utan undantaget skulle troligtvis ingen bioaska eller sorterad bottenaska kunna användas inom området. Det är nu upp till bolaget att inför användningen av dessa askor bevisa för tillsynsmyndigheten att det finns ett reellt användningsändamål och att användningen sker på ett godtagbart sätt. Utifrån innehållet av föroreningar i askorna har då tillsynsmyndigheten möjlighet att ställa krav på hanteringen.

Vid huvudförhandlingen diskuterades huruvida bolaget har någon kontroll på det avfall som används för anläggningsändamål inom verksamhetsområdet. Detta är någonting som är viktigt för framtiden, och kanske speciellt när bolaget ska efterbehandla området när verksamheten avslutas. Domstolen finner inte att det är möjligt eller rimligt att detta ska ske bakåt i tiden men föreskriver ett villkor om att all användning av avfall för konstruktions- och anläggningsändamål inom verksamhetsområdet ska dokumenteras med uppgift om utförande, lokalisering, tidsperiod och avfallsslag för det avfall som används framöver.

Villkor 34, Kontrollprogram

Att det alltid finns ett aktuellt kontrollprogram är av stor vikt för att bolaget ska följa upp och ha kontroll över verksamheten. Domstolen har valt att inte specificera vad kontrollprogrammet ska innehålla, förutom att det ska finnas uppgifter om vilka parametrar som ska ingå i kontrollen, och det ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder.

Mark- och miljödomstolen väljer dock att föreskriva en annan tid för när ett reviderat kontrollprogram ska lämnas in till tillsynsmyndigheten. Domstolen bedömer att tre månader efter att tillståndet tas i anspråk är en rimlig tid. Bolaget har redan ett befintligt kontrollprogram att utgå ifrån. För det fall att det finns giltiga omständigheter som gör att bolaget har behov av en längre tid föreskriver domstolen en möjlighet för tillsynsmyndigheten att medge en längre tid.

Villkor 35–37, Efterbehandling

Bolaget har föreslagit dels ett generellt villkor för efterbehandling av hela verksamheten, dels ett villkor rörande sluttäckningen av deponin. Något förslag gällande rening av lakvatten under deponins efterbehandlingsfas har dock inte framförts. Mark- och miljödomstolen bedömer att detta inte kan lämnas oreglerat och föreskriver därför ett villkor rörande detta. För att tillsynsmyndigheten ska kunna agera föreskriver domstolen även en delegation på detta så att tillsynsmyndigheten kan föreskriva de eventuella ytterligare villkor som kan behövas.

Övrigt om villkor

Bolaget har fört fram ett villkorsförslag som rör verksamheten med Miljötekniskt centrum. I nu gällande tillstånd finns ett liknande villkor.

Domstolen konstaterar att det här är viktigt att komma ihåg ansvarsförhållanden för den verksamheten. Miljötekniskt centrum är ett samarbete kopplat till forskning och utveckling av behandlingsmetoder av restprodukter. Universitet och beställare kan vara involverade i projekten. Som domstolen förstått det bedrivs den verksamheten

separat från REBABs verksamhet men inom REBABs område, dvs. den är inte en del av REBABs verksamhet. Att då föreskriva villkor som REBAB ska efterleva förefaller för domstolen inte logiskt. Verksamheten som utförs av Miljötekniskt centrum får i stället hanteras inom den tillsyn som nämnden bedriver och anmälas till nämnden innan varje nytt projekt eller försöksmetod används. Det blir med andra ord i praktiken ingen större skillnad mot för bolagets villkorsförslag förutom att detta inte kan hanteras inom bolagets tillstånd. Om REBAB skulle vara involverade och verksamheten kan bedrivas inom verksamheten får bolaget göra en anmälan om ändrings till tillsynsmyndigheten men i alla andra fall får den som kommer att ansvara för verksamheten lämna in en separat anmälan till nämnden.

Nämnden samt Jonas Christensens huvudmän har yrkat att det ska föreskrivas villkor om att lagring av brännbart avfall ska ske i balar och att krossning av brännbart avfall ska ske inomhus. Domstolen finner dock att lagring inomhus inte en rimlig åtgärd med den begränsning och kostnad som detta innebär för verksamheten. Vad gäller lagring i balar är detta inte rimligt med hänsyn till de ökade kostnader och den materialåtgång av plast som i sig leder till nytt avfall. Domstolen har i stället valt att reglera detta genom att utöka kravet på städning av verksamhetsområdet och dess närområde. Det ska här nämnas att avsaknaden av ett villkor avseende balning av avfall inte betyder att verksamhetsutövaren själv kan välja att ta till en sådan åtgärd om behov uppstår, till exempel för att minska behovet av städning av verksamhetsområdet. Likaledes kan tillsynsmyndigheten besluta om liknande åtgärder.

Uppskjutna frågor

Enligt 22 kap. 27 § första stycket miljöbalken får domstolen skjuta upp en fråga om villkor till dess erfarenhet har vunnits av verksamhetens inverkan. En förutsättning för ett sådant uppskov är att verkningarna av verksamheten inte kan förutses med tillräcklig säkerhet vid tidpunkten för beviljande av ett tillstånd. Under en provotid kan provisoriska föreskrifter gälla i avvaktan på prövning och beslut i fråga om slutliga villkor. I lagmotiven till miljöbalken nämns som exempel att sådant uppskov med villkor kan bli aktuellt när oprövad reningsteknik ska användas vid en miljöfarlig verksamhet. Vidare framhålls i motiven att ett uppskogsbeslut bör

meddelas bara då ett verkligt behov föreligger (jfr prop. 1997/98:45, Del 2 s. 246 f.). Frågor som rör en verksamhets tillåtlighet kan dock inte skjutas upp under en provotid (se t.ex. Mark- och miljööverdomstolens avgörande den 6 maj 2021 i mål M 5584-20).

Om domstolen, i samband med att ett tillstånd till en verksamhet meddelas, förordnar om provotid enligt 22 kap. 27 § miljöbalken är det endast den fråga som har skjutits upp som sedan kan tas upp till bedömning när provotidsförfarandet avslutas (jfr rättsfallen Mark- och miljööverdomstolens dom den 27 oktober 2016 i mål M 10214-15 och MÖD 2004:4).

Mark- och miljödomstolen konstaterat att samtliga parter har varit överens om att frågan om slutliga villkor om utsläpp till vatten ska skjutas upp under en utredningstid. Domstolen finner det lämpligt att under en provotid utreda vattnets förorenings innehåll. I utredningen ska en bedömning göras, baserat på resultaten, för hur reningsanläggningen ska optimeras för att hantera relevanta föroreningar som förekommer i vattnet.

Vilka ämnen som ska ingå i utredningen har diskuterats. Det har i målet framförts att det bör ske en samordning med mål M 1165-24, NG Nordic, som pågår samtidigt. Domstolen finner det lämpligt med en viss samordning eftersom det i båda fallen rör sig om avfallsanläggningar med utsläpp till samma recipient. Av den anledningen bedömer domstolen att utredningen och provtagningen under utredningstiden i möjligaste mån bör omfatta samma ämnen. Det finns dock olikheter mellan anläggningarna som motiverar att vissa parametrar undersöks på den ena anläggningen men som inte är motiverade att provtas eller undersökas på den andra.

I listan över de parametrar som ska provtas förekommer parametrar som domstolen anser utför stöd i bedömningen. Domstolen har till exempel utökat undersökningen med aluminium, något som nämnden ansett ska provtas. Aluminium är ett ämne som kan användas för att spåra avvikelser i provtagningen, till exempel kan påvisa

att det kommit in jordpartiklar då aluminium är det vanligaste grundämnet i jordskorpan. Länsstyrelsen har även yrkat på att en screening av vattnet ska genomföras två gånger per år. Domstolen bedömer det värdefullt och rimligt att en sådan screening genomförs. När det gäller vilka ämnen som ska provtas har domstolen valt ut ett antal ämnen som domstolen minst tycker ska provtas. Dessa är också utvalda så att bolaget inte låses fast vid att något specifikt laboratorium behöver användas för analyserna. Vad gäller PFAS har det i målet M 1165-24 framkommit invändningar mot att använda PFAS33 med hänvisning bland annat till att detta inte finns som något analyspaket och i stället har det där yrkats på att PFAS24 ska användas. Domstolen bedömer att det är bra med en samordning i målen i detta fall varför domstolen föreskriver att PFAS24 ska provtas. Det är möjligt att det kan finnas fler ämnen som är lämpliga att provtas i screeningen. Domstolen lämnar detta till bolaget och tillsynsmyndigheten att samråda kring.

Bolaget har slutligen yrkat att utredningen ske lämnas in till domstolen fem år efter det att tillståndet har vunnit laga kraft. Domstolen finner tidsperioden lämplig och rimlig. Det är viktigt att underlaget för att sätta slutliga villkor är gediget och utredningarna väl genomförda men samtidigt är det också viktigt att det inte dröjer i onödan innan slutliga villkor sätts. Domstolen beslutar därför enligt bolagets förslag i den frågan.

Omvandling av lakvatten till snö

Bolaget har beskrivit hur de avser att omvandla lakvatten till snö genom ”snötillverkning” med hjälp av snökanon samt yrkat tillstånd enligt 11. kap miljöbalken för avledning av vatten från lakvattendammen i detta syfte samt också att återleda smältvatten från denna verksamhet till lakvattendammen. Någon beskrivning av hur, mer exakt, denna verksamhet ska utföras har inte redovisats mer än att magasineringen/lagringen ska göras på yta ”D”. Domstolen har för ledningen av vatten från dammen till snötillverkningen, lagringen och återföringen till lakvattendammen beslutat om slutliga villkor.

Domstolen ser positivt på bolagets intention att på olika sätt magasinera vatten till en tid på året då exempelvis reningen i lakvattendammen och våtmarken har en bättre funktion. Att tillverka snö av lakvatten är dock att betrakta som en miljöfarlig verksamhet. Det kan också konstateras att omvandling av lakvatten till snö och lagring på så sätt tills snön smälter och kan återledas är ett relativt utforskat område som saknar referenser. Domstolens uppfattning är dock att verksamheten som bolaget planerar i detta avseende kan ha positiva effekter men behöver utredas ytterligare vad gäller påverkan på omgivningen och hälsomässiga aspekter, t ex genom spridning av föroreningar i droppform (partiklar, aerosol och dimma), varför slutliga villkor för snötillverkningen skjuts upp under en provotid. Domstolen finner det lämpligt att utredningen redovisas till mark- och miljödomstolen senast tre år efter att verksamheten i den delen har tagits i bruk.

Provisoriska föreskrifter

Bolaget har föreslagit provisoriska föreskrifter som kopplas till utredningsvillkoret. De nu föreslagna värdena är skärpta jämfört med de provisoriska föreskrifter som gäller i nuvarande tillstånd för verksamheten. Att de provisoriska föreskrifterna följs är viktigt för att utsläppen inte ska riskera att äventyra miljö kvalitetsnormen för vatten, något som också framkommit i de undersökningar som bolaget låtit genomföra. I utredningen har bedömningen gjorts att de föreslagna föreskrifterna inte medför någon otillåten försämring eller att något äventyrande riskeras. Bolaget har vidare föreslagit att de provisoriska föreskrifterna sätt som riktvärden och årsmedelvärden. Mark- och miljödomstolen bedömer, eftersom det är fråga om ett provotidsförfarande och en provisorisk föreskrift, att det är möjligt att fastställa den provisoriska föreskriften som ett riktvärde (jfr bl.a. Mark- och miljööverdomstolens dom den 19 juni 2019 i mål M 9098-18). När en föreskrift föreskrivs som ett riktvärde bedömer domstolen att det i föreskriften ska klargöras att bolaget är skyldigt att meddela tillsynsmyndigheten och lämna in en åtgärdsplan om något av de angivna riktvärdena överskrids.

Bolagets förslag på att föreskriften ska gälla som årsmedelvärde finner domstolen riskerar att innebära att alltför stora utsläpp kan ske under perioder av ett år vilket

kan påverka främst de vattenlevande organismerna negativt. Vidare bedömer domstolen inte heller årsmedelvärden vara förenligt med att inte äventyra att en miljökvalitetsnorm överskrids i det här målet och därmed inte vara lämpligt. Domstolen finner att månadsmedelvärden är en bättre tidsrymd och har därför föreskrivit den provisoriska föreskriften som riktvärde och månadsmedelvärde.

Med en sådan reglering under provotiden bedömer domstolen att risken för att miljökvalitetsnormen för vatten inte riskerar att äventyras.

När det gäller snötillverkningen har det inte framförts något villkorsförslag från bolaget och inga synpunkter har heller kommit från någon remissinstans eller motpart. Domstolen har funnit att snötillverkningen ska utredas under en provotid. Att helt lämna tillverkningen utan restriktioner är inte lämpligt varför domstolen har föreskrivit att snötillverkning endast får utföras vid svag vind (0-3,3 m/s) och inte får medföra att lakvatten i form av vatten eller snö sprids utanför den yta som är avsedd för magasinering. Med sådana former av lakvatten som inte får spridas utanför det avsedda området ingår dimma och aerosoler om detta bildas vid snötillverkningen.

DELEGATION

Mark- och miljödomstolen får enligt 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken överlåta åt en tillsynsmyndighet att besluta om villkor av mindre betydelse.

Domstolen delar bolagets uppfattning om att delegation är lämpligt och rimligt i de fall som bolaget har föreslagit. Utöver detta anser dock domstolen att det krävs ytterligare delegation till tillsynsmyndigheten.

Att delegation ges så att tillsynsmyndigheten har möjlighet att agera vid problem på anläggningen eller ställa krav när anmälningar eller redovisningar ska lämnas in är viktigt för att villkoren ska fylla dess tänkta funktion.

Skälen för delegation har till största del redan motiverats under respektive villkor.

EKONOMISK SÄKERHET

Av 16 kap. 3 § miljöbalken följer att ett tillstånd för sin giltighet får göras beroende av att den som avser att bedriva verksamheten ställer säkerhet för kostnaderna för det avhjälpande av en miljöskada och de andra återställningsåtgärder som verksamheten kan leda till. Enligt tredje stycket samma bestämmelse ska en säkerhet godtas om den visas vara betryggande för sitt ändamål och den kan ställas efter hand enligt en plan som vid varje tid tillgodoser det aktuella behovet av säkerhet. Säkerheten ska prövas av tillståndsmyndigheten. Tillstånd till en verksamhet som omfattar deponering av avfall får enligt 15 kap. 35 § miljöbalken endast ges om verksamhetsutövaren för fullgörandet av de skyldigheter som gäller för deponeringsverksamheten ställer säkerhet enligt 16 kap. 3 § miljöbalken eller vidtar någon annan lämplig åtgärd för sådant säkerställande.

Den ekonomiska säkerheten är avsedd att säkerställa att den efterbehandling som krävs kan genomföras även om verksamhetsutövaren inte har tillräckliga ekonomiska resurser att genomföra den, exempelvis vid en konkurs. Säkerheten ska vid varje tidpunkt tillgodose det aktuella behovet. I förarbetena (prop. 2021/22:2019 s. 123) anges bl.a. att säkerheten ska bestämmas till ett belopp som innebär att risken för att staten får betala för återställningsåtgärder begränsas väsentligt. Vidare ska säkerheten inte vara större än vad som behövs och inte heller vara administrativt kostsam.

Mark- och miljödomstolens utgångspunkt vid avgörande av hur villkoret för ställande av ekonomisk säkerhet för verksamheten ska utformas är att säkerheten vid var tid ska tillgodose det aktuella behovet, samt att risken för att staten ska tvingas bekosta återställningsåtgärder väsentligt ska begränsas.

Bolaget har i ansökan redovisat en kalkyl avseende sluttäckning av deponin med utgångspunkt i Envipro Miljötekniks ABs rapport om Ekonomisk säkerhet vid deponering daterad 2004-12-30. Bolaget bedömer att den yta som ska sluttäckas när verksamheten avslutas uppgår till 8,7 ha och har försiktigtvis angetts till 10 ha i

beräkningen. Kostnaden för terrassering och konstruktion av tät- och dränerings-skikt samt skyddstäckning har av bolaget beräknats till 9,5 Mkr varav hela summan består av kostnad för tätskiktet medan övriga material planeras utgöras av restprodukter (bland annat siktade och sorterade bottenaskor). Bolaget menar vidare att alla maskiner samt den arbetskraft som kommer att behövas finns inom verksamheten varför inget påslag gjorts för dessa delar. För behandling av lakvatten efter deponins avslutande har en kostnad om 8-16 Mkr beräknats, för hantering av deponigas 1,8 Mkr och för kontroll och övervakning 1,6 Mkr. Enligt bolagets beräkning ska säkerheten därmed uppgå till 28,9 Mkr och med höjd för eventuella underskattningar har bolaget föreslagit 30 Mkr i ekonomisk säkerhet avseende efterbehandling av deponin respektive 1 Mkr som säkerhet för lagrat avfall.

Beräkningen kompletterades under huvudförhandlingen med en uppräknings med 2 % årligen om 20 år för att motsvara kostnadsökningen under tillståndstiden varvid beloppet justerades till 46 Mkr.

Förslaget på en ekonomisk säkerhet på 46 miljoner kronor för fullgörandet av den efterbehandlingsskyldighet som gäller för gamla och nya deponin samt för lagring av farligt avfall som en del av att samla in det bedömer domstolen som rimligt utifrån det underlag som bolaget lämnat in och givet att en prisuppräknings över tid är inbyggd i beloppet. För att inte riskera att den utökade verksamheten bedrivs utan att någon ekonomisk säkerhet har ställts har domstolen beslutat om att tillståndet inte får tas i anspråk innan en säkerhet lämnats in till domstolen för prövning.

Genom att beräkningen tar höjd för en årlig kostnadsuppräknings om 2 % bedömer domstolen att det inte finns skäl att ytterligare skydda säkerheten över tid vilket annars är brukligt att göra genom användande av någon form av prisindex, till exempel KPI (konsumentprisindex).

Bolaget har föreslagit att tillsynsmyndigheten, om det visar sig att den ställda säkerheten är större än de beräknade efterbehandlingskostnaderna, ska kunna sätta ned säkerheten till det belopp som motsvarar återstående efterbehandlingsåtgärder.

Domstolen konstaterar att det av bolaget ingivna underlaget för beräkning av säkerheten i hög grad bygger på antaganden om nollkostnad för material, arbetskraft och maskiner kopplade till arbetet med sluttäckningen samt att övriga kostnader bedöms ligga betydligt längre fram i tiden, nära tillståndets utgång. Domstolen bedömer att tillsynsmyndighetens möjlighet att vid var tid värdera det aktuella behov som säkerheten ska tillgodose i förhållande till vad bolaget redan redovisat som låg. För att ge tillsynsmyndigheten den formen av delegation som bolaget avser hade en tydligare uppdelning av kostnader samt när i tid dessa kan uppstå och när de kan tänkas vara avslutade behövts. Som underlaget är framställt nu ser inte domstolen att möjligheten att bedöma om säkerheten kan sättas ned men samtidigt vara betryggande är möjlig. Avsaknaden av detta medför enligt domstolen att den typ av delegation till tillsynsmyndigheten som bolaget föreslår inte är lämplig och inte kan medges. Bolaget får i stället, om sådant behov uppstår, söka ändring av säkerhetsbeloppet hos mark- och miljödomstolen och därvid redovisa en uppdaterad kalkyl avseende återstående efterbehandlingsåtgärder.

IGÅNGSÄTTNINGSTID

Bolaget har föreslagit att igångsättningstiden bestäms till fem år från det att tillståndsbeslutet har vunnit laga kraft.

Ingen invändning har framställts från remissinstanserna mot att igångsättningstiden fastställs till fem år. Jonas Christensens huvudmän har däremot yrkat på en igångsättningstid på två år.

Mark- och miljödomstolen finner att den av bolaget föreslagna tiden är lämplig. Med stöd av 22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken ska därför förordnas att den miljöfarliga verksamheten ska ha satts i gång senast fem år från det att tillståndet vunnit laga kraft.

VERKSTÄLLIGHET

Bolaget har begärt att tillståndet ska få tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft. Bolaget har motiverat sitt yrkande dels utifrån att det nuvarande

tillståndet snart löper ut, dels utifrån att det finns ett stort behov av att det finns en anläggning som kan ta omhand avfall i området och att längre transporter av avfall annars måste ske. Tillståndet avser en befintlig verksamhet med viss utökning vad gäller mängder och reningsanläggning för lakvatten. Att bevilja bolaget verkställighet skulle inte kunna orsaka irreversibel skada på motstående intressen.

Jonas Christensens huvudmän har motsatt sig att verkställighet beviljas. Nämnden och länsstyrelsen har överlämnat till domstolen att besluta om verkställighet.

Domstolen instämmer med bolaget om att intresset och behovet av en avfallsanläggning av det här slaget finns i området väger tyngre än att bolaget ska få invänta att tillståndet vinner laga kraft. Domstolen konstaterar att det vid ett eventuellt överklagande av tillståndet skulle kunna medföra att verksamheten måste stängas, och därmed också efterbehandlas, den 31 december 2025. Den utökade verksamheten innebär ingen irreversibel skada utom såvitt avser vattenverksamheten, dvs. anläggandet av våmarken och bortledning av vatten från lakvattendammen för att omvandla det till snö. Domstolen bedömer därmed att det finns skäl för att medge verkställighet för den ansökta verksamheten utom vad gäller nyss nämnda åtgärder.

ARBETSTID OCH OFÖRUTSEDD SKADA

Bolaget har föreslagit att arbetstiden för vattenverksamheten bestäms till fem år från det att tillståndsdomen har vunnit laga kraft. Remissinstanserna har inte framställt några invändningar mot detta Jonas Christensens huvudmän har framfört att arbetstiden ska två år. Mark- och miljödomstolen finner att den av bolaget föreslagna tiden är lämplig. Med stöd av 22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken ska därför förordnas att arbeten avseende vattenverksamhet ska vara utförda inom fem år från att domen vunnit laga kraft.

Bolaget har föreslagit att tiden för anmälan av ersättningsanspråk med anledning av oförutsedd skada ska bestämmas till fem år från utgången av arbetstiden. Inte heller här har remissinstanserna framställt några invändningar men Jonas Christensens

huvudmän har framfört att tiden för oförutsedd skada ska vara minst tio år. Mark- och miljödomstolen finner även här att bolagets föreslagna tid är lämplig i detta mål. Mark- och miljödomstolen förskriver därför att tiden för oförutsedd skada bestäms till fem år från arbetstidens utgång.

PRÖVNINGSavgIFT

Mark- och miljödomstolen har bestämt att sökanden skulle betala en prövningsavgift om 70 000 kr enligt förordningen om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken. Mark- och miljödomstolen finner inte skäl att ändra tidigare beslut om prövningsavgift. Avgiften ska därför slutligt bestämmas till samma belopp.

RÄTTEGÅNGSKOSTNADER

Jonas Christensens huvudmäns yrkanden om rättegångskostnader har medgetts av REBAB och ska således utges.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 7 (MMD-01)

Överklagande senast den 25 juli 2025.

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Thomas Blomgren, ordförande, och de tekniska råden Gustaf Sjölund och Åsa Engman Ölund samt den särskilda ledamoten Lars Löfgren.

UMEÅ TINGSRÄTT
Domare 2:11

INKOM: 2025-04-09
MÅLNR: M 444-24
AKTBIL: 198

Avfallskoder till deponi

Nedan listas grupper av avfall som kan bli aktuella för deponering.

01	Avfall från prospektering, ovan- och underjordsbrytning samt fysikalisk och kemisk behandling av mineral
01 01	Avfall från mineralbrytning
01 03	Avfall från fysikalisk och kemisk behandling av metallhaltiga mineral
01 04	Avfall från fysikalisk och kemisk behandling av icke- metallhaltiga mineral
01 05	Borrslam och annat borraravfall
03	Avfall från träförädling och tillverkning av plattor och möbler, pappersmassa, papper och papp
03 03	Avfall från tillverkning och förädling av pappersmassa, papper och papp
05	Avfall från oljeraffinering, naturgasrening och kolpyrolys
050117	Bitumen
050199	Annat avfall än det som anges i 05 01 02-05 01 17.
05 06	Avfall från kolpyrolys:
05 07	Avfall från rening och transport av naturgas
06	Avfall från oorganisk-kemiska processer
06 03	Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av salter, saltlösningar och metalloxider
060503	Annat slam än det som anges i 06 05 02.
060699	Annat avfall än det som anges i 06 03 11-06 03 16.
060799	Annat avfall än det som anges i 06 07 01-06 07 04.
060899	Annat avfall än det som anges i 06 08 02.
06 09	Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av fosforhaltiga kemikalier samt från kemiska processer där fosforföreningar ingår
07	Avfall från organisk-kemiska processer
070213	Plastavfall.
08	Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av ytbeläggningar (färg, lack och porslinsemalj), lim, fogmassa och tryckfärg
080112	Annat färg- och lackavfall än det som anges i 08 01 11.
080410	Annat lim och annan fogmassa än de som anges i 08 04 09.
080499	Annat avfall än det som anges i 08 04 09-08 04 17.
10	Avfall från termiska processer
10 01	Avfall från kraftverk och andra förbränningsanläggningar (utom 19):
10 02	Avfall från järn- och stålindustri
10 03	Avfall från aluminiumsmältverk

10 05	Avfall från zinksmältverk
10 06	Avfall från kopparsmältverk
10 07	Avfall från silver-, guld- och platinasmältverk
10 08	Avfall från andra icke-järnsmältverk
10 09	Avfall från järngjuterier
10 10	Avfall från andra metallgjuterier än järngjuterier
10 11	Avfall från tillverkning av glas och glasprodukter
10 12	Avfall från tillverkning av keramikvaror, tegel, klinker och byggmaterial
10 13	Avfall från tillverkning av cement, kalk och puts samt produkter baserade på dessa
11	Avfall från kemisk ytbehandling och ytbeläggning av metaller och andra material; hydrometallurgiska processer, exklusive järnmetaller
11 01	Avfall från kemisk ytbehandling och ytbeläggning av metaller och andra material (t.ex. galvanisering, förzinkning, betning, etsning, fosfatering, alkalisk avfettning och eloxidering)
11 02	Avfall från hydrometallurgiska processer där järn inte ingår
11 05	Avfall från varmförzinkning
12	Avfall från formning samt fysikalisk och mekanisk ytbehandling av metaller och plaster
12 01	Avfall från formning samt fysikalisk och mekanisk ytbehandling av metaller och plaster
16	Avfall som inte anges på annan plats i förteckningen
16 01	Uttjänta fordon från olika transportmedel (även maskiner som inte är avsedda att användas på väg) och avfall från demontering av uttjänta fordon och från underhåll av fordon (utom 13, 14, 16 06 och 16 08)
16 02	Avfall från elektrisk och elektronisk utrustning
16 03	Produktionsserier som inte uppfyller uppställda krav och oanvända produkter
16 06	Batterier och ackumulatörer
16 10	Vattenhaltigt avfall avsett att behandlas utanför produktionsstället
16 11	Förbrukad infodring och förbrukade elfasta material
17	Bygg- och rivningsavfall (även uppgrävda massor från förorenade områden)
17 01	Betong, tegel, klinker och keramik
17 03	Bitumenblandningar, stenkolstjära och tjärprodukter
17 05	Jord (även uppgrävda massor från förorenade områden), sten och muddermassor
17 06	Isolermaterial och byggmaterial som innehåller asbest
17 08	Gipsbaserade byggmaterial
17 09	Annat bygg- och rivningsavfall
19	Avfall från avfallshanteringsanläggningar, externa avloppsreningsverk och framställning av dricksvatten eller vatten för industriändamål
19 01	Avfall från förbränning eller pyrolys av avfall
19 02	Avfall från fysikalisk eller kemisk behandling av avfall (även avlägsnande av krom eller cyanid samt neutralisering)
19 03	Stabiliserat eller solidifierat avfall
19 04	Förglasat avfall och avfall från förglasning:
19 05	Icke-komposterad fraktion av kommunalt avfall och liknande avfall
19 06	Avfall från anaerob behandling av avfall

19 08	Avfall från avloppsreningsverk som inte anges på annan plats i förteckningen:
19 09	Avfall från framställning av dricksvatten eller vatten för industriändamål
19 10	Avfall från fragmentering av metallhaltigt avfall
19 12	Annat avfall från mekanisk behandling av avfall (t.ex. sortering, krossning, komprimering, sintring)
19 13	Avfall från efterbehandling av jord och grundvatten
20	Kommunalt avfall (hushållsavfall och liknande handels-, industri- och institutionsavfall) även separat insamlade fraktioner
20 01	Separat insamlade fraktioner (utom 15 01)
20 02	Trädgårds- och parkavfall (även avfall från begravningsplatser)
20 03	Annat kommunalt avfall än det som anges i 20 01 och 20 02

Bilaga F

Avfallskoder inom farligt avfall till lagring och behandling

Nedan listas koder för farligt avfall som kan bli aktuella att ta emot för lagring respektive behandling vid Brändkläppens avfallsanläggning. De koder som anges på fyrställd nivå avser avfall som på den underliggande sexställda nivån klassificeras som icke-farligt avfall.

För avfallsslag som inte finns med i listan nedan önskas att tillsynsmyndigheten ges möjlighet att besluta om att ge tillstånd för detta vid förfrågan från verksamheten.

LIMEÅ TINGSBÄTT Domare 2:11
INKOM: 2025-04-09
MÅLNR: M 444-24
AKTBIL: 199

15	Förpackningsavfall
15 02 02*	Absorbermedel, filtermaterial (även oljefilter som inte anges på annan plats), torkdukar och skyddskläder förorenade av farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
16	Avfall som inte anges på annan plats i förteckningen
16 01 04*	Uttjänta fordon
16 01 07*	Oljefilter
16 01 13*	Bromsvätskor
16 01 14*	Fryspunktsnedsättande vätskor som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
16 02 13*	Kasserad utrustning som innehåller andra farliga komponenter än de som anges i 16 02 09-16 02 12 och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall. Farliga komponenter från elektrisk och elektronisk utrustning kan omfatta sådana ackumulatörer och batterier som anges i 16 06 och som är märkta som farliga; kvicksilverbrytare, glas från katodstrålerör och annat aktiverat glas m.m.
16 04 01*	Kasserad ammunition
16 04 02*	Kasserade fyrverkeripjäser
16 04 03*	Andra kasserade sprängämnen
16 05 04*	Gaser i tryckbehållare (även haloner) som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall
16 05 06*	Laboratoriekemikalier som består av eller som innehåller farliga ämnen, även blandningar av laboratoriekemikalier och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall
16 05 07*	Kasserade oorganiska kemikalier som består av eller som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall
16 05 08*	Kasserade organiska kemikalier som består av eller som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall
17	Bygg- och rivningsavfall (även uppgrävda massor från förorenade områden)
17 02 04*	Glas, plast och trä som innehåller eller som är förorenade med farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
17 04 10*	Kablar som innehåller olja, stenkolstjära eller andra farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall
17 06 03*	Andra isolermaterial som består av eller som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt
19	Avfall från avfallshanteringsanläggningar, externa avloppsreningsverk och framställning av dricksvatten eller vatten för industriändamål
19 12 06*	Trä som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.

20	Kommunalt avfall (hushållsavfall och liknande handels-, industri- och institutionsavfall) även separat insamlade fraktioner
20 01 13*	Lösningsmedel
20 01 14*	Syror
20 01 15*	Basiskt avfall
20 01 17*	Fotokemikalier
20 01 19*	Bekämpningsmedel
20 01 21*	Lysrör och annat kvicksilverhaltigt avfall
20 01 23*	Kasserad utrustning som innehåller klorflourkarboner
20 01 26*	Annan olja och annat fett än de som anges i 20 01 25 och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall
20 01 27*	Färg, tryckfärg, lim och hartser som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall
20 01 29*	Rengöringsmedel som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall
20 01 31*	Cytotoxiska läkemedel och cytostatika och som enligt 2 kap 3 § ska anses som farligt avfall
20 01 33*	Batterier och ackumulatörer inbegripna under 16 06 01, 16 06 02 eller 16 06 03 samt osorterade batterier och ackumulatörer som omfattar dessa batterier och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall
20 01 35*	Annan kasserad elektrisk och elektronisk utrustning än den som anges i 20 01 21 och 20 01 23 som innehåller farliga komponenter och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall. Farliga komponenter från elektrisk och elektronisk utrustning kan omfatta sådana ackumulatörer och batterier som anges i 16 06 och som är märkta som farliga; kvicksilverbrytare, glas från katodstrålerör och annat aktiverat glas m.m.
20 01 37*	Trä som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall

Avfallskoder inom icke-farligt avfall till lagring och behandling

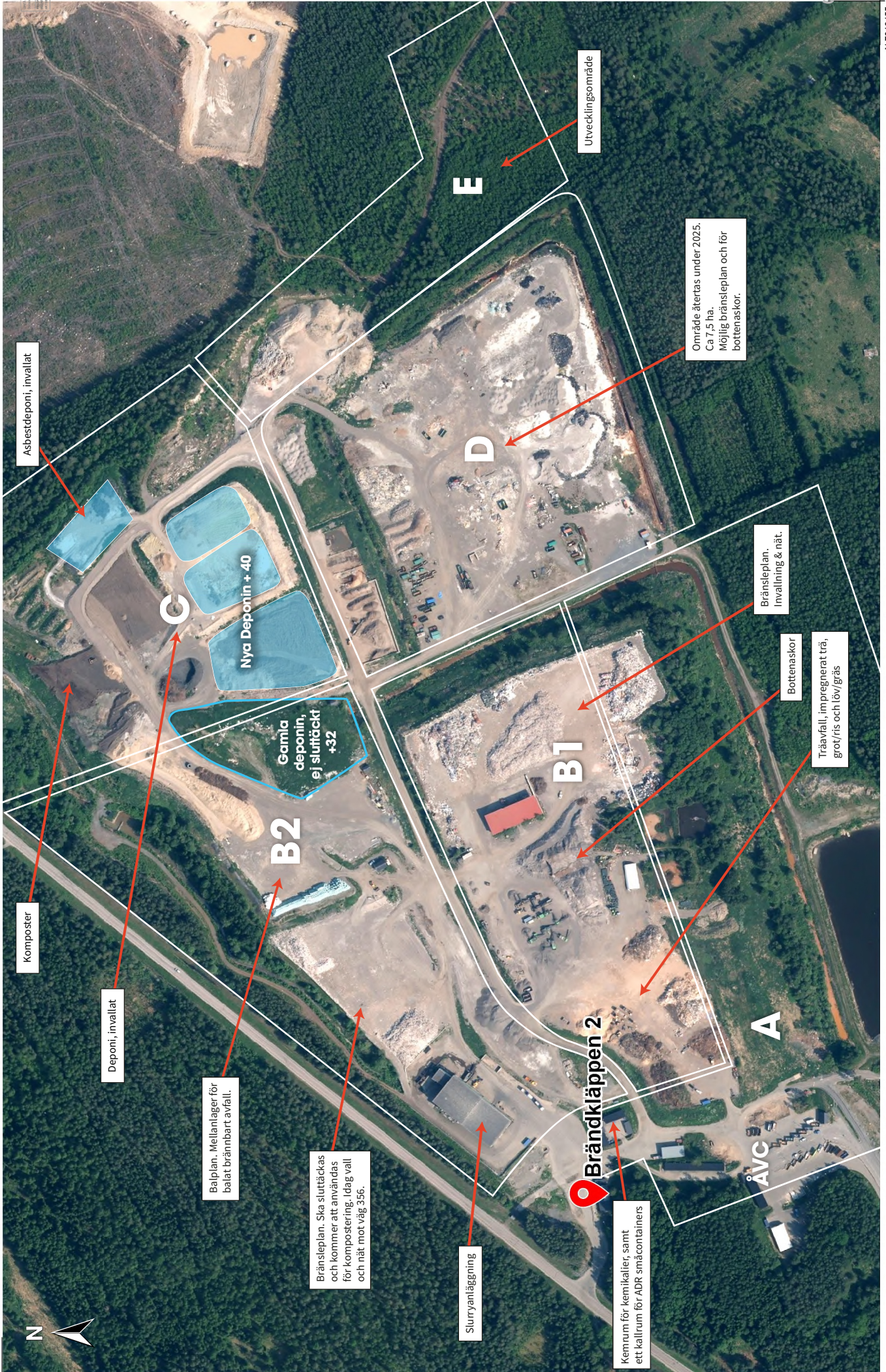
Nedan listas koder för de avfall som kan bli aktuella att ta emot för lagring och/eller behandling vid Brändkläppens avfallsanläggning. De koder som anges på fyrställd nivå avser avfall som på den underliggande sexställda nivån klassificeras som icke-farligt avfall.

Om ett avfallslag inte finns med i listan nedan önskas att tillsynsmyndigheten får ges möjlighet att besluta om att ge tillstånd för detta vid förfrågan från verksamheten.

02	Avfall från jordbruk, trädgårdsnäring, vattenbruk, skogsbruk, jakt och fiske samt från bearbetning och beredning av livsmedel
02 01	Avfall från jordbruk, trädgårdsnäring, vattenbruk, skogsbruk, jakt och fiske:
02 02	Avfall från bearbetning och beredning av kött, fisk och andra livsmedel av animaliskt ursprung:
02 03	Avfall från bearbetning och beredning av frukt, grönsaker, spannmål, ätliga oljor, kakao, kaffe och tobak; tillverkning av konserver; tillverkning av jäst och jästextrakt, bearbetning och jäsning av melass:
02 05	Avfall från tillverkning av mejeriprodukter:
02 06	Avfall från bagerier och konfektyrfabriker:
02 07	Avfall från produktion av alkoholhaltiga och alkoholfria drycker (utom kaffe, te och kakao):
03	Avfall från träförädling och tillverkning av plattor och möbler, pappersmassa, papper och papp
03 01	Avfall från träförädling och tillverkning av plattor och möbler:
03 03	Avfall från tillverkning och förädling av pappersmassa, papper och papp:
10	Avfall från termiska processer
10 01 01	Bottenaska, slagg och pannaska (utom pannaska som anges i 10 01 04).
10 01 03	Flygaska från förbränning av torv och obehandlat trä.
10 01 15	Annan bottenaska, slagg och pannaska från samförbränning än den som anges i 10 01 14.
15	Förpackningar
15 01 01	Pappers- och pappersförpackningar
15 01 02	Plastförpackningar
15 01 03	Träförpackningar
15 01 04	Metallförpackningar
15 01 05	Förpackningar av kompositmaterial
15 01 06	Blandade förpackningar
15 01 07	Glasförpackningar
15 01 09	Textilförpackningar
16	Avfall som inte anges på annan plats i förteckningen
16 01 03	Uttjänta däck
16 02 14	Annan kasserad utrustning än den som anges i 16 02 09 – 16 02 13
16 05 05	Andra gaser i tryckbehållare än de som anges i 16 05 04*
16 05 09	Andra kasserade kemikalier än de som anges i 16 05 06, 16 05 07 eller 16 05 08
16 06 04	Alkaliska batterier (utom 16 06 03)

16 06 05	Andra batterier och ackumulatorer
17	Bygg- och rivningsavfall (även uppgrävda massor från förorenade områden)
17 01 01	Betong
17 01 02	Tegel
17 01 03	Klinker och keramik
17 01 07	Andra blandningar av betong, tegel, klinker och keramik än de som anges i 17 01 06
17 02 01	Trä
17 02 02	Glas
17 02 03	Plast
17 03 02	Andra bitumenblandningar än de som anges i 17 03 01.
17 04	Metaller (även legeringar av dessa)
17 05	Jord (även uppgrävda massor från förorenade områden), sten och muddermassor:
17 06 04	Andra isolermaterial än de som anges i 17 06 01 och 17 06 03
17 08 02	Andra gipsbaserade byggmaterial än de som anges 17 08 01
17 09 04	Annat blandat bygg- och rivningsavfall än det som anges i 17 09 01 – 17 09 03
19	Avfall från avfallshanteringsanläggningar, externa avloppsreningsverk och framställning av dricksvatten eller vatten för industriändamål
19 01	19 01 Avfall från förbränning eller pyrolys av avfall:
19 02	Avfall från fysikalisk eller kemisk behandling av avfall (även avlägsnande av krom eller cyanid samt neutralisering):
19 05	Avfall från aerob behandling av fast avfall:
19 06	Avfall från anaerob behandling av avfall:
19 08	Avfall från avloppsreningsverk som inte anges på annan plats i förteckningen:
19 12	Annat avfall från mekanisk behandling av avfall (t.ex. sortering, krossning, komprimering, sintring):
20	Kommunalt avfall (hushållsavfall och liknande handels-, industri- och institutionsavfall) även separat insamlade fraktioner
20 01 01	Papper och papp
20 01 02	Glas
20 01 08	Biologiskt nedbrytbart köks- och restaurangavfall.
20 01 10	Kläder
20 01 11	Textilier
20 01 25	Ätlig olja och ätligt fett
20 01 28	Annan färg, tryckfärg, lim och hartser än de som anges i 20 01 27
20 01 30	Andra rengöringsmedel än de som anges i 20 01 29
20 01 34	Andra batterier och ackumulatorer än de som anges i 20 01 33
20 01 36	Annan kasserad elektrisk och elektronisk utrustning än den som anges i 20 01 21, 20 01 23 och 20 01 35
20 01 38	Annat trä än det som anges i 20 01 37
20 01 39	Plaster.
20 01 40	Metaller
20 01 99	Andra fraktioner än de som anges i 20 01 01 – 20 01 41
20 02 01	Biologiskt nedbrytbart avfall
20 02 02	Jord och sten
20 02 03	Annat icke biologiskt avfall
20 03 01	Blandat kommunalt avfall
20 03 02	Avfall från torghandel.

20 03 03	Avfall från gaturenhållning
20 03 07	Skrymmande avfall
20 03 99	Annat kommunalt avfall än det som anges i 20 03 01-20 03 07.

Asbestdeponi, invallat

Komposter

Deponi, invallat

Balplan. Mellanlager för balat-brännbart avfall.

Bränsleplan. Ska sluttäckas och kommer att användas för kompostering. Idag vall och nät mot väg 356.

Slurryanläggning

Kemrum för kemikalier, samt ett kallrum för ADR småcontainers

C

Nya Deponin + 40

B2

Gamla deponin, ej sluträddat +32

D

B1

Brändkläppen 2

ÅVC

E

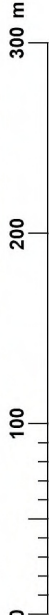
Utvecklingsområde

Område återtas under 2025. Ca 1,5 ha. Möjlig bränsleplan och för bottenaskor.

Bränsleplan. Invalling & nät

Bottenaskor

Träavfall, impregnerat trä, grot/nis och löv/gräs

Avfallskoder till deponi

Nedan listas grupper av avfall som kan bli aktuella för deponering.

UMEÅ TINGSRÄTT Domare 2:11
INKOM: 2025-04-09
MÅLNR: M 444-24
AKTBIL: 198

01	Avfall från prospektering, ovan- och underjordsbrytning samt fysikalisk och kemisk behandling av mineral
01 01	Avfall från mineralbrytning:
01 03	Avfall från fysikalisk och kemisk behandling av metallhaltiga mineral:
01 04	Avfall från fysikalisk och kemisk behandling av icke-metallhaltiga mineral:
01 05	Borrslam och annat borraravfall:
03	Avfall från träförädling och tillverkning av plattor och möbler, pappersmassa, papper och papp
03 03	Avfall från tillverkning och förädling av pappersmassa, papper och papp:
05	Avfall från oljeraffinering, naturgasrening och kolpyrolys
05 01 17	Bitumen
05 01 99	Annat avfall än det som anges i 05 01 02-05 01 17.
05 06	Avfall från kolpyrolys:
05 07	Avfall från rening och transport av naturgas:
06	Avfall från oorganisk-kemiska processer
06 03	Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av salter, saltlösningar och metalloxider:
06 05 03	Annat slam än det som anges i 06 05 02.
06 06 99	Annat avfall än det som anges i 06 03 11-06 03 16.
06 07 99	Annat avfall än det som anges i 06 07 01-06 07 04.
06 08 99	Annat avfall än det som anges i 06 08 02.
06 09	Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av fosforhaltiga kemikalier samt från kemiska processer där fosforföreningar ingår:
07	Avfall från organisk-kemiska processer
07 02 13	Plastavfall.
08	Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av ytbeläggningar (färg, lack och porslinsemalj), lim, fogmassa och tryckfärg
08 01 12	Annat färg- och lackavfall än det som anges i 08 01 11.
08 04 10	Annat lim och annan fogmassa än de som anges i 08 04 09.
08 04 99	Annat avfall än det som anges i 08 04 09-08 04 17.
10	Avfall från termiska processer
10 01	Avfall från kraftverk och andra förbränningsanläggningar (utom 19):
10 02	Avfall från järn- och stålindustri:
10 03	Avfall från aluminiumsmältverk:

10 05	Avfall från zinksmältverk:
10 06	Avfall från kopparsmältverk:
10 07	Avfall från silver-, guld- och platinasmältverk:
10 08	Avfall från andra icke-järnsmältverk:
10 09	Avfall från järngjuterier:
10 10	Avfall från andra metallgjuterier än järngjuterier:
10 11	Avfall från tillverkning av glas och glasprodukter:
10 12	Avfall från tillverkning av keramikvaror, tegel, klinker och byggmaterial:
10 13	Avfall från tillverkning av cement, kalk och puts samt produkter baserade på dessa:
11	Avfall från kemisk ytbehandling och ytbeläggning av metaller och andra material; hydrometallurgiska processer, exklusive järnmetaller
11 01	Avfall från kemisk ytbehandling och ytbeläggning av metaller och andra material (t.ex. galvanisering, förzinkning, betning, etsning, fosfatering, alkalisk avfettning och eloxidering):
11 02	Avfall från hydrometallurgiska processer där järn inte ingår:
11 05	Avfall från varmförzinkning
12	Avfall från formning samt fysikalisk och mekanisk ytbehandling av metaller och plaster
12 01	Avfall från formning samt fysikalisk och mekanisk ytbehandling av metaller och plaster:
16	Avfall som inte anges på annan plats i förteckningen
16 01	Uttjänta fordon från olika transportmedel (även maskiner som inte är avsedda att användas på väg) och avfall från demontering av uttjänta fordon och från underhåll av fordon (utom 13, 14, 16 06 och 16 08):
16 02	Avfall från elektrisk och elektronisk utrustning:
16 03	Produktionsserier som inte uppfyller uppställda krav och oanvända produkter:
16 06	Batterier och ackumulatörer:
16 10	Vattenhaltigt avfall avsett att behandlas utanför produktionsstället:
16 11	Förbrukad infodring och förbrukade eldfasta material
17	Bygg- och rivningsavfall (även uppgrävda massor från förorenade områden)
17 01	Betong, tegel, klinker och keramik:
17 03	Bitumenblandningar, stenkolstjära och tjärprodukter:
17 05	Jord (även uppgrävda massor från förorenade områden), sten och muddermassor:
17 06	Isolermaterial och byggmaterial som innehåller asbest:
17 08	Gipsbaserade byggmaterial:
17 09	Annat bygg- och rivningsavfall:
19	Avfall från avfallshanteringsanläggningar, externa avloppsreningsverk och framställning av dricksvatten eller vatten för industriändamål
19 01	Avfall från förbränning eller pyrolys av avfall:
19 02	Avfall från fysikalisk eller kemisk behandling av avfall (även avlägsnande av krom eller cyanid samt neutralisering):
19 03	Stabiliserat eller solidifierat avfall:
19 04	Förglasat avfall och avfall från förglasning:
19 05	Icke-komposterad fraktion av kommunalt avfall och liknande avfall
19 06	Avfall från anaerob behandling av avfall:

19 08	Avfall från avloppsreningsverk som inte anges på annan plats i förteckningen:
19 09	Avfall från framställning av dricksvatten eller vatten för industriändamål:
19 10	Avfall från fragmentering av metallhaltigt avfall:
19 12	Annat avfall från mekanisk behandling av avfall (t.ex. sortering, krossning, komprimering, sintring):
19 13	Avfall från efterbehandling av jord och grundvatten:
20	Kommunalt avfall (hushållsavfall och liknande handels-, industri- och institutionsavfall) även separat insamlade fraktioner
20 01	Separat insamlade fraktioner (utom 15 01):
20 02	Trädgårds- och parkavfall (även avfall från begravningsplatser):
20 03	Annat kommunalt avfall än det som anges i 20 01 och 20 02:

Bilaga F

Avfallskoder inom farligt avfall till lagring och behandling

Nedan listas koder för farligt avfall som kan bli aktuella att ta emot för lagring respektive behandling vid Brändkläppens avfallsanläggning. De koder som anges på fyrställd nivå avser avfall som på den underliggande sexställda nivån klassificeras som farligt avfall.

För avfallsslag som inte finns med i listan nedan önskas att tillsynsmyndigheten ges möjlighet att besluta om att ge tillstånd för detta vid förfrågan från verksamheten.

LIMEÅ TINGSBÄTT Domare 2:11
INKOM: 2025-04-09
MÅLNR: M 444-24
AKTBIL: 199

15	Förpackningsavfall
15 02 02*	Absorbermedel, filtermaterial (även oljefilter som inte anges på annan plats), torkdukar och skyddskläder förorenade av farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
16	Avfall som inte anges på annan plats i förteckningen
16 01 04*	Uttjänta fordon
16 01 07*	Oljefilter
16 01 13*	Bromsvätskor
16 01 14*	Fryspunktsnedsättande vätskor som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
16 02 13*	Kasserad utrustning som innehåller andra farliga komponenter än de som anges i 16 02 09-16 02 12 och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall. Farliga komponenter från elektrisk och elektronisk utrustning kan omfatta sådana ackumulatörer och batterier som anges i 16 06 och som är märkta som farliga; kvicksilverbrytare, glas från katodstrålerör och annat aktiverat glas m.m.
16 04 01*	Kasserad ammunition
16 04 02*	Kasserade fyrverkeripjäser
16 04 03*	Andra kasserade sprängämnen
16 05 04*	Gaser i tryckbehållare (även haloner) som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall
16 05 06*	Laboratoriekemikalier som består av eller som innehåller farliga ämnen, även blandningar av laboratoriekemikalier och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall
16 05 07*	Kasserade oorganiska kemikalier som består av eller som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall
16 05 08*	Kasserade organiska kemikalier som består av eller som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall
17	Bygg- och rivningsavfall (även uppgrävda massor från förorenade områden)
17 02 04*	Glas, plast och trä som innehåller eller som är förorenade med farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
17 04 10*	Kablar som innehåller olja, stenkolstjära eller andra farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall
17 06 03*	Andra isolermaterial som består av eller som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt
19	Avfall från avfallshanteringsanläggningar, externa avloppsreningsverk och framställning av dricksvatten eller vatten för industriändamål
19 12 06*	Trä som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.

20	Kommunalt avfall (hushållsavfall och liknande handels-, industri- och institutionsavfall) även separat insamlade fraktioner
20 01 13*	Lösningsmedel
20 01 14*	Syror
20 01 15*	Basiskt avfall
20 01 17*	Fotokemikalier
20 01 19*	Bekämpningsmedel
20 01 21*	Lysrör och annat kvicksilverhaltigt avfall
20 01 23*	Kasserad utrustning som innehåller klorflourkarboner
20 01 26*	Annan olja och annat fett än de som anges i 20 01 25 och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall
20 01 27*	Färg, tryckfärg, lim och hartser som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall
20 01 29*	Rengöringsmedel som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall
20 01 31*	Cytotoxiska läkemedel och cytostatika och som enligt 2 kap 3 § ska anses som farligt avfall
20 01 33*	Batterier och ackumulatorer inbegripna under 16 06 01, 16 06 02 eller 16 06 03 samt osorterade batterier och ackumulatorer som omfattar dessa batterier och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall
20 01 35*	Annan kasserad elektrisk och elektronisk utrustning än den som anges i 20 01 21 och 20 01 23 som innehåller farliga komponenter och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall. Farliga komponenter från elektrisk och elektronisk utrustning kan omfatta sådana ackumulatorer och batterier som anges i 16 06 och som är märkta som farliga; kvicksilverbrytare, glas från katodstrålerör och annat aktiverat glas m.m.
20 01 37*	Trä som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall

Avfallskoder inom icke-farligt avfall till lagring och behandling

Nedan listas koder för de avfall som kan bli aktuella att ta emot för lagring och/eller behandling vid Brändkläppens avfallsanläggning. De koder som anges på fyrställd nivå avser avfall som på den underliggande sexställda nivån klassificeras som icke-farligt avfall.

Om ett avfallslag inte finns med i listan nedan önskas att tillsynsmyndigheten får ges möjlighet att besluta om att ge tillstånd för detta vid förfrågan från verksamheten.

02	Avfall från jordbruk, trädgårdsnäring, vattenbruk, skogsbruk, jakt och fiske samt från bearbetning och beredning av livsmedel
02 01	Avfall från jordbruk, trädgårdsnäring, vattenbruk, skogsbruk, jakt och fiske:
02 02	Avfall från bearbetning och beredning av kött, fisk och andra livsmedel av animaliskt ursprung:
02 03	Avfall från bearbetning och beredning av frukt, grönsaker, spannmål, ätliga oljor, kakao, kaffe och tobak; tillverkning av konserver; tillverkning av jäst och jästextrakt, bearbetning och jäsning av melass:
02 05	Avfall från tillverkning av mejeriprodukter:
02 06	Avfall från bagerier och konfektyrfabriker:
02 07	Avfall från produktion av alkoholhaltiga och alkoholfria drycker (utom kaffe, te och kakao):
03	Avfall från träförädling och tillverkning av plattor och möbler, pappersmassa, papper och papp
03 01	Avfall från träförädling och tillverkning av plattor och möbler:
03 03	Avfall från tillverkning och förädling av pappersmassa, papper och papp:
10	Avfall från termiska processer
10 01 01	Bottenaska, slagg och pannaska (utom pannaska som anges i 10 01 04).
10 01 03	Flygaska från förbränning av torv och obehandlat trä.
10 01 15	Annan bottenaska, slagg och pannaska från samförbränning än den som anges i 10 01 14.
15	Förpackningar
15 01 01	Pappers- och pappersförpackningar
15 01 02	Plastförpackningar
15 01 03	Träförpackningar
15 01 04	Metallförpackningar
15 01 05	Förpackningar av kompositmaterial
15 01 06	Blandade förpackningar
15 01 07	Glasförpackningar
15 01 09	Textilförpackningar
16	Avfall som inte anges på annan plats i förteckningen
16 01 03	Uttjänta däck
16 02 14	Annan kasserad utrustning än den som anges i 16 02 09 – 16 02 13
16 05 05	Andra gaser i tryckbehållare än de som anges i 16 05 04*
16 05 09	Andra kasserade kemikalier än de som anges i 16 05 06, 16 05 07 eller 16 05 08
16 06 04	Alkaliska batterier (utom 16 06 03)

16 06 05	Andra batterier och ackumulatorer
17	Bygg- och rivningsavfall (även uppgrävda massor från förorenade områden)
17 01 01	Betong
17 01 02	Tegel
17 01 03	Klinker och keramik
17 01 07	Andra blandningar av betong, tegel, klinker och keramik än de som anges i 17 01 06
17 02 01	Trä
17 02 02	Glas
17 02 03	Plast
17 03 02	Andra bitumenblandningar än de som anges i 17 03 01.
17 04	Metaller (även legeringar av dessa)
17 05	Jord (även uppgrävda massor från förorenade områden), sten och muddermassor:
17 06 04	Andra isolermaterial än de som anges i 17 06 01 och 17 06 03
17 08 02	Andra gipsbaserade byggmaterial än de som anges 17 08 01
17 09 04	Annat blandat bygg- och rivningsavfall än det som anges i 17 09 01 – 17 09 03
19	Avfall från avfallshanteringsanläggningar, externa avloppsreningsverk och framställning av dricksvatten eller vatten för industriändamål
19 01	Avfall från förbränning eller pyrolys av avfall:
19 02	Avfall från fysikalisk eller kemisk behandling av avfall (även avlägsnande av krom eller cyanid samt neutralisering):
19 05	Avfall från aerob behandling av fast avfall:
19 06	Avfall från anaerob behandling av avfall:
19 08	Avfall från avloppsreningsverk som inte anges på annan plats i förteckningen:
19 12	Annat avfall från mekanisk behandling av avfall (t.ex. sortering, krossning, komprimering, sintring):
20	Kommunalt avfall (hushållsavfall och liknande handels-, industri- och institutionsavfall) även separat insamlade fraktioner
20 01 01	Papper och papp
20 01 02	Glas
20 01 08	Biologiskt nedbrytbart köks- och restaurangavfall.
20 01 10	Kläder
20 01 11	Textilier
20 01 25	Ätlig olja och ätligt fett
20 01 28	Annan färg, tryckfärg, lim och hartser än de som anges i 20 01 27
20 01 30	Andra rengöringsmedel än de som anges i 20 01 29
20 01 34	Andra batterier och ackumulatorer än de som anges i 20 01 33
20 01 36	Annan kasserad elektrisk och elektronisk utrustning än den som anges i 20 01 21, 20 01 23 och 20 01 35
20 01 38	Annat trä än det som anges i 20 01 37
20 01 39	Plaster.
20 01 40	Metaller
20 01 99	Andra fraktioner än de som anges i 20 01 01 – 20 01 41
20 02 01	Biologiskt nedbrytbart avfall
20 02 02	Jord och sten
20 02 03	Annat icke biologiskt avfall
20 03 01	Blandat kommunalt avfall
20 03 02	Avfall från torghandel.

20 03 03	Avfall från gaturenhållning
20 03 07	Skrymmande avfall
20 03 99	Annat kommunalt avfall än det som anges i 20 03 01-20 03 07.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.